

NYUMA YA PAZIA

NKWAZI NKUZI MHANGO

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

NYUMA YA PAZIA

Nkwazi Nkuzi Mhango

Langaa Research & Publishing CIG
Mankon, Bamenda

Publisher

Langaa RPCIG

Langaa Research & Publishing Common Initiative Group

P.O. Box 902 Mankon

Bamenda

North West Region

Cameroon

Langaagrp@gmail.com

www.langaa-rpcig.net

Distributed in and outside N. America by African Books Collective

orders@africanbookscollective.com

www.africanbookscollective.com

ISBN: 9956-792-18-7

©Nkwazi Nkuzi Mhango 2015

DISCLAIMER

All views expressed in this publication are those of the author and do not necessarily reflect the views of Langaa RPCIG.

Shukrani

Daima nitamshukuru Mungu aliyenipa buruhani ya kuniwezesha kufanya kazi hii adhimu. Pia nitamshukuru mke wangu Nesaa.

Nasema tena kwa kisambaa *bongea mndee ne ja wana*. Sina nilichowahi kukosa kwa kukuoa wewe bali kupata zaidi na zaidi faraja na ithibati ya maisha.

Pia watoto wangu, Nthethe (Kanthethe), Ndidziwa (Ndiza) Nthelezi, Ng'ani, Nkuzi na Nkwazi Jr., Kwani katika maisha yangu yote ya uandishi na upiganiaji haki za binadamu wao wamechangia kwa njia ya kunikosa hasa niliposafiri au kutaka kuwa peke yangu. Wakati naandika huwa mkali na mwenye kuhitaji upweke ili nifikiri. Wao kwa bahati nzuri waliishaizoea hali hii. Hivyo kwa dhati kabisa sina jinsi ya kuwashukuru kwa kuelewa maana ya kila nililolifanya na kuliwaza.

Kwa namna ya pekee namshukuru Philo Ikonya aliyehariri mswada na kuwa tayari kuutafsiri ukiachia mbali kuniunganisha na Langa.

Shukrani zangu ziende kwa wote walionipa kila aina ya hamasa kutoa kazi hii.

Mwisho nawashukuru wote watakaokisoma na kukifanyia kazi kitabu hiki.

Nkwazi Mhango.

249 4th Ave, S:E

Altona MB, R0G OB3

Kanada.

Baruapepe: nkwazigatsha@yahoo.com

Wavuti: mpayukaji.blogspot.com

Karibu mlioko mbele hata nyuma ya pazia tukutane

kwenye uwanja wa haki tujadili mstakabali wetu. Tujadili na kufundishana jinsi ya kuacha na maisha ya upanya na upunda tunayoishi.

Kila la heri.

Ufisadi kama kutu

Jua Kali

Ni majira ya saa nne asubuhi nchini Mafuriko. Jua ni kali kweli kweli. Ni kali hasa kwa wasio na nyumba zenye umeme, viyoyozi, feni hata viambaza na vibaraza vipana.

Nengoma alidamka mapema kwenda kupanga foleni ya maji kule bondeni kwenye kijito Mgombezi ambacho nacho maji yake si salama. Kwani kuna wakati hukujaa vinyesi, mizoga lembe lembe hata wakati mwingine rangi kutoka kiwanda cha magunia kilichojengwa katikati ya makazi ya watu kutokana na mwenye kiwanda kuiweka mfukoni serikali, nacho si haba. Huyachafua kweli kweli. Maisha ya watu maskini wa eneo hili nayo yameishachafuliwa sanjari na uchafuzi wa mazingira.

Mumewe Zengeni hawezi kuridhika na mambo yanavyokwenda hata kidogo. Haridhiki na chochote kusema ukweli. Siyo kula yake wala vaa yake ukiachia mbali msatakabali wake kama mtu na taifa.

Zengeni katika vyote, anaona amesalitiwa kiasi cha maisha kumpiga chenga. Hofu yake huongezeka hasa akiangalia wasomi kama yeye wanavyoteseka asijue wasiobahatika kusoma hali ikoje. Maisha yake ni ya kulazimika na kulazimisha.

Nengoma bado ni kindi. Naye kama mumewe, ni mwalimu tena wa Lugha akibobea kwenye fasihi. Ni binti wa kiafrika aliyeumbika vilivyo kwa viwango vya mtu mwenye akili timamu siyo hawa Ma-miss vinyago wanaoitwa Warembo wa taifa wakati ukweli ni milembe ya kimaadili kwa taifa.

“Tangu lini urembo kwa mwafrika ukawa mifupa na mwendo wa kunyonda nyonda kama mgonjwa wa ukimwi?” Alizoea kuuliza Zengeni huku akijisifu kwa kujua kuchagua chema kilichofundwa kikafundika na kusoma na kuelimika.

Nengoma ni mama aliyejaliwa umbile la mahaba lenye mvuto wa kipekee. Ni mweusi aliyekorea. Mama wa haja aliyekamilika kila idara huku akiwa amelelewa kwenye maadili mema na ya kizamani hata kama ana kisomo cha kisasa ambacho hakikumzuzua kiasi cha kuwa mtumwa wa usasa usio usasa bali ulimbukeni na ujuha hakuna mfano.

Ni mama anayehifadhi maungo yake akitembea kwa staha na tahadhari asimchokoze mtu. Japo shida za maisha zimepiga na kumfifisha, si haba. Kila jicho limuengalo, lau huondoka na ridhiko hata mtikisiko hata kujisema kimoyo moyo, “Mama limeumbika.”

Zengeni alizoea kumkodolea macho; hasa alipokuwa akitupa mtandio wake kwa mdongea wa Kimwambao. Rangi yake ni ya asili. Mwili wake haujui mikorogo wala majaribosi kila aina yaingizwayo Mafuriko na kufurika masoko. Haijui Ambi wala Claire.

Tatizo la maji linawakera sana wakazi wa Uswakeni. Kwani wao na wana mazingira walipiga kelele kabla ya kiwanda kujengwa hadi makoo yakawakauka na mwisho wake wakakubali kushindwa baada ya serikali yao kuonyesha kutokuwa na masikio kusikia kilio chao wala macho kuona uharibifu usio kifani iliokuwa ikiubariki.

Wanajihisi kusaliwa na serikali waliyoichagua wenyewe. Lakini wafanye nini katika nchi yenye wingi wa masahibu kila namna? Wafanye nini kwenye nchi ambayo Mungu wake ni pesa afanyae matajiri hata wawe majambazi, majizi hata machizi kuabudiwa? Kama ni tafsiri ya nchi basi nchi hii ni nchi ya mahepe kimaanawia.

Nengoma anampita Zengeni ambaye anamkata jicho na kutabasamu. Akiwa hana hili wala lile, Zengeni anafumwa na mkewe akimkata jicho. Nengoma anamuuliza mumewe. “Mbona umeduwaa unanishangaa nini? Jitahidi ukubaliane na ukweli dear.”

Zengeni hajibu na Nengoma anaachana na swali lile asijue moyoni Zengeni anajisifu kwa kujua kuchagua. Ukiongezea na utondoti na kikuba ambavyo huwa havibanduki maungoni mwake, si haba. Mashallah!

Nengoma anarudia kuuliza kinachomshangaza Zengeni asijue mwenzie ndiyo hivyo tena!

Zengeni hajibu. Nengoma analiacha swali lake bila jibu na kuingia ndani na kutua ndoo yake huku akihema na kulalamika kuchoka.

“Mume wangu, kama hali ikiendelea kuwa hivi, siyo siri, maisha ya hapa yatatushinda. Hawa wanasiasa waongo walituahidi pepo sasa wanatupa jehanam na jongomeo! Hawana lolote. Ni matapaeli hata kama wana madaraka wanayofuja.” Anajisemea baada ya kurudi kuungana na mmewe kiambazani baada ya kutua ndoo ya maji. Inaonekana umbali wa kupata maji na uchafu wa maji vimemchefua roho kiasi fulani.

Zengeni anageuka taratibu kujibu swali la mkewe anayemjongelea akiwa anajifuta jasho. Anaonyesha kuchoka.

Anasema. “Mama we, unataka maisha yatushinde mara ngapi? Tunajikongoja kwa matumaini tukitegemea angalau kesho inaweza kuleta neema lakini mwisho wa yote nadama zinaongezeka. Imefikia mahali jana inakuwa bora kuliko leo!” Anatikisa kichwa kwa masikitiko.

Anajipanga vizuri kigodani na kuendelea “Ila ujue wazi kuwa kukata tamaa au kukubali kushindwa ni kujizika hai. Lazima tupambane kila uchao na inshallah Mwenyezi Mungu

anasikia. Tuzidi kupambana mambo yatabadilika hata kama ni baada ya muda mrefu. Mgaagaa na upwa.”

Anamkazi macho mkewe aliyekuwa akimsikiliza kwa makini na kuendelea, “Tumshukuru Subhana kwani hapa si haba. Siyo kama kwa mama Mzaramizi aliyetutesa kwa sababu ya banda lake la urithi. Wanasiasa kwa kusema wasichotenda na kutenda wasichosema ni kama wamelaaniwa.”

Anakohoa kidogo na kuendelea. “Umesikia kashfa ya kampuni la Richmen Development and Innovations?”

“Bwanawe nchi hii imekuwa donda ndugu la kashfa. Juzi kulikuwa na kashfa ya wizi Benki kuu. Kabla haujafumka huu kulikuwa na wizi wizara ya madini na nishati. Pia kumbuka ule wizi baba lao ambapo Rais mstaafu aligundulika kuwa na biashara za siri na chafu nje ya nchi. Sasa hatujapumua wizi tena mwingine! Je hii Richmen nayo siyo yao hao hao wakubwa? Maana ukichunguza vizuri hakuna wizi ambao hauna mkono wao. Mwe! Jamani hawa watu watakuja kuuza roho zetu hata makaburi ya babu zetu! Mipesa yote hii ya nini au kichaa cha kuona manoti?” Nengoma anaamua kuangusha kilio chake baada ya kupewa taarifa za kuwapo kashfa nyingine. “Huoni walivyonenepeana na kunoneana kama nune kwa maghusubu huku tukifanyiwa magube?” Anaongezea Nengoma. “Mama wewe kwa kunga na misamiati na kufunga nyama sina hamu kabisa!” Zengeni alimtania Nengoma.

Nengoma anaonekana kuchukua na kustushwa na kashfa hii jahara. Naye anatikisa kichwa chake huku akiamka kuondoka kuelekea ndani kutoa jiko nje lau likolee moto.

Alimrai mumewe. “Unaonaje ukanipa muda kidogo niangalie jiko langu; nirudi tuuguze madonda haya ya kuibiwa na kuzikwa na wale tuliodhani ni wenzetu wakati siyo?” Nengoma anamalizia rai yake huku anatokomea ndani ili aende akatoe jiko lau aliwashie nje lipulizwe na upepo ili

mkaa ushike moto mapema atungike maji ya chai haraka.

Zengeni najibu, “Leo maongezi na chai fahuwa.” Anasema huku akitikisa kichwa kama ishara ya kukubaliana na pendekezo la mkewe ambaye hasikii alichosema. Mara kitambo kidogo, Nengoma anatoka ndani na jiko la mkaa ambalo tayari keshalilisha. Kama ada, jicho la Zengeni halibanduki maungoni mwake. Zamu hii Nengoma hakuona jinsi alivyokatwa jicho la mahaba. Hata hivyo aliishazoea. Maana hana jinsi ya kulaumu bali kujivuna. Maana ni mumewe tena wa kujichagulia.

“Mtu chake bwana.” Alizoea kusema Zengeni alipokuwa akifumwa akiiba maungo aamuapo kujibu kama siyo kupuuzia kama alivyofanya kitambo. Siku moja Nembogha alimtania kuwa angelimfungulia mashitaka kwa kumkonyezea na kumkodolea. Wacha Zengeni acheke.

Alizoea kujitetea kuwa nani angeweza kuiba chake mwenyewe? Na isitoshe hizi ni sheria za kipuuzi toka wataraghani ambazo tumezipwakia toka kwa wakoloni wanaotaka kutuchonganisha ili wazidi kutudhoofisha na kututawala kirahisi.”Nengoma alizoea kujibu kwa kulinganisha na watawala wanavyojiibia wenyewe mali za nchi yao.

2

Nyumba

Nyumba yake ni ya kawaida tu. Ni ya kawaida kama nyumba lakini si ya kawaida ilivyojengwa. Ni nyumba ya kawaida kwa watu wa kawaida. Lakini kwa wenye jeuri ya pesa si nyumba saa nyingine banda hata hame.

Nyumba yake ni nyumba ya matofali mchanganyiko ya kuchomwa na yasiyochomwa. Hata bati zake nazo ni rangi mbili; mpya na kuu kuu. Ni nyumba rangi mbili kama dawa ya kaswende iitwayo capsules.

Nyumba ya Zengeni ni nyumba ya msomi kabwela anayehenya sawa na wasiosoma. Ni nyumba ya ajabu kuelezea. Maana si mpya ingawa ilijengwa miaka miwili iliyopita wala si nzee. Maana haijazeeka zaidi ya kuzeeshwa na kipato cha kijungujiko!

Ni kielelezo tosha cha jinsi wasomi walivyopigika huku baadhi ya matapeli wasioelimika wakielea kwenye utajiri wa kutupwa!

Nyumba ya Zengeni siyo nyumba inayopaswa kujengwa na msomi kama yeye kama siyo kuishi kwenye jamii iliyotekwa na kunajisiwa na maovu yote yaandamanayo na wizi katika hazina ya umma na taasisi zake. Hata hivyo, hii nyumba siyo tunda la kazi aliyoisomea ya ualimu bali ni tunda la kazi ya umachinga au uchuuzi aliyoifanya baada ya kulazimika kuuachana na ualimu alioupenda sana. Japo ni nyumba isiyendana na usomi, bado inaitwa nyumba. Maana hata kiota cha nyuni huitwa nyumba ilmradi usingizi unatononolewa. Hata shimo la kenge, mhanga na nungu nungu ni nyumba. Kwani maisha huenda. Lakini hawa ni

wanyama. Zengeni si hayawani. Ni binadamu tena msomi.

Hata Zengeni aikane na kutoridhikana na nyumba yake, bado inamilkiwa na msomi hata kama siyo stahiki yake! Ni nyumba jina na kitendawili! Ni tata na tete. Hivyo, ndivyo kila jicho lililobahatika kuiona linavyoweza kuielezea. Pamoja na kuwa hii nyumba ni matokeo ya jasho lake na mkewe, haipendi wala kuridhika nayo. Japo amejenga baada ya kujaribu kila aina ya pirika halali, bado haridhiki nayo. Japo inampa usingizi, ni donda la mstakabali wake kama msomi na raia wa nchi iliyojaliwa kila neema kuanzia chini ya ardhi hata juu ya ardhi mpaka kwenye tabia na hulka ya wakazi wake wapole na wastaarabu.

Japo wakazi wa Mafuriko -taifa la Zengeni- wanasifika kwa uvumilivu na ustaarabu wao, taratibu, wanaanza kubadilika na kuharibiwa na utawala mchafu na kidhabu. Uvumilivu wao umewalisha mbovu na ustaarabu wao umewaletea ushenzi hasa pale wanapotumika kama mwiko kusonga ugali usile.

Uvumilivu unazidi kuwatupa mkono huku stahamala nayo ikiwapa kisogo. Ndiyo maana Zengeni amejinamia akitafakari mambo mbali mbali anayoona yanaenda ndiyo siyo huku wafanyayo siyo wakiwaminisha ndivyo!

Zengeni amelazimika kujenga kwenye makazi yasiyo rasmi wala kupimwa. Wamelazimishwa na mfumo mbaya uliofilisika na kuchoka kimipango na kimkakati bila kuongelea sera na mawazo mapya. Roho yake siku zote inamuuma kila anaporejea au kutoka nyumbani akipita kwenye majumba yafananayo na mahekalu ya kifalme yaliyojengwa na mbweha, mibaka na mafisadi waliomkwamisha na raia wenzake wema. Hajawahi kuiita nyumba nyumba yake. Huuita banda tu.

Hawezi kuridhika na maisha na nyumba yake wakati anaona makasri yakioteshwa na watu wasio na taaluma zaidi

ya ghilba na unafiki, udokozi na sura za kinyonga. Anaumia kuona mbweha, vyangudoa, fisi, kunguru na kila kinyama cha usiku vikijenga makasri kwa chumo la wizi ilhali yeye kwa pesa halali anashindwa kujenga lau nyumba achia mbali kasri.

Kila uchao kwenye maeneo ya wenye nazo zinaota nyumba kama uyoga karibu kila mtaa nchi nzima. Migari ya bei mbaya ndiyo usiseme!

Nani ataridhika anaona na kujua nchi yake iliyogeuzwa sindano ambayo hushona nguo nyingi lakini ikaishi ikiwa uchi mtupu tena milele?

Haya, bahati mbaya sana, yamekuwa ndiyo majaliwa ya nchi yake! Ni majaliwa ya kutengenezwa na wanadamu wachoyo na wenye roho mbaya ambao ulafu wao ndiyo umegeuka dhamira za matendo yao.

Ataridhikaje na nchi ya mbwa ambaye hulinda mali nyingi lakini akaishi kuwa maskini hadi anatupwa nyikani au shimoni tena bila sala wala matanga? Nani aliwahi kuona au kuhudhuria matanga ya mbwa? Hata kuku ana nafuu maana huombolezwamezani kwa vicheko na mbwewe!

Nani aweza kuridhika na hali hii iwapo, kwa Zengeni na wengine kama yeye kama siyo kulazimishwa kuacha kazi aliyoipenda ili aishi hata kwa kugeuka machinga asingekuwa na hilo banda lake? Hana jinsi. Isitoshe wapo akina Zengeni wengi japo hawajitokezi wala kujenga chuki juu ya nyumba walizozijenga baada ya mfumo kuwasaliti na kuwachukia.

Mtaka cha uvunguni sharti ainame. Kwani nyumba yake isingekuwapo kama angeendelea kufanya kazi ya ualimu. Maana bila yeye na mkewe kuamua kuachana na ualimu na kukumbatia umachinga, nyumba kwa Zengeni ingekuwa kama ndoto ya mchana. Angeishia kuwa kama mjusi alalaye kwenye za wenzie asiwazie kujenga yake siku moja. Lakini mjusi ni hayawani na Zengeni ni mtu tena msomi na mwalimu. Mjusi

ana nafuu. Maana hajawahi kupewa notisi ya kuhama wala kupandishiwa kodi.

Japo anayo nyumba iitwayo yake, hajaridhika nayo wala hali yake kimaisha. Na nchi kadhalika. Ataridhikaje iwapo kila jana inaonekana bora kuliko leo japo si bora? Ataridhikaje katikati ya jamii ya mashaka, hofu, nadama na taabu isiyo na usalama kwa sababu kikundi fulani cha watu kimeamua iwe hivyo? Ajabu! Watawala wake wanawasifia akina Zengeni kwa amani na utulivu wanavyovitumia kuwavuna kama matunda pori kwenye mti usio na mwenyewe!

Amekalia kigoda cha miguu mitatu. Nyumba na maisha yake si ya kimaskini wala ya kitajiri kwa viwango vya kimaskini. Ila kwa viwango vya kitajiri siyo nyumba bali banda hata lisilomstahili hata mbwa wala ng'ombe wa tajiri wa kundi la watawala wa Mafuriko kuishi ndani mwe! Ni gongo la tembo. Mapaa manne haiwezi. Imeezekwa kwa bati chakavu na mpya. Vigae haviwezi. Hawezi kuvigusa hadi siku mwenyewe atakapozikwa akageuka kigae. Amejenga nyumba hii nje ya mji mkuu wa Mafuriko uitwao Neema ingawa hauna neema bali nakama. Hii ni kutokana na kuepuka mbanano na ughali wa majumba na viwanja karibu na katikati ya jiji ambapo kuna usalama na huduma safi. Japo jina la mji huu ni Neema, kwa kada ya akina Zengeni ni Balaa.

Zengeni alilazimika kuamua kujenga nyumba yake kilometa kama 15 toka katikati ya jiji jambo ambalo humlazimisha kunyonywa na wenye mabasi kila uchao aendapo au kurejea toka mjini kwenye mihangaiko yake. Ni kwenye kitongoji kitwacho Uswekeni waishipo watu maskini wa kutupwa. Hakuwa na uwezo wa kukohoa mamilioni ya shilingi apate kiwanja kilichopimwa katikati ya mji ambako karibu majengo yote ya maana ni ya wageni wa watawala wanaoshirikiana nao kuwaumiza akina Zengeni.

Pamoja na kujenga nyumba, wakati mwingine hujutia uamuzi huu. Una tatizo. Tatizo lenyewe ni kujenga kwenye kiwanja kisichopimwa alichouziwa na mzee Sibulele Sibusiso ambaye hakuwa na watoto. Kutokana na mzee huyu kutokuwa na mtoto hata wa kusingiziwa achia mbali wa kuzaa, baada ya kufa kuna watu walimwijiia Zengeni wakisema ni ndugu zake na walikuwa wamerithishwa naye. Walimpa karatasi ya urithi ya kughushi. Nusura apate hasara kama siyo wezi hawa wa mchana kuzungukana na mmoja wao songombingo kuwasaliti wenzake ili angalau apate chake. Kiasi fulani umaskini na ujinga ulimsaidia kutoingia hasara.

Alinunua kiwanja chake shilingi laki tano bila kuhesabu pesa ya hongo kwa mamlaka za mtaa kumpatia vibali vya kujenga na kumilki eneo hili lisilopimwa. Baada ya kununua uwanja ule alikwenda kwa mjumbe wakaandikishiana mkataba kila mtu akaondoka na chake. Na hii ni hatua mojawapo iliyomsaidia kuwagawanya wale wezi. Maana baada ya mjumbe aliyekuwa ameishi na marehemu maisha yake yote kuwauliza kwanini hakuwa amewahi kuwaona hata kwenye ugonjwa wa marehemu, walianza kusambaratika kiasi cha sabasi mmoja kumwendea Zengeni usiku na kumpa ukweli wote. Sadfa na hili, heka heka za ujenzi lau zilimpa wakati mugumu kuusaka ukweli kwa kila namna ili asipate hasara.

Mke wake Nengoma, alimshauri awashitaki vidhabu hawa. Lakini Zengeni, kwa kujua kuwa utawala mbovu umewageuza wananchi waovu, aliamua kumuonya mwizi yule na kumsamehe. Alijenga nyumba yake akiwa na imani: baadaye angeweza kupima uwanja wake lakini wapi. Hakuwa na saada katika hili kutokana na kutamalaki wa ufisidi na usasi wa ngawira katika nchi. Alijikusuru na kujaribu kwenda kwenye wizara ya ardhi na makazi zaidi ya mara ishirini bila kufanikiwa kupata afisa wa kuja kupima uwanja wake zaidi ya

kuombwa chai utadhani alikuwa yu mpishi!

Pamoja hofu na kibuhuti vya kiwanja chake kutopimwa na nuksani nyingine za mafuriko, angalau kwa kujua ukweli angeweza kupumua. Kwa hatua hii adhimu hasumbuliwi na mwenye nyumba kama ilivyokuwa kabla hajajenga. Maana kwa mama Mzaramo alipokuwa amepanga kabla ya kujenga aghalabu alisemwa na kusimangwa kiasi cha mkewe kutishia kuomba talaka kama wasingehama pale na kujenga walau chumba kimoja kuondokana na kadhia hii. Siku zote humshukuru mke wake kwa kumtia mashamushamu na kila aina ya shime kiasi cha kuhangaika na kupata uwanja iliposimama nyumba kidonda.

Angalau hata majirani zake wanamuita baba mwenye nyumba. Kwa Mmafuriko, hii ni sifa kubwa sana ya kuweza kumfanya mtu anenepe na kutaradadi na mengine kifua mbele. Angebahatika kupata japo gwechu la gari, si haba angeotesha kiriba tumbo ingawa ni ugonjwa. Hata hivyo hakuwa na rushwa, makandokando na marupurupu yatokanayo na kunyonya jasho na damu za wenzie kuweza kuotesha mzigo huu unaoonekana kuwa fahari wakati ni hatari. Akiwa anaendelea na kutafakari hili na lile, mke wake Nengoma anatokeza akiwa anatweta na ndoo yake kichwani. Kwa alivyovalia, pamoja na mavune ya zigo lake kichwani, huwezi kuamini kuwa ni mwalimu wa sekondari na vyuo!

Moto.

Zengeni anawasha ujiti ya kibiriti. Bahati mbaya upepo unaizima. Hakati tamaa. Anageukia upande mwingine na kuchutuma na kuwasha ujiti mwingine. Nayo kama ya kwanza, unazimika. Anausonya upepo utadhani unamuelewa! Anaendelea. Ujiti huu pia unazimwa na upepo. Anausonya tena na kusema. “Leo naona upepo ni mkali si kawaida.”

Hakati tamaa. Anageukia upande mwingine akiwa anazidi kujikusanya utadhani anaweza kuukumbatia moto! Anakikirika na jiko hadi moto unawake.

Zengeni akiwa anatikisa kichwa anasema. “Kwanini usiwe mkali iwapo miti yote imefyekwa kiasi cha ardhi kuachwa uchi?” Alisema kwa uchungu.

Aliendelea kama anajijibu. “Lakini wahusika wanajali nini iwapo wanatumia umeme na gesi ilhali makapuku wenye kuwa na umeme wamefungiwa mita za Tumia Umeme Kidogo Uokoe Mazingira (TUKUMA) ili wasitumie bure kama wakubwa?” Ananyoosha mguu wake ambao unaonekana kufa ganzi na kidogo kutokana kukaa muda mrefu. Anaendelea kujisemea. “Serikali imewafumbia macho maafisa wake wala rushwa isijue tatizo la uchafuzi na uharibifu wa mazingira linakua! Wahusika wanajifanya hawaoni wala haiwahusu wasijue dunia ni moja. Ni mtumbwi mmoja. Chizi mmoja akiutoboa tunazama wote.”

Anakohoa kidogo na kuendelea, “Hata nchi kubwa ya Marekani pamoja na ubabe wake, imeanza kusalimu amri kwa balaa hili. Maana pamoja na utajiri wao bado wanaihitaji dunia kuliko inavyowahitaji. Isitoshe, makazi yasiyopimwa yanazidi kuwa sehemu ya maisha ya akina yahe.” Anajikuna kidevuni na kuendelea “Halafu watu hawa wamelaaniwa!”

Kama aliyekumbuka jambo muhimu anamkazia macho mkewe, na kusema. ”Una habari kuwa ile Baa nzuri pale kituo cha Mabasi nasikia ni mali ya mke wa waziri mkubwa? Kiumbe ana tamaa sina hamu. Nina maya naye ajuaye Mungu mwenyewe.”

Anamuangalia mkewe kuona amelichukuliaje hilo na kuendelea. “Yaani pamoja na mshahara na marupurupu, rushwa na ofa bado hawajatosheki! Ama kweli, la kuvunda halina ubani. Hivi hawajui wakifa wataondoka watupu kwa

machozi na mnuno kama walivyokuja?” Anatikisa kichwa chake kwa ishara ya kutoridhika au kuonyesha dharau kwa waziri mkubwa aliye naye maya. Nengoma amehangaika na kibiriti hatimaye uvumilivu wake umelipa. Maana moto umeshika na mkaa unaendelea kuwaka bila wasi wasi na ukichukulia kuna upepo mkali, hana hata haja ya kuwa na shaka na moto.

Anajongea alipo mumewe tayari kupiga soga huku akingojea moto ukolee ainjike maji ya kifungua kinywa. Hana haja ya kususurika mitaani kusaka vitumbua: mihogo waliyokula na jana ilibakia. Hivyo, watakunywa chai na kiporo. Na isitoshe, Nengoma ni mpenzi wa mihogo.

Akiwa anasogeza makaratasi na uchafu mdogo mdogo ili akae, anakusanya kusanya khanga yake tayari kukaa kwa staha hata kama anakaa mbele ya mumewe. Hawezi kukaa kama mwamamke asiyefundwa.

Baada ya kukaa, anaanza kusema akiungana na hoja za mumewe.

Anasema. “Wewe unashangaa ile B?baa? Na wale ng’ombe pale Kilimamoshi? Hujui hata ile Baa ya pombe ya kienyeji ni ya mkewe waziri mkubwa! Nasikia eti ana danguro Ulaya ambapo wasichana vigoli huvushwa toka hapa na kupelekwa kufanyishwa biashara ya ukahaba. Huyu sawa na nune zizini. Kila uchafu wake! Aonapo mali hupandwa na wahaka iwe yake.”

Kabla ya kuendelea, Zengeni anadakia. “Japo sijaamini, kuna uvumi kuwa huwa anafanya biashara ya mihadarati. Unakumbuka kile kisa cha waziri wa mambo ya ughaibuni kunaswa uwanja wa ndege na kuokoka aibu almanusura? Hawa watu si wa kuamini. Kila palipo na pesa, kama inzi na uvundo, nao wapo kadhalika.”

Nengoma anajibu, “Kumbe kuna kipindi tunaishi na

vichaa tena waliolaaniwa tusijue wala wao wasijijue! Sasa hayo mabilioni ya pesa wanayokimbizia ughaibuni wanaweza kuyatumia na kuyamaliza?” Zengeni anajibu. “Thubutu! Hata vilembwe na vilembwekezi hawawezi kuzimaliza. Ubaya ni kwamba wafa kwa shilanga ndiyo wanaozalisha chumo lao huku wao wakiisha kwa dhiki!”

“Sasa kama si roho mbaya na kichaa, mapesa yote ya nini? Wanafanya mambo utadhani hawatakufa!” Anauliza Nengoma kwa mshangao.

“Kumbe mke wangu hujui! Wenzio wanazidi kuiba ili watumie pesa hii kutuhonga wakati wa uchaguzi-mbuzi waselelee madarakani wakiiba na kutoa amri. Kwani siri? Nani asiyejua Rais akimaliza muda wake ana mpango mchafu wa kumrithisha waziri wake mkubwa kibaka na fisadi wa kupindukia? Lakini kwa madudu wanayofanya na tamaa ya mtu mwenyewe, sijui hata kama atamaliza hiyo ngwe. Alijinyoosha kidogo na kuendelea. “Basi kama hujui basi jua: wenzako wanajiandalia kututawala wao na vijukuu vyao milele; kama hatutawazuia. Hujamuona yule Dr. Munyui mtoto wa Rais wa zamani au yule Rais wa visiwa vya Jaziba Karumekenge mtoto wa Rais wa zamani? Hapa ni ufalme kwa mlango wa nyuma; taka usitake.” Zengeni anamjibu mkewe huku akiwa anatikisha kichwa kwa masikitiko.

Anasogeza gazeti pembeni na kuendelea, “Hawa watu kwa jinsi wanavyohoka kutuibia lazima waselelee madarakani ili wawe salama. Nje ya madaraka wataishia korokoroni.”

“Wanajidanganya. Nani ataishi milele hapa duniani? Mbona wapo wengi waliwatangulia kufanya kama wafanyavyo wakaishia kuumbuka baada ya umma kuchoka!” Anajibu Nengoma huku akionyesha kuudhika.

Maongezi yalipokuwa ndiyo yanaanza kunoga, mara upepo uliputa kwa nguvu kiasi cha Nengoma kulazimika

kukimbilia sufuria yake iliyokuwa inaanza kushambuliwa na michanga iliyorushwa na upepo. Hivyo, kikao kisicho rasmi ilibidi kife rasmi huku Zengeni akitikisa kichwa chake kwa hasira kutokana na upepo uliokuwa ukisababishwa na uchafuzi wa mazingira kufanya maisha yao yawe mabaya zaidi.

Alijihimu kuyanusu magazeti yake yaliyokuwa yameanza kusombwa na upepo.

Kashfa Kashfa Kashfa

himbuchimbu

CBaada ya Nengoma kurejea kutoka ndani alikonusuru sufuria lake na kukaa vizuri, Zengeni anampa gazeti la Chimbuchimbu ambalo ameishalipitia na kugundua baadhi ya mambo ya kuudhi. Ni gazeti la kila siku la asubuhi. Ndiyo katoka kulikopa toka kwa muuza magazeti wa pale mtaani kwao, Kapende, ambaye ametokea kuwa rafiki yake tokana na kununua magazeti kwake kila asubuhi. Leo mfuko wake una kipindupindu cha muda. Isitoshe, hana kikwazo kukopa. Maana kila apatapo fulusi ni mlipaji mzuri. Hivyo, anaweza akafika ubaoni kwa Kapende wakati wowote na kuchukua gazeti na kulipa baadaye. Kwake kukopa siyo harusi wala kulipa matanga bali kuwajibika. Isitoshe, anajua machungu wanayopata watu wa kada kama yake hasa wasioona ubao vizuri kama Kapende.

Gazeti hili la Chimbuchimbu ni chimbu chimbu kweli. Kwani linasifika kwa kuichimba chimba na kuichimbua chimbua serikali. Linamilkiwa na kampuni moja ya tajiri aitwaye Mpayukaji Msemahovyo. Huyu muungwana hana mahusiano mazuri na serikali. Zamani alikuwa na mahusiano mazuri na serikali. Lakini serikali ilipoanza kumpangia cha kuandika na kutoandika kwenye magazeti yake, aliamua kuvunja ndoa yake kiasi cha, hata wakati mwingine, serikali kumnyima matangazo kwenye magazeti yake. Aliandika kwenye motto yake, “Heri kanga aishiye mwituni akawa huru kuliko kuku ashibishwaye kwa nafaka ya kuletewa akaibiwa mayai yake na kuishia kuzikwa mezani.”

Kwa Msemahovyo, mbwa mwitu ni bora kuliko mbwa hata awe wa kizungu. Kwake mbwa ni mbwa hata alale ghorofani hata hekaluni. Hata alie kwenye sahani ya dhahabu na kulalia busati, bado mbwa ni mbwa. Yeye ni mbwa mwitu kuliko mbwa. Ni kanga si kuku. Hakika, yeye ni huru kwa maana yake. Si mfugo wala nyumba ndogo ya serikali wala kundi la wezi wenye madaraka na ukwasi wa kuiba.

Hivyo, pamoja na Msemahovyo kujua kuwa hatua ya kutoshirikiana na serikali ingemgharimu kwa kukosa matangazo, alimua ashike njia yake huru na kufa lwake kuliko kuweka rumenya na serikali chafu.

Zengeni pamoja na ukata wake, ni nadra kulikosa gazeti asubuhi hata kama akilipata kwa kukopa au kulifukuzia mitaani pale Kapende anapochelewa kulipata. Lazima asome gazeti kila siku kujua dunia inavyokwenda. Na si dunia tu bali nchi yake inayosifika kwa kuvamiwa na watawala mbweha watu wanaoitoboatoboa kama mzoga.

Asubuhi huwa na ratiba ya kusikiliza vituo vyote vya Redio kupata habari. Tabia ya kupenda habari imepanua uwezo wake wa kutafakari na kujadili mambo. Maana, hata waliosoma naye humshangaa anajuaje mambo mengi hivyo!

Japo ana uwezo na nia ya kununua runinga, anashindwa kutokana na nyumba yake kutowekewa umeme. Maana shirika la umeme la Mafuriko National electrical Company (MANESCO) lilimtaka alipe shilingi laki nane na ushei ndiyo awekewe umeme kwenye banda lake.

Hapo bado rushwa na kupigwa tarehe kila siku na bughuda na adha nyingine nyingi. Maana kwa watawala wa Mafuriko umeme ni starehe na ni kwa ajili ya wakwasi wachache. Kwao, nishati hii siyo nyenzo ya maendeleo! Isitoshe ni aghali kwa watu maskini kama Zengeni wanaotegemea mkaa na mafuta ya taa kwa vibaba. Wakubwa

na serikali pamoja na kujua adha wanazopata wananchi, bado hutumia umeme vibaya tena bila kulipia anakara zao. Mchezo na tabia yao hii chafu vimeshaligharimu shirika la umeme kwani ni “mkangafu ambao kama ng’ombe aliyekonda, unangojea kupigwa mnada kwenye gulio la wawekezaji toka Ughaibuni.”

Kuongeza chumvi kwenye kidonda cha Zengeni, matapeli waitwao vishoka walikuwa wameishamtapeli jirani yake Kinyahende pesa kibao wakidai wangemuunganishia umeme asijue walikuwa wakimuunganishia matatizo! Isitoshe Zengeni ni msomi hawezi kukubali upuuzi huu wa kuliibia taifa ingawa watawala wake wanaliibia kama siyo lao!

Hivyo, kama kawaida ya gazeti la Chimbuchimbu, huchimbua kila kinachotokea bila ya kujali nyuma yake kuna nini au nani awe kikaka. Gazeti hili limetokea kuwa mwiba kwa watawala wa Mafuriko ambao huwa wakilitishia kulifunga kila mara lakini hukosa sababu nususi ya kufanya hivyo.

Chimbuchimbu limetokea kuwa gazeti la wananchi wanaoona kuwa mambo hayaendi barabara. Maana magazeti yenye kuelemea serikali ni kama kasuku. Kazi yake ni kuimba utukufu wa serikali hata inapopaswa kulaumiwa. Hayawezi kuikosoa wala kuiambia ukweli serikali. Maana ni mkono unaoyalisha tena mchafu. Wahariri wa magazeti “Vyangudoa” kama Zengeni ayaitavyo, wameridhika kuwa kuku. Wanatumia na kutumikia matumbo badala ya vichwa vyao. Ajabu madume mazima yaligeuzwa rambuza kisa riziki udohoudoho! Wamejigeuza watumwa wa hiari ili waishi utadhani kuishi ni zawadi ya watawala wakati ni zawadi toka kwa Maulana mwenyewe! Hata mtilili awazidi maana hula awindacho siyo kama wao walao wagawiwacho tena riziki mapepeta utadhani hawana mawege au mapiswa! Ajabu wanafanya hata ria wasijue umma una maya nao!

Kichwa cha habari cha gazeti la siku hiyo ni;

Kampuni ya Richmen ni mali ya wakubwa serikalini

* Ni kampuni ya mfukoni na ya kitapeli inayotumiwa kuliibia taifa.

* Imeshalipwa dola milioni 59 bila kufanya kazi yoyote.

* Imeshauza tenda yake kwa kampuni nyingine yenye utata.

* Imesajiliwa Mafuriko miaka miwili iliyopita!

* Serikali yapanga kuizima kashfa hii kinamna.

Imegundulika kuwa kampuni ya Richmen iliyoletwa toka nchi ya Ahaha kushughulikia kujenga mitambo ya maji ni kampuni ya kutengeneza sumu za kuulia wadudu.

Pia kampuni hiyo ni mali ya wakubwa wachache waliomo serikalini wanaoitumia kuiibia mali na pesa ya umma kwa manufaa binafsi wakiwatumia mawakala wao wanaojionyesha kama wafanyabiashara na waendeshaji wa Richmen ilhali si wafanyabiashara chochote bali matapeli na wala makombo.

Chanzo chetu cha habari toka nchi ya Munamuna kimeeleza na imegundulika kuwa Richmen ni bomu litakaloifilisi nchi yetu. Habari kamili inasomeka kama ifuatavyo;

Kampuni ya Richmen licha ya kuwa Kampuni ndogo isiyo na ithibati wala historia ya mafanikio; ina kesi Mahakamani kwa kudanganya kuhusu kiwango cha ubora wa bidhaa zake. Ni Kampuni ambayo imekuwa ikibadili majina kila wakati kila ifanyapo utapeli wake.

Chanzo chetu kimeendelea kusema kuwa nyuma ya Richmen (M), kuna watu wazito kwenye Serikali ya sasa hasa Waziri mmoja mkubwa ambaye kwa kutumia ushawishi na mtandao wake na mshirika wake mkuu wa kibiashara ambaye ni Mbunge na mzito kwenye Chama chake, anafanya kila juhudi kuizima kashfa hii. Ameishatoa onyo kwa Wabunge au

mtu yeyote atakayeendelea kuipekenyua kashfa hii atakiona cha Mtema kuni. Habari zilizokariri baadhi ya Wabunge zinasema: wabunge wameapa kumuumbua siku ikifika. Kama wabunge, Gazeti hili halitasalimu amri kwa vitisho hivi. Badala yake vitakuwa ndiyo kichocheo cha kuichimbua chimbua zaidi kashfa hii yenye madhara makubwa kwa taifa.

Gazeti halikusua sua japo halikumtaja jina Waziri mkubwa Bwana Edmond Ngoyaegg Mpendamali wa Luwasha, lilichora picha kimaalezo iliyoonekana wazi wazi kuwa aliyekuwa nyuma ya Richmen alikuwa ni yeye tu.

Linaendelea kuripoti;

Chanzo chetu cha habari kimezidi kueleza: Richmen, kimsingi, zipo mbili. Ipo ile iliyoanzishwa miaka miwili iliyopita katika nchi ya Ahaha na Richmen Mafuriko iliyoanzishwa mwezi jana. Anwani ya Richmen Ahaha ni St. Moneybag ML, A1A 2G7 Munamuna.

Anwani ya Richmen (M) ni SLP 333 Wizi street, Kwa Vikaka, Neema, Mafuriko.

Gazeti lililendelea,

Licha ya ukweli huu usio na shaka ambao unapatikana hata kwenye mtandao wa Internet, serikali imeendelea kukaa kimya juu ya sababu za kutoa tenda ya mamilioni ya dola za kimarekani kwa kampuni yenye kutia shaka.

Gazeti hili lilijaribu kuwasiliana na waziri mwenye dhamana. Lakini msemaji wa wizara ameshikilia kuwa tenda nzima ilifanyika kwa uwazi bila aina yoyote wala harufu ya rushwa. Kuna uvumi kuwa hata mabenki yanayojua utapeli wa kampuni hii huko Munamuna itokoka yamekataa uitolea dhamana wala kuhusishwa na biashara hii hasara linamoingizwa taifa la Mafuriko kutokana na uroho na upofu wa watu wachache waliopewa madaraka.

Gazeti hili lilipombana msemaji wa wizara aeleze ni kwanini serikali ilitoa tenda kwanza bila kufuata utaratibu na pili kwa kampuni isiyo na historia wala utaalamu na ujenzi wa mitambo ya maji, msemaji alisema hilo siyo tatizo. Kwani tatizo ilikuwa ni kama kuna rushwa kwenye tenda.

Gazeti liliendelea.

Kwa hali ilivyo, pesa ya wananchi imeliwa. Kwani licha ya kampuni ya Richmen kushindwa kutimiza kazi yake, imeuza kazi kwa kampuni nyingine yenye kutia mashaka iitwayo Deiwaka Doods inayomilikiwa na Rostitamu Azoul jamaa mwenye ushawishi kwenye chama tawala na serikali yake akiwa swahiba mkuu wa Rais na Waziri mkubwa.

Katika hali ya kustaajabisha, serikali imeunda tume ya kuchunguza kadhia hii ambayo nakala ya ripoti yake itakayotolewa siku chache zijazo inaeleza kuwa zoezi zima lilikuwa limetoshleza vigezo vyote vya utoaji tenda ukiachia mbali zoezi hili kufanywa kwa dharura kulingana na tatizo linaloikabili nchi. Msemaji wa Richmen Mafuriko alipopigiwa simu alikuwa amefunga simu yake.

Gazeti linaendelea.

Chimbuchimbu ilipomtaka kutamka ni lini mradi husika ungetegemewa kuwa umekamilika. Msemaji huyo wa shirika alisema yeye siyo mjenzi. Ila alisisitiza kuwa vyombo vya habari viache uvivu wa kufikiri angalau viisifie serikali kwa kununua tanki linalohudumia jiji la Neema ingawa si wote wanaopata maji. Lakini angalau wakubwa walikuwa wakipata maji na hivyo kutokabiliwa na kupoteza muda na mawazo kufanya shughuli za umma. Wanaoga na kunywa na hawaendi maofisini wakiwa na uchafu. Hata si haba bustani zao za kuwaliwaza zinapata maji. Isitoshe bomba linalopigiwa upatu limenunuliwa kwa bei ya kuruka kutokana na serikali kutofanya utafiti. Maana inasemekana lile tanki kule ughaibuni

huuzwa kwa dola laki tano ambapo serikali imeuziwa dola milioni moja na laki saba!

Baada ya kusoma maneno hayo hapo juu, Nengoma alitikisa kichwa na kuacha kusoma gazeti. Nengoma alisema, “Mume wangu, kama mambo ni haya, nchi hii imeingiliwa na mdudu mbaya ambaye ataiacha ikiwa imeoza. Kama wakubwa wamejiingiza kwenye uchafu wa aina hii basi elewa tuendako nchi hii haitakalika maana watasababisha shida na umaskini kuongezeka kiasi cha jinai nayo kuongezeka.”

Zengeni huku akitikisa kichwa anakubaliana na mkewe anasema. “Jinai iongezeke mara ngapi iwapo wizi wa kutumia bunduki umekuwa jambo la kawaida. Mardudi ya jinai ndiyo usiseme. Hukumbuki mwezi jana majambazi walivyovunja kiduka cha Shemtwashua na kumjeruhi yeye na familia yake? Ajabu baada ya wezi kukamatwa na kutoa gathogo habari zisizothibitishwa zinasema waliachia na wanaendelea na kazi kama kawaida!” Alisogeza talawanda zake pembeni na kuendelea, “Watu wetu wamekuwa vipofu na mataahira. Badala ya kupambana na gendaeka na maharashi wanaoiba mamilioni kama haya, wanajiingiza kwenye jinai ya kuibiana wao kwa wao wakati kimsingi wote ni maskini wa kutupwa.”

Vibaka, mibaka na wauaji

Wakati wanaongea mara wanasikia kelele za mwizi. Kelele zilianikiza. “Mwizi! Mwizi! Wezi hao! Wezi hao!”

Eneo la jirani mtaani mama mmoja alikuwa amenyang’anywa mkoba wake na kuvuliwa hereni na kuchukuliwa simu ya mkononi. Haya yalikuwa yamefanywa na vijana wa mtaa ule. Mama huyo inasemekana alifuatwa kuanzia nyumbani kwake. Haya ndiyo yalikuwa maisha ya kawaida kwa watu maskini wa Mafuriko wa madongo poromoka. Kwani hazikupita siku bila mtu kuchomwa moto au nyumba yake kuingiliwa na majambazi. Ilifikia mahali wakawa wanahoji uwepo wa polisi waliokuwa wakilipwa mishahara chekwa toka kwenye kodi zao bila kuwalinda wananchi.

Mtu mwenyewe aliyibiwa kumbe ni jirani yao Dzani maarufu kama mama Ntetela! Alipofika kwenye ule uchochoro uendao kwenye kiwanda cha nguo cha tajiri mmoja toka bara Bwindi mwenye kutia mashaka cha KABARI, alistukia akionyeshwa jisu kubwa na kuamriwa asipige kelele bali kutoa zawadi ya wazee ambayo ilimaanisha kila alichokuwa nacho. Hakuwa na la kufanya zaidi ya kukefya huku akijiparura kila alichokuwa nacho kunusuru maishaye. Baada ya wale wezi kuchukua chao, ndipo mama Ntetela alianza kupiga kelele za kutaka msaada. Wakiwa hata hawajamaliza kutafakari habari za gazetini na za mwanamke kunyang’anywa mali zake, mara wanaona kundi la watu likitimka kuelekea kiwanda cha KABARI. Filimbi za walinzi wa kiwanda zinanahikiza. Makele ya mwizi! Mwizi! Ndiyo

usiseme.

Zengeni naye hawezi kujibari. Anajihimu kuelekea kunako ndumo. Anaamka na kuelekea huko. Maana aliyeibiwa ni jirani yao. Hivyo, anapaswa kutoa msaada kama ada. Hawezi kujua leo kwa yule jirani kesho itakuwa kwa nani. Maana wahenga walinena: leo kwangu kesho kwako. Hawezi kujua.

Anavuta talawanda zake na kuondoka kuelekea kwenye kiwanda. Anamwambia mkewe, “Hebu nipe kofia yangu niwahi kutoa msaada maana hujui aliyeibiwa ni nani.”

Wakati anaanza kuondoka Nengoma anamtahadharisha. “Uangalie hawa majambazi huwa wanaua na isitoshe wana majambia na bisibisi.” Hii ni baada ya Nengoma kuingia ndani na kumletea Zengeni kofia yake na Zengeni mbayo anaivaa haraka haraka tayari kwenda kwenye tukio.

“Umesikia mume wangu.” Nengoma anamkumbusha mumewe kwa msisitizo kuchukua tahadhari. Hajibu anahamanika na kukaza mwendo kenyekenye. Huyo katimka joshi kuelekea kwenye tukio! Maana pamoja na watu wa Mafuriko kuharibiwa na utawala mbovu wa watawala kengewa, bado wana moyo wa kusaidiana katika matatizo kama hili. Wanajuburishwa na hali halisi.

Baada ya Zengeni kuondoka, pamoja na mambo mengine, Nengoma aliendelea na maandalizi yake ya kifungua kinywa. Jicho lake lilitua kwenye habari nyingine kwenye gazeti la Chimbuchimbu. Nayo ilikuwa ni juu ya serikali kujisafisha kuhusiana na kashfa ya Richmen.

Alijisemea kwa uchungu na kukata tamaa. “Nyinyi safishaneni. Lakini hamtatakata. Arobaini yenu ikifika yote yanayofanyika nyuma ya pazia yakawekwa uchi mbele ya hadhira, mtatamani ardhi ifumke muingie isifumke.” Alimalizia kwa kutikisa kichwa kwa hasira.

Kwa ufupi habari yenyewe iliyoongelea yafuatayo

haikumvutia sana kwani waliishazoea kuona mauzauza kama haya yakifanywa na wasanii wa kisiasa.

Baada ya kashfa ya Richmen kuwa mwiba na wimbo kwenye vyombo vya habari, serikali kwa upande wake iliunda tume ya kuchunguza. Tume hiyo iliundwa na maafisa wa polisi na waliokuwa wamewekwa rumenya na serikali na wale wa ofisi za Rais na waziri mkubwa.

Tume yenyewe haikuchukua muda mrefu. Ilitumia wiki mbili kuja na mazingaombwe yake ambayo japo serikali ilijiaminisha kama kulastra kuwa ilikuwa imejisafisha, umma haukuiamini ripoti ya tume. Yalisikika makelele kuizodoa taarifa ya tume yaliyoita mazingaombwe na usanii wa kisiasa. Hivyo, serikali ililazimisha ripoti hiyo na kuiua kashfa kinamna namna kwa aibu ya hali ya juu. Hadi leo wananchi wa Mafuriko wanajua nani alitoa nini na nani alipokea nini. Wanajua hata baadhi ya pesa zilikofichwa. Lakini wangepanya nini iwapo mwenye nacho siyo mwenzako na mwenye nguvu mpite? Na isitoshe serikali yao ilikuwa inajulikana kwa ujambazi wake.

Baada ya Zengeni kuondoka, Nengoma aliendelea na shughuli zake za kuandaa kifungua kinywa huku masikio yakiwa nje kama lolote lingetokea alikokwenda mumewe. Hakuwa na wasi wasi sana. Kwa vile hali ile ilikuwa imezoeleka kwenye mitaa yao. Pamoja na hali kuwa mbaya kiasi hiki, bado watawala wa Mafuriko, bila hata chembe ya aibu, walizoea kujisifu kuwa walikuwa wamedumisha amani; wakati ukweli ni kwamba kilichokuwapo si amani bali kutokuwapo vita ya kuonyeshana bunduki na kudai haki. Amani kama amani haikuwapo. Ingekuwapo vipi wakati hapakuwa na haki? Ingekuwapo vipi iwapo genge la watu wachache lilikuwa likiwatumia walio wengi kujineemesha huku wao wakiangamia? Amani ingekuwa wapi iwapo vibaka

walikuwa wakihukumiwa kwa kuchomwa moto ilhali “mibaka” ikizidi kunenepeana kama paka wa dukani kwa mwarabu? Zengeni hakuchukua muda njiani. Kwani kiwanda cha KABARI kiko karibu tu ukiachia mbali na kujihimu. Ni kama umbali wa mita mia sabiini toka nyumbani kwake. Njiani, aliandamana na majirani zake wengine waliokuwa wanakimbilia kwenye eneo la tukio. Walikuwamo wakubwa na wadogo. Walikuwa na malengo tofauti japo walikuwa kwenye msafara mmoja kwenda eneo moja. Na hii ni kawaida katika matukio kama hili kwa kaumu ya watu wa mjini isiyo na kazi.

Vijana walitimka mbio huku wanawake wanene wakitembea kwa nyonde nyonde zao lau washuhudie kipopo ambacho wangekipata wale vindengereka.

Wapo akina Zengeni waliokuwa wanakwenda kutoa msaada na wengine waliokuwa wanataka kutumia tukio hilo kujipatia chochote. Wapo pia waliofuata mkumbo lau wapoteze muda kutokana na kutokuwa na la ufanya. Wapo hata ambao hawakujua walikuwa wanakimbilia kule kufanya nini! Hawa waliendeshwa na matukio badala ya kuwa wenye kuyaendesha matukio. Watu wa Mafuriko hupenda sana mikusanyiko na vikoa hata wakati mwingine vigwena. Kuna kipindi tena katikati ya mji watu walikusanyika kushuhudia mabeberu mawili yakigombea jike! Wakati mwingine hasa akina mama walizoea kufuata ngoma ya mdumange ilipokuwa ikipita mitaani kwao. Kuna mama aliachika kutokana na kuufukuzia mdumange na kusahau mapishi kiasi cha kuunguza chakula na nyumba yake kuingiliwa na kuibiwa baadhi ya vitu.

Huko kiwandani kumbe walinzi wa kiwanda walikuwa wamefanikiwa kuwakamata vibaka watatu waliokuwa wameingia kwenye uchochoro ulioko nyuma ya kiwanda. Nia yao ilikuwa ni kuelekea kwenye bonde la Nsanje ili wavuke

kwenda ng'ambo ya pili mitaa ya Mzuzu na Kalonga. Vibaka hawa hawakujua kuwa ile njia ilikuwa imeishazibwa ili kuepuka tishio la majambazi kuja kuitumia tena usiku kupora kiwandani kama ilivyokuwa imetokea mwaka uliokuwa umepita. Na kama wasingepuuzia onyo la walinzi kuwa hapakuwa na njia, hata wasingekamatwa. Walipoambiwa njia ilikuwa imezibwa hawkusikiliza. Wao waliamua kupuuzia wasijue kilikuwa chao kياما! Maana hawakuwa na njia ya kurudi nyuma ambako mbiu ilishapigwa wakamatwe na kuishia kuwa kuni ingawa ilikuwa ni suala la muda. Laiti wasingepuuzia ile nyungwanani ya walinzi, yote yasingewakuta!

Huko nyuma kelele za mwizi zilizokuwa zimehanikiza ziliwastua walinzi na kuwaweka wale vijana chini ya ulinzi pindipo walipoingia kwenye lindo lao.

Wakati walinzi wa kiwanda wakiwahoji wale vijana, kundi la watu waliokuwa wameitikia mwito wa mama Ntetela alikuwa kaibiwa vitu vyake lilifika na kuwataka walinzi wawape watu wao! Mtu mmoja alisikika akisema, "Mabwana, mnajua kinachofuata baada ya watu kama hawa kuingia kwenye anga zetu." Mlinzi mmoja alijibu, "Unamaanisha nini?" Yule mwananchi alijibu, "Bwana we, unakuwa kama mgeni jiji hili! Hawa lazima leo waingie motoni wakakutane na shetani aliyewashauri wapore. Wamezidi hawa. Hapa wanakwenda kukutana na shetani leo leo akawasalishe huko motoni." Mlinzi mwingine alipinga wazo hili kwa kusema, "Lakini hamuoni kuwa ni unyama kuwaua mahuluku hawa kwa udokozi wakati wezi wakubwa tunawapigia saluti?" Jamaa hakutosheka alijibu. "Kaka siasa baada ya shughuli. Hawa huu mwisho wa ghururi na siku zao. Maana kwa kuwachoma moto wadudu hawa huenda serikali itastuka itupe ulinzi na kutenda haki tunapowafikisha vituo vya polisi. Isitoshe,

wakikupata vizuri kwenye anga zao ama wakuachie ngeu au wakunyotoe roho. Isitoshe wanatuibia sie walalia mkabilishamsi na ujaka badala ya kwenda kwa wezi wakubwa wenye kila uhuru wa kuiba bila kufungwa.”

Wakati mlinzi mmoja akiongea na huyu mjumbe wa kifo, walinzi wenzake waliwauliza wale vijana kama kweli wale vijana walikuwa wameiba. Vijana walikanusha huku wakitarakanya wasijue la kunena. Lakini walipowauliza ni kwanini walikuwa wanataka kupita sehemu isiyoruhusiwa tena wakitimua mbio na kupuuzia nyungwanani, vijana wale hawakuwa na la kusema. Waligwaya utadhani panya aliyeangukia kwenye maji mengi! Mmoja alijaribu kufanya kibedi kwa kukimbia lakini walinzi walimzidi ujanja wakamkamata jambo lililofungulia kipigo cha mbwa mwizi.

Wakati sakata lile likiendelea, bosi mmoja wa kibwindi alisikia makelele na kutoka nje ya ofisi yake. Akiwa amefura kwa hasira kukuta kundi la watu. Alikuwa amefura si mchezo. Maana kelele zile zilimfanya akatishe maongezi na ndugu yake wa Bombay aliyekuwa akiongea naye kwa simu mipango ya kuwatafutia vibali ndugu zake waje kufanya kazi ambazo wamafuriko wangeweza kuzifanya kiwandani kwake. Isitoshe alikuwa hawaamini wamafuriko.

Alisema.”Hapa iko nini watu napiga kelele nasumbua employees yangu?”

Mlinzi mmoja kwa unyenyekevu alijibu. “Bosi kuna hawa vibaka wamemwibia huyu mama.” Alinyoosha mkono kumuonyesha mama Ntetela ambaye naye alitikisa kichwa kukubaliana na maneno ya mlinzi wa kiwanda aliyekuwa anaongea kwa unyenyekevu utadhani alikuwa akiongea na mkwewe! Kwa tafsiri rahisi ya Kiswahili, Mbwindi alijibu kwa dharau na hasira huku akibeua midomo na kurusha mikono hewani, “Mimi haikotaka kesi. Toa Jana hiyo kwa watu imalize

yeye maana nazidi kuiba mali ya watu sikii.” Aliwageukia wale vijana na kusema, “Nyinyi bado iko changa sana. Kwanini naiba vitu dogo dogo kama kuku?” Umati wa watu ulicheka kwa jinsi alivyokuwa akiharibu lugha yao. Wapo waliosema kuwa wahindi hujifanya kutojua kimaufuriko. Lakini ukweli ni kwamba walikuwa wakikijua kuliko hata wamaufuriko wenyewe. Mbwindi aliugeukia ule umati wa watu na kusema. “Chukua yeye polisi station ipatiwe dawa yake. Kule jusi taonja joto ya jiwe.”

Mkota mmoja toka kwenye ule umati wa watu alisema. “Kanji umenena. Hakuna anayetaka kesi. Tutawapeleka kuzimu ili liwe somo kwa wengine. Maana ukiwapeleka polisi wanatoa kitu kidogo na kuachiwa. Tena wana simu na gold! Polisi wanatuchezea mahepe wakitugeza mabunga. Watawachojua na kuwaachia. Si unajua Mafuriko bosi wangu?” Mbwindi hakusikia vizuri yaliyosemwa isitoshe hakuhitaji utondoti wowote. Maana hayakuwa yakimshughulisha mambo ya watu maskini zaidi ya jasho na pesa yao wanunuapo bidhaa zake. Hivyo, aliamuru walinzi wawakabidhi wale vijana kwa umati wa watu ili shughuli zake pale kiwandani zisikwamishwe na suala ambalo halimhusu.

Mbwindi alipiga hatua kidogo halafu akarudi na kuuambia umati. “Peleka hii jana polisi station. Kama nahukumu yeye, toka kiwandani yangu sikia?”

Aliwageukia walinzi wake na kusema. “Guards, fanya bidii toa watu yote kiwandani yangu.” Walinzi waliitikia kwa pamoja huku wakiinamisha vichwa vyao kuonyesha utii.

“Ndiyo Bwana mkubwa.” Walinzi waliitikia.

Walinzi, japo walijua kuwa kitendo walichofanya ni sawa na kumwacha mtu majilini, hawakuwa na jinsi bali kutii amri ya bosi wao. Hivyo, kwa sononeko na nyongea, waliwakabidhi wale vijana kwa umati wa wananchi waliokuwa wana hamu ya

kuona nyama ya binadamu inavyoingua wasijue walikuwa wakiwaumiza ndugu zao bure! Walinzi walikosa nyemi kwa kushindwa kuwaauni wale vijana.

Baada ya umati kuondoka, mlinzi mmoja alimwambia mwenzake. “Yaani tumeruhusu watu watatu wachomwe moto!”Mwenzake alimjibu. “Kama wamepora walitegemea nini kwenye nchi hii ambapo umati wa watu wenye hasira umekuwa ukiua watu bila kuchukuliwa hatua? Wengi wape bwana. Isitoshe hatukuajiriwa hapa kuwako vibaka bali kutafuta mkate wa wanetu. Hata kama inauma utafanyaje iwapo polisi na wahusika wengine wenyewe wameendekeza njaa kiasi cha umma kukosa imani nao?”

Lakini huoni kuwa na sisi tumechangia kwa kuruhusu watuhumiwa wachukuliwe tukijua kitakachowatokea?’ Alilalamika yule mlinzi kwa masikitiko.

Mlinzi wa pili alijibu. “Najua kila kitu. Maana mimi si mgeni mji huu. Lakini bosi aliyetuajiri kwa matulubu yake kulinda kiwanda chake kaamua wewe ungefanya nini. Nambie ungetumia busara gani kunusuru vibaka wasipelekwe kaburi sadfa na kazi? Kwanza, mbwindi anajali nini iwapo mmafuriko akiuawa? Kwake ni heri maana hawezi kutofautisha na wale waliovunja kiwanda chake au waliowaua wabwindi wenzake kwenye duka la kubadilishia pesa pale kwenye mtaa wa Ubayani na hawa wanaoitwa vibaka.”

Kwa vile walinzi walikuwa hawana la kuweza kufanya kuwaokoa wale vijana, waliachana na suala la hatima yao na kuendelea na kazi zao za kawaida ingawa walijua fika wale vijana ile ilikuwa siku yao mwisho ya kuishi duniani.

Roho ziliwauma. Lakini kama mhindi ambaye alikuwa kama ndiye mgawa riziki mwenye kiwanda chake kaamua, wao walikuwa nani kuingilia kuwanusuru wale vijana maskini ambao tamaa na ujinga viliwaponza?

Mmoja wa walinzi alisema, “Tutauana wenyewe kwa wenyewe nyutinyuti wakati wezi wetu wanatukoga kwa maneno ya uongo kuwa nchi ina amani na inaendelea hadi lini yarabi?” Alitikisa kichwa na kujiinamia kuwazia hali hii ambayo ilikuwa inatia kinyaa kwa nchi huru kuwa kama vile ni kambi ya wanyama hasa fisi. Alizidi kutikisa kichwa na kusema, “Ewe Mwenyezi Mungu waepushe wanangu kuingia kundi hili. Yaani nilaliavyo tafi, dagaa na ujaka wake ili lau wasome, itakuwa hasara kiasi gani Yarabi? Maana nawatakia ghanima si kingine ya Maulana.”

Mwenzake alijibu, “Mimi hata kama mwanangu ataamua kuchagua kuwa kibaka akitiwa nari sitahuzunika maana kachagua mwenyewe kwa hiari yake na upumbavu wake.”

“Usimtukane mamba kabla hujavuka mto ndugu yangu. Huwezi kujua Mwenyezi Mungu kakujalia lipi. Omba Mungu wanao wasiwe viparuzi lakini siyo kukamia hivyo” Alionya mwenzake. “Mie n’shasema. Mwanangu akichagua kuwa kibaka akachomwa moto au binti akichagua kuwa changu akagongwa na miwaya sitajali” Mlinzi alizidi kusisitizia msimamo wake. “Omba yasikukute ndugu yangu. Hujafa hujaumbika. Isitoshe mtu mwenyewe pangu pakavu tia mchuzi.” Mlinzi mwingine alionya.

Wakati gumzo la mstakabali wa watoto wa walinzi likiendelea, gari la bosi mwingine wa kihindi lilitia breki langoni. Hivyo, walitawanyika na ghamu yao na kuachia habari za watoto wao pale. Waliendeleaje? Nani anajua?

Ubaya ubaya tu

Baada ya wananchi wenye hasira, kama walivyokuwa wakijulikana kwenye mji wa Neema, kutoka kwenye uzio wa kiwanda, walitoa kile walichokiita salamu za mwisho. Walianza kuwatembezea kipigo kikali wale watuhumiwa hata bila kuhangaika kutafuta ushahidi wa tuhuma zilizokuwa zikiwakabili! Kwao tuhuma zilitosha kuwa sababu ya kutoa hukumu ya kikatili na ya kinyama bila kujihangaisha na kudadisi wala kupima mambo. Hao ndiyo wananchi wa Mafuriko nchi ya amani! Je kwa hali hii bado Mafuriko ni nchi ya amani?

Wananchi hawakufanya ajizi. Waliwasachi wale vijana na kuwakuta na kila kitu alichokuwa amedai mama Ntetela. Hii ni baada ya kipigo kutembezwa kiroho mbaya. Tofauti ni kete za mihadarati walizozikuta mifukoni mwa mmoja wa wale vijana watatu.

Baada ya wananchi kuridhika kuwa wale vijana walikuwa vibaka sawa na mibaka ya Richmen, ndiposa vipigo zaidi na zaidi viliendelea. Mwenye tofali alipiga kwalo. Mwenye kupiga ngumi au teke alijihudumia; ilmradi kila mtu alimaliza hasira zake alivyotaka! Kwa ufupi kila mtu alimaliza mafutu yake kulhali.

Wakati watu wakiendelea kuwapiga wale vibaka, wengine walienda nyumba jirani kuomba mafuta ya taa na wengine kukusanya takataka za kuwachomea wale vijana.

Zengeni aliingilia kati kutaka wale vijana wasiuawe bali wapelekwe polisi kama walivyokuwa wameshauriwa na mhindi. Lakini umma ukishaamua, hakuna wa kuuzia. Kwani watu waliokuwa wamechoshwa na vibaka walishikilia kuwa

wale vijana wachomwe moto! Mtafaruko na ubishi juu ya nini kifanyike haukuwa kidogo! Kila mtu alishikilia alilolitaka hasa wengi wakipendekeza wale vijana waadhibiwe kwa kuchomwa moto kama ilivyokuwa imezoeleka bila kujali wale walikuwa wanadamu kama wao!

Zengeni alijikaza na kuzidi kurongaronga akishauri wale vijana wapelekwe polisi. Umati wa watu ulishikilia lengo leka kidinindi kwa kumwambia achague moja; kunyamaa au kuchomwa nao kama alikuwa anajiona yeye ni nabii. Kejeli hii ilimtosha akaamua kunyamaza na kibuhuti chake huku akimbwaga manyanga.

Mmoja kwenye umati ule alisema. “Zengeni tunakufahamu. Usitake tugeukane sisi kwa sisi na kuuawana bure wakati wenye shughuli wapo hapa; na wametaka watakachokipata. Tukiwapeleka polisi watahonga na kesho utawaona wakipeta na kutishia tena.”

Kabla ya kumaliza mwingine aliingilia. “Tumewaonya wazazi wao tukaambulia kuambiwa ni wambea na tunawaone wivu watoto wao. Hapa lazima tuwachome moto ili wazazi wao wapate salamu kuwa asiyefunzwa na mamaye hufunzwa na dunia; na hufunza kikatili hivi.”

Mwingine alisema. “Huyu Mabutu namfahamu ni mtoto wa mjumbe. Juzi juzi kaleta bonge la TV; na baba yake akawa anatukoga kuwa hatuna TV. Sasa wacha aone matokeo ya mali za kuibuka kama uyoga bila kuuliza zilipopatikana.”

Mama mmoja jirani wa Zengeni aliyeitwa Coltide alisema. “Mimi nilipomtonya mama yake kuwa ile TV ilikuwa ya wizi tena toka bandarini, aliniuliza nilijuaje kama si umbea na ngoa? Alisema ni maneno tu isitoshe siku hizi ujanja kupata. Sasa wacha aone mwisho wa ujanja kupata bila kujali kupata kunakujaje na kukoje. Halo! Halo! Wavishe mikufu (magudumu) ili wawahi walikokutafuta mwaya.” Alimalizia

akiangua kicheko utadhani alichokuwa akishabikia kilikuwa kitu cha maana na cha kawaida!

Zengeni alitikisa kichwa kwa huzuni asiwe wala kujua na la kufanya. Wakati Zengeni akiwa anajiuliza chanzo cha unyama huu wa kutoa uhai wa mtu kwa ajili ya vitu vidogo, waliokuwa wameendea mafuta walikuwa ndiyo wameisharejea. Haraka haraka, moto ulikokwa na wale vijana waliokuwa wakichuruzika damu walivisha matairi na kuanza kulalamika na kuomba wasiuawe kwani wasingerudia tena. Hakuna mtu hata mmoja zaidi ya Zengeni aliyewasikiliza vijana wale maskini! Kumbe binadamu anaweza kuwa mnyama bila ya yeye kujua hivyo!

Zoezi la kutia moto mara lilianza kama mzaha kwa Zengeni asijue wengi walikuwa wameishapoteza maisha namna hii!

Bokasa, mmoja wa wale vijana alisema. “Jamani wanamafuriko mmeamua kutuua kinyama hivi na kusahau kuwa mnatujua. Jamani msifanye hivi ni shetani alituingilia.”

Mtu mmoja alisema kwa vicheko. “Ndiyo tunawajua ndiyo maana tunawachoma moto ili nanyi mjue tunavyowachukia. Basi tutawachoma ili mwende mmwambie shetani aache kuwaingilia nanyi pia muache kumsikiliza.” Zengeni alidhani watu wangeingiwa na huruma na kuwapeleka wale vijana kituo kidogo cha polisi cha Amatikonda lakini wapi. Walikuwa wameshikilia msimamo wao wa kuwaangamiza wale vijana maskini!

Zengeni alitikisa kichwa tena na kuamua kunyamaza akiwa amechanganyikiwa na kujaa huruma juu ya unyama aliokuwa akiushuhudia. Alijilaumu hata kwanini alikuwa amekwenda kushuhudia unyama ambao alikuwa akiusikia na kuusoma magazeti. Kwa upande mwingine alifarijika kuwa ameona kiasi cha kuweza kufikiria jinsi ya kutafuta jibu

ambalo kwake ilikuwa ni kupambana na ufisadi wa watawala mafisadi. Alijistukia akijisemea. "Kama tufanya jicho kwa jicho na mdomo kwa mdomo tutakuwa na jamii ya vyongo na wajihi watupu! Hakika, huku ni kushindwa vibaya kwa serikali inayojiita yetu." Baada ya kujihakikishia kuwa hakukuwa na jinsi ya kuwasaidia wale vijana, Zengeni aliamua kuondoka kwa majonzi akizongwa na maswali hasa moja kuu: ni kwanini watu wamegeuka wanyama kiasi hicho kuwaua watu kwa ajili ya vitu vinavyoweza kutafutwa na kupatikana? Mama Ntetela hakuficha hisia zake. Alisema. "Namshukuru Mungu binti Mtendeweka mie. Maana vifaa vyangu vimepatikana. Sijui kwenye harusi ya mtoto wa kaka ningeeleza nini kwenda bila dhahabu na mtandao. Isitoshe mume wangu angepandwa na presha bure tokana na roho ya mbwa ya vidokozi hawa. Nendeni mkalipie huko motoni habithi nyie. Halo! Halo!" alimazia kwa kicheko cha kebehi iliyochanganyikana na furaha ya ushindi. Yeye kwake vifaa vyake na rununu au rukono, vilikuwa na thamani kuliko utu na uhai! Ajabu mama Ntetela huwa ni mtu anayeonekana mwenye huruma. Lakini kweli jinai hailipi. Maana ghafla utu na huruma yake viliingiwa nyongo vikatibuka na kugeuka unyama tena katili!

Mmoja wa wale vijana waliokuwa wakiungua moto aliyeitwa Bokasa, kwa machungu makubwa, alisema kwa huzuni sana, "Jamani nisameheni nikitoka hapa nitaokoka niwe mchungaji badala ya kibaka."

Mmoja wa ule umati alijibu kwa kejeli, "Utaokokea mbele ya safari. Nenda ukawahubiri vibaka wenzio waliokutangulia hapa hapakufai tena. Tazama hatma yako sasa ni kifo cha kuchomwa moto."

"Ai we! Yaani mmeamua kutuua kinyama hivi! Hatukupenda tuwe vibaka ni maisha." Alizidi kulalamika yule kibaka aliyekuwa akiwaka moto.

Mtu mmoja alisema, “Jamani maisha haya tusipoangalia na kufikiria tutawamaliza vijana wetu bure huku wakubwa wakitumbua na kufurahia tunavyomalizana wenyewe. Mbona mitaa ya wakubwa haina unyama kama huu Yarabi toba!” Mama mmoja aliyekuwa kakunja midomo kutokana na kinyaa cha jinsi ile miili ya wale vijana ilivyokuwa ikiteketea alisema. “Unayosema ni kweli. Wakubwa wameamua kututengenezea umaskini ili tusijue wanavyofaidi jasho letu. Wao wana hasara gani iwapo watoto wao wanasoma shule nzuri Ulaya?” Alifunga kanga yake vizuri na kuendelea. “Wametutengenezea mazingira ya kuchukiana na kumalizana, kupatilizana sisi kwa sisi huku wao wakituhadaa kuwa wanatutakia mema wakati mema kwao ni sisi kukubali kunyonywa nao!” Alitema mate pembeni kutokana na kinyaa kilichokuwa kimemjaa kutokana na kuungua kwa wale vijana aliokuwa, kama Zengeni, akiwahurumia.

Maongezi yaliishia hapo baada ya kuona kila mmoja anajiwahi kuondoka kwenye eneo la tukio baada ya kufanikisha yale mauaji ya kinyama ya vibaka.

Zoezi la kuwachoma wale vibaka lilienda kama lilivyokuwa limepangwa. Kwa mtu ambaye hajawahi kushiriki unyama huu, asingeamini. Angedhani yumo ndotoni au anaangalia mchezo wa kuigiza! La kusikitisha na kufedhehesha ni ile hali ya binadamu kufanya unyama kama huu huku akicheka na kutohofia uhai wa binadamu mwenzie! Baada ya kichwa cha mmoja wao kulipuka ntuuuuuu! Sanjari na kupasuka kwa bufuru yalisikika makelele ya kushangilia toka kwenye umati wa wauaji wenye hasira! “Yaaa.” Baada ya kujiridhisha kuwa yale yalikuwa ndiyo stahiki ya wale vijana, watu wote walitawanyika haraka haraka na kuwaacha wale vijana wakiungua kama magogo. Ajabu wengi wa watu walitawanyika wakiwa na furaha nyusoni kana kwamba

walikuwa wamewachoma moto nyoka! Ni unyama kiasi gani hata kama hawakuwa wakiuhisi.

Kafara ya ukondoo

Zengeni aliondoka kwenye eneo la tukio akiwa amejawa na gegezi kutokana na kushuhudia wale marehemu walivyokuwa wakichomeka. Punde alipofika nyumbani kwake alimsimulia Nengoma yaliyojiri. Nengoma alionekana kufurahia kitendo kile. Hakika jambo hili lilimuudhi, kumfedhehesha na kumchukiza Zengeni. Maana alidhani mke wake angekuwa na huruma kama yeye kumbe siyo! Alimuuliza ni vipi angekuwa na ubavu wa kufurahia jinai kama ile. Alisema. “Yaani mke wangu umekuwa mnyama kiasi cha kushangilia na kufurahia vifo vya vijana walioharibiwa na jamii ambayo imewageuka na kuwaua tena kwa kifo kibaya hivyo! Tena msomi kama wewe mke wangu!”

Nengoma alijibu akiwa na wahaka wa kueleweka vibaya. Utadhani alikuwa amejandalia swali lile. Alisema. “Mume wangu siyo unyama wala kutosoma. Ni mafutu kwa vitendo vyao. Nikikumbuka majambazi walivyombaka yule mwanamke jirani sina hamu na vibaka wala majambazi. Umesahau ule mkasa uliousoma gazetini mwaka juzi ambapo mwanamke mmoja aliharibiwa urembo wake kwa kung’olewa sikio kisa vibaka walitaka dhahabu zake utadhani wanajua aliyemnunulia! Katika uchafu huu, hujui, kuwa watu wasio na hatia ama wamekufa, kutiwa vilema na wengine kuambukizwa ukimwi! Fikria yule aliyebakwa au kung’olewa sikio angekuwa mimi.” Alimkazia macho mumewe.

Zengeni hakuwa na la kujibu bali kusonya na kutikisa kichwa. Kwani kwa jinsi mke wake alivyomjibu asingeweza kupata jibu. Alikuwa kamshika pabaya kwa kutolea mfano

kwake mwenyewe. Alinyamaza kidogo na kusema. “Lakini mke wangu tukubaliane kuwa wanavyofanya wananchi wenye hasira ni vibaya tu hata kama serikali imeamua kufumbia macho ubaya huu. Hakuna utetezi wala namna ya kuweza kuunga mkono unyama huu. Baya haliondolewi kwa baya tena baya zaidi. Lakini je hilo ni jibu? Kama tutasema jicho kwa jicho na mkono kwa mkono kwa jamii yetu ilivyoharibika huoni kuwa tutaambulia kuwa na chongo kila nyumba? Mkono kwa mkono jicho kwa jicho ni mambo ya kizamani wakati ambapo uwezo wa binadamu kutatua matatizo ulikuwa mdogo.”

Anakohoa na kuendelea, “Sisi kama wasomi inabidi tuanzishe na kuongoza mapambano dhidi ya mafisadi wetu wanaopoteza muda kujinufaisha binafsi wao huku umma ukiteketea. Hawa ni wachuuzi wa miili na roho zetu hata mstakabali wetu na vizazi vyetu.” Alimalizia Zengeni aliyeonyesha kukirihika wazi wazi. Nengoma naye hakuridhika na mawazo ya mumewe. Alijibu. “Tatizo ndiyo lipo tena kubwa tu. Lakini wahusika ambao ni serikali hawataki kulikubali na kulikabili. Kutofanya hivyo kunafanya wananchi wajitafutie njia mbadala hata kama ni za hovyoyote na kikatili kiasi cha kugingiza kama mauaji ya halaiki. Ndiyo huu ni unyama. Ni kutapatapa na kuharibikiwa kwa jamii. Maana badala ya kuwalinda vijana wake sasa imewageukia na kuwamaliza yenyewe huku maadui wa kweli wakiendelea kuzaa na kulelea Ulaya. Lakini kila mtu anaipenda nafsi yake na mali yake isitoshe kwenye lindi hili la umaskini.”

Zengeni alitikisa kichwa kukubaliana na mkewe Nengoma. Aliendelea. “Hivi unadhani polisi wangukuwa wanawafikisha wahusika mbele ya sheria na haki inatendeka wananchi wangejichukulia sheria mkononi?”

Nengoma alijijibu na kusema, “Wananchi siyo wapuuzi

wala wanyama kiasi unachoweza kufikiria kutokana na ukatili ulioshuhudia. Wanalazimika kufanya unyama huu. Hii ndiyo ikirari yangu. Maana hawana jibu zaidi wala pa kukimbilia. Na isitoshe, watu wengi wa kawaida hawana muda wa kuumiza vichwa vyao wakati kuna njia ya mkato hata kama ni ya hovyoyote. Yeyote akipiga mbiu, wao wanamshughulikia mtu hata bila kutafuta ikirari.”

Zengeni alijibu, “Pamoja na kwamba tatizo ni polisi na serikali kwa ujumla wake, mzizi wa tatizo hili ni ubadhirifu na umaskini na jamii kwa inayoridhia kuishi kwa matumaini. Maana vijana, licha ya kutokuwa na elimu wala ujuzi, hawana hata hivyo vibarua. Isitoshe nao ni wanadamu. Wanataka kuishi kama watu. Sema tatizo lao ni kutumia njia haramu kutatua matatizo yao. Ni hawa hawa ambao hawashiriki kwenye uchaguzi ambao wangeutumia kuingiza serikali inayowajali badala ya hawa wachumia tumbo.”

Nengoma. “Hapo mume wangu nakubaliana nawe mia kwa mia. Lakini zaidi ya serikali ni nani anasababisha tatizo hili? Wakati vijana wakiteketea kwa moto na jamii inateketea, tukukumbuke. Maana wataendelea kuawa na kupotea huku nguvu kazi ikizidi kupotea. Na isitoshe, nao hawatakubali kufa hivi hivi. Watakayempata ataumia.”

Alikohoa kidogo na kuendelea. “Hapa ndipo jamii isiyokuwa salama inavyojengeka. Maana wakiibuka wanashambulia kama koyokoyo wakijua fika ukiwapata wanaangamia. Hivyo, hapa ni ama zangu ama zako. Hii siyo jamii tuliyotarajia tulipopata uhuru unaogeuka kuwa udhuru.”

Zengeni.”Ni kweli mke wangu. Japo tunaambiwa kuna amani na mambo kama haya, hii ni amani ya watu wachache wenye madaraka na nguvu mifukoni. Hata nao wanajihadaa tu. Maana siku wanapopatikana ndiyo haya mambo ya kubakana na kuuana. Wamekuwa wakituhadaa wakidhani

hatutakengeuka. Wanapodai kuna maendeleo jua ni maendeleo ya matumbo yao siyo taifa. Lakini wanajidanganya.”

Zengeni aliinama kuchukua gazeti lililokuwa linapeperushwa na upepo na kuendelea, “Lakini mke wangu ukumbuke kuwa maeneo ya wakubwa yana polisi tena wa kumwaga. Wao wanaishi kwenye pepo ya maraha na utajiri katikati ya jehanam ya umaskini unaonuka. Huoni nilivyofuatilia umeme hadi nikasalimu amri? Hukumbuki wizarani walivyonipiga tarehe hadi wasomi wazima tukakulazimika kujenga na kuishi kwenye kiwanja kisichopimwa utadhani hatujui madhara yake!”

Nengoma alijibu, “Ni kweli hapa ni ama zangu ama zako. Haya siyo maisha. Maana wadogo tumegeuzwa asusa ya wakubwa. Tunaishi kwenye ulimwengu wa kutaataa kama nyoka tuliokuwa tukifundishwa kwenye somo la bailojia na mwalimu wetu tuliyezoea kumuita Palenkaima kutokana na kupenda kulirudia rudia neno hili.”

Anatabasamu na kuendelea, “Si shimali wala matlai kote wamehanikiza kwa vilio vya ugumu wa maisha na kutamalaki jinai!”

Anaendelea baada ya kustuka utadhani kakumbuka kitu muhimu. “Ahaa! Kumbe ndiyo maana tulipokuwa tukifundisha wanafunzi walipotuita mama Vitafunwa na Mwalimu Machinga hukujali! Ulikuwa unalipwa kwa kupewa majina bandia kama ulivyokuwa ukiwaita walimu wako!”

“Sasa kumbe. Mara hii umesahau utoto na maisha ya shule?” Alijibu Nengoma akiwa anacheka.

Zengeni alisema, “Lakini mke wangu tukubaliane: kifo kinatisha. Maana ukiona wale vibaka walivyokufa kwa mateso huangalii mara mbili. Hakuna kitu kimenihuzunisha na kunitisha kama kichwa cha mtu kulipuka ntuuuuuu huku

umati ukishangilia utadhani limefungwa goli! Huo ndiyo ulikuwa mwisho wa chachawizo zao za kuomba wanusuriwe maskini!” Alifumba macho na kunyama za kidogo na kuendelea. “Kumbe binadamu si chochote si lolote. Maana ukiangalia hiyo nyama huangalii mara mbili. Binadamu hovyoka kabisa hata tujidai tumesoma, tuna mali, tuna madaraka na kila aina ushufaa na ushaufu. Bure kabisa. Bahati mbaya wanachomwa vidokozi wanaheshimwa majambazi na magawadi wetu.”

Nengoma hakisikia vizuri haya maneno. Pia alitaka kupoozesha hasira za mumewe juu ya msimamo wake juu ya mauaji ya vibaka. Kwani alikuwa akijifanya kuendelea kuchekelea ule utani wake wa majina yao waliyokuwa wamepewa na wanafunzi. Aliendelea kucheka na kujizoazoa kuelekea jikoni kuangalia mapishi yake. Kwani kitambo kilikuwa kimepita bila kukagua jiko lake. Hivyo, ilibidi akatize maongezi na kwenda kuangalia kama kifungua kinywa kilikuwa tayari.

Ananyanyuka kwenda jikoni kuangalia chai kama imeishachemka. Anasema. “Tumeingia mambo ya vibaka na makurubundi na masahibu yao hadi nimesahau kuwa chai iko mekoni! Acha basi nikatenge chai ili kila mtu angalau aende zake kuhangaika na maisha haya ya aibu!” Anatokomea jikoni.

Waja wageuka wanyama!

Baada ya wale vibaka kuchomwa moto na kila mtu kutawanyika, huko nyuma polisi wa kituo kidogo cha Uswakeni walipata taarifa kuwa kulikuwa na watu watatu waliokuwa wameuawa kwa kuchomwa moto. Habari hii waliipata toka kwa mwandishi wa habari wa gazeti la mchana aitwaye Nkwae wa Mdwadwage anayeishi kwenye eneo hili la Uswakeni.

Kwanza, walimtaka awaeleze alipopata hii habari hasa wauaji. Naye alikuwa ni mtu na maadili ya kazi yake aliwajibu kwa mkato kuwa maadili ya kazi yake hayamlazimishi kuwaeleza chanzo chake cha habari zaidi ya kutoa taarifa kama wajibu wa raia yeyote mwema mwenye kuheshimu na kufuata sheria. Hakuwa tayari kuingia kwenye undani wa suala hili. Alisema kwa ung'eng'e "My duty totally and fully exonerates me from the onus of proving anything further than reporting." yaani maadili ya kazi yangu hayanitwishi wajibu wa kufanya lilote zaidi ya kutoa taarifa.

Polisi kuona kuwa hawana uwezo kisheria kumlazimisha mwandishi wa habari kufichua chanzo chake cha habari na isitoshe haya hayakuwa mauaji ya binafsi, ukichanganya na kimbombo alichomwaga, walijiuta wakifyata mkia. Hivyo, waliamua kwenda pale kwenye tukio kujaribu kukusanya ushahidi wakiwa wameudhika kutokana na maudhi Mdwadwage. PC Fadhili maarufu kama Tumbo kubwa na PC Chepe maarufu kama Mkomamanga walihamanika kwenda kwenye eneo la tukio. Ajabu hawakukuta mtu hata ili angalau wamuulize au waanze pa kukusanyia ushahidi na taarifa za tukio.

Haraka haraka, waliamua kwenda kiwandani kuuliza kwa walinzi kulikoni. Bahati nzuri, afande Tumbokubwa alikuwa ukuruba na mmoja wa walinzi wa kiwanda na nwenye kiwanda cha Kabari.

Tangu wizi ufanyike kiwandani pale, kulijengeka usuhuba na mwenye kiwanda kiasi cha, mara moja moja, alipokuwa kawamba kupita na kupata chochote kitu.

Binadamu atakunyima tonge lakini si habari. Hivyo, walitegemea kupata angalau fununu. Na isitoshe wale walikuwa ni walinzi ambao nao ni kama askari. Hivyo, ilikuwa rahisi kupata mkanda mzima wa yaliyokuwa yametokea. Katika kuelezea jinsi tukio lilivyoanzia kiwandani na mwenye kiwanda alivyoshauri wahalifu wapelekwe polisi, songombwingo Tumbo kubwa alinusa harufu ya ulaji. Kama mnandi kwenye mawindo yake, mara moja aliomba aonane na mwenye kiwanda. Haraka haraka, simu ilipigwa kwa bosi wa kiwanda.

Naye hakufanya ajizi. Alikuwa joshi kusikiliza polisi walichokuwa wakitaka. Maana aliishajua kuwa ujio wao ilikuwa ni katika kuchunguza yale mauaji japo nyumaye chochote kingemtoka bila kufanya geresha yoyote. Maana, hii ndiyo Mafuriko lazima mkwiji wa polisi usiondoke patupu. Katika nchi ya Mafuriko wabwindi walikuwa na hofu na polisi. Hivyo alijua, hata bila kuambiwa, pesa ingemtoka ili wasimpotezee muda wa kwenda kuandika maelezo kituoni au hata kumwita kama shahidi mahakamani kama kungekuwapo na kesi ya kujibu baada ya kumpata angalau mhusika mmoja wa mauaji haya ya kinyama ingawa huwa ni nadra katika hali kama hii. Hata akipatikana wakati mwingine huishia kutoa chochote kitu na kuachiwa.

Mbwindi yule aliyejulikana kama Kanji alikuja akiwa anatabasamu na kusalimia. “Karibu afendi. Leo iko nakuja

ona sisi?” Alisema kwa tabasamu la uongo kana kwamba alikuwa hakujua kulikoni! Afande Tumbokubwa alimtaka waingie ndani. Tatizo lilokuwa limewaleta halikuwa dogo. Mwenye kiwanda hakupinga pendekezo hilo. Moyoni alianza kupiga mahesabu ya kiasi cha pesa kidogo ya kuwaondoa askari huyu mpenda pesa asimpotezee muda.

Waliingia ndani na kukaa kama dakika thelathini hivi. Baada ya maongezi yao, Kanji aliwasindikiza wale polisi huku wakiongea kwa uchangamfu.

“Ukiona hivyo kipanga keshamzoa mkundaji. Zake ni hoihoi na vifijo akielekea zake kiotani ahamoe na wanae. Lazima uwe mkimwa; vinginevyo mambo hayaendi.” Mlinzi mmoja alimwambia mwenzie kuonyesha shuku yake ya uwepo wa chauchau na bakhshishi. Wale mapolisi waliwaanga wale walinzi na kuondoka kuelekea kwenye eneo la tukio. Kwao, safari ya kiwandani ilikuwa bora kuliko kutimiza wajibu wao wa kuwasaka wahalifu!

Wakati polisi wamekwenda kiwandani, Mdwadwage alijaribu kutafuta habari kamili jinsi ya tukio. Baada ya kuwahoji majirani wawili watatu ambao wote walikana kushuhudia mauaji yale, aliona ni bora awangoje wale polisi ajue kama taarifa zingetumwa kwa kamanda wa polisi wa mkoa ili baadaye aende kule kuthibitisha habari hii na baadaye kuiripoti kwenye safu ya matukio ya jiji.

Polisi walipofika walimwambia Mdwadwage kuwa wangepanya upelelezi kwanza na taarifa hizo zingetumwa baadaye. Alipowaulilza kama walipata fununu yoyote pale kiwandani, polisi walimjibu kuwa si rahisi kuelezea jinsi wanavyokusanya taarifa zao. Hivyo, hiyo haikuwa kazi ya mwandishi kujua ni wapi wanapata habari.

Afande Mkomamanga alimwambia mwandishi. “Mwandishi kama maadili ya kazi yako yasivyokuruhusu

kuieleza polisi ulipopata habari, kadhalika na sisi maadili ya kazi hayatulazimishi kumwambia mwandishi wa habari nini tumepata; na nini tumekosa. Okey!”

Mwandishi ilibidi akubaliane nao japo moyoni alijua kilichowapeleka kiwandani ilikuwa ni kujitafutia chochote cha kutia mfukoni na si ushahidi. Maana polisi wa Mafuriko kwa mafamba na rushwa ndogo ndogo za mbango na zawadi zisizo na sababu walikuwa wamekubuhu. Hivyo, Mdwadwage alifunga safari na kuelekea zake ofisini kutimiza majukumu mengine ya siku ile. Baada ya polisi kuona hawana la kufanya, walikwenda nyumba za jirani na kuwaamrisha wananchi waende kituoni kuandika maelezo ya wanachojua kuhusiana na tukio hilo. Baadaye walibadili mawazo na kwenda kwa mjumbe wa eneo hilo. Yote hii ilikuwa ni kuwapotezea wananchi muda. Hata hivyo, polisi walikuwa wenye furaha. Maana kufa kufaana. Wale vibaka wasingechomwa moto polisi wasingepata kisingizio cha kumtoa upepo Kanji.

Kwa bahati mbaya, mmoja wa vibaka waliokuwa wamechomwa moto alikuwa ni mwanae mjumbe walikokwenda walkenda kumuona. Naye kwa hasira za kupoteza mtoto wake, alitaka angalau wahusika wapatikane. Tatizo ilikuwa ni wapi pa kuanzia.

Haraka haraka, polisi walirejea kwenye tukio ambapo wale vibaka walikuwa wakiadhirika utadhani mizoga ya nyuni! Hata mizoga ya nyuni huwa na kunguru na vimburu wa kuisitiri.

Polisi walipiga simu zao makao ya wilaya na gari la polisi lilikuja kuchukua zile maiti zilizokuwa zimeungua vibaya. Mabutu alikuwa amekufa akiwa amepanua mdomo kutokana na maumivu wakati Moi alikuwa amejikunyaka kama mtu aliyekuwa anakwepa kitu fulani. Bokassa alikuwa hata hatambuliki ukiachia mbali kutambulika kutokana na wenzie kutambulika. Kifo kikifika wakati mwingine ujio wake si

mchezo. Japo wende kwa nyonde au matiti ipo siku utazimika kama mshumaa iwe kwa shari au heri. Hii ndiyo jaala ya mahuluku wote kwa sawa bila kujali mbari kipato wala elimu. Walihusia wahenga.

Mara gari la polisi lilikuja kuchukua yale maiti. Dereva na wale mapolisi waliochukua maiti zile wana mioyo ya mawe. Maana walivyoizoa zoa zile maiti hawakuwa na woga wala mpwito mpwito. Kwani, hata walipotimba mafuta mafuta yaliyowatoka marehemu hawakuonekana kujali. Waliwazoa kama vile walikuwa wakizoa magunia ya nazi, kuyu hata magogo! Walikuwa wakiendelea na maongezi yao kwa udamisi huku wakizibeba zile maiti kuzipakia kwenye karandinga lao. Baada ya kuzipakia, polisi mmoja aliwasha sigara yake na kuanza kuvuta utadhani hakuwa amebeba maiti! Hata nyuso zao mapolisi hazikuonyesha chembe ya woga wala simanzi!

Kweli binadamu ni viumbe wa ajabu! Mauja ni kwa watu walioshudia zoezi hili la uzoaji walijawa na kunyanzi na majonzi utadhani baadhi yao hawakushiriki mauaji yale!

Baada ya maiti zile kupelekwa, polisi walianza zoezi la kuzitumbua. Kwa bahati nzuri tukio hilo halikuwa gumu kwani marehemu wote walikuwa ni watoto wa mtaa ule. Na isitoshe, baadae iligundulika kuwa kumbe walikuwa kwenye vitabu vya polisi kwa tuhuma za kutenda makosa mbali mbali mtaani pale na kwingineko.

Hata polisi waliwajua kama vibaka wazoefu lakini wenye kukata mshiko mzuri. Hivyo, walikuwa wakiwaachia mara kwa mara. Kuna kipindi mmoja wa vibaka wale alimkwapua mzungu mkoba uliokuwa umejaa maelfu ya madola. Polisi walipopata habari walimkamata na akawakatia chao naye akabaki na chake mchezo ukaishia pale mzungu akawa amenoa. Mzungu alipokwenda kituoni na kutoa taarifa

alipigwa tarehe hadi visa yake ikaisha. Kilichomsaidia mzungu yule kurudi kwao ni ubalozi wake kumkatia tiketi ya kurudia kwao. Wazungu si kama Wamafuriko, hawatupani hata kidogo. Maana kuna taarifa zilikuwa zikipokelewa kwa vijana wengi wa Mafuriko walifariki ughaibuni na kuchangiwa na watu baki huku mabalozi wa Mafuriko wakijifanya kama hawahusiki! Haijulikani yule mzungu alipofika kwao alipakaza vipi?

Hivyo, polisi hawakupoteza muda sana kwenye utambulisho. Kwa vile walishavuta kitu kwa mbwindi, hawakuwa na haja ya kupoteza muda wao kwa watu walioonekana kama walikuwa wamejitakia kifo. Isitoshe, hii haikuwa mara yao ya kwanza wala ya mwisho kuitwa kwenye matukio kama haya.

Uhuru au udhuru?

Huko nyuma kwa Zengeni, Nengoma alitenga chai kwenye sinia lililotonwa maua maua ambalo linaanza kuchakaa na kumkaribisha mumewe tayari kuishambulia ile chai na mihogo. Ni chai ya rangi. Kwa watu kama Zengeni, maziwa ni kitu cha starehe hata kusikia mpaka iwe ni sikukuu au mtu aumwe. Lakini wameishaizoea maisha yao ya kijungujiko. Kwani chai hii na wanaikubali hivyo hivyo watafanya nini? Maongezi yao wakati wakinywa chai yalirudi kwenye gazeti na tukio zima la kuchomwa vibaka.

Alianza Zengeni. “Mke wangu unaona mambo yanavyoshabihiana hata kutangamana? Tulikuwa tukisoma tukio la wakubwa serikalini kuleta kampuni nuhusi ya kutengeneza sumu za kuulia wadudu kujenga mitambo ya maji. Bahati mbaya hata kabla ya kutafakari wizi huu, tukio la kukwapuliwa simu na dhahabu mama Ntetela na hatimaye kuchomwa moto kwa vibaka lilitukia.”

Aliendelea “Kwangu naona hawa vibaka japo walikosa, chanzo cha masahibu yao ni wakubwa wachache serikalini na washirika wao kuiibia nchi na kusababisha umaskini na ukosefu wa ajira kiasi cha vijana kujiingiza kwenye jinai. Ajabu, majambazi hawa wa kisiasa wanajinata na kujinaki wameleta maendeleo wakati wameleta maangamio!”

Anakunywa chai na kukatua kipande cha mhogo na kuendelea, “Je kama wakubwa wataendelea na kasi hii katika kuiteketeza jamii kweli kuna haja ya kuzaa?”

Nengoma alijibu. “Ni kweli kabisa mume wangu. Lakini wenzio pamoja na kwamba wizi wao ni mkubwa na wenye madhara makubwa wana ulinzi. Hata sheria yenyewe inatoa

adhabu kidogo kwa makosa ya wakubwa huku ikitoa adhabu kali kwa vibaka na wezi wengine wadogo.”

Naye anakatua kipande chake cha mhogo na kunywa chai na kuendelea, “Kuzaa hakuna mjadala hapa. Maana hata wakati wazazi wetu wakituzaa sisi kulikuwa na mashinikizo mengine makubwa kwa madogo wakati ule. Lakini walipiga moyo konde na kutuzaa. Wazazi wetu walikuwa wakiogopa kuzidi kuingia kwa mambo ya Kiulaya kama umalaya, mavazi yasiyo ya staha, madawa ya kulevya na mambo mengine lukuki kama hayo. Lakini bado walijitahidi wakatuzaa na hatujaharibika. Hivyo...”

Zengeni hangoji amalizie hoja yake. anasema. “Jamani sasa tunakwenda wapi kama watu wanaweza kupata ithibati ya kuwachoma watu tena watatu mchana kweupe lakini watu hawa hawa wakawaogopa watu wachache wanaosababisha madhara kwa jamii nzima?”

Alichukua kipande cha mhogo na kukitafuna na kuendelea. “Lakini pia sisi wananchi tunastahili lawama. Kwani kila tunaposoma habari za uchafu kama huu ni wachache wanaokaa hata kujadili zaidi ya kuchana gazeti na kuwashia moto au hata kufungia vitumbua na mambo yanaishia hapo.” Alishikwa na chafya. Alipiga chafya mara mbili na kumuomba msamaha mkewe kwa kupiga chafya na kuendelea. “Yote hii inasababishwa na vumbi kujaa hewani. Isitoshe hiki kiwanda cha KABARI kinachafua mazingira na kutishia uhai wetu. Kweli kimetukaba kabari si haba. Lakini mwenye nazo si mwenzio. Nashangaa hata tume ya mazingira kila siku inapelekewa habari juu ya athari tunazozipata lakini ikipewa chake mambo yanaishia hapa sisi tunaendelea kuumia!”

Nengoma alijibu, “Mume wangu dunia hii sasa imegeuka ya samaki ambapo samaki mkubwa humla mdogo na mdogo

humla mdogo zaidi. Sijui chaza anamla tafi au mkunga anamla changu. Hata sijui! Isitoshe tangu uje huu uchukuaji uitwao uwekezaji ndiyo usiseme. Una habari wabwindi sasa wameishainunua Mafuriko kiasi cha kufanya watakavyo?” Wakubwa wameamua kutuchuuza sisi na mali zetu na roho zetu kwa faida zao.” Utadhani ugonjwa! Na Nengoma naye anapiga chafya mara tatu na kutikisa kichwa na kuendelea. “Watu wetu huwezi kuwalaumu. Njaa mume wangu. Adui yako muombee njaa. Baya zaidi, watu wetu wana njaa ya kifikra, busara na ya tumboni. Hii ni hali ya hatari kwa jamii. Ni kama bomu linalotika likingoja wakati muafaka wa kulipuka.”

“Lakini hata kuchukia kama wanashindwa kuchukua hatua wameshindwa? Je hawaoni kuwa vitendo vya kujichukulia sheria mkononi vitazidi kuongezeka?” Anauliza tena Zengeni huku akimkingia kikombe mkewe amuongeze chai.

Baada ya kummiminia chai mumewe, Nengoma aliendelea kujadili tatizo la watu kujichukulia sheria mkononi na wakubwa kujifanya kama hawalioni. Alisema. “Viongezeke visiongezeke, wakubwa vinawahusu nini iwapo watoto wao wanasoma hata kuishi ughaibuni? Wakirudi nchini wanafanya kazi kwenye makampuni ya baba zao au marafiki zao na taasisi kubwa kubwa zenye mishahara minono na mikururo ya marupurupu zinazoitwa za wananchi huku watoto wa makabwela wakiangamia kwa moto na ukimwi. Hujaona wanavyoshindana kuritishana nyadhifa chamani na serikalini? Hakika ufalme wa Nabkadnezza unarudi.” Alichukua kikombe chake na kupiga tama kama mbili na kuendelea. “Isitoshe wakubwa hawaishi kwenye makazi mbanano na maskini kama yetu. Wao ni naizi. Wanaishi kwenye mitaa iliyopimwa yenye kila huduma na walinzi huku na polisi nao wakipiga doria

kwenye maeneo haya usiku na mchana adha hii tunayoipata wataipata lini? Kitanda usicholalia hujui kunguni wake. Umesahau ile filamu ya bonde la Shangri- La!”

Anasogeza upande wake wa khanga vizuri huku akimkata jicho mumewe kuona kama naye anamkata jicho kama kawaida yake na kuendelea “Hebu soma magazeti yote ya wiki hii uone kama kuna kisa hata kimoja cha namna hii kimetokea mitaa ya wakubwa. Thubutu!”

Anapiga chafya tena na kusema, “Mume wangu akipatikana mtu wa kununua banda letu tuliuze na kutafuta kiwanja sehemu nyingine mbali na jiji vinginevyo tutakufa tunajiona.” Anapiga chafya tena na kuendelea, “Maana kama ni zilzali la maisha ya utepetevu na ufukara hili linatosha mume wangu.” Alipiga chafya tena. “Mpfya mpfya!” Huku mkewe akimwambia: “Bless you.” Na kuendelea. “Angalia tunavyokesha tukiwinda maji utadhani tunaishi nyakati za akina Adam na Eva? Nani anajali iwapo mitaa yao kila nyumba ina maji kila chumba? Hata huu ukame wanaousingizia kusababisha ukosefu wa maji hauwahusu. Kila siku matanki yanawapelekea maji majumbani mwao juu ya kuanzisha miradi ya kuzidi kutuibia kama huu wa Richmen.”

Zengeni alisema. “Lakini ukubwa unawadanganya na kuwapofusha tu. Maana hata kama hawaishi madongo poromoka huku, kuna ndugu zao. Hawawezi kuhamisha ndugu zao wakaenda kuishi nao ukubwani. Ukubwa nini? Hata tembo akifa huliwa na nune.” Nengoma naye anaongeza chai kwenye kikombe chake na kusema, “Lakini si mpaka afe na akisha kufa kila kitu si basi? Wakubwa wetu ndugu yao ni pesa na maslahi yao. Wangukuwa wanajali udugu wasingewauza wananchi wenzao kwa zawadi ya vigari na vijumba vya hovyoy na upuuzi mwingine. Isitoshe mchoyo hana ndugu wala rafiki. Na maskini hana ndugu siku hizi Pia

ujue....”

Zengeni aliamua kuingilia. “Mie naona ni upofu tu unaowasumbua. Huu ni utapiamlo wa mawazo. Umesahau jinsi wezi walivyoteka gari la waziri wa fedha kwenye msitu wa Ubiri na kumkata kata mapanga na kumuibia kila kitu? Sema nao wanajua jinsi wanavyosababisha madhara kwa taifa lakini uroho na roho mbaya vinawazuzua.”

Huku akitikisa kichwa kukubaliana na mumewe, Nengoma alisema, “Je baada ya kuibiwa waziri unakumbuka watu wengi walivyokamatwa hovyo hovyo na polisi na kubambikiziwa kesi mbali mbali ili kumridhisha huyu mheshimiwa? Umesahau kaka Chikwakwa alivyosota ndani mwezi mzima hadi tulipotoa hongo ya laki mbili kumtoa wakati kesi yenyewe ilikuwa ni raia mwema aliyejikuta mahali pasipofaa wakati usiofaa na kushia kubambikiwa na polisi ili kuwaridhisha wakubwa kuwa wapo kuwalinda na tukio lile ni bahati mbaya?”

Zengeni akiwa anajiweka vizuri kwenye msala alijibu, ‘Lakini bado hii siyo suluhu bali ni kulea tatizo ukiachia mbali kuzalisha mengine tena lukuki. Maana nijuavyo, bila kukomesha rushwa na ufisadi hata wangekamata wilaya nzima haya matukio hayatakwisha. Tofauti ni kwamba mawaziri na wakubwa wengine hayawapati haya mara kwa mara. Nadhani kuna haja ya wananchi kuamka tukakataa kuridhika kuishi kwenye maisha ya wasiwasi na utumwa ndani ya nchi yetu wenyewe. Kwanini uhuru wetu ugeuke kuwa udhuru wetu nasi tusichukue hatua?”

Kabla ya kuendelea Nengoma naye alimkosoa, “Mume wangu, nchi hii siyo uhuru. Uhuru uko wapi kama wananchi wanaishi kama hinziri?” Alisogeza vizuri Khanga huku akijisogeza vizuri na kuendelea. “Kama upo, basi wanaoufaidi na kuutumia ni wakubwa wanaoiba kwa uhuru bila wananchi

kugutuka wala kuchukua hatua. Hawa ndiyo wenye nchi wala nchi na ndiyo wako huru na siyo sisi. Sisi ni waso nchi tuitwao umma wanaouuma tena kwa uma.”

“Lakini kumbuka: ndivyo wanavyotwambia; kuwa nchi hii ni huru na watawala wapo kulinda uhuru huu usichezewe na maadui wakati maadui ni wao wenyewe na wageni wao!” Alikumbushia Zengeni huku akinyoosha mkono wake wa kushoto kama anayepiga ngumi.

Nengoma hakuridhika na maelezo ya mumewe. Alibeua midomo na kusema, “Huu siyo uhuru ni udhuru tuna uchuro. Umesahau wanasiasa wetu wasivyotofauti na wana mazingaombwe! Wanaweza kuropoka lolote. Ila ipo siku: mawe yatasema na kuamka na kutembea wakiendelea kutufanya sie majuha. Kama siyo sisi basi wajukuu kama siyo wao, basi vilembwe au vilembweka hata vilembwekezi watakuja kuchukua hatua sahihi amini nakwambia.”

“Mama mla kala leo kesho kalani? Hatuna haja ya kuwaachia hata watoto wetu miiba shambani. Umma naamini utazinduka siku si nyingi. Matatizo yamezidi na ni mwalimu mzuri tu.” Alijibu Zengeni huku akikuna kichwa kama kukumbuka jambo fulani.

Wakati gumzo hili la kuichambua nchi yao linaendelea, Zengeni alikumbuka kuwa alikuwa na ahadi ya kukutana na rafiki yake mjini ili kujadili taarifa alizokuwa ameomba amkusanyie mikoani kuhusu ununuaji wa vyakula na kuleta kuuza mjini. Aliangalia saa ya ukutani na kukuta kumbe ilikuwa imetimu saa tano.

Hivyo, ilibidi maongezi yafe na awahi zake bafuni tayari kwenda kituo cha mabasi kupambana na miminyo ya usafiri kwenda mjini.

Heka heka nyuma ya pazia

Katika ofisi ya waziri mkubwa, Edmond Ngonyaegg Mpendamali mwa Luwasha, kuna kikao. Si kikao bali kigweni. Ni cha waziri mkubwa mwenyewe, waziri wa ushirikiano wa kanda Ibnhim M7ha Bangusilo, katibu wa hazina na mifuko ya pesa ya taifa, Gray Tamaa Mgonjwa na waziri wa maji na mvua na upepo, Niziro Mulangila Kadamage na Katibu wake Amon Mwakipungiro. Kadamage ni waziri wa wizara iliyokuwa ya waziri mkubwa mwa Luwasha wakati wa serikali ya zamani ya Rais Benny Dangerman Makapi. Pia ni mfanyabiashara mwenye kutia mashaka ambaye aliingia serikalini kutokana na kuchangisha fedha na kuufadhili mtandao wa Rais uliomuingiza madarakani kwa kutoa rushwa maarufu wakati ule kama Kirimia.

Huyu, Kadamage na mshirika mwingine wa waziri mkubwa, Rostitamu Ajizi Azoul, ndiyo wanaoendesha mtandao wa ujambazi uliowezesha kampuni ya Richmen kupata tenda ya kitaifa wakati, kimsingi, si kampuni chochote bali kijikampuni cha mitaani tu. Kikao hiki ni cha ghafla sana. Maana mheshimiwa mtukufu waziri mkubwa amerudi jijini Neema kutoka katika mji wa Ukame kwenye kikao kinachoendelea cha bunge. Hivyo, mapumzikio yake ya muda wa wiki moja yanavurugwa na habari hii ya gazeti la Chimbichimbu ambayo hakuipenda japo hana jinsi bali kuifanyia kazi.

Mkutano huu ni wa aina yake. Kwani hata mwandishi wa waziri mkubwa, Sudi Mkudajuha hakuruhusiwa kuhudhuria. Bosi wake na wenzake wana jambo nyeti kwa usalama wa

nchi yao ya nyuma ya pazia. Hivyo, si vizuri mwandishi kuhudhuria kigwena hiki. Hawataki ajue mambo yao. Waziri mkubwa ni mtu wa makamo kama miaka hamsini na ushei. Jamaa mmoja mwenye sura ya pesa. Ana kiriba tumbo kisicho kikubwa wala kidogo. Nywele zake bado ni nyeusi tii utadhani kijana wa miaka thelathini! Pamoja na nywele kutoonyesha umri wake, uso wake unaanza kuota kunyanzi. Amevalia suti yake ya kichina maarufu kama Chu En Rai. Hii ni suti iliyoanzishwa na waziri mkuu wa zamani wa China aliyesifika kwa msimamo wake kuhusu siasa za ujamaa zilizotetea usawa. Ajabu pamoja na waziri mkubwa huyu kuvaa vazi hili la usawa, amejilimbikizia mali nyingi za wizi na hafanani na watu anaodai kuwaongoza!

Wakati Chu aliwaongoza na kuwakomboa wachina, mwa Luwasha anawaibia tu! Unafiki ulioje! Hana sera wala mpango wa kuwakomboa watu wa Mafuriko. Sera yake ni tumbo na tamaa zake.

Chu alikuwa rafiki na mshauri mkuu wa kiongozi maarufu wa China, Mao Tse Tung, gwiji wa falsafa ya ujamaa na usawa wa binadamu ambao akina Mwaluwasha wanauona kama ujima na kitu killichopitwa na wakati kwa sasa. Wanavaa nguo za Chu kama kejeli kubwa na unafiki vinayolenga kuficha undani wao. Ni ngozi ya kondoo kwenye mwili wa fisi. Ni urembo juu ya mwili uliooza na kunuka kwa ndani. Mafuriko kabla ya kuingia siasa za utando wa wizi, ilikuwa chini ya siasa za kijamaa ambapo kila mtu alikuwa sawa na wenzake. Wakati huu maafisa wa serikali hawakurusiwa kuwa na mishahara ya siri wala utajiri usiokuwa na malezo yanayoeleweka na kukubalika. Nani angetumikia mabwana wawili wakati ule? Kwa sasa anaweza kutumikia hata mia na asiwe kahaba!

Mawaziri walilipenda sana vazi hili. Kwani kwa nje liliheshimika na kuleta imani na matumaini kwa watawaliwa

kama alama ya kupenda usawa na kutetea maslahi ya umma ingawa kivitendo haikuwa hivyo. Hii ilitokana na magwiji wengi wa siasa za ujamaa kulitumia kama sare yao kuonyesha falsafa zao. Baadhi ya watawala wa Mafuriko pamoja na kutokuwa na falsafa na sera vinavyoeleweka, walijivalia tu. Maskini hawakujua walikuwa wakijitukana na kujisuta! Kweli usilolijua ni sawa na usiku wa giza tena totoro!

Pamoja na waziri mkubwa kutaka aonekane kama kiongozi wa watu, alishutumiwa kwa kujilimbikizia mali ambazo asingeweza kuzitolea maelezo. Wenzake wamevalia suti zao za bei mbaya. Katibu wa hazina na mifuko ya taifa ni mtu wa miaka kama sitini hivi. Naye, kama waziri wake mkubwa, ni mtu mwenye sura ya pesa. Na kweli, anazo tena za kumwaga. Suti yake iliyoshonwa Paris na magwiji wa fasheni ni ya bei mbaya ukiachia saa yake na pete za mkononi ni vya dhahabu na almasi. Hata vishikizo vya shati lake ni vya dhahabu! Ni mtu na pesa yake. Ni mtu anayejisikia na kujiona kama si wa kawaida sawa na walipa kodi waliomfikisha kwenye kilele hiki cha mafanikio yatokanayo na ujambazi kwenye ofisi za umma.

Waziri wa maji mvua na upepo naye si haba. Amevalia suti yake ya rangi ya kahawia yenye lebel ya Mfiliseni ambaye ni mwana mitindo wa kimataifa anayeshimika san. Ametilia saa ya bei mbaya mkononi. Ni aina ya Madiba ambayo ni aghali kuliko zote duniani na si chini ya dola kama elfu hamsini au shilingi milioni mia saba za Mafuriko. Naye ni mtu anayeonyesha uso wa kuridhika na kujisikia kama ilivyo tabia ya wale waliotembelewa na pesa ya ghafla tena bila ya kuitolea jasho.

Wote wamevaa mipete mikubwa ya dhahabu utadhani wanamuziki limbukukeni wa Zaire ya zamani! Ni washamba wa vitu kiasi cha kutojua hata kuvitumia!

Ofisi ya waziri mkubwa ni kubwa kweli yenye hadhi sawa na cheo chake. Ni kubwa na inaficha makubwa! Kuna meza kubwa pembeni ya kuweza kuhudumia watu kama ishirini ingawa mara nyingi huudumia vumbi. Pembeni kuna maua ya bei mbaya. Ilisemekana kuwa Mafuriko ilikuwa ikipoteza siyo chini ya shilingi milioni kama hamsini na moja kwa siku kununua maua ya kupamba ofisi za wakubwa kila siku. Hii haikuhusisha pesa ya kununulia magazeti ambayo nayo mara nyingi wakubwa wenyewe hawakuyasoma. Ikiongezewa ya simu zilizokuwa zikitumika vibaya hasa kwa wafanyakazi wengi kuzitumia kwenye mambo ya binafsi, hakika Mafuriko ilibarikiwa utajiri na pale pale ikapata nakama ya kulaaniwa kwa kuwa na wafujaji kwenye ofisi za umma.

Kwa vile mkutano ni wa watu watatu tu, wanakaa kwenye seti moja ya sofa la bei mbaya yenye ngozi ya chui. Maskini pamoja na kutangaza kulinda mazingira na wanyama walio kwenye hatari ya kutoweka, waziri mkubwa hakujua kuwa chui ni wanyama wanaotishiwa kutoweka kutokana na ngozi yao kutumiwa na watu wajinga kama yeye! Kigwena zaidi ya wajumbe binadamu kinashuhudiwa na masanamu mawili ya ng'ombe dume na jike vikiwakilisha waziri mkubwa na mke wake. Maana kwenye mila yao ng'ombe huabudiwa. Maskini hakujua kuwa tafsiri nyingine ilikuwa ni kwamba alikuwa na akili za hovyoo kama ng'ombe!

Chini kuna bonge na busati la kutengenezwa kwa mikono. Hili liliagizwa Uajemi. Inasemekana waziri alipoteuliwa alikuta fanicha kama hii na ya bei mbaya kweli. Lakini kwa vile ile ilikuwa siyo chaguo lake, pamoja na upya wake na gharama yake, aliamua kuihamishia kwenye nyumba yake binafsi na kuamuru hazina kumpa fedha ya kununulia fanicha mpya. Na kama siyo uroho, hakuhitaji hata hizo fanicha maana fanicha za nyumbani kwake zilitolewa zawadi na mkurungenzi wa

Richmen Mafuriko. Hapa ilikuwa imetoka. Kwani busati hili hakulilipia senti hata moja. Hivi ndivyo wakubwa wa Mafuriko wanavyojifurisha na utajiri! Kwao mali ya umma ni ya kuuma haiumi, we umma tu tena kwa uma.

Inasemekana fanicha hizi zilitoka nchi tofauti. Sofa iliagizwa toka China busati Uajemi. Pia kulikuwa na vyungu vya shaba vya maua ambavyo navyo viliagizwa nchini Taiwan na maua yake. Birika la kahawa liliagizwa nchini Misri ingawa waziri alikuwa halitumii kwa sababu siyo mnywaji wa kahawa. Kuna na tufe la mapambo lenye kuzunguka na kubadili rangi kila likizunguka ambalo liliangizwa toka nchini Italia. Pia kuna na shefu ya vitabu ambayo nayo pia iliagizwa nchini Italia. Ajabu vitabu vyenyewe hata huwa mheshimiwa havisomi! Saa ya ukutani iliagizwa kwa magwiji wa kutengeneza saa Uswisi. Imetonwa kwa dhahabu. Viyoyozi ni made in Korea ya kusini huku masanamu ya njiwa wawili jike na dume vikimaanisha yeye na mkewe viliagizwa toka Singapore. Kwa ufupi, hakuna na kitu hata kimoja toka nchini Mafuriko isipokuwa wajumbe wa mkutano! Nani mshamba atumie vitu local?

Kitu kingine pekee toka Mafuriko mbali na wakubwa tu ambao walijulikana kama waheshimiwa kwa mujibu wa sheria za Mafuriko ni kuta zilizotengenezwa kwa zege la ardhi safi ya Mafuriko. Kitu kingine ni ardhi ilipokuwa imejengwa ile ofisi maridadi na aghali ya mtawala huyu anayetawala watu maskini kama akina Zengeni na Nengoma wake na vibaka waliokuwa wamewahi motoni kupata haki yao. Nani angetumia vitu vya Mafuriko ambavyo kwao vilikuwa ni vitu dhaifu kama watu wake?

Nani angenunua fanicha Mafuriko ambapo bei yake ni nzuri na inafahamika kiasi cha kuwa vigumu lakini visivyo na ulaji wa kuongeza cha mbele? Ajabu pamoja na fanicha zile

kuangizwa toka nje, hazikuwa madhubuti. Ni mti gani duniani ungeushinda mpingo au mkangagazi na mfune bila kutaja mvule, mlongoma hata mkunguru au mninga?

Lakini wakubwa walizipenda kwa vile zinaharibika haraka. Hivyo huwapa fursa ya kuagiza nyingine huku wakiambulia cha juu ambacho ni mamilioni ya shilingi.

Hii ndiyo sababu pekee iliyowafanya wapende kuagiza vitu nje ukiachia mbali ulimbukeni uliotamalaki kwenye Bara la Mwanga.

Kuna nchi moja jirani na Mafuriko iitwayo Mizengwe, Rais wake alikuwa akiagiza, kondoo toka Argentina, maji ya kunywa toka Ufaransa na karatasi za chooni toka Marekani. Hawa ndiyo watawala wa bara la Mwanga. Watawala waliozaliwa bila hata chembe ya utu, ukwasi wala aibu isipokuwa umahiri wa uchoyo, ulafu na roho mbaya na ngoa kwa watu waliowaamini. Watu wasio na uoni wala mshipa wa fahamu wa kuangalia kwenye lindi la umaskini walikotokea. Watu walioweka roho zao rehani Ili kupata pesa mabaki wapewayo na wezi wa kimataifa!

Mwalimu Mahd Msiyeni alizoea kusema kuwa ni watu waliozaliwa kwenye familia ambazo hadi Mafuriko inapata uhuru walikuwa bado wakilalia ngozi na kula mlo mmoja kama komba huku wakirithi madeni ya mahari ya mama zao. Leo wamegeuka mabilionea ghafla!

Kwa ufupi ofisi ya waziri mkubwa ni ya bei mbaya. Ni kubwa na aghali kama waziri mwenyewe ingawa wananchi waliokuwa wakidanganywa kuwa ni ofisi yao walikuwa hoi bin taabani! Wale wanaoihudumia wakishindwa kuhudumiwa nayo ni maskini wa kutupwa. Wako mkiani kwenye takwimu za utajiri katika bara zima! Hawana tofauti na sindano ambayo hushona nguo nyingi lakini daima ikaishi uchi wala kitanda kilaliwacho chenyewe kisilale.

Mkao wa kula

Wakubwa wameishajitenga kwenye viti vyao aghali tayari kuanza kigweni chao. Kila mmoja anaonekana kuwa tayari kusikiliza au kuchangia. Kila kitu kiko tayari. Hivyo, mkutano utanza wakati wowote.

Ukiondoa huduma ya vinywaji, kila kitu kiko tayari. Wanaanza mkutano wao pindi tu baada ya msichana sena mwenye sura ya kupendeza, mlimbwende vilivyo anayewaka si haba na kuvutia kwa kila hali kuwaletea wakubwa vinywaji na kufunga mlango.

Taratibu kwa mikogo, mineso na matuko vinavyogeuka mazidadi na kuvutia kwa waheshimiwa, anatokomea nje ya ukumbi wa mkutano. Kwake inaonekana wameishiwa kiasi cha kila mtu kujenga hoja yake ya siri!

Huyo ananata na kuishia kuelekea mlangoni akiwacha waheshimiwa hoi na nyoyo zao!

Kabla msichana kuondoka, waziri mkubwa anaonekana kumtolea macho hasa pale alipoinama kuwamiminia vinywaji kana kwamba kuna kitu kimeganda mwilini mwake. Hakuna shaka kuwa mke wa waziri mkubwa angekuwapo akaona jicho alilomkata mumewe si haba kingemshuka. Maana ukubwa una mengi tena makubwa kama ukubwa wenyewe na mwanaume ni mwanaume. Ni fisi gani aone nyama tena ya mafuta asitokwe na udenda?

Kwa ujumla wajumbe wote wa mkutano wanakata shingo huku roho zikiwauma na kuwachefuka. Ni mwenye umri kama miaka ishirini na mitano hivi kila mtu kwa tathmini yake na matamania yake. Huenda aliajiriwa pale kuwapa burudani ya macho wakubwa. Maana ilikuwa ni kama walikuwa

wameambiana kumkata jicho kila mtu kwa tathmini na malengo yake binafsi.

Kweli wakubwa wana makubwa. Maana si haba kwa jinsi yule msichana alivyoumbika na kuvaa mavazi ya bei mbaya, mshahara wake nao si wa kawaida. Hata huduma anayoitoa inaonekana siyo ya kawaida!

Baada ya msichana kuondoka mkutano unaanza. Maana angeendelea kuinama chumbani kule si ajabu angegeuka kuwa mkutano mwingine tosha badala ya mkutano kusudiwa! Hata hivyo, kwa kipindi hiki kifupi amekuwa mkutano wa macho na nyoyo bila kujulikana ajenda ni nini. Waziri mkubwa huku akitabasamu na saa nyingine kujisikia fahari kuwa na mhudumu mzuri na mardadi mwenye kuvutia kila jicho hata la matajiri na wenye madaraka, anasema kimoyo moyo “Kitu hiki si kawaida!” Anajitahidi kuwa mchangamfu ili kuficha hofu na hasira za kuvurugwa kwa likizo yake ya muda mfupi ambapo angepanda ndege na kwenda kuwasalimia ng’ombe wake na wazazi wake mkoani kwake.

“Waheshimiwa wajumbe, mnajua kilichotukutanisha hapa.” Alikunywa toka kwenye glasi yake ambayo alikuwa akiizungusha zungusha na kuendelea. “Twende moja kwa moja kwenye mada ya kikao chetu. Nilipokuwa Toronto ziarani, niliongea na Mr. Giro ambaye alini-brief juu ya kuwasilisha mzigo.” (Alimaanisha chakula cha wakubwa au chau chau kwa maana nyingine). “Nakumbuka uliponipigia kutoka New-York sikuweza kukujibu vizuri kwa kuhofia wenzetu kuingilia maongezi yetu. Si unajua nchi za wenzetu hawana mchezo na yeyote.” Anaongea huku akitabasamu akimuangalia Katibu wa hazina na mifuko ya pesa ambaye alikuwa amerejea nchini kutoka nchini Marekani alipokwenda kukutana na mkurugenzi wa kampuni tanzu ya Richmen ya Big guns, ili kumaliza masuala yote yahusiano na “haki” za

wakubwa kwenye mradi husika.

Anaendelea. “Kwa taarifa alizonipa mheshimiwa waziri.” Alimgeukia waziri wa maji na upepo.

Ni kwamba mzigo wetu umefikishwa salama salimin kwenye visiwa vya Kayman.” Anakohoa na kunywa mvinyo wake wa bei mbaya aina ya Monde moderne cognac ambao hupokea toka Ufaransa. Inasemekana kuwa bei ya katoni moja ni dola 1,200 za kimarekani bila ushuru.

Akiwa anatabasamu kwa kuufaidi mvinyo ule aghali na kupata taarifa ya rushwa yao kufikishwa kunakohusika salama, alnaendelea. “Mr. Giro alinielezea ambavyo kampuni yake ilivyo na mpango wa kuchukua tenda na malipo ya awali na kuuza mradi kwa kampuni ya Dooms. Hii ni kutokana na Richmen kutokuwa na muda wa kusimamia miradi mingine mikubwa kwenye nchi nyingine na kushughulikia ujenzi wa mitambo ya maji ambayo tunaihitaji haraka. Na isitoshe, hili nililieleza kwa kina kwenye memo niliyokutumia juzi.”

Anatoa lesa yake na kujifuta midomo na kuendelea. Kwani alichokuwa anasema kilikuwa ni uongo mtupu tena mchana kweupe.

Anaendelea. “Kutokana na hali hii, inabidi kwenye mkataba wa kutoa tenda hii tuingize na kipengele cha kuiruhusu kampuni kuuza mradi kwa kampuni nyingine bila kutoa maelezo. Hii itasaidia kuepukana na lawama na aibu kwa vile kampuni hii kusema ukweli ni ya kutengeneza dawa za wadudu na siyo kujenga miradi ya maji.” Anakohoa kidogo. “Na hapa lazima Dawans waongee vizuri. Nadhani mnanielewa.” Anawakazia macho wajumbe. Wanatikisa vichwa kwa pamoja huku wakitabasamu kwa ulaji mwingine wanaoutengeneza kirahisi. Anaendelea. “Tumeipa tenda hii kutokana na kuwa na masharti mazuri. Naamini kila mmoja wenu anajua hili barabara na nchi yetu itaneemeka kwa

kuepusha matumizi makubwa ya pesa ya umma.”Anagida kidogo tena bilauri yake ya mvinyo huu wenye rangi nyekundu Kama damu ya mzee na kuendelea. “Hili halina utata; maana mheshimiwa Rais ameridhia mradi huu; na kama litatokea lolote, atatukingia kifua.”Anatabasamu na kuangalia mwitikio wa wajumbe na kuendelea. “Kwanza kabla sijasahau, inabidi Katibu wa hazina na mifuko ya pesa arudi visiwani Kayman kuweka mambo vizuri.”

Hapa anamaanisha kuweka mgao wa mzee kwenye akaunti za wana kikoa hiki hatari. Maana, sisi ni binadamu, lolote laweza kutokea, na mabenki ya wenzetu mnavyoyajua; wanaweza kutumia udhuru wowote hata kisingizio kuzuia zile pesa hata kutoboa siri ili ziishie kwenye mifuko yao.” Wajumbe wanatikisa vichwa kwa pamoja kukubaliana na mawazo ya bosu wao.

Anatabasamu tena na kuendelea “Hamkumbuki yaliyotokea nchi ya jirani ya Zaire; Rais alipoangushwa na waasi; walivyoanika siri zake kiasi cha kuzuia pesa yake? Sisi hili liwe somo kubwa na muhimu kwetu. Mtu asifanye kosa akaingiza zile pesa kwa majina yetu zaidi ya watoto wetu ambayo nayo yatakuwa chini ya kampuni ya familia. Kwa hili sina shaka sana. Kwa kuziingiza zile pesa kama mali ya kampuni zetu, inakuwa vigumu kugundua kinachoendelea. Isitoshe, likitokea lolote ni rahisi kuua au kubadili jina la kampuni na maisha kuendelea.” Anazidi kutabasamu huku akiwavinjari wasikilizaji wake mmoja baada ya mwingine. Nao kama yeye wanatabasamu huku njino zikiwa nje kuonyesha kuwa bosu wao amaeongea pointi. Watanunaje wakati mkubwa alikuwa akibariki dhambi zao na kuhalalisha haramu? Anakunywa tena mvinyo wake na kuendelea huku akiizungusha bilauri yake yenye shingo kama ya korongo na kuendelea. “Katibu ulielezewa kwenye simu. Hukuwapo hapa

nchini kuona sura ya kampuni mpya ambayo tumeiita Richmen (M) Development. Hii ni kampuni ambayo itaendeshwa na watu wetu. Hivyo, bado tunangoja wajumbe wa upande wako ili waunde Board of Directors haraka sana. Lazima hili lilifanyike haraka maana hali ya nchi yetu mnaiona isivyotabirika kwa sasa. Na baada ya kampuni hii kuwa na members of Board wetu, itabidi uende Uswisi uifungulie akaunti ya kampuni na baadhi ya pesa zitakazolipwa ziwe wired kule mara moja. Pia uhakikishe inasajiliwa kwa registrar of company na documents zinafichwa. Hakikisha nazo unaziweka kwenye benki kule Hong Kong. Sawa sawa?” Katibu anatakisa kichwa sana kukubaliana na ushauri wa busara wa bosi wake.

Kabla ya kuendelea, waziri wa hazina na mifuko ya pesa ananyoosha mkono kama yuko darasani na kusema. “Mheshimiwa, umeona wambea wa gazeti la Chimbuchimbu walivyokwishanza kuingilia mradi? Samahani kwa kuingilia ni baada ya kukumbushia kuwa hali ya nchi yetu haitabiriki na ni kweli haitabiriki.” Anaongea akicheka cheka kama mtoto mdogo kuonyesha utii wake kwa Rais na waziri mkubwa. Na hii ilikuwa sifa kuu ya mawaziri wa Mafuriko hata wabunge kumfanya Rais au waziri mkubwa kama Mungu mtu wakati rohoni walikuwa wakimponda na kumhujumu. Waziri mkubwa ambaye huwa na tabia ya kutosoma magazeti asubuhi alionekana mwenye kupigwa na butwaa. Anajibu haraka na kwa mshangao, “You can’t be serious!” Anajitahidi kuonyesha uchangamfu huku akifurahia utii wa bandia wa walaji wenzake. Kweli mtumikie Kafiri upate mradi, wahenga walisema.

Habari hii ilionekana kumchefua na kumuyumbisha sana ingawa alijitahidi kutoa tabasamu la uongo. Moyoni hana amani. Maana wabunge wa upinzani walimpa wakati mugumu

kupinda na kukwepa hoja zao. Isitoshe kuna tetesi kuwa umoja wa wafanyakazi wa Mafuriko ujulikanao kama Mafuriko Workers Institute for Bringing Accountability (MWIBA), una mpango wa kuitisha mgomo na maadamano nchi nzima kutokana na kukithiri kwa vitendo vya ufasidi na ughali wa maisha kwa umma.

Katibu wa hazina na mifuko ya pesa anachomoa gazeti kwenye mkoba wake; anampa gazeti ajione habari yenyewe. Kwa unyenyekevu anampa gazeti boshi wake huku na wenzake wakihangaika kuchomoa magazeti yao ili kuonyesha kuwa nao huwa hawapitwi na chochote wakati hawakuwa na muda wa kusoma magazeti. Waziri mkubwa haraka haraka anaanza kusoma ile habari huku akijiweka vizuri kwenye kiti chake cha kuzunguka. Mara ghafla furaha yake inatumbukia nyongo! Maana hakuwa ana habari. Isitoshe huwa na kawaida ya kuchelewa ofisini kwake kutokana na kuanza kuwasiliana na maajenti wa biashara zake zilizotapakaa sehemu mbali mbali duniani. Yeye ni mfanyabishara zaidi kuliko mtawala. Anajisemea ghafla, “Sasa hawa wambea wanalitafuta la kulitafuta. Wanataka kuchezea serikali ya wananchi!” Anaanza kusoma gazeti kwa makini.

Gazeti linasomeka ifuatavyo;

Kichwa cha habari cha gazeti la siku hiyo ni;

Kampuni ya Richmen ni mali ya wakubwa serikalini.

Imegundulika kuwa kampuni ya Richmen iliyoletwa toka nchi ya Munamuna kushughulikia kujenga mitambo ya maji ni kampuni ya kutengeneza sumu za kuulia wadudu.

Pia kampuni hiyo ni mali ya wakubwa wachache waliomo serikalini wanaoitumia kuiibia mali na pesa ya umma kwa manufaa yao binafsi.

Chanzo chetu cha habari toka Munamuna kimeeleza. Yagundulika kuwa Richmen ni bomu.

Habari kamili inasomeka kama ifuatavyo;

Licha ya kuwa kampuni ya Richmen licha kampuni ndogo isiyo na ithibati wala historia ya mafanikio, ina kesi mahakamani kwa kudanganya kuhusu kiwango cha ubora wa bidhaa zake.

Chanzo chetu kimeendelea kusema kuwa nyuma ya Richmen (M), kuna watu wazito kwenye serikali ya sasa hasa waziri wake mkubwa ambaye kwa kutumia ushawishi na mtandao wake anafanya kila juhudi kuizima kashfa hii. Ametoa onyo kwa wabunge au mtu yeyote atakayeendelea kuipekenyua kashfa hii atakiona cha moto.

Alisita kidogo na kusema. “Unaona hawa wambea wanavyoniingiza moja kwa moja kwenye upuuzi huu? Sasa nitawafilisi na gazeti litasahaulika. Maana huku ni kuchafuliana majina.” Aliendelea na kusoma gazeti.

Waziri mkubwa anatoa ufyosi kwa kusonya na kuendelea kusoma huku akitikisa kichwa.

Chanzo chetu cha habari kimezidi kueleza kuwa Richmen kimsingi zipo mbili. Ipo ile iliyoanzishwa miaka minne iliyopita katika nchi ya Munamuna na Richmen Mafuriko iliyoanzishwa mwezi jana.

Gazeti linaendelea.

Licha ya ukweli huu usio na shaka ambao unapatikana hata kwenye mtandao wa internet, serikali imeendelea kukaa kimya sababu za kutoa tenda ya mamilioni ya dola za kimarekani kwa kampuni yenye kutia shaka.

Gazeti hili lilijaribu kuwasiliana na waziri mwenye dhamana. Lakini msemaji wa wizara ameshikilia kuwa tenda nzima ilifanyika kwa uwazi bila aina yoyote wala harufu ya rushwa.

Gazeti hili lilipombana msemaji wa wizara aeleze ni kwanini serikali ilitoa tenda kwanza bila kufuata utaratibu na

pili kwa kampuni isiyo na historia wala utaalamu na ujenzi wa mitambo ya maji, msemaji alisema hilo siyo tatizo. Kwani tatizo ilikuwa ni kama kuna rushwa kwenye tenda.

Gazeti linaendelea. Kwa hali ilivyo ni kwamba pesa ya wananchi imeliwa. Kwani licha ya kampuni ya Richmen kushindwa kutimiza kazi yake, imeuza kazi kwa kampuni nyingine yenye kutia mashaka iitwayo Dooms. Hii kampuni ya Dooms, chanzo chetu kimesema inamilkiwa na waziri mkubwa na swahiba wake mwanasiasa mfanya mwenye ushawishi chamani na serikalini.

Katika hali ya kustaajabisha, gazeti linaendelea. Serikali imeunda tume ya kuchunguza kadhia hii ambayo nakala ya ripoti yake itakayotolewa siku chache zijazo inaeleza kuwa zoezi zima lilikidhi vigezo vyote vya utoaji tenda ukiachia mbali zoezi hili kufanywa kwa dharura kulingana na tatizo linaloikabili nchi.

Gazeti linaendelea. Gazeti hili lilipomtaka kutamka ni lini mradi husika ungetegemewa kuwa umeisha, msemaji alisema yeye siyo mjenzi. Ila alisisitiza kuwa vyombo vya habari viache uvivu wa kufikiri angalau viisifie serikali kwa kununua tanki linalohudumia jiji la Neema ingawa si wote wanaopata maji. Lakini angalau wakubwa walikuwa wakupata maji na hivyo kutokabiliwa na kupoteza muda na mawazo kufanya shughuli za umma. Wanaoga na kunywa na hawaendi maofisini wakiwa na uchafu. Hata si haba bustani zao za kuwaliwaza zinapata maji.

Gazeti linaendelea, “Majina ya wenye kuhusika na ufisadi huu tunayo. Na mmojawapo ni afisa mwenye madaraka makubwa na ushawishi serikalini na yuko karibu na kiongozi mwingine mkuu. Mkubwa huyu kwa nje hupenda kujionyesha kama mtu safi na mwenye kuwajali wananchi ukiachia mbali kuwa na historia tata tokana na jinsi alivyopata utajiri wake.

Na huyu ndiye aliyeasisi mpango huu mzima. Wengine katika genge hili hatari ni katibu mmoja wa wizara nyeti sana na waziri mmoja anayeshughulika na masuala ya huduma moja muhimu na hali fulani ya kimaumbile.”

Gazeti linaendelea. “Genge hili la majambazi limepinda hata kanuni na maagizo ya baraza la mawaziri kwa kushinikiza wizara nyingine kuridhia jinai hii kutokana na nguvu za mamlaka ya afisa huyu mwandamizi serikali anayeshika nafasi fulani karibu na mwisho wa utawala.”

Gazeti linaendelea. “Afisa huyu anasifika kwa tamaa yake kubwa ya utajiri. Maana anasemekana kujilimbikizia mali nyingi kinyume cha sheria. Chanzo chetu kinaarifu: ana mpango wa kugombea hata urais baada ya rais aliyepo kumaliza muda wake.” Waziri mkubwa anapofikia wasifu wa watu wanaotuhumiwa na gazeti alisita. Anaweka gazeti mezani na kutoa lesa yake tena mfukoni na kujifuta jasho huku akiwa ameduwaa kidogo.

Anashusha pumzi na kusema. “These sons of a bitch. Inaonekana kuna mtu anatuchoma. Wamepata wapi haya mambo yote?” Anauliza huku akionyesha kuchoka hata kuzeeka.

Utadhani katibu wa hazina na mifuko alijua kuwa alikuwa ameulizwa yeye. Alijibu. “Mheshimwa profile ya hii kampuni iko kwenye mtandao. Hivyo inaonekana wame-google na kuipata. Kuhusu viongozi waliopo nyuma ya kampuni, mie naona they are just speculating and guessing altogether. Wangekuwa na uhakika nadhani hakuna striking issue kama hili tunaloongelea. Had they caught wind of it obviously wangemwaga mtama hadharani. Si unajua kiherehere cha vijigazeti vyetu na midomo yao mirefu kama samaki aina ya chuchunge?” Waziri aliamua kujiridhisha. Maana kama wange-google wangegundua mambo mengi kama kutokuwa

na ithibati wala mtaji kwa kampuni. Pia wangepundua uongo mkubwa uliokuwa umezagazwa kwenye wavuti wa Kampuni ukidai imeishafanikiwa miradi mingi ulimwenguni wakati siyo.

Wajumbe wanaendelea kukaa kimya bila hata kutikisa vichwa. Kila mmoja amezama kivyake kwenye tafakuri nzito. Anajitenga vizuri kitini na kuendelea, “Mie naona wanajaribu kutuingiza kutokana na ushiriki wetu katika zoezi hili unaotokana na nyadhifa zetu. Out of that, ni juavyo watu wa nchi yetu watashabikia habari hizi kwa kitambo kidogo na baadaye watarejea kwenye mihangaiko yao na kusahau na gazeti litakuwa limeuza nakala nyingi. “That is that” Anamalizia katibu wa hazina na mifuko ya pesa huku akitabasamu. Waziri mkubwa anaonekana kukubaliana naye lakini bado ana wasi wasi. Anauliza, “Do you think this is the only solution mheshimiwa? Kumbuka tangu kuingia kwa uhuru, watu wetu, hasa vyombo vya habari vimegeuka kuwa adui namba moja wa serikali. Vimegeuka upinzani usiosajiliwa.” Katibu anajibu. “Importantly ni wewe mheshimiwa kumwambia katibu wa ofisi yako kukanusha uvumi huu haraka iwezekanavyo. Katika kufanya hivyo asitumie lugha ya ukali bali laini ambapo anaweza kuwakaribisha waandishi wa gazeti la chimbuchimbu ofisini kwake na kuwapa vizawadi. Si unajua waandishi wanavyolipwa pesa kidogo na waajiri wao ambao nao ni wanafiki. Maana wanawatumia na kuwanyonya?” Anasogeza gazeti pembeni kidogo na kuendelea.

Waziri wa mifuko ya pesa naye aliongeza pendekezo jingine. Alisema. “Mheshimiwa waziri mkubwa mimi naona ungeamuru tume ya kuzuia rushwa ifanye uchunguzi na kuisafisha serikali haraka. Hassy ni mtu wetu afanye hii kazi haraka.”

“Najua watashawishika na kutaka tukiwapa pesa

watanywea. Wakiwa wagumu tunaweza kuwatumia vijana wetu wa kitengo cha kuzuia rushwa. Maana what I surely know hawawezi kukataa pesa ambayo ni kubwa kuliko hata mshahara masihara wao mara mia kwa miaka mia. Kwani huwajui watu wetu?” Anatabasamu huku akimuangalia bosi wake na wenzake ambao wanatikisa vichwa kukubaliana na pendekezo lake.

Anaendelea “They cannot stand seeing bundles of banknotes and leaving them behind to live like paupers.” Anatoa pendekezo katibu wa hazina na mifuko ya pesa. Bila kungoja hata waziri mkubwa aseme, waziri wa maji na upepo anaingilia kati. “This may recochete kama ilivyowahi kutokea kwa waziri wa maarifa na usomi. Importantly wangetafutwa watu wa kati wa kuwakabili wahusika. Kwanza wapeleleze wajue ni nani mwenye story hii kuepuka kutumia pesa nyingi hata kwa wasiohusika. Tukishamjua inakuwa rahisi kumshughulikia. Ila inabidi kuwapo umakini wa hali ya juu. Maana hali hii ni tete na tata so to speak.”

Katibu anatikisa kichwa kama kukubaliana na mawazo ya katibu wa hazina na mifuko na kusema. “Perfect. Mie naona badala ya kufanya witch hunt, kwanini asikabiliwe mhariri kwa kila mbinu ili aweze kuua story hii. Hili linawezekana kama watapatikana watu mahiri wa kumrubuni. I surely know everybody needs money isitoshe katika hali hii ya ugumu wa maisha. Penye udhia...”

Kabla ya kumaliza katibu anajibu, “Penyeze rupia.”

Waziri wa maji na upepo anaingilia bila kungoja waziri mkubwa aeleze mawazo yake. Anasema, “Have you forgotten that bastard. Umesahau kuwa mhariri wa Chimbuchimbu na mmiliki ni mahasimu wetu wakuu wanaopata pesa toka kwa baadhi ya nchi fadhili ambazo licha ya kutoridhika na utendaji wetu haziamini kuwa tunaweza kulinda maslahi yao!”

Anaweka vizuri tai yake na kuendelea. “Tukiingia kwenye nyavu zake anaweza kutumaliza. Namjua Nkweo Nkhwazi nimesoma naye. He is a very shrewd guy. This is but a suicidal attempt so to speak. Maana media is more powerful than you can imagine especially this time around.” Katibu wa hazina na mifuko ya pesa hangoji analize. Anatoa ushauri jinsi ya kulishughulikia gazeti. Anasema. “Kwanini tusimbane kwenye biashara zake kama tulivyowafanyia wafanyabiashara wanaoshabikia upinzani hadi njaa ikawarejesha wakihaha na kulamba matapishi yao? Hamkumuona yule daktari wa sheria alivyorudi mkia miguuni? This is the only viable and reliable way of dealing with them.”

Baada ya katibu kutoa ushauri wake hatimaye waziri mkubwa amepata la kusema! Anauliza. “So, tufanye lipi ndugu zangu?” Cheo cha waheshimiwa kilimtoka ghafla. Maana alizoea kuwaita mawaziri, “Mheshimiwa waziri” karibu mara zote alipokuwa akiongea nao. Anaonyesha dalili zote za woga na kuchanganyikiwa tena mbele ya wadogo zake kimadaraka. “Well, hapa ni kuhakikisha mzee anatupa uhakika kuwa lolote litakalotokea atakuwa upande wetu.” Anajibu Katibu wa Mifuko na fedha. Kabla ya kumaliza waziri mkubwa alilingilia, “Ukiniona mimi umemuona mzee na ukimuona mzee umeniona mimi. Hili siyo tatizo. Kinachotakiwa ni kuwa na maelezo ya kumridhisha. Maana mheshimiwa Rais ameingia mambo haya shingo upande. Na kama siyo mama kutupigia debe saa nyingine usingemsikia kwenye mambo haya.”

Anakohoa na kuendelea kuwahakikishia wajumbe mzee alivyo mknoni mwake. “Hivyo, kuhusu kifua cha mzee hilo ondoa shaka kabisa. I am confident and at home over one million per cent.” Anasema huku akitabasamu tena kwa mzaa utadhani Rais ni mkewe ambaye anaweza kumuamrisha hata

kumsema atakavyo! Ajabu hata wajumbe wa kigweni hiki hawashangai zaidi ya kucheka cheka utadhani mazuri haya!

Sura za katibu na waziri zinaota furaha na matumaini kugundua kuwa kumbe wana na ngao nzito nyuma yao.

Waziri mkubwa amaendelea. “Mimi nilitaka ku-deal na gazeti kuepuka kuweka picha mbaya kwa wananchi wetu. Kwa mtu anayeona mbali we still need presidency hata baada ya mheshimiwa Rais kumaliza muhula wake. Pamoja na kuongoza nchi hii tutaendelea kuwa na uhakika wa future yetu. Hili tulishalijadili na mzee na kukubaliana kuwa kuacha madaraka hivi hivi kwa watu wasio kwenye net work yako ni kujitia kitanzi kama ilivyotokea kwa Rais wa zamani wa Abimza, Chiliba. Unalijua bara letu. Na isitoshe kuna wabaya wetu hata ndani ya chama chetu wenyewe remember.” Anatoa lesa yake mfukoni na kujifuta jasho na kuendelea. “Kwanini nisilifungie gazeti hili haraka sana iwezekanavyo huku tukitumia magazeti yetu ya The Independent na Mzawa kudiscredit habari hii?”

Katibu wa mifuko ya pesa hakubaliani na pendekezo la boshi wake. Anakunywa mvinyo wake na kuendelea, “Mzee tutakuwa tunafanya kosa ambalo matokeo yake yanaweza kuturudi na kusababisha kishindo kisicho cha kawaida. Kwani Chimbuchimbu wana backing ya Ujerumani na Scandinavian countries ambao wamewahi kulalamikia jinsi tunavyopambana na ufisadi. Pia tukukubaliane kuwa linasomwa sana nchi nzima. My take on this would be kujadili na adui yako kujua anakupangia nini.”

Anaweka miwani yake vizuri usoni na kuendelea, “So, this will be their trump card. Mie naona kukanusha bado ndiyo njia sahihi ya kwanza na kutafuta jinsi ya kuwanyamazisha. Tunaweza kuwanunua baadhi ya wachambuzi wa mambo wenye njaa na tamaa wakapambana nao. Maana hata makala

zao wanazochapisha kila siku zinalenga kutupambanisha na wananchi wetu” Anawakazia macho wajumbe akiwamo bosi wake.

Waziri mkubwa anasema, “Hizi nchi tunaweza kuzilainisha kwa kutumia marafiki zetu kama Marekani na Uingereza ambao tumeishafanya biashara nzuri na makampuni yao kama kununua silaha, ndege na mambo mengine.” Wakati mkutano ukiendelea simu toka ikulu iliingia ikimhitaji haraka waziri mkubwa akutane na Rais mara moja. Waziri mkubwa anasema. “Mzee ameishapata sumu hii ya press.” Aliwageukia wenzake na kusema, “Nakushukuruni sana kwa kuwa wepesi na kuliona hili na kutoa michango yenu adhimu na muhimu. Maana nimeishapata in puts za kumpelekea. Sina wasi wasi. Ananihitaji kujaribu kupanga mikakati ya kupambana na hujuma hii inayoanza kusukwa na watu wa magazeti ya upinzani. Hivyo, naahirisha kikao hadi nitakapopata fursa tena ya kuwaiteni ili tuendeleo tulipoishia. Asanteni.” Anakunywa tena mvinyo wake. Anamalizia. “Mradi kama tulivyokubaliana, lazima press ishughulikiwe. Na kitu kingine hakikisha jamani siri hazitoki. Nasisitiza. Mnajua ulimwengu tunamoishi.” Waziri mkubwa anamalizia huku akimalizia mvinyo wake tayari kuondoka kuelekea ikulu mara moja.

Kabla ya kigwena kuvunjwa katibu wa hazina na mifuko ya umma anasema, “Hivyo mheshimiwa tumekubaliana nguvu isitumike kuwanyamazisha au kuwamaliza wabaya wetu unless otherwise?”

“Ndiyo. Tusianze na njia hii mpaka tutakaoona tumeshindwa na kulazimika kuchuka hatua nyingine hata kama ni kubwa zaidi.” Anajibu waziri mkubwa anayeonekana kuchoka ndani ya muda mfupi.

Kigwena kinaisha ghafla na kila mmoja anaanza kuondoka

kuelekea kwenye gari lake tayari kuelekea ofisini kwake kuandaa mikakati ya kupambana na gazeti la Chimbuchimbu. Wakati huu hakuna kisuuza macho chao. Yaani yule nyonda aliyewaletea vinywaji. Isitoshe, joto la jiwe ya kashfa ya Richmen limieshaanza kuzivurujua nyoyo na bongo zao. Hivyo hata angekuwapo wasingekuwa na ithibati ya kumsherehekea kwa macho yao ya ulafu na ukware.

Lulu kati ya mawe

Zengeni na mkewe Nengoma walizaliwa kwenye familia za wakulima hasa. Kutokana na mfumo mzuri kisiasa baada ya uhuru wa nchi yao, walifanikiwa kwenda shule hadi kusomea ualimu kwa kugharimiwa na serikali. Hali ingekuwa kama sasa; ambapo serikali imejiingiza kwenye uchuuzi wa roho za watu na mali na miili yao. Huenda wasingesoma kama walivyosoma. Wanalikumbuka sana hili. Hakika limewafundisha uzalendo wa hali ya juu. Hii imekuwa ndiyo kichocheo cha kuikosoa serikali kila wanapojadili. Maana wanawaona watawala wao kama wezi wa fadhila ambao nao kama wao walisomeshwa na umma wanaounyonya na kuukandamiza. Kwao dhambi hii haina msamaha kwa muungu wowote. Ni usalata unaonuka kama zebaki. Ni kitendo cha unyanyasaji usio na mfano.

Walikutana wakati wakisomea ualimu kwenye chuo cha ualimu cha Maguzoni Teachers Training College, walikosomea stashahada za ualimu katika masomo ya siasa historia lugha na fasihi. Hivyo ni wataalamu wa fasihi kwa viwango vya hali ya juu wanaojadili mambo kwa upeo mkubwa. Ukiwakuta wakivurujua kimafuliko utaona ukweli wa usomi na utaalamu wao wa lugha fasihi na kunga nyingine za kisanaa. Tofauti na watoto wa wakubwa waliosomea nje na kurudi na kila upuuzi wa kizungu, wao huipenda na kuitukuza lugha yao na tamaduni zao. Ni wazalendo wa kupigiwa mfano. Ni sawa na almasi katika udongo wa jangwa wa vijana wa Mafuriko.

Kutokana na kupendana sana waliamua kufunga ndoa walipokuwa wanakaribia kumaliza kozi zao ili kuweza

kuajiriwa sehemu moja kama mke na mume bila ya kuhangaishwa na wataka rushwa kama wangeoana baada ya kuanza kazi.

Na kweli walifanikiwa kuajiriwa kwenye shule ya sekondari ya serikali ya Hazina. Mwanzoni waliipenda sana kazi yao hasa somo la fasihi. Kwani liliwapa uwanja mpana wa kuwajenga na kuwapika wanafunzi wao kwa ajili ya kulitumikia vilivyo taifa lao bila kujisahau na kugeuka vikaragosi wa kutumia na wakoloni kuliibia na kulikalia taifa kwa mlango wa nyuma. Zengeni alizoea kuwaambia wanafunzi wao kuwa nchi yao ilikuwa ikitawaliwa na wakoloni kwa kutumia wakolini weusi by proxy hadi wanafunzi wakamuita by proxy. Katika maandalizi ya kazi zao hawakuwa wakipata shida. Maana walikuwa wakifundisha masomo ya aina moja. Walifanikiwa kusoma vitabu vingi sana na kujua mambo mengi. Walifanikiwa kutunga kitabu kiitwacho, “Maskini mama yetu.” wakimaanisha Mafuriko iliyokuwa ikiibiwa na kila aina ya vinyamkera na nguchiro tena wa kuzaa yenyewe!

Kitabu hiki hakikuchapishwa kutokana na makali yake na jinsi kilivyoivua nguo serikali. Kila mchapishaji waliyempa mswaada wao aliwaambia ukweli kuwa kitabu chao kilikuwa kizuri. Lakini hakuna mchapishaji aliyekuwa tayari kutangaza vita na watawala kandamizi na nyonyaji wa Mafuriko. Wachapishaji waliogopa jicho kali na mkono mrefu wa serikali ambavyo badala ya kutumika kuwalinda wananchi vilitumika kuwahujumu na kuwaibia! Hivyo hadi leo huwa wanatoa mswaada wao na kuusoma na kuliwazana.

Wameutunza ili watakapopata watoto wao wasome na kufahamu kuwa wazazi wao hawakuwa makondoo ya kufa wanajiona. Walijaribu. Lakini vikwazo vya watawala vikawakwamisha. Wanaamini huenda kuna siku milango ya

haki, nuru na uhuru itafunguka na kitabu chao kitachapishwa hata kama kitachapishwa na wajukuu. Maana elimu haozi na ni dafina ijirudufuyo kila uchao.

Wakati ule elimu ilikuwa na thamani na isitaoshe shule zilikuwa bado zina maadlili kiasi cha kuwa taasisi za kufyatua wanajamii wa baadaye. Huwa wanashangaa vura chafu aliyewavamia wenzao waliokuwa madarakani hadi wakashau uzalendo na maadili ya jamii!

Zamani elimu ilikuwa ni utu na utumishi wa utu. Ilikuwa ni taa ya kuangazia njia tofauti na ilipogeuzwa kulego la kuzolea utajiri wa umma. Ilikuwa nyenzo siyo mrija na bomba la kunyonya jasho na damu vya umma. Elimu ilimfanya mtu kuwa mtu zaidi tofauti na sasa ilipomgeuza nyangarika na nunda wa kutisha kiasi cha kumla mwenzie tena bila kujali.

Wakati wakisoma hapakuwa na shule kama miradi ya biashara. Shule zilikuwa ni taasisi za kijamii zilizokuwa zikitegemewa kutoa faida ya watu badala ya pesa. Zilikuwa chemi chemi za maadili siyo makaburi yake. Ulikuwa ni uwekezaji namba moja katika jamii badala ya vitu. Wakati ule hapakuwa na biashara ya tuisheni wala kuiba mitihani. Walimu walichapa kazi kweli kweli na kuonea fahari mchango wao kwa vizazi ambavyo vingefuata baada ya wao kuzeeka na kutoweka. Jamii kwa upande mwingine ilitambua na kuthamini mchango wa walimu kiasi cha kuwa taa yao badala ya aibu na mtihani.

Elimu iliwekeza kwenye mstakabali wa taifa na siyo wa watu binafsi na matumbo yao. Haikuwa nazaa na msiba kama ilivyokuja kugeuka baada ya kuzuka wizi wa mitihani na kughushi vyeti.

Hivyo, mwanzoni Zengeni na mkewe waliishi kwa raha mstarehe kwenye nyumba yao ya kazi waliyokuwa wamepewa na serikali. Isitoshe wangeishije kwa shida wakati maisha

wakati ule yalikuwa yana tafsiri inayofahamika kabla ya mambo kuharibika na maisha kugeuka fumbo tata? Kila mtu alikula matunda ya jasho lake. Utu ulikuwa na thamani kuliko pesa hata kama zingekuwa za kigeni. Muda si muda mambo yalianza kubadilika na kuharibika. Pepo wa kusaka utajiri aliikumba jamii ghafla kiasi cha kujikuta ikisambaratishwa na tamaa na laghba kula namna. Zilianzishwa shule za binafsi ambazo kiasi fulani zilikuwa zimelenga kutengeneza pesa badala ya wasomi. Uzuri wa shule hizi kwa upande mmoja zililipa mshahara mnono kuliko wa serikali. Na karo zilizotozwa zilikuwa zinalingana angalau na kipato cha wananchi. Hapakuwa na international academies na makorokoro mengine na makando kando yake vilivyowageuza watoto wayai badala ya wapambanaji wa baadaye.

Kutokana na waliko kuwa wametoka yaani kwenye shule za serikali, iliwachukua muda mrefu kuanza kufikiria kuacha kazi kwenye shule za serikali na kwenda shule za binafsi. Kwao mwanzoni malipo yao ya mshahara hayakuwa na uzito kama kuona wanawafundisha wanafunzi wanafanikiwa katika masomo yao na baadaye maisha yao. Hili hakika liliwapa faraja kama walimu na wazazi wa baadaye na tena wanajamii. Kwao ualimu ulikuwa ni uongozi tena wa kitume. Mwalimu alikuwa ni kichwa siyo makanyagio ya jamii kama ilivyokuja kuwa baadaye. Alikuwa ni kiongozi wa pili baada ya wazazi. Maana waliozoea kuwaambia wanafunzi wao kuwa baada ya wao kuzeeka, wale wanafunzi wao wangekuwa walimu wa watoto wao. Hivyo waliwahimiza wapikwe na kuiva ili watakapochukua nafasi zao wasiwapikie vitu visivyoiva kiasi cha kuliangamiza taifa. Hapakuwa na walimu mfubao wa miezi michache mafunzoni wala ualimu pasina elimu.

Furaha yao iliongezeka zaidi kutokana na wanafunzi kuwaheshimu na kuwapenda wakifanya idili katika masomo yao ya darasani na vitendo. Walizoea kupokea wageni nyumbani mwao. Wageni hawa walikuwa ni wanafunzi waliokuwa wakija kutafuta ushauri mbali mbali. Walianza majukumu ya wazazi hata kabla ya kupata watoto wao wa kuzaa. Kwao wanafunzi wao walikuwa ni watoto na wadogo zao. Walifarijika sana kutimiza wajibu huu adhimu, wazai kwa upande wao licha ya kuwathamini na kuwaamini walishirikiana nao kuwalea watoto wa jamii ili wawarithishe majukumu baadaye. Hizi ni zama za dhahabu ambazo kurejeshwa ni riya ya mchana kama mambo hayatachukua mkondo mpya wa kukengeuka na kulisaka jibu sahahi haraka.

Majukumu ya walimu hawa vijana waliojivunia kazi yao hayakuishia darasani tu. Kwani Zengeni aliteuliwa kuwa mwalimu mkuu msaidizi huku mkewe akiteuliwa kuwa mwalimu wa nidhamu na malezi pale shuleni.

Majukumu haya mapya pamoja na kuwafariji kuwa mchango wao katika shule ulikuwa unatambulika, yaliwaatia hamasa ya kufanya kazi. Lakini yalikuwa yanakula muda wao mwingi kiasi cha kujikuta wakichoka kila uchao. Kutokana na upya wa kazi na mapenzi kwa kazi yao, hawakufanya haraka kuzaa. Hasa ikizingatiwa kuwa bado walikuwa na mambo mengine katika maandalizi ya familia kama vile kuweka pesa ili baadaye wajenge nyumba yao ukiachia mbali kusaidia familia za pande mbili za wazazi wao. Katika upande wa familia kulikuwa na ndugu waliohitaji msaada kusoma hasa wadogo zao ambao nao wangependa wawe kama wao. Hivyo sehemu kubwa ya mishahara yao ilielekezwa kuwasaidia ndugu kielimu ili baadaye wajitegemee na kuwasaidia wengine. Kulifanikisha jukumu hili kwa jamii kuliwapa faraja kuliko hata kununua gari au kujenga jumba la fahari hata kama

wangepata pesa. Zengeni alizoea kuwashauri wenzake kuwa ukiwekeza kwenye watu utavuna utu na ukiwekeza kwenye vitu utatawaliwa na vitu. Kwake kuwekeza kwenye vitu badala ya utu ulikuwa ni mafamba na tendo lisilopaswa kufanywa na mtu au jamii yenye akili timamu zaidi ya ukichaa. Kwake jamii ilikuwa ni kila kitu.

Kutokana na shule za serikali kutokidhi kuchukua wanafunzi wote waliokuwa wakimaliza shule za msingi, umuhimu wa kusomesha kwenye shule za sekondari za binafsi ambazo mwanzoni zilionekana kama miradi ya biashara uliongezeka. Kwa shingo upande, ilibidi wawakubalie ndugu zao waliokosa nafasi kwenye shule za serikali. Maana heri moja pata kuliko kenda rudi.

Taratibu wazazi walianza kuziamini hasa baada ya kuona matunda yake. Shule za binafsi zilianza kubadilika taratibu na kuwa na lengo lile lile la kuzalisha jamii ya wasomi wa baadaye ingawa zilizalisha faida kwa wamilki wake. Na hii ilitokana na serikali kutozipa ruzuku ukiachia mbali misaada midogo midogo kama mihtasari na ushauri kwa kitaaluma, ukaguzi na wakati mwingine miongozo. Hata hivyo baadaye shule hizi zilikuja kugeuka zimwi jingine baada ya kirusi cha utajiri kuishambulia na kuikalia jamii ya Mafuriko.

Kama siyo maafisa wachoyo na fisadi waliokuwa wakizipendelea shule zilizowahonga au kuwa na hisa katika shule hizo, shule za binafsi hazikuwa na ubaya wowote. Baadaye ugonjwa huu wa ulafu ulitamalaki kiasi cha elimu kuwa biashara na stahiki ya wenye nazo. Bahati mbaya waliotunga sheria za kulinda upogo huu ni wale wale waliosomeshwa na serikali kutokana na wazazi wao kuwa makabwela na fukara wa kunuka! Yote hii ilitokana na watu kuanza kufikiri kwa kamasi na matumbo badala ya ubongo kiasi cha kuwa manyang'au na wabinafsi wa kutupwa.

Hivyo, wahitaji wa misaada waliongezeka kutokana na kila mzazi kutaka watoto wake wasome hata kama ni shule za binafsi. Maana kwa wazazi wakati ule hapakuwa na urithi wenye thamani sawa na elimu. Hii ni kabla madawa ya kulevya na wizi wa pesa ya umma kuanza kuwa vitu vya kukubaliwa na jamii.

Hali hii kwa mara ya kwanza ilianza kuilazimisha familia ya changa ya Zengeni kuanza kufikiria jinsi ya kuongeza kipato ili kuweza kuendana na mahitaji ya wakati ule. Maana walijihisi kama ni jukumu lao bila hata ya kinyongo wala malalamiko. Hivyo, kwa mara ya kwanza walianza kufikiria kuhamia kwenye shule za watu binafsi. Hii ndiyo njia pekee ambayo ingewaongezea mshahara ili kuendana na mahitaji yaliyokuwa yakiongezeka huku maisha ya wananchi kwa ujumla yakizidi kuwa magumu kutokana na kuvurugika kwa uchumi. Hii ni baada ya watawala kujiingiza kwenye wizi na ufisadi badala ya kuwajibika na kuchapa kazi. Mwanzoni rafiki yao na mwalimu mwenzao aliyeitwa Mipawa alipohamia kwenye shule ya binafsi walimcheka hata kumuona kama alikuwa amechukua uamuzi wa kibinafsi kwa kujali maslahi yake badala ya jamii. Hawakujua kuwa kungetokea siku nao wangemfuata Mipawa waliyezoea kumuita Pawa. Na alikuwa Pawa kweli. Kwani alikuwa ni kiumbe asiyeficha hisia zake wala kuyumba kwenye msimamo wake hata kama ungezusha utata kama kuamua kuhamia kwenye shule ya binafsi.

Walifundisha kwenye shule za serikali kwa muda wa miaka mitano. Baada ya hapo hali iliwilazimisha kuhamia kwenye shule za binafsi. Shule yao ya kwanza iliitwa Ubiri. Ilikuwa ni shule ya kwanza ya sekondari ya binafsi katika wilaya ya soni mkoani Usambachi. Walifundisha pale kwa miaka saba. Katika miaka ya ualimu wao, walijikuta kila siku wakipambana na changamoto mbali mbali mpya. Kiasi cha

kujihisi wamao safarini kutafuta mafanikio kihalali bila kuwaumiza wengine.

Mwanzoni changamoto ilikuwa ni kuhama toka shule za serikali kwenda shule za binafsi ambako walidhani angalau wangepata jawabu la kiu yao ya maslahi ambayo yangewawezesha kukamilisha ndoto za wadogo zao.

Lakini kadri mambo yalivyokuwa yakibadilika haraka, kwa mara ya kwanza na kwa maskitiko ya aina yake, walijikuta wakianza kufikiria kuachana na kazi waliyoipenda tangu utoto wao. Kazi iliyokuwa ni ya heshima kuliko kazi zote. Kazi ya kutumia kichwa badala ya mikono. Kazi ya ualimu. Kazi ya utume. Hata hivyo hawakuwa na jinsi bali kukubaliana na hali na wakati. Baada ya mambo na mifumo mpya tatanishi na popo kuanza kuingia kwenye utawala wa Mafuriko, taratibu kazi ya ualimu ilianza kupoteza mvuto wake na kuwa wito badala ya taaluma.

Kuja kwa tafsiri hii mpya, mbaya na potofu kulisababisha walimu kuanza kupata mishahara yao ikiwa imechelewa ukiachia mbali kutopanda madaraja na mishahara kwa muda mrefu. Ualimu uligeuka ghafla kuwa adhabu na umaskini na kazi ya watu waliofeli mitihani yao!

Walimu walianza hata kuwa kama mayatima na wasio na thamani kwenye jamii huku gulagula wachache serikalini wakiibukia kuwa wakwasi wa kutupwa. Wazazi walianza kuwaonya watoto wao waliokuwa shuleni kutochagua ualimu ambao ulifananishwa na umaskini wa kujitakia. Badala yake uhasibu, sheria na hata uchungaji vilianza kuonekana kazi za heshima na kipato! Lahaula! Zengeni na mkewe na wenye msimamo kama wao ghafla walijikuta wameachwa msambaweni! Hivyo, hali hii ilichangia kuwashawishi Zengeni na Nengoma kubadili welekeo. Maisha ni mapambano ambayo mwisho wake ni kifo. Hivyo Zengeni na mkewe

iliwabidi wakiwa Roma waishi kama warumi. Ilibidi wabwage manyanga na kusoma alama za nyakati teana kwa usahihi. Huu ndiyo usomi ambao siku zote ukitumika vizuri; mwenye kuupata hapaswi kubangaiza. Walitaataa wakitafuta mwelekeo usiokwenda kwenye jinai. Kitu wanachojivunia kwenye kazi ya ualimu ni kuweza kuwasaidia ndugu zao bila kubagua wala kubishana. Walijiwekea utaratibu wa kusaidia idadi sawa toka pande zote mbili za mbari zao kwa usawa. Walizidi kufarijika kutokana na pande mbili kukubali hali yao na kila msaada walioweza kuutoa. Kilichowafanya ndugu zao wawaeheshimu na kuwapenda zaidi ni ile hali ya kuwapa misaada bila masharti masimango wala majivuno.

Kwa muda wa ualimu wao walikuwa wamesaidia watu wengi sana. Wengi wa wale waliokuwa wamewasaidia walikuwa na nafasi nzuri kimaisha kuliko hata wao. Na hii iliwazidishia furaha ambalo kwao ndilo likuwa tunu kuliko utajiri. Zengeni alizoea kusema ni heri kulala kwenye banda la makuti kwa amani kuliko hekaluni kwa mashaka.

Wapo walioonyesha shukrani na hata wapo walioiba fadhila hata wakati mwingine kuwasengenya kuwa walikuwa ni familia maskini wasijue wao hao hao ndiyo walikuwa utajiri pekee Nengoma na Zengeni walikuwa nao.

Mara nyingi, watu walipokuja kumshukuru kwa kuwasaidia, Zengeni na mke wake walizoea kuwaambia wale watu nao waende wasaidie wengine kama walivyosaidiwa. Wale waliokuwa wameamua kuiba fadhila walizoea kujiliwaza kwa kusema tenda wema uondoke malipo ni kwa mola.

Alizoea kuwaambia wale waliotambua mchango wao kuwa kuelimika ni sawa na ndege mmoja kulifuma shamba la ulezi. Badala ya kula na kulewa shibe na kusaza, ndege mfuma shamba aliwajibika kwenda kuwaita wenzake ili nao wafaidi alichofaidi. Alizoea kusema kuwa kwake kumjenga mtu ni

kujenga umati badala ya kujenga nyumba kwanza wakati ndugu wakiteseka ambapo angeweza kuwabadilishia maisha.

Bahati mbaya wajenga watu walikuwa ni wachache tena wasio na nafasi na wale waliokuwa nazo walijenge vitu kiasi cha kuota kutu kwenye mafamba haya!

Mkubwa mwenye moyo mdogo!

Kwa upande wa pili wa maisha, Rais Jack Mfurufu Kitwitwi alikuwa ofisini kwake akimngojea waziri wake mkubwa. Pamoja na urais na madaraka yake, siku hii Rais alikuwa amechukia na kustuka kiasi cha kuwa na woga ni wapi habari hizi nyeti zilikuwa zimepatikana na zingeifikisha wapi serikali yake na maslahi yake binafsi?

Ilifikia mahali akawa kama peelele huku akiongea peke yake kama hamnazo! Hapa ndipo udhaifu wa binadamu ulijitokeza bayana. Maana alikuwa akibatua ofisini kwake toka pembe hadi kona asijue aanzie wapi na kuishia wapi.

Alianza kumlaumu waziri mkubwa kwa kumtia matatani huku ujoho na uamisi wake ukimuishia na kuzama kwenye uchungu na mawazo mazito akichelea nafasi na madaraka yake vilivyokuwa vimehatarika si kawaida tangu akalie kiti cha enzi.

Kilichoongeza chumvi kwenye donda ni ile hali ya kashfa kuwa sehemu ya utawala wake tangu alipokuwa ameufuma. Maana bila ya rushwa na wananchi kuichoka serikali ya mtangulizi wake, hakuwa na sifa wala sera za kuiongoza nchi. Hakuwa na bao na hili alilijua ingawa hakulipokea kamani. Alijikuta kizimbani peke yake huku ofisi yake akiiona kama ganjo. Hakujaliwa elimu kubwa wala hekima na maarifa ya kiutawala. Alikuwa ni mtu wa starehe na mwenye kufanya kila jambo kuwa kama mzaha. Ilifikia mahali wachambuzi wakasema huwa anatoa majibu mepesi kwa masuala magumu huku mambo makubwa akiyafanya madogo na madogo akiyafanya makubwa!

Nani angemkengeua iwapo alikuwa amejizungushia wigo

wa wapambe wapumbavu na wasasi ngawira wenye uchu kama fisi wa mali na madaraka wakimtumia kama kijiko kuneemeka?

Lao ilikuwa ni kumsifu hata walipopaswa kumlaumu. Maisha yaligeuka karamu haramu huku umma ulikuwa umefanya kosa kumuamini kwa kumchagua ukiangamia. Hata wale vibaka waliochomwa walikuwa wapiga kura wake.

Uoza na utupu wa kisera ndiyo vitu pekee vilivyomsaidia vikichanganywa na kutoa ahadi nyingi kwa wapiga kura asizitekeleze.

Pesa alikuwa anaitaka ili kufidia ile chama chake na marafiki zake walizotumia kuwahonga wananchi na hatimaye kuchaguliwa kwa kura nyingi. Lakini kuchaguliwa kipindi kingine na kuondoka angalau bila siri zake kufumka alivitaka zaidi ya kila kitu. Huyu ndiye Rais mshaufu na shufaa nyuma ya pazia! Ni mtu kituko aliyepigwa na matendo yake na wenzake asijue hata jinsi ya kujinasua. Kweli ndege mwigo hunaswa na tundu bovu walisema wahenga.

Licha ya kununa na kutikisika, Rais, pamoja na kujua mpango mzima wa uingizaji wa Richmen, alikuwa ameanza kufikiria kukubaliana na baadhi ya ushauri wa washauri wake waliokuwa wamemshauri avunje baraza la mawaziri na kumtimua waziri mkubwa na baadhi ya mawaziri waliokuwa wakiandamwa na kashfa mbali mbali mara kwa mara. Maana ilikuwa imeishaanza kumkera na kula muda na mawazo yake mengi. Kwani kila kulipokucha tuhuma zidi ya mawaziri wake zilikuwa zinaongezeka hasa waziri mkubwa kutokana na historia yake ya kupenda sana pesa na madaraka. Alianza kumhofia na kumuona kama adui wake namba moja. Upande mwingine alipokumbuka jinsi alivyomsaidia kuchangisha pesa ya kuhongea wapiga kura na kuunda mitandao ya ushindi, alijikuta katikati asijue aambue lipi. Hali hii ilimnyima raha

sana Rais ingawa waziri mhusika licha ya kumasaidia kwenye kampeni mbinu mbali mbali za kuwashinda wapinzani wake, alikuwa rafiki yake mkubwa. Lakini hali ilivyokuwa, ilikuwa ni lazima Rais ataofautishe majukumu yake kwa umma uliokuwa umemchagua na urafiki na mambo binafsi hata kama rafiki yake alimsaidia kupata urais. Umma haukujua hili na hakutaka ulijue. Hivyo hapa akiwa njia panda, alipaswa kuchagua kati ya waliomchagua na waliomuwezesha kuchaguliwa!

Alipokuwa akikumbuka alivyokuwa akiombekeza wakati wa kuapishwa kuwa angewatumikia wananchi, alichoka kabisa. Maana roho ilimsuta. Hakuwa akiwatumikia wala kuwafaa. Hakufaa hata kwake mwenyewe katika hali hii yenye ombwe na kigegezi. Alijihisi kama bahau kama asingechukua hatua mujarabu.

Licha ya tuhuma dhidi ya mawaziri wake na serikali yake kwa ujumla, kulikuwa pia na malalamiko dhidi ya familia yake. Baadhi ya malalamiko toka kwa wananchi yaliyofanya waanze kumchukia yeye na serikali yake ni kutotekeleza ahadi alizokuwa ametoa kwa wananchi. Pamoja utajiri wa haraka haraka waliokuwa wanaanza kuwa nao ndugu zake ulianza kuwafanya wananchi wamchukie Rais. Hali hii ilifanya watu wamuone kama ameingia madarakani kuchuma siyo kutoa huduma kama alivyokuwa amewaahidi. Tabia yake ya kutoyatolea majibu malalamiko ya wananchi ilizidi kuhatarisha mstabali mzima wa serikali yake. Wakati bomu hili la kuleta kampuni hewa linalipuka Rais alikuwa madarakani kwa miaka miwili bila kutimiza hata ahadi hata moja ukiachia mbali kukabiliwa na shutuma za matumizi makubwa na fisadi ya pesa za umma. Ahadi alizokuwa ametimiza ni zile za siri yaani kuwazawadia vyeo marafiki zao ambao wengi hawakuwa hata na robo ya sifa za vyeo hivyo na kuendelea kuliibia taifa na kulidanganya. Alizidi kuwaudhi wananchi kwa tabia yake ya

kupenda ziara Ulaya na nchi za jirani kwa visingizio mbali mbali. Mara kwenda nchi fulani kujitambulisha kana kwamba wananchi wa nchi hizo walikuwa ndiyo wamemwajiri.

Pia kulikuwa na shutuma dhidi ya tabia ya mke na watoto wake kupenda kuandamana naye kwenye ziara zake tena kwenye madaraja ya juu kwenye ndege. Ukiachia mbali familia yake, kulikuwa kumezuka mtindo wa Rais kusafiri mara kwa mara na ujumbe mkubwa ambao ulikuwa mzigo kwa walipa kodi na uchumi wa nchi. Watoto wake nao waligeuka kuwa kama marais wadogo! Walichaguliwa na nani? Usiulize! Watu wa Mafuriko wamempachika jina la Vasco da Gama yule jambazi wa Kireno aliyesifika kuizunguka dunia akipora kama yeyeaporavyo maskini wa Mafuriko. Malalamiko hayakuishia hapo. Kulikuwa na madai kuwa taasisi ya mke wake isiyo ya kiserikali ilikuwa ikichukuliwa na wananchi kama uchochoro wa kuibia na kujipatia pesa kiasi cha wananchi kulalamika kuwa ikulu yao ilikuwa ikitumiwa vibaya kwa maslahi binafsi. Hii iliongezwa makali na kufumka kwa kashfa iliyokuwa ikimhusisha Rais wa zamani wa nchi jirani aliyekuwa akifanya biashara na kujipatia mikopo toka kwenye taasisi za umma akiwa madarakani. Wananchi walishangaa ni kwanini mke wa Rais angoje mume wake aingie madarakani ndipo aanzishe taasisi isiyo ya kiserikali wakati inapingana na hali ya mumewe kuwa mwenye serikali!

Sarafu na uchumi wa nchi ya Mafuriko vilikuwa vinaporomoka huku shida kwa wananchi zikiongezeka. Wakati nadama hii ikiikumba Mafuriko benki kuu iliendelea kutoa taarifa za kukua kwa uchumi wakati ukweli ulikuwa kinyume!

Baadhi ya wachambuzi wa masuala ya kijamii walizoea kusema sarafu na uchumi vilikuwa vinaugua ngwengwe na kipindupindu. Ufisadi na wizi navyo havikujivunga. Vilikuwa

vinaongezeka kiasi cha kutishia mshikamano wa taifa na mamlaka ya Rais. Maana tofauti ya kipato baina ya maskini walio wengi na watawala wachache ilikuwa kubwa kiasi cha kutisha. Gazeti la Chimbuchimbu kwenye moja ya tahariri zake liliwahi kuandika kuwa Rais alikuwa amewasaliti wananchi na kuwatelekeza kwa kuendekeza urafiki na masuala binafsi tena ya hovyoy. Liliuita utawala wake fools' paradise full of parasites! Mhariri wa gazeti hili alitwa kwenye ofisi za taasisi ya habari iitwayo UFAFANUZI na kupewa karipio. Pamoja na kupewa karipio, gazeti la Chimbuchimbu lilipania kumuumbua Rais kutokana na kusema tofauti na alivyokuwa akitenda. Serikali ilisahau kuwa kulikuwa na mamlaka ambayo haikuwa na uwezo wa kuinyamazisha ya MWIBA. Maana wafanyakazi walijua umuhimu wao kwa uhai wa serikali. Na isitoshe katika nchi jirani kulikuwa kumeishaangusha serikali dhalimu kwa kutumia hoja na nafasi ya wafanyakazi. Kwa hiyo, ukichanganya mambo yote haya, Rais alikuwa anaanza kujikuta kwenye hali mbaya sana kuliko wakati wowote na kinyume na matarajio yake na watu wake. Wapo wasaidizi wake waliokuwa wakiyaona haya yote. Lakini waliamua kufumba macho na kuongeza bidii ya kuiba ili likitokea la kutokea wawe angalau wameishajipatia mapesa mengi.

Rais licha ya kuvurugwa na marafiki zake, hata chama chake kilichomwingiza madarakani kilikuwa na nafasi yake na sehemu yake katika kukuza matatizo na shinikizo kwa Rais. Kwani kadri siku zilivyokuwa zikienda, chama na makada wake walijitokeza kuwa serikali ndani ya serikali bila Rais kugutuka na kuchukua hatua.

Ilifikia mahali chama kikaonekana kama kilikuwa na nguvu kuliko serikali. Na ilikuwa vigumu kuchora mpaka baina ya serikali na chama! Chama nacho pia kutokana na kuwa na utitiri wa walaji, kiliongezea pigo jingine kwenye

matatizo na hatari viliyokuwa yanaikabili serikali ya mheshimiwa Rais wa Mafuriko iliyokuwa imefurika dhiki na ufisadi badala ya mafanikio kama Rais alivyokuwa amewaahidi wananchi wakati wa kampeni za uchaguzi uliokuwa umemuingiza madarakani. Huku nyuma maofisa wa ofisi ya waziri mkubwa walimtaarifu katibu wake mkuu wake wa usalama kufunga barabara haraka ili waziri aende kwa Rais kujua kulikoni.

Watawala wa Mafuriko walipenda sana sifa. Isingewezekana Rais au waziri mkubwa kusafiri popote hata kama hapakuwa na umuhimu bila kufunga barabara huku akiandamana na msafara mkubwa bila sababu. Hata kwenye shughuli za misiba na harusi walionekana kama wanafanya shughuli za kiserikali! Walilewa madaraka na madaraka yakawalevywa kweli kweli. Ilifikia mahali hata watu wakaanza kulalamika kuwa inakuwaje Rais na maofisa wake wafunge bara bara mara kwa mara kiasi cha kukwamisha shughuli za uzalishaji mali zilizokuwa zikiendesha maisha yao ya dezo tena bila kulipa hata kodi ya serikali. Pamoja na haki ya kufunga barabara kutokuwa kwenye katiba chakavu ya Mafuriko iliyokuwa imefurika viraka vya marekebisho ya kukipendelea chama kilichokuwa kikitawala, watawala waligeuza tabia hii kuwa haki kwa mujibu wa sheria zao za bandia nyuma ya pazia na upenzi wa madaraka na mbwembwe bila kujali kuwa wananchi wa kawaida walikuwa wakiathirika kwa tabia hii mbaya! Kwao raha zao zilikuwa muhimu na lazima kuliko maisha ya wale waliowawezesha kupata madaraka yaani wapiga kura. Zengeni alizoea kuwaita malaya. Kwani alizoea kusema kuwa malaya akishamalizana na mteja wake huwa hata hakumbuki jina lake kadhalika na mteja huwa hakumbuki hata sura ya malaya wake! Pia Zengeni aliwahi kuhoji walichokuwa wakihofia Rais na

maofisa wake kwa kufunga barabara. Aliwakumbusha kuwa kabla ya kupata madaraka walikuwa wakisafiri raha mstarehe bila kufunga barabara tena wengine wakienda kwenye harusi na madansi na kurejea makwao salama salimini. Aliuliza kuna nini na nia gani nyuma ya pazia? Maskini hakujua kuwa baada ya Rais kuupata urais kulikuwa na mipango michafu nyuma ya pazia! Alikumbushia kuwa tabia ya kufunga bara bara ilikuwa ya kizamani na yenye hasara kwa taifa. Hivyo alikuwa amependekeza ikomeshwe maana nchi ilikuwa ni mali ya watu wote kwa sawa bila kujali nafasi wala cheo cha mtu.

Pamoja na kushauriwa na kujua madhara ya kufunga barabara na kuandamana na misafara mirefu ya magari, wakubwa wa Mafuriko walikuwa vichwa ngumu. Hawakutaka kuondokana na ukale huu uliokuwa umeanza kuonekana kama ukoloni kwa wananchi waliokuwa wameishakinai serikali yao. Maana baadhi ya wananchi walisema wazi wazi kuwa wakoloni weusi walikuwa hatari kuliko weupe! Mwenye nguvu mpishe. Barabara zilifungwa bila kujali kama kulikuwa na watu wanaoathirika ama kulalamika wawe wagonjwa au waendao kazini! Barabara zilikuwa zinafungwa bila kujali kuwa wafanyakazi wadogo wanapochelewa kazini huadhibiwa hata kufukuzwa kazi wakati wakubwa hawakuwa na wa kuwaadhibu. Maana hawakuwa wakiwajibika kwa wananchi kama ilivyokuwa ikisema katiba. Waliwajibika kwa matumbo yao. Kama kulikuwa na ugonjwa uliowasumbua wakuu wa Mafuriko bila kutibika haukuwa mwingine bali kupenda ukubwa na mambo makubwa. Karibu kila waziri alipenda kuandamana na msururu wa magari. Nani angejali iwapo shibe ya wakubwa ilikuwa ndiyo amani ya nchi hata kama wadogo waliofanya kosa kuwaamini walikuwa wanateketezwa na maradhi ujinga na njaa? Ama kweli walijua kuwatumia watu badala ya kuwatumikia! Walijua kuwachuuza wananchi

wao wakidai wanawaongoza! Wakuu wa mikoa hata wilaya nao hawakubaki nyuma. Walikuwa wakiandamana na misururu ya migari ya bei mbaya kwenye vituo vyao vya kazi. Ilikuwa ni kufuru hasa ikizingatiwa kuwa wakati wakifanya utapanyaji huu wa kifedha wananchi wengi walikuwa wakifa kwa magonjwa mbali mbali ambayo yangeweza kuzuilika hata kutibika tena kwa pesa kidogo kuliko waliyokuwa wakiiunguza.

Wakubwa hawa kila walipo kwenda walijizungushia misafara ya wapambe, walinzi na marafiki. Hali ilikuwa inatisha. Kwa mtu mgeni asiyejua hali za wanavijiji wa Mafuriko asingesita kufikia hitimisho kuwa nchi maskini ya Mafuriko ilikuwa tajiri wa kupindukia.

Kuna kipindi wananchi walilalamika kuhusu matumizi mabaya ya kifahari. Waziri wa usafirishaji hakusita kuwapa vipande vyao kuwa walikuwa wakitumia magari ya hadhi zao! Mwingine aliwaambia kuwa nchi haikuwa tayari kutawaliwa na watu wa hadhi ya kawaida!

Nani angejali wakati kwao kuwa serikalini ilikuwa ni kama karamu ya kufarijiana na kufadhiliana kwa kufuata ukoo na urafiki? Nani angejali iwapo wananchi walikuwa hawana tofauti na mateka na wakimbizi ndani ya nchi yao huku wakitekwa na wale waliofanya makosa kuwaamini? Ajabu waziri aliyeropoka hivi alikuwa ametoka kwenye ukoo maskini wa kunuka. Hata jimbo lake la uchaguzi lilikuwa maskini sana ukilinganisha na majimbo mengine nchini Mafuriko. Katika hali hizi zote mbili mtu wa kawaida alikuwa mwenye kudhurika. Kwani mkutano ulikuwa umesababisha barabara kufungwa haukuwa na maslahi kwao bali kuzidi kuwatia matatani. Kama kawaida haukuwa mkutano bali kigwena.

Kambale wote wana sharubu

Waziri mkubwa alifika ikulu salama salimini. Alimkuta bosi wake -Bwana Rais- akiwa anamngoja kwa udi na uvumba. Aliongozana na wapambe wa Rais: Waliomsindikiza bila kusita moja kwa moja kuelekea ndani; na kutokomea kwenye jumba la bei mbaya; ambalo ni ofisi na makao ya Rais. Kama kawaida ya itifaki uchwara, waziri mkuu alikuwa na askari wa usalama barabarani maalumu wa kumuongoza mheshimiwa -mwenye nchi yake namba tatu! Vibweka haviishi hapa. Kwani wapambe wa mlangoni walimpa saluti zake na kuwaachia wanaofuata; nao watekeleze wajibu wao. Walinzi walijiwahi kumlaki wengine kwa saluti wengine kwa tabasamu. Yeye hakuhangaika nao. Angehangaika nao vipi wakati ni vibarua wake waliopo kwa ajili yao usiku na mchana; watake wasitake? Wakubwa wa Mafuriko kwa nyodo, nani angewafikia? Pamoja na watumishi hawa kuchangamka huku wengine wakikenua, waziri mkubwa alikuwa akiwapita utadhani walikuwa miti! Hata miti ina unafuu. Maana ukitembelea bustani angalau husimama hapa na pale kunusa au kuangalia maua huku ukiyachuma au kuyagusa. Kwa nchi zilizochelewa kuendelea, hii ndiyo alama ya ukuu hata uwe ukuukuu na ukale.

Wakubwa wa Mafuriko walikuwa wakijulikana kwa unyanyasaji wao wa watumishi wa umma na wananchi kwa ujumla. Kuna waziri mkubwa mmoja hapo zamani alinusurika kukumbwa na kashfa ya unyanyasaji baada ya askari aliyekuwa akilinda nyumba yake kutaka kumpiga mkewe risasi. Hii ilitokea baada ya askari kwenda kwenye bomba la waziri mkubwa na kunywa maji. Alikunywa maji vizuri na akaiweka

bilauri aliyokuwa kanywea kwenye vyombo vichafu na kurudi zake lindoni. Ajabu mke wa waziri mkubwa kumbe alikuwa akimuangalia na hakupenda kuchangia vyombo na viumbe wanaoweza kuwalida ingawa walikuwa wakiwaibia. Mama alikuja na kuchukua ile bilauri na kuivunjilia mbali asijue kuwa kumbe na askari naye alikuwa akimuangalia! Kama siyo waziri kubembeleza na kumhoga yule askari, angeumbuka.

Baada ya kuingia ndani waziri mkubwa alikutana na waziri kwenye ofisi ya Rais aliyemlaki kwa tabasamu pana na kumsindikiza hadi mlango wa kuingia kwenye ofisi ya Rais na kuishia hapo. Maana mkutano huu ulikuwa ni watu wawili yaani Rais na waziri wake mkubwa rafiki na msiri wake. Kazi ya waziri wa ofisi ya Rais iliishia hapo. Hivyo alimuaga bosi wake na kutokomea ndani kwenye ofisi yake kuendelea kuchapa kazi. Isitoshe, waziri mkubwa alikuwa karibu sana na Rais kuliko hata makamu wake ambaye hakutaka makuu. Wakati hayo yakiendelea huko nje, ndani mtukufu Rais wa Mafuriko alikuwa amenuna utadhani anga la Mafuriko lingedondoshwa na hasira zake siku hiyo! Alikuwa amenuna na kushtushwa na habari za kwenye gazeti la Chimbuchimbu. Waziri mkuu alikuwa kama kawaida yake. Alikuwa anajiamini hata mahali pasipostahili. Na hii ndiyo ilimuwezesha kutumikia mabwana wawili yaani mali na wananchi, wizi na uongozi na mengine kama hayo. Kama ni kutafuta ubingwa wa unafiki na kujifanya mjamaa, huyu Bwana angenyakua tuzo zote. Maana akiamua kujifanya utadhani kweli ni muungwana wakati alikuwa mwizi wa kawaida aliyejificha kwenye madaraka. Na isitoshe alikuwa ana shahada ya sanaa. Na kama ni usanii aliuweza kweli kweli. Maana kinywa chake kilikuwa sukari wakati roho shubiri. Alijaliwa ulimi hata kuweza kumlaza simba zizini. Alijua kuyapanga maneno na yakapangika japo mwingi ulikuwa urongo na laghba. Silaha

yake kubwa ilikuwa uongo na fitina na vitisho nyuma ya pazia. Na bahati mbaya kwa Wamafuriko ni kwamba nao walipenda kuliwazwa kwa maneno matamu kama watoto wadogo. Maana kuna kipindi walikuwa wakiahidiwa au kutendewa vitu ambavyo hata kuku asingweza kukubali. Chukulia mfano jinsi kashfa ya Richamen ilivyozimwa kimasomaso kwa muda tena kwa kuitumia taasisi ya umma na pesa ya umma.

Baada ya waziri kuingia kwenye ofisi ya Rais, walipeana mikono na Rais. Waziri mkubwa alikwenda kukaa kiti mkabala na bosi wake huku akitabasamu tabasamu.

Rais alikohoa kidogo kuliweka vizuri koo lake na kusema. “Nadhani wasaidizi wako wameishakupa taarifa za kuwapo kwa madai ya kashfa kuhusu suala zima la mradi wa maji na ithibati ya kampuni ya Richmen.” Wakati akisema hivyo alivuta gazeti la Chimbuchimbu kutoka kwenye mtoto wa meza yake na kuliweka juu ya meza. Kuona hivyo, waziri mkubwa naye hakusita. Naye alivuta mkoba wake mdogo na kuchomoa nakala yake ya gazeti la Chimbuchimbu la siku hiyo huku akimkazia macho bosi wake Kama kumuonyesha kuwa alikuwa anajali, kufuatilia; na kwamba alikuwa amejiaandaa kumsikiliza. Hivyo, hapakuwa na sababu ya kujibu swali. Maana lilijibiwa kwa vitendo kwa njia ya kuchomoa nakala ya gazeti la Chimbuchimbu.

Waziri mkubwa baada ya kuchomoa gazeti lake na kuliweka vizuri mezani, alijisogeza vizuri ili kutoa mawazo yake. Alianza huku akitabasamu kama kawaida yake. Alikohoa kadhalika kuweka koo lake sawa tayari kujibu swali la bosi wake aliyekuwa naye kadhalika ameyaweka macho usoni mwa waziri wake mkubwa. Alisema, “Mheshimiwa Rais nimesoma gazeti hili mara kama tano na kukuta kuwa kilichoandikwa ni siasa za kipinzani zilizojaa majungu fitina na uongo wa aina yake.”

Aljitenga vizuri kwenye kiti chake na kuendelea, ‘heshimiwa Rais, kimsingi, huu ni upuuzi mtupu, what rubbish! Total rubbish so to speak..’ Alimazia kwa tabasamu lililochanganyikana na maudhi kidogo.

Alikuwa akijaribu kuhlalisha uongo wa kusema alikuwa amelisoma mara kama tano wakati hata habari yenyewe alikuwa kaisoma punde kidogo tena bila kuimaliza. Ilibidi aongope lau kulinda kitumbua chake.

Baada ya Rais kusikiliza utetezi wa waziri wake ambao kwa namna fulani haukuwa umemuingia akilini alianza kusema. “Rafiki yangu, habari hii hata kama umeichukulia kama ulivyoichukulia, naona itakuwa na madhara kwa serikali yangu ambayo kusema ukweli imeishachafuka vyakutosha. Inaweza kutuangamiza kama sumu yake itafanikiwa kupenya kwenye mawazo ya wananchi ambao kimsingi wameishakata tamaa sana. Kwanza, sijajua jinsi hawa watu walivyopata hii habari! Kuna watu kwenye intelligence wanatuandama nini? Maana siku zote kikulacho kinguoni mwako.” Alishusha pumzi na kukohoa kidogo na kuendelea. “Je hii maana yake ni kwamba kuna watu kwenye mtandao wetu wanameasi kiasi cha kuanza kutuchoma? Yaani tumekuwa wa hovyoyasi kiasi cha kuanza kuchomana na kulana wenyewe kama wadudu! Je ni wapi kuna makosa, where did you go wrong Bwana waziri?” Waziri mkubwa hakungoja rafiki yake na bosi wake aendelee kutoa dukuduku lake. Aliingilia kati na kusema. “Mheshimiwa Rais, walichofanya watu hawa ni ku-google na kupata profile ya kampuni. This is it. Kwa hili sina ubishi. Isitoshe najua uchimvi wa magazeti yetu. Pia kutokana na habari za kampuni kuwa kwenye mtandao wa internet, sina sababu ya kufikiria kuwa kuna watu wa ndani wamevujisha habari hii.” Alikaa vizuri kwenye kiti chake na kuendelea. “Nimeangalia vizuri mashiko na urari wa uongo wao na kugundua kuwa wamepata

profile ya kampuni na kuanza kujenga dhana mbali mbali kiasi cha kuwaingiza maafisa wa serikali kama unavyoona. Hii ni chuki binafsi. Niseme kabisa ni wivu wa kike. Ninavyowajua watu wa magazeti kama wangekuwa na reliable sources and hard evidence, wangelipua bomu zima zima badala ya kuja na this nonsense. Wangefanya hivyo kwa kujiamini kutokana na kuwa na information yote believe me your excellency.” Alichomoa lesa yake mfukoni na kufuta jasho na kuendelea. “Ukiangalia kwa undani utakuta kuwa sehemu kubwa ya text inaongelea kampuni na kwanini imeaminiwa wakati haina qualifications. Hili liko wazi. Lakini inapokuja kwetu sisi kuwa at stake, wamegusia gusia hisia zao.” Alijifuta jasho tena kuendelea, “Nimepitia haraka haraka kwenye google na kukuta karibu kila walichokiandika ni pacha wa profile inayoonekana kwenye wavuti wa kampuni. Pia...”

Kabla ya kuendelea Rais aliingilia na kusema. “Lakini rafiki yangu tukubaliane kuwa habari mbaya za serikali zimezidi kwenye vyombo vya habari. Hili si jambo jema. Hata kama tunakanusha kuna some very irrefutable truths so to speak. Je Richmen siyo kampuni ya kutengeneza sumu? Hapa uongo uko wapi Bwana waziri.”

Rais anazidi kumkazia macho waziri mkubwa na kuendelea. “Na isitoshe tangu uliponi-brief nilikuwa na wasi wasi kiasi cha kukubali shingo upande. Maana kila nikiangalia how far we have already fared kuhusiana na ahadi na commitments zetu kwa wananchi wetu, naona kama hatujafanya lolote. Naona kiza to be honest to you Bwana waziri. Generally speaking hatujafanya lolote. Tukubali tumeshindwa. Nchi imetushinda. That is that tusifichane and something has to be done kama tutaka ku-survive haya mawimbi. Huwezi kuleta kampuni ya wadudu kujenga mradi wa maji kusiwe na tatizo. Kwanini hukuniambia ukweli

kuanzia mwanzo?”

Anashusha pumzi na kuendelea, “Na baya zaidi pamoja na kutofanya lolote the dark side of the government is dangerously looming and featuring high on all dissenting media.”

Alijiweka vizuri tena kwenye kiti chake cha kuzunguka na kuendelea. “Sioni haja ya kupata hitimisho rahisi wala kumwaga tuhuma kwa vyombo vya habari wakati huu. Pamoja na kuwatupia kila lawama watu wa media, I think in this they are right. Importantly, we need to act vinginevyo tunachoita uongo wa magazeti unaweza kuonekana ukweli kwa wananchi. Na hili siyo jambo jema kwa serikali.”Alikohoa na kuendelea. “Inabidi tukumbuke kuwa miaka miwili na ushei iliyobakia siyo mingi. Angalia tunaweza kuumbuka kwenye uchaguzi na mipango yetu ya muda mrefu ikaharibika. Kwanza, kwanini hukunipa true picture of this company? Maana nakumbuka katika briefings zako you just painted a very rosy picture. Na hii ndiyo iliyoni-convince kukubaliana na mpango mzima nikijua kuwa hata tutafanya kama tulivyofanya angalau tutakuwa na cha kuwaonyesha wananchi. Sasa kuna nini cha maana cha kuwaonyesha angalau kuwaridhisha wananchi? Pia tusiendeleo kuwachukulia wananchi wetu kuwa ni makondoo. Hata kondoo kuna kipindi hugutuka na kusabisha maafa. Hizi nchi zote zilizosambaratika zilianzia huku tulipo. Kuna haja ya kusoma alama za nyakati kwa makini tena sana sana Bwana waziri.”Alikohoa na kuendelea, “Unakumbuka yaliyowapata wenzetu wa nchi jirani ya Mizengwe? Hata sisi yanaweza kutukumba. Maana binadamu ni wale wale na isitoshe hawatabiriki siku zote. Unaweza ukawadhandia hivi kumbe wako vile. Unaweza kujidanganya ukadhani nao umewadanganya kumbe nao wakakudanganya kuwa

umewadanganya wakati ukweli ni kinyume.”Alichomoa lesa yake na kupenga kamasi na kuendelea, “Tusifanye makosa kama walilofanya wenzetu wa Mizengwe. Maana kwao kila kitu kilikuwa shwari wakati kwa ndani mgogoro ulikuwa unatokota. Sioni tofauti kwa sasa kati yetu na Mizengwe Bwana waziri hasa nikiangalia suala zima la Richmen.”Waziri mkubwa anatingisha kichwa kukubaliana na tahadhari ya bosi wake akiwa anaonekana kukereka na kuchanganyikiwa kabisa japo anajitahidi kuficha silka hizi.

Rais alichomoa miwani yake kwenye bweta lake na kuivaa na kuanza kulisoma gazeti la Chimbuchimbu.

Naye waziri mkubwa alijitenga vizuri kitini mwake na kuvaa miwani yake aliyokuwa ameivua kutokana na kutokwa na jasho haraka haraka alianza kupitia tena gazeti lile huku akimsikiliza bosi wake. Kulikuwa na sehemu ambazo Rais alikukwa amepigia mstari.

Kimya kidogo kilitawala kitambo huku kila mmoja akijaribu kulidurusu vizuri gazeti lake na kuanisha aliyotaka na alivyotaka.

Baada ya kumaliza kusoma lile gazeti Rais alivua miwani yake na kusema. “Umesoma vizuri para ya tisa?” Aliuliza kwa ufupi. Waziri naye ilikuwa ni zamu yake kurudia kusoma gazeti. Ilimchukua muda kuipata para ya tisa. Alichofanya ni kuhesabu para kana kwamba alikuwa hajasoma gazeti. Para ya tisa ilisomeka,

“Majina ya wenye kuhusika na ufisadi huu tunayo. Na mmojawapo ni afisa mwenye madaraka makubwa na ushawishi serikalini na yuko karibu na kiongozi mwingine mkuu. Mkubwa huyu kwa nje hupenda kujionyesha kama mtu safi na mwenye kuwajali wananchi ukiachia mbali kuwa na historia tata tokana na jinsi alivyopata utajiri wake. Na huyu ndiye aliyeasisi mpango huu mzima. Wengi katika genge hili

hatari ni katibu mmoja wa wizara nyeti sana na waziri mmoja anayeshughulika na masuala ya huduma moja muhimu na hali fulani ya kimaumbile.” Lilisomeka gazeti ibara ya tisa.

Wakati waziri akihangaika na kuisoma para ya tisa Rais alisema. “Ukisoma kwa makini para hii na kuiunganisha na text nzima utapata hitimisho kuwa hawa watu siyo wababaishaji kama unavyosema. Make no mistake my friend. Maana wameandika kwa kujiamini kuwa majina ya wahusika wanayo. Na jinsi walivyochora picha ya wahusika hakuna mtu asiyejua kuwa anayeongelewa ni wewe, katibu wa wizara ya hazina na mifuko ya pesa na waziri wa maji na upepo. It is as simple as that period.” Alivua miwani yake na kuiweka pembeni na kusema, “Je na haya nayo wameya-google?” Alijitenga vizuri kwenye kiti chake. Hakungoja waziri aliyekuwa katumbua macho kama panya aliyenaswa kwenye mtego aseme. Alisema, “Let us be serious. Hawa watu wanaonyesha wanajua wanacho fanya and this is a job well done and researched in the first place. Na je wamejuaje kila kitu au kwenye transactions ulipokuwa Toronto uliingiza watu wasiohusika kwenye msafara wako? You never know. Fikiria siyo kujihami.”

“Mheshimwa Rais sikufanya kitu kama hicho. Kama ni kuwa makini huwa nakuwa makini kwenye masuala yetu. Hapa umenipa challenge moja kwamba nisi-draw conclusion bila kuangalia angles mbali mbali. Kwa hili nashukuru umenifumbua macho.” Alitabasamu na kuendelea, “hishimiwa nilikutana na Garo kwenye chumba changu cha hoteli bila ya kuwapo na mtu yeyote.”

Rais akiwa amechukia kidogo alisema. “Huu siyo wakati wa compliments. Kinachotakiwa ni umejiandaaje kukabiliana na tuhuma hizi kabla hazijaleta madhara? Pili, je habari hii nyeti ilitokaje hadi kuwafikia wabaya wetu? Je nini yatakuwa

madhara yake kwa reputation ya serikali nami binafsi? Je umma utaendelea kusikia habari zetu chafu kila siku na kukaa kimya? Je hawa watu wana habari hatari na nyingi kiasi gani? Kuna maswali milioni na moja. Maana naona wananiingiza kwenye the whole mess!” Alisema kwa kuchukua kidogo huku akinyoosha mikono yake kama mtu aliyeachia bilauri ya maji ikavunjika.

Waziri akiwa anatabasamu kwa aibu alisema, “Mheshimiwa Rais kwa vile hali hii imetokea ghafla, naomba unipe muda nijaribu kufikiri jinsi ya kufanya na kujua ni vipi hawa watu wamepata habari hizi, wana damaging information kiasi gani na naweza kuwazuia vipi. Nakuahidi tutawashinda by hooks and crooks.”

Rais hakuridhika na jibu rahisi kiasi hicho alirudia swali lake. Alisema. “Je umejiandaa je kabla ya habari hii haijaleta madhara? Je nini yatakuwa ni madhara yake kwangu na serikali yangu? These are two things to assure me of bwana waziri kabla ya kufikiria suala la kupeana muda na kutafuta whatever all means possible. Maana kama lolote litatokea atakayewajibika ni mimi ndiye niliyeapishwa. Hujaona former anavyohangaika hadi kuingilia kwa kifua changu? Wasaidizi wake wanaendelea na maisha yao bila aibu wala bughudha. Yeye amegeuka punda wa kubeba mzigo wote simply because ndiye aliyeapishwa hata kama walioiba ni wengi. He was incharge kama mimi. Hili nadhani ni somo zuri na kubwa kwetu if anything.”Kumbe na Rais pamoja na kutokuwa na bongo linalowaka kwa kukumbuka mambo alikuwa wamo! Maana alivyorudia swali lake utadhani alikuwa amelinakiri kwenye karatasi.

Waziri alianza kulowa kwa jasho pamoja na kuwa Rais ni rafiki yake na ufisadi huu ulikuwa ukiwanufaisha wote. Alijibu. “Mheshimiwa Rais, haya maswali ni nyeti sana. Si

maswali ya kujibu bila kufanya utafiti na tathmini zaidi. Hivyo ningepomba unipe muda angalau nifanye utafiti wangu kwa makini zaidi kwa kufuata mwongozo na ushauri wako wa maana sana.”Rais alimpoza rafiki yake baada ya kuona alivyokuwa ameanza kukanganyikiwa kiasi cha kutia shufaka. Hakutaka aendelee kumchanganya zaidi. Maana matokeo yake ingekuwa ni kusahau kila mkakati na kusababisha wabaya wao wawanase kirahisi kitu ambacho kingemsababishia yeye Rais matatizo zaidi ya wasaidizi wake. Maana yeye ndiye aliinua katiba ya nchi na kuapa kuitumikia nchi kwa uaminifu siyo uhalifu.

Huku akitabasamu alisema, “Hebu fanya hivi. Kabla ya kwenda kufanya uchunguzi, hebu nipe sketch ya haraka haraka mambo ambayo ungeyafanya kama jibu lingetakiwa tukitoka hapa mezani ili nione wapi naweza kutoa mchango wa mawazo yangu.”Alizidi kutabasamu ili kumpa ithibati waziri wake aliyekuwa anajifuta jasho. Kwani uso ulikuwa umeanza kulowa pamoja na kuwa kwenye ofisi yenye viyoyozi kila pembe. Ile jadi yake ya kujiamini hata pasipostahili ilimkimbia. Maana alijua kuwa kwa jinsi alivyokuwa akiandamwa na kashfa kubwa na zinazonuka mara kwa mara, pamoja na kwamba Rais alikuwa mshirika na rafiki yake, bado angeweza kumvua madaraka. Maana umma ulikuwa ukihanikiza aachishwe uwaziri mkubwa kutokana na kuwa na historia iliyokuwa imejaa mabaka tena mengi na makubwa tu. Waziri mkubwa hakuamini masikio yake. Maana aliishaanza kuonja kibano cha bosi na rafiki na mshirika wake kwenye uhujumu wa nchi yao wenyewe. Pendekezo hili lilionekana kumpunguzia woga na mzigo wa kukanganyikiwa uliokuwa unaanza kumzidi uzito kiasi cha kutokwa na jasho chapa chapa. Alikoroweza ushauri wa Rais, kutabasamu kidogo. Alikohoa na kusema. “Nitawakaribisha wahariri wa gazeti la

Chimbuchimbu baada ya kutoa kanusho haraka sana. Na kanusho hili nitalitoa bila kutishia wala kutaka kubishana nao ili watakapokuja tujaribu jinsi ya kupata kujua wanajua kiasi gani na ikiwezekana nani source wao ili kujua jinsi ya kumshughulikia.”

Rais alikuna kichwa na kusema. “Hiyo ni njia nzuri hasa kutobishana na vyombo vya habari. Jitahidi kukanusha. Lakini hili la kuwa mkarimu kwa waandishi wa habari nina wasi wasi sana nalo. Pia usiweke tumaini sana ukitegemea wanaweza ku-cooperate. Sahau. Kama unafikiria kuwa-compromise pia sahai.” Alimtazama waziri mkubwa kwa makini na kuendelea. “Hili jamaa tangu lipate wafadhili wa kuli-finance gazeti lake haliwezi kurubuniwa. Gazeti la Chimbuchimbu kumbuka ni tofauti na magezeti mengine njaa njaa. Unakumbuka tulivyowanyamazisha lile gazeti la Oni kwa kulinunua kupitia mshirika wetu Azizi? Kwa hili hata kupenyeza watu wetu ni vigumu. Lakini ni vizuri kujadilina na adui yako kujua anakupangia nini na anakuchukulia vipi.” Rais alivuta mtoto wa meza yake na kutoa karatasi nyingine. Alivaa miwani yake na kusoma halafu na kuivua na kusema, “Kumbuka na lile suala nililokwambia wakati magazeti yalipoanza kuandika juu ya kampuni ya Richmen. Unakumbuka jinsi baadhi ya mabalozi walivyokataa kukubaliana na utetezi wetu juu ya kwanini tuliteua kampuni hii? Kimsingi, serikali yangu sasa inanuka sina mfano. Watu wameanza kukata tamaa. Angalia kilimo, elimu, uchumi, mazingira, uongozi bora na mengine vyote viko taabani kama tutakuwa wakweli. Na huu ndiyo ukweli japo tunajitahidi kuuruka au kuwaweka sawa. Hali si nzuri serikali yangu ni inert kusema ukweli, Bwana waziri. We have been talking the talk without walking the walk. Now let us talk the talk and walk the walk Bwana waziri.” Alichezesha kidole chake cha shahada kwa kupinda pinda kama

wafanyavyo waislamu wakati wanapokaa tahiyatu na kusema, “Hapa lazima nimhamishe waziri wizara ili angalau kujaribu kupoteza ushahidi. Na pia sasa ijulikane kabisa kuwa kama kashfa zitaendelea itabidi nikutakishe orodha mpya ya baraza la mawaziri. Hapa watu wote wenye mabaka lazima nitawapumzisha kuliko kupoteza kabisa imani ya wananchi wetu. Lazima kula tunapuliza badala ya kujikatulia.”

Maskini wasanii hawa hawakujua kuwa walikuwa kwa namna moja ama nyingine wakijisuta. Maana kama kuna kiumbe alikuwa na mabaka ya ufisadi basi alikuwa waziri mkubwa hata Rais aliyemwamini mtu asiyeaminika wala kujiamini. Kama ni uchafu basi waziri mkubwa alikuwa unongo siyo utando. Baada ya waziri kusikia hivyo na kujua kuwa kumbe rafiki yake alikuwa tayari kumuomba orodha ya baraza jipya la mawaziri badala ya kumtimua yeye kinara wa uchafu alijibu haraka. Alisema. “Unajua mheshimiwa hapa kinachogomba ni maslahi. Maana nakumbuka bado tuko na baadhi ya mabalozi wanaotaka tuwape projects. Naamini kama makampuni kutoka kwenye nchi zao yakipata baadhi ya miradi kama uchimbaji wa madini na ujenzi wa barabara watanyamaza.”

Alivua miwani yake kuifuta vumbi na kuivaa na kuendelea, “Hii ni tabia ya wakoloni wote. Hawagombezi haki yoyote ya watu wetu hapa bali maslahi ya watu wao. Hivyo kuweza kuwanyamazisha. Nimependekezwa kwa waziri wa madini na vito kuhakikisha kampuni za wale wote wanaoonyesha kupiga kelele zinapata upendeleo. Hata kabla sijapata mwaliko wako nilikuwa napanga kuwapigia simu baadhi ya mabalozi ili kuwapima kujua habari hii wameichukuliaje.” Rais alitikisa kichwa kukubaliana na mipango ya waziri wake. Lakini alisema. “Tutauza watu wetu na mali zao zote kwa kila atakayelalamika mpaka lini?

Kwanini tusiwanyime mtama kuku kuliko kumaliza nafaka? Je nafaka ikiisha tutawapa nini?”

Waziri aliendelea, “Kuna hawa mabalozi wa nchi za Scandinavia. Hawa watu ni wagumu sana kuingia kwenye biashara. Hawa ndiyo wagumu kushughulika nao they are as rigid as a hell.”Kabla ya kumaliza Rais alimkatiza na kusema.”Hawa watu wananisumbua sana hata mimi. They are incorruptible. Pale wizara ya hazina na mifuko ya pesa bado wanadai hawaridhishwi na taarifa zilizotolewa. Juzi walimpigia katibu wa wizara wakimueleza kuwa wanaweza ku-review misaada yao.”Rais alipiga mwayo na kuendelea, “In other words, wanataka kupunguza kiasi cha pesa wanachotoa kuchangia bajeti yetu na baadhi ya miradi ya maendeleo wanayooni inasuasua. Inabidi kuwa makini na watu hawa. They are indeed very serious. Na kama ni kushughulika basi hawa ndiyo watu wa kushughulika nao sana. Maana they know what they want. Wananipa wasi wasi sana. Wananinyima usingizi. Si unakumbuka juzi walivyoponda mafanikio ya serikali na kutoa karipio kuwa tumeshindwa kupambana na rushwa. Hivyo hawa wanadhani kupambana na rushwa ni mchezo? Na baya zaidi they are not interested in business like others.”

Waziri akiwa amepata faraja kuona kuwa boshi wake alikuwa akiungana naye katika kutafuta suluhu alisema, “Hawa wazungu kuna kipindi wanakuwa wanafiki. Wao wanatusimamia sisi kuhusu uwajibikaji na kupamana na rushwa. Lakini nao kwenye nchi zao wengi wameoza.”

Rais hakungoja waziri amalize wala kumruhusu aendelee. Alisema. “Lakini wenzetu tukubali wana kila sababu ya kutusema. Maana wanatimiza angalau baadhi ya haki za watu wao kiasi cha hata kutuchangia sisi tusio wapiga kura wao kwenye bajeti yetu. Leo serikali yangu inalaumiwa kwa

makosa ambayo imeyarithi kutoka kwenye serikali iliyopita. Hapa ndipo wenzetu wanakosea.”

Anajitenga vizuri kwenye kiti. Anaendelea, “Hawa watu ni wapumbavu. Umesikia wale wapuuzi waliokuwa wakitaka eti tupeleke bungeni mikataba ya uwekezaji. Nani yuko tayari kujivua nguo na kutembea uchi mitaani?”

Waziri mkubwa alitikisa kichwa. Rais aliendelea, “Nani mpumbavu amwage mtama kwenye kuku wengi? Inabidi hili lisifanyike. He who is without sin should be the first to cast the stone. Kwanza wao tumewafanyia hisani kwa kuwapa ruzuku bila hata kuwatakisha marejesho ya mahesabu. Wamesahau kuwa hii ni sirikali siyo serikali kama wanavyodhani!” Alipiga mwayo tena na kuendelea, “Turudi kwenye mada. Lakini pia waziri inabidi niweke wazi kabisa kuwa kuanzia leo nisisikie malalamiko mengine wala miradi yenye kuzusha utata kama huu wa Richmen. Kwanza, kwanini hamkubadilisha hili jina ambalo linaonyesha kabisa utata? Kilichokwishapatikana kinatosha. Maana lazima tuangalie na aina ya watu tunaowaongoza. Na isitoshe mambo yamebadilika sana siku hizi. Zile zama za vita baridi zilizokuwa mazalio ya ukandamizaji zimebaki historia.” Aligonganisha mikono yake kama anaifikicha na kuendelea, “Kuna asasi nyingi za kiraia zinazojipenyeza kwa wafadhili na kupeleka majungu ili angalau nazo ziweze kuishi. Hili ni kama pori lenye kila aina ya wawindaji majangili hata wanyama mwitu wote wakigombea wala majani. Na si hilo tu. Hizi Scandinavian countries hawana rushwa ya kuweza kuita rushwa. Kama hiyo itaitwa rushwa basi kwetu itabidi wataalamu wa lugha watutafutie jina. Lazima tuanze kujisuta kuliko kujipendelea na kujiridhisha. Serikali yangu inanuka sana bwana waziri. We have zero credibility. Accountability ndiyo usiseme. Watu wanaiba sana bwana waziri. Watu

wanajihudumia badala ya kuwahudumia wananchi. Wanawatumia badala ya kuwatumia. Haya siyo maagano yetu na wapiga kura wetu ambao ni dhahiri tumewasaliti.”

Alimkazia macho waziri mkubwa ambaye alikuwa akitahayari kutokana na jinsi bosi wake alivyokuwa anasema ukweli ambao hakutegemea. Waziri alichonga nne yake kwenye kiti kwa furaha na tahayuri akijifurahia moyoni kwa kujua kuwa kumbe kitumbua chake kilikuwa bado kuingia mchanga. Baada ya kukohoa kidogo alisema, “Lakini mheshimiwa Rais ningeshuri tukubaliane kuwa hatufanyi hivi kwa kutaka. Kama tutaridhika na pesa iliyokwishapatikana Kwa kuogopa lawama, tukubaliane kuwa uchanguzi ujao utakuwa mgumu bila ya pesa ya kutosha. Si unawajua watu wetu? Wanalalamika viongozi wanakula rushwa lakini ikifika wakati wa uchaguzi ni hao hao watakao kuwa wa kwanza kuomba pesa. Sasa bila kukusanya nguvu na huu upinzani unaozidi kupata wafadhili unadhani uchaguzi tutauweza?”

Waziri alitoa tahadhali hii huku akirudisha gazeti lake kwenye mkoba akiwa anaonyesha kuwa anaanza kushinda kumshawishi bosi wake ambaye kimsingi kwenye dunia ya rushwa alikuwa anamuongoza Rais wake.

Swali hili liliyeyusha hasira na mashaka aliyokuwa nayo Rais. Lilimtoa kwenye msimamo na kumuacha katikati. Pamoja na kushauriwa na washauri wake avunje serikali na kuwafukuza waziri mkubwa na mawaziri wengine wenye madoa, bado alikuwa anawahitaji kukusanyia mtaji wa uchaguzi ambao ungefuatia. Maana bila ya kufanya hivyo asingetegemea kitu. Kwani ahadi zake alizokuwa katoa kwa wananchi zilikuwa hazijatimizwa hata moja. Wananchi walizidi kuwa maskini. Na hili lingesaidia sana kuwahonga wakati wa uchaguzi ili wamchague. Na isitoshe kwa nchi ya Mafuriko kuhonga kwenye uchaguzi kulikuwa kama haramu

iliyokuwa imehalalishwa.

Rais pamoja na kukumbushwa kwanini lazima serikali yake ipokee rushwa na kuingia kwenye mikataba ya kiwizi alisema, “Lakini bwana waziri lazima tuangalie na upande wa pili. Kwani kisingizio cha kukusanya mtaji wa uchaguzi kinatumiwa vibaya na baadhi ya watendaji wetu tena wadogo wasio na jukumu hili mbeleni. Nadhani kutokana na kufanya mambo ama kwa pupa au bila siri, kunawafanya wajue kinachoendelea kiasi cha kufanya wafanyavyo bila kuhofia lolote. Kwani wanajua nasi hatuna udhu wa kuwafukuza iwapo tunashiriki kwenye mambo kama haya. Hivyo ni muhimu kuwa wasiri ili wasijue na wasipojua angalau tunaweza kuwapunguza baadhi ya watakao kuwa wazembe katika mambo yao. Kumbuka jogoo aliwafundisha vifaranga kunya ndani Bwana waziri.”

Aliweka vizuri miwani yake kwenye shubaka lake na kuendelea, “Kuna haja angalau ya kuwabana wadogo. Maana wao ndiyo wanaishi na umma maskini karibu kuliko sisi. Kwa mfano polisi, hakimumu, mwalimu, nesi na wengine wa kada hii, akigundulika kala rushwa fukuza on the spot. Hii itafanya wananchi wajue kuwa tunawajali angalau hata kama nyuma ya pazia ni vinginevyo. Umenielewa?”

Waziri alitikisa kichwa kukubaliana na Rais. Mpaka hapo habari za gazeti zilikuwa zimeanza kuzoeleka kiasi cha kujadiliwa kama suala la kawaida! Waziri alimuunga mkono Rais na kusema, “Mheshimiwa nafahamu sana kuwa kuna watu wanatumia mwanya huu. Ila ukumbuke kuwa wengi wa watendaji wetu tumewarithi na si rahisi kuwapangua wote na kuweka wapya. Ninachokuahidi ni kuwa msiri zaidi na mkali sana. Hata hivyo nilikuwa nimeishaanza. Maana juzi kwenye ziara yangu mkoani Madodo nilimtimua kazi mwenyekiti wa kijiji bila hata kumsikiliza. Nyuso za wanakijiji ziliwaka kwa

furaha. Hata wambea wa magazeti waliniandika vizuri kiasi hata cha kuniandikia makala za pongezi.” Alitabasamu na kuendelea. “Mheshimiwa wewe utasikia habari yangu. Nadhani nikishamaliza hili lazima tukutane kuwajadili baadhi ya watu wanaoweza kuwa kikwazo kwa maendeleo ya serikali yetu hasa hawa wanaotoa habari nyeti kama hizi.”

Kwa kupeana nadhiri mpya na misimamo, kigwena ndiyo kilikuwa kimekwisha. Na kimsingi kilichokuwa kimemfanya Rais kuitisha kikao hiki cha ghafla hakikuwa chochote zaidi ya woga na kutaka kumpima na kumuonya msiri na mtendaji wake mkuu. Kwa upande mmoja Rais alikuwa amefanikiwa kumtisha na kumtingisha. Kwa upande wa pili alikuwa ameshindwa kukemea uoza kwa vile waziri alikuwa mjanja kumuingiza moja kwa moja kwa kujidai kuwa walikuwa wakiimba kwa ajili ya kusalia madarakani.

Sababu nyingine lilikuwa shinikizo la nchi wafadhili na baadhi ya washauri wake waliokuwa wakimshinikiza amtimue kazi waziri mkubwa wasijue kilichokuwapo nyuma ya pazia. Hawakujua kuwa nyuma ya pazia waziri mkubwa alikuwa siyo waziri mkubwa na msaidizi wa Rais tu bali mshirika mkuu katika kuihujumu nchi! Hakufahamu kuwa wawili hawa walikuwa wanahitajiana sana katika ndoa yao ya dubu na kudu. Maana kila mmoja alikuwa anamtumia mwenzake, walijua kutumiana.

Maana, ukiangalia kwa undani unakuta kama Rais alikuwa akitumiwa na waziri kiasi cha kujipenyeza na kuwa kama ndiye alikuwa akiongoza nchi kutokea nyuma ya pazia huku Rais naye akimtumia waziri mkubwa kufanya biashara haramu na chafu kama ya Richmen.

Mradi wa kuiliibia taifa usingekwama kwa vile kulikuwa na sheria iliyoruhusu wagombea kuwahonga wapiga kura kisheria. Sheria hii iliitwa kirimia. Bunge lilipitisha sheria hii

chafu na hatari kwa umma maskini. Haki iligeuzwa bidhaa ya kuweza kuuzwa na kulanguliwa na kila aliyekuwa na pesa na nia ya kuilangua bila ya serikali kuangalia madhara ya ufaski huu wa kimaadili. Watawala walikuwa, chini ya sheria hii, wanaruhusiwa kujilimbikizia utajiri kama waziri mkubwa walivyoweza kiasi cha kuutumia kununulia vyeo.

Wafungwa walikuwa wakiachiwa huru ilmradi watoe chochote kitu. Ilifikia mahali magereza yakajaa wezi wa kuku huku majambazi wakubwa wakiitwa waheshimiwa na kutanua hadharani tena vifua mbele! Majambazi wa wazi wazi ndiyo usiseme. Ghafila, waligeuka wachangiaji na wafadhili wa vyama vya kisiasa hata taasisi za dini na michezo. Haki katika nchi ya Mafuriko ilikuwa imenajisiwa na kubakwa vilivyo! Hata viongozi wa dini hawakubaki nyuma. Kama Yuda, waliwasaliti waumini wao kwa vipande thelathini vya fedha wasijue ni fedhehal!

Wahubiri walihubiri haki madhabahuni na kubatilisha nyuma ya pazia. Kwani walikukwa ni matajiri wa kutupwa huku makanisa na madhehebu mapya yakiibuka kama uyoga. Na uganga wa kitapeli wa kienyeji nao ulipanda chati hasa wakati wa uchanguzi. Hata vilabu vya mipira viliacha kufanya mazoezi na kuwekeza kwenye kuroga mechi!

Waziri mkuu pamoja na kumdanganya bosi wake kuwa walikuwa wakikusanya mtaji wa uchaguzi ambao ungefuata, yeye nyuma ya pazia alikuwa anazidi kujirundikia utajiri ambao angeutumia naye kuusaka urais baada ya bosi na rafiki yake kumaliza muda wake wa urais hata mara nyingine kuutumia kujenga ushawishi wa kutaka apigiwe kura ya kutokuwa na imani naye. Kweli siasa ni mchezo mchafu. Kwenye nchi zisizo na adili siasa haina tofauti na kamari. Hivyo, alijijengea himaya mbili. Yaani ile ya nyuma ya pazia ya kuiba pesa nyingi na kuificha nje ya nchi na kujionyesha kama

kiongozi mtetezi wa watu na mchapakazi. Alizoea hata kuwazodoa watu wa chini zake kama wakuu wa wilaya na mkoa mbele ya watu wao ili wamuone kuwa alikuwa na uchungu nao wasijue kuwa nyuma ya pazia alikuwa ndiyo mbaya wao nambari wani. Hawakujua kuwa hayo yalikuwa ni machozi ya mamba.

Wakati Rais na waziri mkubwa wakiiba kwa kisingizio cha kushinda uchaguzi, maafisa wa chini nao walikuwa wakiutumia huu upenyo kuiba na kuvuja pesa ya umma. Wengi waliwekeza kwenye magari ya starehe na ufuska. Kuna watu walioweza kununua limousines za hata dola 200,000 kwa ajili ya kujishaua tu mitaaani wakati walikuwa ni watoto wa wawindaji maskini wa kutupwa wa digidigi waliosomeshewa watoto wao na serikali ya nchi wanayoinajisi! Sana pesa ya umma iliwatia nuksi walio wengi. Kwani walipukutishwa na ukimwi kabla hata ya kufikishwa mbele ya vyombo vya sheria.

Idadi ya waliopukutisha na fedha ya ufisadi nchini Mafuriko haikujulikana japo ilifurika vifo vitokanavyo na ukimwi hata ajali za barabarani. Maana kila wezi wakubwa walipokufa walitangazwa kuwa walikuwa wamekufa kwa shinikizo la damu, kisukari hata homa ya ghafla. Walikufa wengi huku serikali ikifanya usiri na unafiki uliokithiri. Pamoja na kufunika kombe, nyuma ya pazia mambo yalikuwa tofauti. Walikuwa wakiipata haswa adhabu ya ufisadi. Kuna kipindi ukimwi ulionekana kama mkombozi wa wanyonge ingawa nao uliwaua lakini siyo kwa wingi na kasi kama wenye nazo. Wapo walioficha utajiri nje na walipokufa mabenki ya nje yakawaruka warithi wao. Yupo waziri mmoja aliyekuwa na mbilioni nje. Alipokufa watoto wake walipigana wao kwa wao kugombea urithi wa wizi na mabenki ya nje yalipojua yaliamua kukataa kuwa baba yao alikuwa na pesa kwenye mabenki hayo. Kuwanyamazisha watoto wa waziri huyo mabenki

yaliwawekea sharti la kuita vyombo vya habari na kutangaza utajiri wa baba yao ili umma ujue alipoupata kama ni halali au haramu. Keshi iliishia mezani! Kumbe wezi wanazidiana ujanja!

Baada ya kumaliza kikao chao cha faragha nyuma ya pazia kilichohudhuria na watu hawa wawili, Waziri alimuomba Rais aondoke kwenda kuanza kupambana na gazeti la Chimbuchimbu. Hapakuwa na mbwembwe za picha. Maana siku zote mambo ya nyuma ya pazia huwa yanakwepa jicho kali la kamera. Walikubaliane asitumie nguvu bali rushwa na ushawishi hata kupandikiza watu wa kuweza kufanya kazi gazetini huku wakichunguza vyanzo vya habari mbali mbali za kashfa za serikali zilizokuwa zikifichuliwa na gazeti hili ili baadaye walihujumu hata kwa kuzusha kesi ambayo ingeligharimu mamilioni ya shilingi. Katika hili Rais alimshauri msiri wake awe makini sana ili asije kumrusha njiwa waliyelenga kumnasa.

Waziri mkuu alimpa mkono Rais kwa unyenyekevu na tabasamu na kuondoka tayari kuelekea ofisini kwake kuwashughulikia watu wa gazeti la Chimbuchimbu lililokuwa linachimbua chimbua mambo yao ya nyuma ya pazia.

Baada ya waziri mkubwa kuondoka, Rais aliweka mikono yake uchogoni na kujiegamiza kwenye kiti chake cha enzi huku akitafakari mazungumzo yake na waziri mkuu na kashfa iliyokuwa inazidi kukua. Ghafila, aliajisemea peke yake, “Huyu kama ataendekeza tamaa yake kama fisi yeye na mkewe, hana jinsi hata kama ni rafiki yangu, itabidi nimfukuze kazi bila kujali kuwa ni rafiki yangu au mshirika wangu wa muda mrefu asije kunitia matatani. Maana ameweza kumfundisha hata mke wangu kuanza kupenda pesa.” Maskini hakujua kuwa mkewe alikwishavamiwa na pepo la kutaka mali bila kuitesekea! Wakati akiwaza hivyo hakujua kuwa mkewe aliishaunda

mkakati wa kujipenyeza kwenye chama yeye na watoto wake ili waweze kuchuma kwa kutumia cheo chake bila kutoa jasho! Aliondoa mikono kichwani na kutaka kupiga simu yake ya mezani lakini akagahamu.

Alitikisa kichwa na kusema, “Hivi huyu na tamaa zake za kutaka utajiri na madaraka nikimaliza muda wangu ataiweza nchi kweli. Maskini hajui kuwa kuongoza nchi siyo mchezo! Je ataweza kunilinda kutokana na haya yanayofanyika nyuma ya pazia? Hakika ningelijua kuwa dhamana hii ni mtihamu hivi nisingehangaika na kuusaka urais. Sikujua kuwa kumbe madaraka ni chema usichokuwa nacho ukiwa nacho wema hutoweka! Heri njaa ya haki ya tumbo kuliko ya ubongo.” Aliusonya ukuta utadhani ndiyo uliokuwa unamchochea kuwa chaka la wezi na kuendelea, “Tazama kabla ya kuwa Rais sikuwa na wazo kuwa siku moja ningeshiriki kuibia nchi yangu tena nikiwa mkuu wake!” Alitikisa kichwa tena kwa masikitiko.

Wakati akiendelea kutafakari hili na lile, msaidizi wake wa kike ambaye naye alikuwa moto kuliko hata yule wa kwenye ofisi ya waziri mkubwa, aliingia na kinywaji. Haijulikani kama ilikuwa soda, mvinyo mweupe au whisky.

Alikunja goti na kumkabidhi bilauri yake yenye shingo kama korongo na kutabasamu na kutokomea alikotokea. Aliondoka kwa madaha na mikogo lau amburudishe bosi wake ambaye alikuwa anafahamika kwa kutojiweza mbele ya viumbe hawa pamoja na madaraka makubwa aliyokuwa nayo. Rais naye kama wale makatibu wa wizara na waziri walipokuwa kwa waziri mkubwa, alimkata jicho msaidizi yule wa kike ambalo lilimfuata hadi anatokomea.

Alijisemea moyoni. “Kweli urais una raha zake. Viumbe kama hawa mardadi wanakuhudumia kwa lolote utakalo!”

Kashfa Kashfa Kashfa!

Baada ya kashfa kuwa sehemu ya maisha ya vyombo vya habari na wananchi wa Mafuriko ambapo mshukiwa mkuu alikuwa ni waziri mkubwa kuliko hata Rais wake, aliamuru tume ya kuzuia ufisadi ya Mafuriko yaani Tume ya Mafuriko ya kuzuia Rushwa (TUMAKURU), ambayo wananchi waliiona kama tume ya Kusimika na Kuendeleza rushwa, ichunguze kashfa ya Richmen na kumsafisha. Na kweli, bila hata chembe ya aibu, ilimsafisha, kwa wananchi walivyokuwa wametabiri! Kama ni usanii basi ulikuwa ni wa aina yake. Maana ilikuwa ni mara ya kwanza kwa wananchi kujua sura halisi ya watawala wao. Zengeni alizoea kusema kuwa nyoka hata ajivue ngozi yake ya zamani na kuotesha mpya, bado hubakia kuwa ni nyoka tu.

Mkurugenzi wa tume hii, Eddy Horse Zanaki, aliitisha mkutano wa waandishi wa habari na kutoa viapo na vitisho kuwa kila jiwe lingefunuliwa; na wahusika wangekiona cha moto! Aliapia miungu yake yote; kuwa lazima wahusika wangeishia gerezani hata wangukuwa wakubwa kama tembo. Wanafiki kweli walijaliwa kutokuwa na aibu! Maana aliyekuwa akisema hayo hakuwa na tofauti na tambara la kudekia sakafu. Alikuwa ni binadamu kifaa ambacho kingetumiwa na mwenye madaraka yeyote kwa wakati wowote vyovyote atakavyo. Sana sana alikuwa kama nepi izoayo kinyesi bila kugoma! Tangu lini nyenyere na utepetevu wake akamtisha kenge?

Kweli duniani kuna binadamu ambao waliupata ubinadamu na sura yake kwa bahati mbaya. Maana alichokuwa akimaanisha moyoni kilikuwa ni tofauti kabisa na alichokuwa akiropoka. Ile tume ilikuwa ikifanya uchunguzi

danganya toto ili kuwafumba macho wananchi ingawa haikuwa. Kwani baadaye wananchi waliikataa ripoti ya tume hii na kuiita ya kimalaya, kisaliti na kitapeli.

Mwanamuziki mmoja alitunga wimbo usemao wizi ndani ya wizi. Huyu jamaa alifuatwa fuatwa kiasi cha kutishiwa kuwa kama angeendelea na “kashfa” zake wangemtangaza kuwa hakuwa raia wa Mafuriko. Walimsingizia kuwa wanafahamu kuwa babu yake hakuwa na asili ya Mafuriko!

Kosa lake ilikuwa ni kusema kuwa zinaibiwa shilingi tano inaundwa tume inayokula shilingi laki tano kuchunguza wizi wa shilingi tano. Hii ni sawa na kuuza ng’ombe ili kuendesha kesi ya kuku! Si kwamba watawala wa Mafuriko hawakujua kuwa mchezo huu ulikuwa wa kipuuzi na wala kuwa madhara yake yasingekuwa makubwa, walijua kila kitu. Kwa vile kwao pesa ilikuwa kila kitu hata kuwa na thamani kuliko utu wao, walifumba macho na kuwaibia wananchi wakidhani kuwa wananchi walikuwa hawaoni wala kujua jinai hii iliyokuwa ikitendeka nyuma ya pazia. Ambacho hawakutegemea ni wananchi kuamua na kuamka kurejesha heshima ya nchi yao.

Kichekesho ni kwamba maafisa wengi wa tume hii walikuwa na utajiri ambao haukuwa na maelezo. Hata mkuu wa tume alipewa cheo hicho kama hongo na mradi wa kuwasafisha wakubwa aliokuwa akiiba na kula nao.

Kadhalika taasisi karibu zote za Mafuriko zilifurika uoza usiosemekana. Polisi, mahakama hata wabunge walikuwa wakiishi kwa rushwa zaidi ya mapato yao halali. Halali iligeuka kuwa haramu na haramu kuwa halali. Uaminifu ulianza kuonekana kama kitu kilichopitwa na wakati huku ufisadi ukionekana kama ushujaa. Rafiki yake Zengeni, Kibaka, alizoea kuonekana mjanja na mwenye busara kuliko yeye kwa sababu alikuwa anaweza kuiba na kuwajengea wazazi wake nyumba kwa pesa yake chafu na asione hata chembe ya aibu!

Ilifikia mahali hata wauza unga wakawa wanaheshimika sawa na wabunge hata kuwazidi kutokana na kuwa na ukwasi usioweza kutolewa maelezo. Ilifikia mahali hata miswaada kupitishwa bungeni lazima waziri aandae hafla ya kuwalisha na kuwanywesha wabunge bila kusahau mabahasha yaliyokuwa yamejaa maburungutu ya fedha. Hii ni mbali na magari ya anasa ya kuwakogea walipa kodi wa Mafuriko. Hii ni mbali na kuingia mikataba ya kufanya biashara na nchi za nje ambayo kimsingi ilikuwa imegeuzwa mali za watawala wa Mafuriko. Kuna kipindi ilisemekana kuwa siku za nyuma mtawala wa zamani wa Mafuriko na jamaa zake walikuwa wakifanya biashara wakiwa serikalini! Ajabu kama mnafiki yeyote, alijionyesha kuwa mtu wa haki wakati nyuma ya pazia alikuwa mtu wa batili kama inzi atuaye kwenye keki na kinyesi!

Mahospitalini wagonjwa walikuwa hawatibiwi bila kutoa chochote. Kila mahali bila chochote hungepata chochote wala kuhudumiwa chochote. Uoza uliiteka na kuikalia nchi ya Mafuriko. Nchi ilikuwa imevamiwa na kunajisiwa si kawaida! Kwani ilifikia mahali hata wabunge wakagundulika kughushi vyeti huku mitihani ikiibiwa kila mwaka. Ilifikia mahali watu wakawa wananunua hata shahada na kuzitumia kupatia ajira! Shahada za kupigia kura ndiyo usiseme. Watawala waliziagiza nje ya nchi wakati walikuwa na viwanda vya uchapaji na kupata chao na kuongeza idadi kubwa ya shahada bandia ambazo ziliwasaidia kusalia madarakani. Hata pesa ya Mafuriko haikunusurika. Kwani ilikuwa inaghushiwa utadhani ni karatasi ya kusokotea bangi au ile ya kuendea uani!

Ilifikia kiwango cha kutisha. Wezi wa kimataifa nao walifurika Mafuriko. Walikuwa wakikopa na kuiba kwenye mabenki kana kwamba yalikuwa yanaendeshwa na kuku au vichaa! Walifikia hatua ya kumiliki pesa nyingi hata zaidi ya

serikali! Walishika uchumi wa Mafuriko huku wazalendo wakiishia kuwa watwana na waangaliaji wakati jinai hii chafu kuliko zote ikiendelea chini ya watawala wao wenyewe! Biashara ya mihadharati na kubadilisha pesa za kigeni ndiyo usiseme. Ilikuwa kama imehalalishwa kimya kimya! Baya zaidi mkuu wa upelelezi wa taifa alizoea kuwapa imani wananchi kuwa alikuwa akifuatilia biashara hii hatari na haramu. Kuna kipindi aliwacha hoi waandishi wa habari alipofanya mkutano nao. Aliwaambia kuwa alikuwa ana orodha ya majina ya vigogo wa unga aliyokuwa akiyapokea kupitia simu yake ya kiganjani. Walipotaka awape namba alianza. “haa enhee ahaa unajua!”

Pia cha ajabu kila ilipoikifika wakati wa kuwataja wauza unga na wala rushwa ili kuwakamata, alikuwa akipatwa na kigugumizi hadi watu mitaani kuanza kusema kuwa angemkamata nani wakati wauza unga wenyewe walikuwa yeye na mabosi wake? Jamaa mmoja aliwahi kusema kuwa wakubwa hula viapo kuwatumia wananchi siyo kuwatumikia. Wakati wikipewa madaraka walizoea kusikika wakisema, “Naapa kuwatumikia wananchi wa nchi hii kwa uaminifu bila upendeleo wala uonevu.” Lakini matendo yao yalisema na mioyoni mwao ilikuwa hivi:

“Nitawatumia watu wa nchi hii kwa ufisadi, upendeleo na uonevu vya hali ya juu, Ewe Mwenyezi Mungu usinifichue.”

Walikuwa wakimshirikisha Mungu kwenye ubahau wao bila kujua kuwa ipo siku angewalipa kama alivyowafanyia wakuu uchwara wa Mafuriko!

Pamoja na kuwa maneno haya yalionekana kuwa utani, mtu angeangalia watawala wa Mafuriko walivyokuwa wakiwaonea watu na kuwatumia, angeamini utani huu. Maana, matendo yao licha ya kunuka yalikuwa yakichefua. Kwani walikuwa ni wezi wenye roho mbaya walioiba si kwa sababu

ya uhitaji bali ulafi na roho mbaya vyao.

Hata Zengeni alizoea kuwaita wabunge wabuge kwa jinsi walivyokuwa wanatukana cheo chao cha ubunge kwa kuhongwa magari na serikali kiasi cha kutumikia magari badala ya wapiga kura. Ubunge kwake ulikuwa udohoudoho hata ubuge. Maana magari na pesa hata nyumba ni vitu vidogo kulinganisha na utu wa waliowaamini wakawachagua kushika dhamana kubwa namna hii. Baya zaidi, hata wabunge nao waliingia jinai hii kiasi cha kuwa mateka wa chama na serikali kiasi cha kutunga sheria za kukandamiza wezi wadogo wadogo na vidokozi huku wakitunga nyingine za kuwalinda majambazi wakubwa waliokuwa wamefurika serikalini!

Zengeni aliozea kuwaita watawala wake mafisi na mbweha waliokuwa wakila bila kunawa tena kwa mikono na miguu. Maana ilifikia mahali kukawa hakujulikani tofauti kati ya jambazi na polisi, hakimumu na mla rushwa, kasisi na mzinifu. Kulikuwa na visa vingi vya viongozi wa kidini kubaka hata kulawiti watoto wa waumini wao bila kutaja kuwazini waumini wao huku kesi zao zikiishia kuwa siri.

Hakuna kesi iliitikisa Mafuriko kama kesi ya kasisi mmoja aliyepewa jina la utani la Sextous. Huyu kasisi alimlawiti mtoto wa familia iliyokuwa ikimchukilia kama rafiki wa familia. Alizoea kutumia sadaka kuwahonga mashoga na malaya! Wakati watawala walikuwa wakilawiti wapiga Kura wao Kwa kuwaibia, makasisi walikuwa wakilawiti waumini wao kwa kuwahonga sadaka zao wenyewe!

Bibi yake Nengoma alipoona mambo yameharibika kiasi hiki, aliachana na utawa aliokuwa ameutumikia kwa zaidi ya miaka thelathini. Hivyo, hali ya kijamii, kisiasa na kiuchumi ya Mafuriko ilifurika madhambi si kawaida. Wazee wengi walianza kuonya juu ya maafa makubwa kutokea. Maana hata janga la ukame lilihusishwa na kukithiri kwa visa vya ufuska,

wizi, ubadhirifu na mabaya mengine lukuki.

Baada ya kujaribu kufikia malengo yao bila mafanikio, Nengoma na mumewe Zengeni walianza kufikiria kubadili kazi. Tatizo ilikuwa ni jinsi ya kuanza na nini la kuanza nalo. Kwao haikuwa rahisi japo walijua fika walichokuwa wakitaka kukifanya. Na hali ya mambo ilivyokuwa ikibadilika kwa kasi ilibidi nao wafikirie na kuamua kwa kasi ile ile. Zengeni alizoea kusema kuwa uuwahi wakati kabla wakati haujakuwahi. Kipya kinyemi japo kidonda. Walipiga moyo konde. Lakini kwa sababu maji waliishayavulia nguo, ilikuwa sharti wayaoge. Wakati wao wakipasua vichwa kufikiria la kufanya, kulikuwa na watu tena wezi waliokuwa na mapesa hata waliyokuwa hawajui jinsi ya kuyatumia. Walitapanya na kufuja bila kujali kuwa kulikuwa na watu tena waliolipa kodi waliyokuwa wakiiba na kutapanya waliokuwa wakifa kwa kukosa madawa ya bei ndogo na huduma nyingine za lazima!

Wapo tena wengi waliokuwa wanakufa kutokana na upungufu wa kinga mwilini si kwa sababu ya ugonjwa wa UKIMWI bali kutokana na kutopata lishe ya kutosha. Wengine walijinyonga kutokana na umaskini hasa madeni au kushindwa kuhudumia familia zao. Hawa walichagua njia hii hafifu ili kuondokana na mateso na aibu badala ya kusimama na kupambana kidete. Maana heri ya kufa umesimama kuliko kuishi umepiga magoti. Japo watapanyaji hawa hawakujua, ni kwamba walikuwa wakiua watu wengi kutokana na ufisadi wao. Zengeni alikuwa akikumbuka jinsi mwalimu mmoja wa shule jirani ya msingi alivyojinyonga kutokana na kuzidiwa na mizigo ya madeni na maisha kwa ujumla.

Zengeni na mkewe walijadiliana kwa muda mrefu wakiangalia madhara na faida za kuachana na kazi ya ualimu ambayo ilikuwa imepoteza heshima yake vibaya sana ukiachia mbali maslahi. Pamoja na kujitahidi kufundisha, bado kulikuwa na wanafunzi walioanza kupuuzia masomo na kujiingiza kwenye starehe wakitegemea kutumia pesa za baba zao kununua mitihani hata ajira. Tatizo jingine lililoongezea mafuta kwenye moto lilikuwa ni kucheleweshewa mishahara yao ukiachia mbali kila mwaka bei za bidhaa kupanda kila baada ya kusomwa bajeti huku mishahara yao ikibakia kuwa ile ile ya masihara. Tatizo na kucheleweshwa mishahara na udogo wake halikuwa la walimu tu. Hata madaktari walipunjwa kiasi cha mishahara ya wanasiasa kuwa mikubwa kuliko yao ilhali wanasiasa hawakuwa wakifanya kazi ya kitaaluma wala ya kitaalamu! Taratibu, lugha ya mzungu wa unga na kuzamia meli kwenda Ulaya ilianza kusikika na hatimaye kuzoeleka! Huku hayo yakiendelea wengi wa walimu walijiingiza kwenye biashara ya kuuza elimu kwa njia maarufu kama tuisheni. Ilifikia mahali mwalimu kuwafundisha wanafunzi wale wale masomo yale yale aliyopaswa kuyafundisha darasani lakini akayabania ili wayanunue kwenye biashara hii ya tuisheni. Kulikuwa na tuisheni hata kwa watoto wa vidudu ambao hawakuwa tayari kufikia umri wa kuanza shule. Bahati mbaya uchafu huu ulipoanza serikali haikuchukua hatua. Maana waliokuwa nacho serikalini walizoea kuwapeleka watoto wa nje ya nchi kusoma shule za kimataifa na zenye hadhi ili warudi wakawatawale wajinga waliozalishwa na mfumo huu nyemelezi. Wengine walianza uayari wa kuuza mitihani kwa wanafunzi waliowakwamisha ili wawaibie kupitia tuisheni na kuwauzia mitihani ya kughushi! Badala ya mwalimu kuwa mlezi na mtume, aligeuka ghafla kuwa kuku alaye mayai yake! Ghafla utume uligeuka utumwa

wa pesa!

Nengoma na Zengeni waliamua kuwa hata wamachinga badala kujiingiza kwenye uchafu wa namna hii. Hawakuwa tayari kuendekeza njaa kiasi cha kutumia utumbo kufikiria badala ya ubongo. Walimu walioamua kuwa watuma wa pesa hawakuwa peke yao. Maana karibu kila mwananchi wa Mafuriko alipokuwa hasa wafanyakazi, alianzisha mradi wake. Wapo waliofuma vitambaa. Wengine walianzisha balaa jipya. Mfano magari ya mizigo yaligeuzwa ya abiria huku magari ya abiria yakiongeza nafasi ili kuzidisha kipato kwa kuweka hatarini maisha ya abiria! Wapo walioanzisha biashara ya pombe haramu ambayo ilipata soko sana baada ya bia kupanda bei. Wengine walioanzisha biashara hii walikuwa wake wa polisi ambao waume zao walipaswa kuikamata lakini kutokana na kila mtu kujua mbinu ya kuishi waliwanyamazia wake zao.

Zengeni na Nengoma waliuchukia sana usaliti huu kwa jamii iliyowalea na kuwasomesha. Hawakutaka kugeuka mbwa atapikaye na kulamba matapishi yake. Hawakuwa tayari kufanya huu umalaya wa kimaadili ili kujaza matumbo yao ambayo siku zote, kama moto, hayaridhiki wala kuridhishwa. Walikuwa ni wazalendo kweli kweli. Hawakupenda hata kidogo huu ugendaeka wa kihayawani. Baada ya nchi ya Mafuriko kubariki jinai ya ufisadi kiasi cha mtu kutajirika bila kutoa jasho na asiulizwe, watoto hata wazazi wao walipoteza motisha wa kusoma na kusomesha. Wengi wa vijana walijiingiza kwenye biashara haramu ya mihadarati. Walijikuta wakitekwa na magenge ya jinai hii yaliyokuwa yakihusisha hata watu wakubwa serikalini. Walianza kukamia kwenda Pakistan na kwingineko yalipopatikana madawa ya kulevya kuliko shule! Na hakika, wengi waliumia. Kwani waliishia magerezani baada ya kugeuzwa shehena za mihadarati huku wakiisafirisha

kupita njia za aibu za miili yao wasigutuke! Taifa lilikuwa likiangamizwa na watu wake wenyewe!

Wasomi walizidi kudharaulika na kudhalilika huku nafasi yao ikichukuliwa na wanasiasa na wafanyabiashara tena mbumbumbu na waharifu wengine waliokuwa na pesa walioshirikiana namamluki wa kigeni waliowatumia kufichia na kusafirishia nje ya nchi utajiri wao haramu.

Ilifkia mahali ikawa ni rahisi kwa mfanya biashara kukutana na Rais kuliko mwalimu au daktari. Maana kuna kipindi ulitokea mgomo wa madaktari nchi nzima. Walipigwa na kufukuzwa kazi bila kuchelewa wakati wafanyabiashara walipolalamikia kodi au ushuru, serikali haraka haraka iliwasikiliza na kukubaliana na madai yao ya kilafu kwa kuwapa misamaha mingi bila kujali kuwa walikuwa wakiuumiza umma!

Nengoma na Zengeni walikubaliana wasifanye papara bali wafanye utafiti ili kujua hatua ambayo ingefuata. Kilichokuwa kikiwangoza na kuwapa mwanga zaidi ni kujua kuwa uchumi hasa wa kibarua wa Mafuriko aliyeitwa mfanyakazi ulikuwa ukizidi kutetereka huku hujuma na ufisadi vikichukua nafasi yake. Wakati wafanyakazi na wakulima wakizidi kuzama kwenye lindi la umaskini, waliibuka matajiri ambao wengi wao walijulikana kuwa majambazi bila kushughulikiwa. Majambazi hawa walifunga ndoa na wanasiasa kiasi cha kuwadhamini kwenye chaguzi zilizokuwa zikitawaliwa na rushwa na wizi wa kura. Kama kuna shetani alifanikiwa kuiteka Mafuriko si mwingine bali yule shetani wa utajiri na madaraka.

Nchi ilikuwa ikiangamia mchana huku watawala wakiinusu kwa uongo na visingizio hivi na vile. Maana hata taasisi za umma kama polisi hata jeshi zilihusishwa kwenye mchezo huu mchafu huku maafisa wakubwa wa majeshi wakipewa vyeo mbali mbali vya kisiasa wakati hawakuwa

wanasiasa. Siasa na dini viligeuka biashara za kutengenezea utajiri wa haraka haraka huku umma ukiangamia na kukata tamaa. Serikali iliunyonya umma na viongozi wa kidini kadhalika wakaunyonya umma wa waumini! Maana mahubiri yao mengi ilikuwa ni juu ya kutoa kwa Mungu aliyekupa bure. Ajabu hawakugusia ufisadi na urongo vilivyokuwa vimetamalaki Mafuriko! Waliridhika kulala kitanda kimoja na serikali chafu chovu na choyo.

Kabla ya kuacha kazi Zengeni na mkewe walianzisha miradi miwili ya majaribio; mradi wa bustani na mradi wa maandazi. Walikubaliana kuanza kubana matumizi ili kuweza kuanza kuwekeza kwa ajili ya badiliko hili la maisha ambalo hawakuwa wamelitegemea wala wamejiandalia. Kwani kwenye nchi ya Mafuriko mtu aliposoma alitegemea kuishi maisha ya kisomi na siyo ya kubabaisha huku na kule katika hili na lile. Bahati mbaya, mambo yalibadilika ghafla kiasi cha kuwafanya wasomi nao wabadilike ghafla. Maana, kabla ya kuingia serikali za kibabaishaji na kiwizi- zilizotokana na rushwa na wizi wa kura, usomi ulikuwa ni nyenzo ya ukombozi na siyo silaha ya maangamizi ya umma kama ilivyokuja kubainika baada ya watawala wasomi kubobea kwenye rushwa na wizi. Ilifikia mahali watu wakawa wanasema wasiwe wanawachagua wasomi maana walikuwa wamesomea wizi na usaliti kwa taifa lao na watu wake! Babu yake Zengeni, Mzee Seshaa aliwahi kumuuliza ni kwanini wasomi maofisini walikuwa wezi kuliko wale ambao hawakuwa na elimu asipate jibu. Hii ni baada ya jirani yao Kibaka kumaliza chuo kikuu na kuajiriwa kufanya kazi kwenye Benki kuu ya Mafuriko alipoibukia kuwa tajiri wa kutupwa ndani ya kipindi kifupi. Kwani ndani ya mwaka mmoja aliweza kuwanunulia gari na kuwajengea wazazi wake nyumba ya kisasa. Hili halikumbabaisha Zengeni wala mkewe.

Kwani alikuwa akijua kilichokuwapo nyuma ya pazia. Alikuwa akijua adhabu ya kuishi maisha ya mashaka na dhambi zitokanazo na mali haramu iliyoibiwa toka kwa umma. Alizoea kusema ni heri ndege aishiye kwenye kiota akalala usingizi mnono kuliko panya au mjusi aishie kwa watu asijue majaliwa yake. Kwake furaha haikuwa utajiri bali kuridhika katika matendo ya mtu. Kwake usalama haukuwa kuta kama magereza wala walinzi wenye bunduki bali jamii yenye kupendana na kuaminiana ikitendana haki. Na hili ndilo somo alilolipenda kiasi cha kuamua kuacha kazi ya ualimu kwenda kuliishi kama machinga. Pia Zengeni alizoea kujipa moyo kwa kusema penye nia pana njia na hakuna lisilowezezana kwa binadamu ilmradi liwe halali. Pamoja na marafiki zake aliosoma nao kama Kibaka kuwa matajiri wa ghafla, Zengeni hakuamini katika kuiibia jamii. Aliona ni dhambi kubwa isiyo na kitubio wala kustahili msamaha isipokuwa adhabu hata ya kifo. Kwani ni jamii hiyo hiyo ndiyo iliyokuwa imempa fadhila. Ndiyo ilikuwa imemsomesha na kumfikisha alipokuwa amefikia. Kwake kuuibia umma ilikuwa ni sawa na kuwaua wazazi waliomzaa mtu na kumlea kwa mapenzi mazito naye akawalipa mauti. Kwake mtu wa namna hii hakuwa na tofauti na hayawani yoyote hata chakama angelala kwenye hekalu. Aliwalinganisha watu hawa na mbwa wa wazungu walalao kwenye maghorofa na kusafiri kwa magari ya gharama kubwa lakini wakabakia kuwa mbwa. Kwake mbwa alikuwa mbwa hata angevishwa minyororo ya almasi au kula kidari cha kutupiwa na mahanjumati mengine. Kwake kupe alikuwa ni kupe hata angekuwa mgongoni mwa simba! Hakuupenda umbwa na ukupe hata kwa sekunde moja. Hivyo, shukrani zake ilikuwa ni kwake kuwa mzalendo wa kweli kuliko kuwa kibaka msomi na mnafiki kama marafiki zake.

Nyuma ya nyumba yao kulikwa na uwanja mpana uliojaa vichaka. Wazo lilimjia Zengeni kuutumia uwanja huu kwa mradi wake mpya wa mboga mboga. Aliona ni bora kuwa na mazao yanayoweza kuliwa na binadamu badala ya vichaka vilivyoficha nyoka na panya. Isitoshe kwa kufanya kazi kwenye eneo hili angepata uzoefu wa kulima na kusimamia bustani. Maana pamoja na kusoma Zengeni na mkewe walikuwa ni watoto wa wakulima ambao walijivunia asili hii. Hivyo, baada ya saa za kazi, Zengeni alikuwa akifanya kazi ya kusafisha eneo lile tayari kwa kuanza kulima matuta kwa ajili ya bustani ya mboga mboga na mchicha. Hata baadhi ya wanafunzi wake walishiriki kumsaidia mara chache walipopata fursa ya kufanya hivyo. Pamoja na kuanzisha mradi huu bado tatizo la maji lilikuwa likimsumbua. Kutokana na kuwa na uhusiano mzuri na wanafunzi, wanafunzi wengi walijitolea kumsaidia kuwa wanamletea maji toka mto uliokuwa jirani na shule ili kumwagilia miche yake bustanini.

Kwa upande wa mradi wa maandazi aliteuliwa Nengoma kuuanzisha, kuusimamia na kuuendesha. Walikubaliana kuwa inapotokea mmoja akahitajika kumsaidia mwenzeke kwenye mradi wake, awe kama mshauri. Kadhalika, Nengoma naye aliteuliwa kuwa mshauri wa mradi wa bustani. Kwa hiyo kila mmoja alikuwa na kofia mbili. Yaani kuanzisha mradi mmoja na kuuendesha huku akishauri kwenye mradi wa mwenzake.

Walijiwekea lengo pia la kuanzisha mradi wa ufugaji wa kuku kama muda utapatikana. Sharti moja muhimu ambalo walikubaliana liwe kama sheria ni kutotumia pesa yoyote toka kwenye miradi hii miwili nje ya mradi. Jambo usilolijua ni sawa na usiku wa kiza. Na binadamu ni wepesi wa kusema na wavivu wa kutenda. Kwani baada ya Nengoma na Zengeni kuanzisha miradi yao, walimu wenzao walianza kuwasema. Wapo waliosifia utundu na ujasiri wao wa kujaribu

kupambana na maisha na wapo waliowacheka kwa kuingilia kazi zisizo za kisomi wala zisizomfaa msomi. Kipindi kile kutokana na mfumo wa elimu uliojaa mapungufu, wasomi wengi waliamini kuwa hawawezi kufanya jambo ambalo hawakulisomea. Lakini pamoja na imani hii, msukumo wa maisha na kubadilika kwa mfumo wa siasa haraka viliwalazimisha kufikiria upya tena haraka zaidi na zaidi. Hivyo, maneno ya wenzake Zengeni hayakumhangaisha wala hakuwashangaa. Kwa vile alijua ni matatizo ya kimfumo ambayo aliamua kuyabadili kwa kujibadili yeye na mkewe. Kwani walichukua yale yaliyolenga kuwapa moyo na kuyapuuzia yale yaliyolenga kuwakatisha tamaa. Bila kutarajia, alianza kusikia utani mitaani ambapo alikuwa akiitwa mwalimu Machinga; kutokana na kuwa mwepesi kufanya jambo lolote; bila kujali watu wanasema nini. Alifarijika na jina hili. Maana ulikuwa ni ukweli usiopingika. Angepingana nalo vipi iwapo hakuwa peke yake? Kwani hata serikali iliyokuwa ikimtawala ilikuwa inafanya mambo mabaya kuliko aliyokuwa akifanya yeye. Umachinga wake uikuwa halali ukilinganishwa na uchangudoa wa serikali ya Mafuriko iliyokuwa imewekwa kinyumba na matapeli wasaka ngawira wa kigeni.

Zengeni aliacha kazi aliyoipenda ili kuepuka kuliibia taifa alilolipenda tofauti na serikali iliyoacha wajibu ulioiweka madarakani na kujigeuza adui wa taifa ililopaswa kulihami na kulijenga. Jina hili alitokea kulipenda hadi hata mkewe mwenyewe kufikia kumtania kwa kumuita mwalimu Machinga. Ila Nengoma alizoea kumtania kuwa asiwe mume Machinga. Maana Machinga hufanya kila linalomjia ili aweze kuishi maisha halali hata kama ni ya kimaskini. Alizoea kumwambia; kwenye ndoa asiwe machinga asiye akabeba kila kitu! Kuanzishwa kwa miradi mipya kulikuwa na changamoto

yake. Kwani kulibadilisha ratiba yote ya maisha ya Nengoma na Zengeni. Walizoea kufanya mazoezi kila jioni ili kuiweka miili na akili yao vizuri. Lakini baada ya kuwa na ajira mbili yaani ualimu na umachinga, walijikuta wakikosa muda na nguvu ya kufanya mazoezi ya kila jioni. Badala yake waliamua kufanya mazoezi mara tatu kwa wiki badala ya mara sita kama walivyokuwa wamezoea. Hata hivyo hawakuwa wamepata hasara. Maana kazi za kilimo na maandalizi ya mapishi ya maandazi vilikuwa zoezi tosha tena zito lenye faida kimwili na kiuchumi. Kitu kimoja walikubaliana kisiathiriwe; ilikuwa ni muda wa kusikiliza matukio mbali mbali yaliyokuwa yakitokea duniani. Maana vyombo vya habari kwao lilikuwa kama darasa jingine kwa kujinoa na kwenda na wakati duniani. Waliendelea kusikiliza karibu vituo vyote vya redio vya dunia kila siku ili kutoachwa nyuma na matukio duniani. Wao kama wasomi na walimu, waliamini walikuwa ni raia wa dunia. Hivyo, ilikuwa muhimu kwao kujua kila kinachowezekana kilichokuwa kikitokea duniani.

Hakuna kipindi walifaidika na habari kama lilipotokea tukio la kuangushwa kwa mfumo wa kikomunisti. Walijadili dhana mbali mbali na udhaifu wa ukomunisti. Walikubaliana na kuanguka kwa ukomunisti shingo upande pamoja na ubaya wake. Maana walijua athari na hatari ya dunia kutawaliwa chini ya mfumo unaoamriwa na taifa moja tena la kibepari ambalo kwake kilichokuwa kikizingatiwa ni maslahi yake hata kwa kukandamiza haki za wanyonge. Na hili ndilo hasa lilikuwa chimbuko la serikali ya Mafuriko kupokea misaada mingi na kuifuja huku ikijitahidi kutogusa maslahi ya wakubwa wenye uroho kama fisi wa nchi za kipebari. Hata mradi wa Richmen ulikuwa matokeo ya kuanguka kwa ukomunisti. Maana tokana na nchi ya Mafuriko kuwa ya kijamaa, raslimali zake nyingi zilikuwa hazijaguswa. Hivyo kila

jambazi wa kimataifa wa kiuchumi alikimbilia Mafuriko kulikofurika neema kama jina la mji wake mkuu.

Hivyo, ulipoingia mfumo wa kibepari, mabepari uchwara wote walifurika Mafuriko kuzoa utajiri huu. Bahati mbaya hata serikali ya Mafuriko iliyokuwa imefurika wezi na wasasi wa ngawira, iliacha kila kitu wazi kiasi cha wezi hawa kuigeuza kichwa cha mwendawazimu mlevi kujifunzia kunyoa. Baya zaidi ilikuwa imefurika watawala waliokuwa wavivu wa kufikiri kiasi cha kujiuza wao kama makahaba na wananchi wao kama samaki mezani! Hali ilifikia pabaya hadi masuala muhimu ya kitaifa kuamriwa mahotelini huko Ulaya badala ya ubalozini!

Hili lilijibainisha wazi. Maana licha ya nchi kuwa na watu wenye mawazo na akili, watawala walipwakia kila amri na uchafu uliotoka kwa wakubwa hawa hasa wa benki ya dunia na shirika la fedha la kimataifa ambalo hakika halikuwa la kimataifa bali la kipebari. Kwa nchi hizi majambazi, dunia ilikuwa ni wao na mambo yao.

Ni wakati huu ambapo Zengeni na Nengoma walipokuwa wakizungumzia mambo mbali mbali ya kijamii na kisiasa. Wawili hawa walikuwa na mapenzi na siasa. Walijadili siasa kiasi cha kubishana hata kufikia kuwa kama wanasiasa wawili wenye milengo miwili tofauti inayokinzana.

Pamoja na kuwa na mitazamo miwili inayopingana - ambapo Nengoma alikuwa mhafidhina na Zengeni mliberali-walikubaliana juu ya kitu kimoja. Kitu hiki ni kwamba wote wawili hawkukubaliana na jinsi nchi yao ilivyokuwa ikiendeshwa kijinga na kijambazi. Pia tofauti zao za kisiasa ziliishia sebuleni. Hazikuingia katu ofisini wala chumba cha kulala. Hali hii ya kuwa na majukumu mapya ilikuwa ikiwapa matatizo sana hasa kitaaluma. Maana wote walikuwa ni walimu wa fasihi na somo la Haki za Binadamu. Siku moja

walijikuta wakikeshwa wakiandaa majibu kwa maswali ya wanafunzi waliotaka kujua falsafa na sera vilivyokuwa vikiendesha nchi yao ya Mafuriko.

Swali hili lilitokana na mwanafunzi mmoja aliyehamia shuleni kwao akitokea nchini Uingereza alikuwa akiishi na wazazi wake waliokuwa wakifanya kazi ubalozini. Kijana huyu wakati akirejea nchini Mafuriko alikuja na majarida mengi ya kijamii na kisiasa. Mojawapo ya jarida ilikuwa na makala isemayo kuwa Bara la Nuru lilikuwa tajiri wa mali asilia lakini maskini wengi kuliko mabara yote ukiondoa baadhi ya nchi chache kama India ambayo kipindi kile ilikuwa na watu milioni mia mbili na hamsini waliokuwa maskini wa kutupwa.

Mwanafunzi baada ya kusoma makala ile na kuchanganya na uzoefu wake wa kuishi Uingereza alitaka walimu wake wamjulishe ni kwanini hali ilikuwa hivyo na wangewezeje kujikomboa kutoka kwenye kadhia hii bila wananchi wa kawaida kujua sera zinazowaongoza.

Kilichofanya swali hili liwahangaishe ni jinsi mwandishi wa makala hii aliyejulikana kama Richards Watts kujua mambo mengi ya Afrika na kutoa uchambuzi ulioishia kama suto. Kwani hitimisho la makala ile lilikuwa. “Wakazi wa bara la Nuru walio wengi wanaishi kwenye umaskini wa kutupa. Alitumia neno *abject poverty* au umaskini wa kunuka. Watts aliendelea kusema. “Kitu cha ajabu ambacho kinajenga dhana kuwa huenda wananuru hawaoni vizuri ni ile hali ya viongozi wao kuwa na utajiri usiokuwa hata cha kuufanyia. Ajabu zaidi ni pale wananuru wanapoishi kwenye umaskini na kumtupia Mungu lawama huku wakiwavumilia watawala wao wezi na wadokozi.”

Hitimisho la Watts licha ya kuelezea ukweli wa maisha, lilikuwa ni kama suto na tusi hasa kwa wasomi kama Zengeni na Nengoma. Na baya zaidi walijisikia kama wana wajibu

mkubwa katika hili kwa kuangalia jinsi wanafunzi walivyokuwa na uchungu na nchi yao kiasi cha kujenga utafiti kama huu.

Licha ya utafiti wa Watts pia kulikuwa na utafiti uliokuwa umefanywa na mtafiti wa kijapani aitwaye Hawa watu Ni majuha na mkewe Watawala Wanawala juu ya utawala wa sheria katika nchi ya Mafuriko. Watafiti hawa waligundua kuwa misaada mingi iliyokuwa imetolewa na nchi yao iliishia kwenye mifuko ya watawala na mawakala wao kutokana na umma kutojulishwa wala kushirikishwa kwenye miradi ya nchi yao. Hitimisho lao lilikuwa ni kwamba kama wananchi wangeendelea kuhujumiwa hivyo ingekuja siku ambapo vita ya wenyewe kwa wenyewe isingeepekika. Maana wenye njaa wangeasi dhidi ya wenye shibe ili wote wakose! Na katika mtafaruko huu, wenye nacho wangepoteza na wasio nacho wangepata na kama siyo kupata wenye nacho wangekosa walichokuwa nacho wakati wasio nacho wanapata waliokuwa nacho kuja kuwa wasio nacho kama wao.

Swali la sera na falsafa iliyokuwa ikitawala Mafuriko lilijadiliwa na wanafunzi na walimu wao kiasi cha kuwa kama klabu ya wasomi. Maana hadi wanahitimisha walikubaliana kuwa nchi yao ilikuwa ni kama mradi wa majaribio wa wanasiasa waliosifika kwa kutumia pesa ya umma maskini kujihudumia bila kujali kuwa maskini wale walikuwa ni binadamu waliostahili kuishi kama binadamu badala ya mifugo. Wanafunzi kama siyo kuzuiliwa na walimu wao, walikwenda hatua mia mbele kuwataka walimu waandike barua ya wazi kwa Rais kumtaka awatajije sera zilizokuwa zikiendesha nchi yao na kwanini ufasidi ulikuwa unaongezeka. Walidai pia kuwa katika barua hiyo watamke wazi kuwa wao kama wasomi wa baadaye walikuwa hawaridhiki na jinsi mambo yalivyokuwa yakienda hasa kuchezewa na kufujwa

kwa rasimali za taifa jambo ambalo walisema lingefanya maisha yao baadaye yawe magumu kiasi cha kugeuzwa watumwa na mafukara kwenye nchi iliyokuwa imekaa juu ya utajiri wa ajabu ukisombwa na majambazi ya kigeni yakishirikiana na yale ya ndani yaliyokuwa yamejificha nyuma ya vyeo. Kwa mfano, wanafunzi walihoji maana ya utegemezi wa misaada kwa nchi yao yenye raslimali nyingi. Walihoji pia nidhamu ya matumizi ya pesa ya umma na ukubwa wa serikali huku wakiwalaani watawala kwa kuusaliti na kuunyonya umma. Waligeuka ghafla kuwa wanamageuzi wa kweli kiasi cha kuutia wasi wasi utawala wa shule.

Nengoma na Zengeni pamoja na kuanzisha miradi yao iliyohitaji muda mwingi wa ziada kuihudumia, walikubaliana isiathiri utendaji wao kitaaluma.

Hivyo, mara nyingi, walichelewa kulala au kulala kwa zamu. Muda mwingi wa baada ya kazi za bustani na kupika maandazi ulitumika kuandaa masomo na kusahihisha kazi za darasani kiasi cha kujikuta wanaanza kulala saa saba badala ya saa tano walizokuwa wamezoea. Na kama siyo kutumia kandili walikuwa na uwezo wa kulala hata saa nane. Lakini walihofia kuharibu macho yao. Hivyo kuwa wakilala saa saba. Katika kufanya kazi kwa moyo na bidii na maarifa kuna faida moja kubwa. Mwenye kufanya kazi vilivyo huchoka na kupata usingizi mnono huku muda wake ukitumika kwenye mambo ya maana badala ya kutumika vigengeni kama ilivyokuwa kwa walimu wenzao ambao hawakuwa na shughuli za ziada baada ya masomo. Na hii ndiyo maana walikuwa wakipata hata muda wa kuwasengenya hata kuwakatisha tamaa Zengeni na mkewe kwa hatua waliyokuwa wameamua kuipiga. Ajabu wengi wa waliokuwa wakiwasengenya ni wale waliokuwa wakiharibu muda wao na pesa yao kwenye ulevi huku wakizusha malalamiko na mitafuruko kwenye ndoa zao.

Maisha mapya siku zote siyo lelemama. Yanahitaji kujituma na kuamini katika unachofanya. Zengeni na mkewe walijikuta katika ulimwengu mpya. Walijiandaa kuachana na kazi ya ualimu. Kufungua miradi hii ilikuwa ni fursa ya kupata jinsi ya kuwaeleza wazazi wao uamuzi waliokuwa wamefikia. Maana pamoja na kwamba kazi ilikuwa ni yao, ilichukuliwa kama suala la kifamilia za wazazi wao pamoja na wao kuliko kuwa suala la watu wawili peke yao. Kwa waafrika mtoto huwa hakui hata awe na miaka mia. Bado huendelea kuwa mtoto kwa wazazi wake. Hivyo, uamuzi wao pamoja na kuupitisha tayari lazima wangewataarifu wazazi wao kuhusu hatua hii. Kwa waafrika mtoto kufanya jambo bila kuwahusisha wazazi wake ni jambo baya sana karibu na kuwakana. Hutafsiriwa kama ubinafsi, uchoyo, kiburi, dharau hata dalili za kuharibikiwa. Haina maana kuwa kila jambo lazima mtoto amshirikishe mzazi. Lakini kuna mambo muhimu hasa ya maisha kama kazi, ndoa, biashara, safari za mbali, na mahusiano ya nje kwa ujumla. Hii huwa ni mali ya ukoo husika. Hivyo Zengeni na Nengoma walikuwa wakijiandalia hili. Japo walijua wazi kuwa wazazi wasingeweza kuwakatalia, walifanya hivyo kama ishara ya heshima kwao. Hawakuwa na wasiwasi. Kwani hawakuwa wamewahi kutowashirikisha wazazi wala kufanya uamuzi mbaya katika maisha yao. Na isitoshe wazazi wa pande mbili licha ya kuwategemea walikuwa wanawaamini. Hivyo lilikuwa ni suala la wakati muafaka. Hwakutaka kuwafahamisha wazazi kabla ya kufanya uchunguzi wa kutosha wa uamuzi wao mpya katika maisha.

Hamu ya kuona miradi yao inafanikiwa iliongezeka huku na hofu ya kufikia uamuzi wao nayo ikiongezeka. Waliongeza juhudi katika shughuli zao mpya na za awali.

Aliyekuwa wa kwanza kuweka pesa mezani alikuwa ni

Nengoma. Kwani baada ya kununua unga, mafuta, vikorokoro vya kutengenezea maandazi, kupanga bei na kuamua ni maandazi kiasi gani apike, maandazi ya kwanza yalipikwa kwa utaalamu na uangalifu sana. Mteja wa kwanza alikuwa Zengeni. Alinunua maandazi ya shilingi hamsini ili kutoa baraka kwa biashara ya mkewe.

Kutokana na kutotaka kuajiri mtoto wa kuuza mandazi, siku ya kwanza, Nengoma alikwenda na maandazi ofisini. Kwa vile yalikuwa ni kidogo hakuhitaji kutangaza sana zaidi ya kuweka tangazo dogo kwenye ubao wa shule wa matangazo.

Tangazo lilisomeka hivi:

Ndugu wana jumua,

Tumeanzisha huduma ya vitafunwa. Ni vitafunwa vilivyopikwa kitaalamu na kwa tahadhari ya usafi na afya ya hali ya juu. Bei zetu ni nzuri. Karibuni nyote.

Wakati wa mapumziko ya asubuhi, walimu walinunua maandazi karibu nusu ya yale aliyokuwa amepika siku hiyo. Nengoma na Zengeni walitazamana kwa mstuko juu ya mwitikio wa biashara yao. Maana siku zote mwanzo mugumu. Kwao haikuwa hivyo.

Mkuu wa shule alimpongeza Nengoma kwa kubuni mradi wa kujiongezea kipato. Pia alifurahia mradi huu kwa vile hakuwa akiwaamini wanawake jirani waliokuwa wanaweka biashara zao kwenye uzio wa shule. Hivyo kwa kuwa na huduma hii ndani ya shule, utoro kwa kisingizio cha kwenda kununua maandazi ungepungua hata kwisha kabisa. Wanafunzi nao hawakubaki nyuma. Baada ya kugundua kuwa kulikuwa na huduma ya maandazi tena toka kwa mwalimu wao Nengoma, walijitokeza kwa wingi kumuunga mkono. Haikuchukua muda maandazi yote yakaisha ilhali wateja wakizidi kuongezeka! Siku hiyo alikuwa amepika maandazi ya

shilingi elfu mbili. Hivyo alipania kesho yake kupika mara mbili ya hiyo. Nengoma na mumewe walifurahi sana kuona mawazo yao yakifanikiwa tena kwa haraka. Hii iliwatia moyo sana na kuwazidishia hamasa ya kufanya biashara. Baada ya kurudi nyumbani na kufanya mahesabu, Nengoma alijikuta ana faida ya shilingi elfu moja na mia na hamsini. Hii ni baada ya kutoa gharama zote kuanzia mkaa, mafuta, muda wa kutengeneza na kuuza. Kwa ujumla siku hiyo hapakuwa na hasara. Alizidi kufurahi na kupata hamasa ya kuhakikisha biashara hii haifi.

Biashara ya maandazi iliendelea kiasi cha Nengoma na Zengeni kujilaumu kwanini walichelewa kuianzisha.

Kitu cha ajabu kilitokea. Wake wa walimu ambao hawakuwa walimu hawakubaki nyuma. Nao walianzisha biashara hiyo hiyo ya maandazi kiasi cha wateja wa Nengoma kuanza kupungua. Watu wa Mafuriko kwa kuigizana hasa linapokuja jambo la riziki walikuwa mahiri sana. Maana hata mjini karibu maduka mengi yalikuwa ni matokeo ya kuigizana. Kuna kipindi kwa mfano kulikuwa na maduka mengi ya kuuza madawa kuliko wateja kiasi cha watu kusema kuwa nchi ya Mafuriko ilikuwa na wagonjwa wengi kuliko watu wazima. Hata glosari za kuuza pombe nazo ziliota kama uyoga kiasi cha watu kusema kuwa wanamafuriko walikuwa wakiongoza kwa ulevi kuliko nchi zote duniani. Ajabu walikuwa na baa na glosari nyingi kuliko shule! Kulikuwa na shule nyingi tu maeneo ya vijijini ambazo licha ya kutokuwa na walimu, hazikuwa hata na madawati, mbao hata vitabu wakati nchi ikisifiwa kwa mabaa na maduka ya madawa! Cha ajabu zaidi watawala wa Mafuriko walizidi kuwatia moyo na matumaini kuwa wangewaendeleza. Waliita hii safari ya kwenda peponi wasijue ni jehanam! Kutokana na kupendwa na kuaminiwa na wanafunzi, Nengoma aliendelea kufanya vizuri japo siyo sana

kama wakati alipokuwa peke yake. Penye riziki hapokosi fitina. Kutokana na kuuza sana kuliko wanawake wa walimu, ulianza kuzuka uvumi kuwa Nengoma alikuwa akipata biashara sana kutokana na kutumia madawa!

Mke wa Mwalimu Kikwekwe alitaka kuvuka mpaka. Maana alipanga amtokee Nengoma na kumpa vipande vyake kama alivyosema. Lakini kutokana na busara za mume wake aliyejua kuwa hisia zake ilikuwa ni matokeo ya ujinga, ilibidi amzuie kumshambulia mwenzie.

Baada ya mke wa Mwalimu Kikwekwe kuona kuwa alilolitaka lisingekuwa, aliamua kuwa anamnunia Nengoma. Lakini maskini Nengoma mara zote walipokutana alikuwa akimsalimia hadi yule mama kuona aibu na kumweleza mpango aliokuwa nao. Alikiri kuwa kweli ujinga na umaskini ulikuwa umegeuka kuwa shetani aliyemtia majaribuni kumuwasia mwenzie vibaya bure wakati alikukwa na mipango moto moto ya kuwasaidia wanawake waliokuwa hawana ajira pale shuleni!

Nengoma alifurahi na kumpa ushauri wa jinsi ya kufanya biashara na yule mama aliboresha biashara zake.

Kwa vile Nengoma alikuwa hajawahi kuwazia acha kutumia uchafu huu, hakujali. Alizoea kusema kuwa huo ndiyo mzigo wa ujinga. Maana waliozoea kumsema hawakuwa wamefanya utafiti wa ni kwanini alikuwa akiuza sana kuliko wao. Walichofanya ni kutoa hitimisho kuwa alikuwa akitumia ndumba kujiridhisha kutokana na kutotaka kuumiza vichwa vyao kutafiti mambo. Kwao ndumba zilikuwa ni kila kitu. Wakati biashara ya Nengoma ikiendelea vizuri, Zengeni naye alikuwa ameishapanda kila aina ya mboga kwenye bustani yake. Alikuwa akingojea naye siku ya kufungua biashara yake. Na walikubaliana na mkewe kuwa fungu la kwanza la mboga mboga lingenunuliwa na naye kwa bei mara tano ya ile ya

watu wengine. Ilibidi mke amuunge mkono mumewe kama yeye alivyofanya wakati alipofungua biashara yake. Ulikuwa kama utani lakini wenye faida. Hauchi hauchi unakucha! Kwani baada ya miezi minne, mazao ya Zengeni yalikuwa tayari. Na kama siyo tatizo la ukame, alikuwa akitegemea kuanza kuuza mazao yake baada ya wiki mbili na nusu.

Kwenye bustani yake alipanda mchicha, bilinganya, Zucchini, tunguja, spinachi, nyanya na vitunguu. Alizoea kuiita bustani yake bustani machinga. Maana ilikuwa mchanganyiko wa kila kitu sana na mchanganyiko wa kila kitu sawa wa na ualimu, ukulima wa bustani, utengenezaji maandazi na uuzaji. Hatimaye siku ya siku iliyokuwa imengojea ilitimu! Zengeni akiwa amevalia kanda mbili kwani hakuwa na mabuti yake ya mvua, aljidamka kwenda kuchuma mboga. Matumaini yalikuwa juu sana. Aliamini kama mkewe angepata wateja wengi. Aliamini kutokana na hali za kipato za majirani kuwa kidogo kiasi cha kulazimika kula mboga za majani. Mwalimu Mahdi alizoea kuwatania kila katika kati ya mwezi kuwa walikuwa wakigeuka mbuzi waliokuwa simba mwishoni mwa mwezi kutokana na kula sana mboga za majani wakati wa ukame mifukoni na nyama wakati wa mafuriko mifukoni yaani mwisho wa mwezi. Maana kwao nyama, pamoja na kuwa waajiriwa waliokuwa wakipata mishahara kila mwisho wa mwezi, ilikuwa ni wakati wa sikukuu na kidogo mwisho wa mwezi walipokuwa wakipata mishahara hasara yao.

Alizidi kuamini kuwa angepata wateja baada ya watu wengi kuwa wanamuulizia ni lini angeanza kuuza mazao yake. Ukiunganisha na kuwa katikati ya mwezi ambapo wengi hawana jeuri ya pesa, alizidi kupata imani ya kupata biashara si haba.

Huku akipiga mbinja na kuimba peke yake, alichuma kiasi cha mboga cha kutosha tayari kwenda nyumbani kufunga

mafungu. Hakuuwa mgeni na bustani. Kwani alipokuwa akisoma sekondari, shuleni kwao walikuwa na mradi wa bustani. Hivyo kuchagua ni mimea ipi ya kuvuna na kutovuna halikuwa tatizo. Alikuwa akiimba wimbo wake kipenzi ambao alizoea kuuimba wakati mwingi akiwa peke yake. Aliendela kujiambia huku akikwanyua majani ya mchicha. Afrika muli bwanji? Itwe kunu tulibwino aaa.

Aliamua kubadili na kuimba wimbo wa kikikuyu aliofundishwa na rafiki yake Ndirangu alipokuwa nchini Kenya wakati akimuuguza baba yake.

Nkoro yakwa n'irakena.
Nkoro yakwa iratumatuma
Nkoro yakwa keigwa ekeigwa
Wega wila niwe muhonokya.
Wendo utumu munu akwe
Wendo waku Nengoma ni muunene
Ni wendo wa amahirania.

Alikuwa akiimba kuisifia kazi na mkewe.
Tafsiri moyo wangu haujasinyaa,
Moyo wangu unadunda dunda
Moyo wangu unajisikia vema.
Kazi ndiyo ukombozi.
Upendo hufanya mtu afe,
Upendo wako Nengoma ni mkubwa,
Ni upendo wa maajabu.

Kabla ya kuendelea anastuliwa na Nengoma. Anasema. "Asante sana mume wangu. Kumbe uko unaniambia hata bila ya kuniita nisikilize na kuburudika!" Zengeni anajibu. "Nilikuwa naiambia bustani kwanza. Baada ya kufika

nyumbani ningekuimbia wewe. Si unajua mwenembago akipanda.” Alimaliza huku akicheka. “Kwa hiyo siku hizi una wake wawili. Una bustani ambaye ni mke wako wa kwanza na wa pili ni Nengoma. Hata mimi nina waume wawili. Wa kwanza ni biashara yangu ya maandazi na wa pili ni Zenge.” Nengoma naye aliamua kujibu. Zengeni alijiwahi na kusema. “Kwa taarifa yako maandazi yako na hizi mboga vyote ni vya kike. Hivyo, una jibu la ni nani ni nani katika nini?” Nengoma alisonya na kucheka na kumsaidia mumewe kuchuma mchicha. Zengeni alisema, “Kama unaionea wivu bustani yangu basi ngoja niimbie serikali yetu.” Kama utani alianza kuimba wimbo alioupenda sana uliokuwa unaelezea ufisadi na ukwasi wa wezi wa serikalini.

Yetu ni maisha ya dhiki,
Hatuna amani wala haki,
Wamesunda chao kwenye benki,
Utawaona wakitaka,
Utawaona wakitanua.
Wao wala murua sie vibua!
Watuuza na kununua
Tena tunaitwa umma
Kwa uma wanatuuma!
Ajabu twawatazama
Tusijue twazama!
Tusijue ni zahama!

Zengeni aliupenda sana wimbo huu kutokana na kusanifu vizuri sanjari na uoza uliokuwa umefurika Mafuriko. Wimbo ulielezea mengi. Mtunzi alisema, “Usimuone anaendesha gari lake. Muuliza kadi ya gari. Utakuta kaiacha kwa aliyemkopesha,. Usiwaone wakipigiwa saluti. Nyuma ya pazia

kuna mengi mazito. Wakati wao wakitanua akina yakhe na wakulima wanakufa kwa jembe. Katika kuukoleza ujumbe video ya wimbo huu ilikuwa na chui akimrarua swala sawa na serikali ya Mafuriko ilivyokuwa ikiwararua wananchi wake.

Mwishoni mwa wimbo huu kuna picha ya nyani anayekula jani. Maana kazidiwa sawa na wananchi wa Mafuriko walivyokuwa wakiishi kwa kubangaiza kama akina Zengeni na Nengoma walioamua kuwa wamachinga badala ya walimu! Nengoma alimtania mumewe, “Naona sasa tuanzishe bendi ya muziki badala ya bustani na maandazi. Ila mwenzangu kwa mawazo yako yalivyo makali watakufunga au kukuzengeni bure.” Zengeni alitabasamu huku akianza kupiga mbinja. Kutokana na kuwa muda ulikuwa unasogea na walipaswa waelekee zao madarasani, Nengoma ambaye alikuwa ameishamaliza kupika maandazi alimsaidia mumewe na kuelekea nyumbani tayari kufunga mafungu ya mchicha na kuelekea shuleni.

Chimbuchimbu mtegoni

Baada ya waziri mkubwa kumaliza kigweni chake na Rais, aliingia kwenye gari lake aina ya Mercedes Benz C. 800. Thamani ya gari hili kama watawala wa Mafuriko wangelikuwa na akili ya ki utu uzima, ilitosha kuwasomesha chuo kikuu vijana wa Mafuriko si chini ya mia nane. Lakini nani angehangaika na kusomesha vijana maskini wakati watoto wake walikuwa wakipata elimu tena nzuri huko Ulaya kwa kuilipia kwa kodi ya maskini hawa hawa? Msaidizi wake alifunga mlango na msafara wa msururu wa magari kuanza safari kutoka ikulu kuelekea kwenye ofisi ya waziri mkubwa.

Waziri mkuu baada ya kuingia kwenye gari lake tu, alifumba macho na kuanza kutafakari yaliyokuwa yamejadiliwa na Rais na utekelezaji wake. Pia alianza kufikiria jinsi ya kufanya mkutano na wasaidizi wake ili wakanushe ile habari ya gazeti la Chimbuchimbu.

Alibonyea kwenye kiti chake cha nyuma ya Benzi kilichikuwa kinabonyea bonyea kama kitanda na kuzama kwenye tafakuri nzito. Laiti jinsi alivyokuwa akitafakari jinsi ya kuliibia taifa ingekuwa ni kwa ajili ya kulijenga na kuliendeleza mbona angefanikiwa sana tena kwa muda mfupi!

Huko ofisini kwa waziri mkubwa, katibu wa ofisi ya waziri mkubwa na waandishi wake walikuwa kwenye kikao kisicho rasmi kujadili habari iliyochapishwa kwenye gazeti la Chimbuchimbu ili bosi wao akitaka wajibu au kumpa ushauri, wawe tayari wameishaanda la kumwambia.

Ilibidi wafanye hivyo. Maana bosi mwenyewe kwa lawama na kuwafokea wakati mwingine huwafanya wajute kwanini

waliteuliwa au kuajiriwa kwenye ofisi yake. Lakini kwa vile nafasi zao ndizo zililikuwa jembe lao la kuchotea pesa na marupurupu, hawakuwa na jinsi bali kumtumikia kafiri. Waziri ni mkubwa ni mtu anayewaona wengine kama hawana akili wala hawakukamilika wakati wa kuumbika. Ni mtu na nyodo zake anayejisikia utadhani watu hawajui kinachoendelea nyuma ya pazia!

Tangu waziri ateuliwe kuwa waziri mkubwa, katibu wa ofisi yake, katibu wake na wasaidizi wengine walikuwa ni kawaida kutoka kazini wakati mwingine usiku wa manane kutokana na kuwepo kwa rundo la kashfa za kukanusha na kazi nyingine za kawaida za kiutawala. Katika kashfa zote hii ya Richmonduli ilikuwa ikila bongo na muda mwingi wao kuliko zote. Tangu asubuhi ya kuchapishwa kwa kashfa ile, simu nyingi zilizokuwa zinajulikana kwa umma ilibidi zizimwe. Maana vyombo mbali mbali vya habari vilikuwa vikipiga simu kutaka ufafanuzi na msimamo wa waziri. Hivyo kukwepa zahama hii idara ya habari ya ofisi ya waziri mkubwa iliamua simu zizimwe ili kuandaa majibu ya shutuma zile.

Wapo waliotaka kujua kwanini waziri mkubwa alifanya kazi ambayo haikuwa chini ya wizara yake. Wengine walihukumu moja kwa moja kuwa kilichomsukuma waziri mkubwa kuingilia wizara za wenzake ilikuwa ni rushwa tu. Wengine walikwenda mbali hata kukumbusha makosa aliyofanya alipokuwa waziri kwenye serikali za zamani. Kila mtu kwa wakati wake na sababu zake alikuwa na lake.

Katika kujisafisha, baadhi ya wachambuzi mahiri ambao hawakuwa na msimamo bali kuuza kalamu zao kwa yoyote kama makahaba, walijulishwa kuandaa majibu na mashambulizi dhidi ya wale waliokuwa wakishinikiza waziri mkubwa aachie ngazi au serikali nzima. Maana ilikuwa imeshindwa vibaya sana kutekeleza wajibu wake uliokuwa

umewashawishi wananchi kuichagua.

Magazeti na vituo vya televisheni vilivyokuwa upande wa serikali vilitaarifiwa kuacha nafasi kwenye ratiba zao kwa ajili ya makala za kukanusha na kulishambulia gazeti la Chimbuchimbu. Ulikuwa ni mchezo wa hatari. Maana waandishi wa habari waligeuziana kalamu zao katika kulinda uoza. Kweli penye udhia penyeza rupia. Maana wapo waandishi tena wazee walioheshimika walioweka kando utu wao na kukubali kazi hii chafu! Hakika ulikuwa ni wakati wa mavuno kwa wachumia tumbo wa kalamu ambao mara zote kutokea kwa kashfa kama hizi ilikuwa ni wakati wao wa kuvuna wasipopanda. Wao hawakujali kuwa kalamu zao zilikuwa zinatumiwa vibaya kuihujumu nchi yao wenyewe! Kwao kilichokuwa muhimu ni matumbo yao hata kwa kuhatarisha usalama wa nchi! Kama mikokoteni au taxi bubu walikuwa tayari kubeba mzigo wowote hata uwe kinyesi au bomu ilmradi walipata chao tena malipo yenyewe kidogo kama watoto wapewavyo pipi!

Mkutano usiokuwa rasmi uliweka mikakati yake kwa ajili ya kumtetea bosi wao hata kama walikuwa wanajua fika kuwa kulikuwa na hoja kwa gazeti la Chimbuchimbu. Wangefanyaje iwapo kibarua chao kiliwataka wafanye hata mambo ambayo waliyachukia? Hawa nao pamoja na kupata walichokuwa wakipata, walikuwa wakihatarisha usalama wao na wa nchi yao wenyewe ili kujaza matumbo yao. Walikuwa wameingizwa kwenye mtego wa jinai.

Msafara wa waziri mkubwa haukukawia njiani. Ungekawiaje iwapo piki piki na gari la polisi wa barabarani viliishasafisha njia kwa ajili ya mheshimiwa kupita bila bughudha wala hatari ya kusimamishwa kwenye msongamano? Msafara ulikuwa lango kuu la kuingia kwenye ofisi ya waziri mkubwa limeishafunguliwa. Uliingia kwa

mwendo wa kasi kama gari la zima moto au la wangonjwa. Waziri alishuka haraka haraka na kusindikizwa ndani na wasaidizi wake. Alikwenda moja kwa moja hadi kwenye ofisi yake. Alimuita mhudumu wake na kumiminia mvinyo kwenye glasi na kuondoka. Kipindi hiki hakumkata jicho. Maana alikuwa na mawazo na mipango mingi kichwani ya kupambana na kashfa iliyokuwa ikitishia kitumbua chake kichafu. Alichukua nakala ya gazeti la Chimbuchimu na kuanza kusoma upya habari ile iliyohusu kashfa ya Richmen. Naye kama boshi wake aliamua kupigilia mistari maneno yote aliyoona yanafaa kupigiliwa mistari. Aliweka miguu juu ya meza yake na kunywa mvinyo wake taratibu huku akisoma gazeti na kutikisa kichwa. Mara alijisemea, “These goons will know who I am. Hapa lazima nihakikishe baadhi ya waandishi wa gazeti hili wanapangwa kwenye safari yangu ya kikazi ya Hong Kong. Huko najua wasaidizi wangu wanaweza kuwaweka sawa.” Alivuta bilauri yake na kunywa mvinyo na kuendelea kusoma gazeti la Chimbuchimu. Yeye alizoea kuliita gazeti la Chokochoko na udaku.

Baada ya kama dakika arobaini na tano hivi, alimuita katibu wa ofisi yake ili kuweza kujua alikuwa na mipango gani kuhusiana na kashfa ya Richmen. Katibu wa wizara alivunja kikao haraka haraka akiwashukuru wajumbe kwa michango yao na kuondoka kuelekea kwenye ofisi ya boshi wake. Baada ya kusoma na kujihakikishia kuwa alikuwa sasa anajua ile stori vizuri, waziri mkubwa alitaka asikie mawazo ya katibu wa wizara yake ambaye hakuwa ameshirikishwa kwenye ulaji ule. Hivyo, alitaka aongee yeye kwanza ili ajue jinsi ya kumbana na kuhakikisha anaendelea kutojua kilichokuwa kikiendelea nyuma ya pazia. Katibu aliingia kwa unyenyekevu na kuinama na kusema. “Ndiyo mzee. Nimefika tayari kukusikiliza.”

Waziri bila kusema neno alimuashiria akae kwenye kiti

mkabala na chake.

Chokochoko kamchokoe pweza

Katibu alikwenda na kukaa kwenye kiti. Alivua miwani yake na kuifuta futa vumbi kwa kitambaa chake huku akiwa ametega masikio yake kusikia waziri angesema nini. Waziri alijitenga vizuri kwenye kiti chake na kuanza. “Katibu, nadhani umesoma upuuzi wa Chokochoko, I mean, Chimbuchimbu. Hivyo nimekuita hapa kusikia umeuchukuliaje na umeandaa nini kuhusiana na huu umbea. Kwa hiyo nimekuita ili unipe briefings na debriefings.”

Alimaliza huku akimkazia macho katibu wa ofisi yake.

Katibu alijikakamua na kuanza. “Mheshimiwa hata mimi nimeshangaa sana. Hadi sasa najiuliza hawa watu huu uzushi wameupata wapi na wanalenga nini. Kusema ukweli bado kuna mambo najaribu kuyachunguza ili kujua msimamo wetu uwe ni upi.” Alipekecha pekecha vidole wake na kuendelea. “Mimi nafikiria kwanza ni kukanusha habari nzima na baadaye ni kujaribu kutafuta chanzo na sababu za habari hii. Maana hali hii isipokomeshwa inaweza kutishia mshikamano wa taifa letu.”

Kabla ya kuendelea, waziri ambaye alionekana kufurahishwa na mawazo yake alisema. “Hawa pamoja ni kwamba ni watu wa upinzani lakini hapa wamevuka mpaka.” Aliweka vizuri miwani yake na kuendelea. “Nadhani hawa watu wamelewa na kuichoka demokrasia tuliyowapa. Serikali kwa nia nzuri imewapa uhuru wa kujieleza wao sasa wanautumia kama uhuru wa kuchafuana bila sababu yoyote ya msingi.” Katibu aliendelea. “Mheshimiwa dawa ya moto ni moto. Ningeshauri tukanushe na kujibu tuhuma hizi. Hapa inabidi tutafute wataalamu wa kukanusha wafanye kazi hii. Tukimaliza hili, tuunde timu ya kuchunguza udhaifu wowote

wa utawala mzima wa gazeti la Chimbu chimbu. Kwa mfano nimegundua kuwa maripota wengi wa gazeti hili hawana elimu ya kutosha. Sisi kama serikali kuna haja ya kuandaa mswada wa sheria ya kupambana na watu kama hawa kisayansi.”Kabla ya kumaliza pointi yake waziri aliingilia. “Tupambane nao kisayansi vipi?”

“Well.” Alijibu katibu wa wizara na kuendelea, “Hapa tunaweza kubadili sura ya taaluma nzima ya habari hapa nchini. Kwa mfano tunaweza kuweka masharti magumu kwa mtu kufanya kazi ya uandishi wa habari. Mimi naona tungetumia kupandisha kiwango cha elimu anachopaswa kuwa nacho mtu ili kukwa mwandishi wa habari. Tunaweza tukataka lazima awe na shahada ya chuo kikuu. Nijuavyo waandishi wengi mahiri hawana muda wa kuwawezesha kuingia chuo kikuu kupata shahada hii.”

“Hapa kuna vikwazo vitatu. Kikwazo cha kwanza kwa wale wenye sifa za kuingia chuo kikuu ni muda. Watu wengi hawako tayari kuziumiza familia zao kwa muda watakao kuwa wanasomea shahada zao. Pili hawana uwezo wa kifedha wa kujisomesha. Hivyo watahitaji mikopo toka serikalini. Ili kuhakikisha hawapiti,tunateua bodi ya mikopo yenye watu wa serikali au wanao-sympathize na serikali.”

“Kikwazo cha tatu.” Alimtazama waziri na kuendelea, “Ni kuhakikisha kuwa makada wetu wanaofundisha chuo kikuu wanawafelisha. Hapa bado hatujaweka kipengele cha kumtaka awe na mdhamini mwenye nyuumba, ardhi au gari kumsimamia mhusika kupata mkopo. Pia tunaweza kutoa sharti kuwa serikali inaweza kuridhia au vinginevyo maombi ya mkopo bila kulazimika kutoa maelezo.”

Waziri alizidi kufurahia mawazo mazuri ya katibu wake. Ajabu watu hawa waliokuwa wakitaka kupandisha viwango vya elimu, Rais wao alizoea kuitwa daktari kutokana na

shahada za heshima za kupewa na vyuo vya nje ambavyo vilitumia nafasi ya ushamba wa usomi wa wananuru kuwaingiza mjini. Maana viongozi wa nchi kubwa kama Marekani Urusi na Uchina hawakuwahi kupewa shahada hizi kwa vile Vyuo husika vilijua sio washamba wa shahada za kupewa; na isitoshe hawakuwa tayari kuzisaliti nchi zao kwa zawadi au chochote.

Waziri mkubwa alijistukia akisema. “Kweli hili ni jibu la kisayansi. Hili sina pingamizi nalo; si rahisi walengwa kujua kuwa tuna mpango huu.” Katibu aliendelea. “Pia kwa kutumia mkono mrefu wa serikali, tunaweza kuhakikisha gazeti la Chimbuchimbu halipati huduma yoyote kama vile mikopo, matangazo ya serikali na tukizidiwa tunaweza hata kutia sumu kwenye kiwanda cha uchapishaji wakawa wanawachelewesha hata kutoa kazi hafifu ambayo itaua soko lao na umaarufu wao.”

Katibu alichomoa lesa yake na kujifuta jasho na kuendelea, “Mheshimiwa hapa hatujaagiza shirika la umeme kuwa wanawakatia umeme mara kwa mara wala shirika la simu kutegesha vinasa sauti kwenye laini zao za simu.”

Waziri alikuwa akitikisa kichwa kwa kila alichokuwa akisema katibu wake. Katibu aliendelea. “Kwa vile wenzetu wanasaidiwa na baadhi ya nchi fadhili, tunaweza kupanga hata kuzilipua ofisi za gazeti. Maana hili halitakuwa jinai kama tunafanya hivi kwa ajili ya kuinusuru nchi kutishiwa usalama wake na uchafuzi na uzushi huu. Pia tunaweza kuongea na wawakilishi wa nchi hizi fadhili kuwaeleza kutoridhika kwetu na jinsi wanavyojihusisha na gazeti linalolenga kueneza chuki miongoni mwa wananchi. Wapo watakaotuelewa hata kutishika na kukpunguza ushawishi wa gazeti.” Mkutano ulikuwa mfupi sana. Na isitoshe waziri licha ya kupewa mbinu mujarabu, aligundua kuwa katibu hakuwa anajua mpango

mzima.

Kimsingi, mkutano japo ulikuwa unawahusisha waziri mkubwa na katibu wake, kwa ujumla, katibu ndiye aliongea peke yake. Alionyesha wazi kuwa na akili nyingi kuliko bosi wake hata kustahili kuwa waziri mkubwa kuliko katibu wake. Hivyo, alikubaliana na katibu akanushe. Alimpa mamlaka ya kutumia kila aina ya mbinu atakayoona inafaa mradi kuwa makini serikali isiathirike au kuadhirika tena. Waliagana na katibu alirudi kwenye ofisi yake akiwa amefurahi sana. Maana, hali ilivyokuwa ni kwamba aliona kwa mara ya kwanza bosi wake amemgwaya kwa kuwa na akili inayochemka. Moyoni alijisemea: Mshenzi leo kanijua mimi ni nani. Maskini asijue akili yake nzuri ilikuwa ikitumika vibaya kuharibu jamii iliyoisaidia kukua!

Huko nyuma, wakati Rais ameridhika na mikakati na majibu ya waziri wake mkubwa, aliendelea kusoma lile gazeti na kuwaza juu ya mambo mbali mbali.

Siku hiyo alikuwa na hafla ya kumpokea vitambulisho vya balozi mmoja toka nchi ya kiarabu. Hata hivyo, hafla hiyo isingechukua muda mrefu. Baada ya kusoma gazeti na kuchoshwa nalo, alitikisa kichwa na kulirudisha kwenye mto wa meza. Alimuita mwandishi wa hotuba ili amuelezee aliyoandika kwenye hotuba kwa ajili ya hafla husika. Mwandishi hakuchelewa. Aliingia kwa unyenyekevu kama kawaida na kuingia kwenye kumsomea Rais yaliyokuwamo kwenye hotuba ambayo angetoa. Wakati akiendelea mwandishi wa hotuba wa Rais akiendelea kumsomea yaliyoandikwa kwenye hotuba Rais, simu kwenye hotline ya Rais ililia. Ilikuwa inatoka kwa balozi wa nchi moja fadhili.

Balozi aliyepiga simu alikuwa akitaka kusikia mawazo ya Rais kuhusiana na kashfa iliyochapishwa kwenye gazeti la Chimbuchimbu. Hakuishia hapo. Alitaka pia muhtasari wa

hatua ambazo serikali ilikuwa imechukua kuzuia wizi wa kughushi wa pesa za kigeni kwenye benki kuu ya Mafuriko ambayo ilikuwa imefurika wizi si kawaida. Alikuwa akimfokea Rais utadhani siyo Rais! Naye Rais alijibu kwa unyenyekevu utadhani hakuwa Rais! Kumbe kila mtu ana kiboko yake! Na isitoshe kumbe amlipaye mpiga zumari ndiye huchagua wimbo.

Kipindi fulani huko nyuma aliwahi kufokewa na balozi huyu. Alisikika akijilaumu. “Hii ndiyo hasara ya utegemezi.” Simu hii yenye kufokewa ilimnyima raha Rais. Kwa sababu ubalozi wa nchi hii ulikuwa umepinga mradi mzima wa kujenga mitambo ya maji na jinsi zoezi zima lilivyokuwa limetekwa na waziri mkubwa kinyume cha taratibu na sheria. Kuna kipindi Rais alianza kushuku kuwa huenda gazeti la Chimbuchimbu lilikuwa limeiibua hii kashfa ya Richmen toka ubalozini pale. Maana licha ya kuifahamu ile kampuni feki, ubalozi uliipinga baada ya kupewa mchanganuo wake. Kabla ya kupinga mradi mzima, ubalozi ulikuwa umetoa ushauri kuwa utafutaji wa mkandarasi wa mradi uwe wa makini zaidi ili kupata mkandarasi bora na makini. Ubalozi ulikwenda mbali hata kushauri kuwa uhusishwe kwenye kushauri ni wakandarasi wapi walikuwa wakifaa. Lakini kutokana na ushawishi wa waziri mkubwa na njama nzima ya kuliibia taifa, ushauri wa balozi ulipuuziwa bila hata kutolewa sababu wala maelezo jambo lililomfanya balozi achukie sana baada ya kufumka kwa kashfa ya Richmen. Maana waziri mkubwa na watu wake walitoa uamuzi wa kuipa kandarasi kampuni ya Richmen haraka haraka na kuupuuzia ushauri wa ubalozi tena uliokuwa ukiwafadhili. Wakati huo wanatoa hiyo tenda, ubalozi huu uliombwa uwape mwezi mmoja ili watoe msimamo wa serikali. Hivyo walitumia kisingizio hiki kumaliza mambo yao haraka. Isitoshe muda ulioombwa

ulipotimu, hakuna aliyekumbuka wala kuhangaika kuupa maelezo ubalozi. Na ubalozi nao ulinyamaza ili uone mwisho wa kiini macho hiki. Kwani siku zote njia ya mwongo ni fupi. Kwenye suala hili la nini ulikuwa msimamo wa Rais kuhusu kashfa ile, Rais alimuomba balozi ampe muda awasiliane na watendaji wake waliokuwa wakihusika na suala zima.

Balozi alionekana kutoridhishwa na majibu ya Rais. Alichofanya ni kubadilisha swali kwa njia nyingine. Alimtaka Rais amfahamishe ni lini serikali ingetimiza ahadi yake juu ya kupokea ushauri wake kuhusiana na mradi na kandarasi ya ujenzi wa mitambo ya maji.

Rais alijikuta kabanwa. Alisema. “Baada ya mkandarasi kupatikana kwa njia ambazo hazikuwaridhisha baadhi ya watu na haya madai mapya ya rushwa yaliyoibuliwa na magazeti, serikali itaunda tume kuchunguza na matokeo yake yatatoka haraka na kuwekwa wazi.” Alisita kidogo kufikiria na kuendelea. Alisema. “Lakini mheshimiwa balozi tukubaliane kitu kimoja kuwa serikali huwa hazifanyi kazi kwa kushinikizwa na magazeti. Nadhani hata serikali yako tukufu haiwezi kuamrisha na gazeti la The Concord hata kama ni maarufu. Mtukufu balozi lazima tukubaliane kwa hili hata kama tunapishana kwenye baadhi ya mambo ambayo tunaweza kuyaweka sawa.” Jawabu hili lilimuudhi balozi. Kwani alisema. “Vyombo vya habari ni sauti ya wasio na sauti-voice of the voiceless. Sasa kama ufisadi mkubwa.” Alitumia neno mega corruption. “Unategemea ni wafadhili gani watakaowakamua watu wao kodi kuwaletea watu wachache waichezee huku mamilioni ya watu waliolengwa yakizidi kuumia? Basi, serikali yangu ingefurahi sana kama magazeti hata madogo yataionyesha njia pale inapopofuka au kupagawa?” Rais alikuwa amesahau kuwa balozi aliyekuwa akijibizana nanye alikuwa daktari wa falsafa tena wa somo la

falsafa na mwakilishi wa nchi fadhili. Isitoshe balozi huyu Profesa Dietrich Gunter alikuwa ni mwalimu na mtafiti wa masomo ya utawala na uwajibikaji aliyekuwa akiheshimika dunia nzima kutokana na vitabu vyake juu ya miiko ya uongozi vilivyokuwa vimechangia sana kusimika demokrasia na uwajibikaji katika mabara ya Ulaya na Amerika. Wasomi wengi walidiriki hata kumlinganisha na Charles de Secondat Montesqui- yule mfaransa aliyebuni kanuni za utawala bora! Alisahau kuwa kabla ya balozi huyu kuletwa Mafuriko alikuwa msaidizi wa katibu mkuu wa umoja wa mataifa juu ya masuala ya uwajibikaji na uboreshaji wa mifumo na seirkali za nchi maskini. Na isitoshe alikuwa ameletwa Mafuriko kuisafisha. Pia alikuwa kama kiongozi wa mbalozi wote toka nchi fadhili.

Balozi aliendelea kumpa shule Rais, “Mheshimiwa Rais, kusema ukweli tumechoka kutoa pesa ambayo tunashuhudia ikichezewa na kikundi cha watu huku umma ukizidi kuteseka. Kumbuka hii ni kodi ya watu wetu nyumbani.” Inaonekana balozi wakati akijibizana na Rais wa Mafuriko hakuwa peke yake ofisini. Maana alikatiza maongezi kidogo huku sauti nyingine zikisikika wazi wazi kwenye simu ya Rais.

Jambo hili lilimstua Rais: alidhani alikuwa akirekodiwa. Lakini hata hivyo angefanyaje iwapo alikuwa akiongea na mfadhili wa serikali yake? Baada ya kitambo kidogo, balozi aliendelea, “Kama hali hii haitatafutiwa jibu sahihhi na haraka na kwa wakati, bila shaka, tutasitisha misaada yetu yote kwa serikali yako na kuipitisha kwenye taasisi zisizo za kiserikali hata kama kuna ulaji, siyo mkubwa kama huu. Pia kumbuka; hata wizi wa Benki kuu haujaushughulikia ukiachia mbali kuwa na simile na ufisadi.” Rais hakutoa jibu la swali wala kutoa hoja nyingine zaidi ya kusesitiza kuwa apewe muda awasiliana na watendaji wake. Kutokana na madai haya kuwa mazito, Rais alimuomba balozi ampe muda na ikiwezekana

wakutane ili kuweka mambo sawa. Alikata simu na alimpigia simu makamu wake. Alimuamuru akapokee vitambulisho vya balozi toka nchi moja ya kiarabu ambao Rais angeufanya. Hivyo ilibidi taarifa itumwe na mkuu wa itifaki haraka kwa balozi mtarajiwa na vyombo vya habari kuelezea badiliko hilo. Tukio hili la kubadilisha upokeaji toka kwa Rais kwenda kwa makamu wake pia liliudhi nchi ya kiarabu ambayo nayo ilikuwa ikiifadhili serikali ya Mafuriko kwa kuipa mafuta ya bei nafuu.

Serikali iliomba msamaha baadaye na mambo yakaisha.

Jogoo awaharibu vifaranga

Rais aliamua kumuita gavana mkuu wa benki Mafuriko Dadi Balaa Bilali, ili kupata taarifa ya wizi ambao nao kama kashfa ya Richmen, ulifichuliwa na magazeti yasiyo ya serikali na pia ulikuwa umelalamikiwa na balozi. Hali hii ilimchanganya sana kiasi cha kuanza kufikiria kupangua safu ya

tawala wake. Alijisemea, “Now this is too much. Yaani kumbe jogoo aliwafundisha vifaranga kunya ndani! Inabidi nibadilike; nianze kuonyesha njia badala ya kupindisha mambo.” Aliendelea kuongea peke yake. “Hawa wasaidizi wangu wanataka kunitumia. Pamoja na kulaumu magazeti, kuna ukweli usiopingika kuwa sasa wanakula bila kunawa. Inabidi niitishie mkutano wa wahariri wa vyombo vya habari na kutoa tishio huenda wanaweza kujirudi. Kumbe urais haupo kama nilivyotarajia!” Akiwa anatafakari, ujumbe wa gavana wa benki kuu uliingia. Kwa vile alitaka maongezi ya faragha na gavana peke yake, alimuamuru katibu wake awataarifu wajumbe waliokuwa wameandamana na gavana wa benki kuu kuwapisha ili aongee yeye na gavana.

Katibu wa Rais alikuwa amewaingiza wote kwenye ofisi yake. Kigwena hiki na gavana kilifanyika kwenye ofisi nyingine iliyoitwa ya Mashujaa. Maana ilikuwa imejaa picha za mashujaa walioifia nchi kwenye kupigania uhuru. Laiti picha zingekuwa zinasema, huenda siku hiyo zingewazaba makofi gavana na Rais. Maana walikuwa wanakutana kwenye chumba cha mashujaa kuubomoa msingi uliokuwa umewekwa tena kwa damu na roho za mashujaa wale. Ajabu! Rais, kila mwaka, alizoea kuweka shada la maua kwenye mnara wa

kumbukumbu ya mashujaa kama alama ya kuwaenzi. Lakini nyuma ya pazia, alikuwa akiwadhalilisha na kuwadhihaki si kawaida! Maana, alijitahidi kupinga na kubomoa kila msingi waliokuwa wameuweka kwa ajili ya vizazi vijavyo vya Mafuriko. Kwake Rais, vizazi vijavyo ilikuwa ni tumbo lake, familia yake na marafiki zake! Zilikuwapo picha za mashujaa kama Sokoine, Nyerere, Mkwawa, Mirambo, Nyungu ya Mawe, Kinjekitile na wengine wengi waliokuwa wamepoteza maisha yao kutetea uhuru wa Mafuriko. Hata sura za mashujaa kwenye picha zilionekana kama kuwatazama wale wawili kwa hasira na dharau. Na laiti zingekuwa zinatoka na kutenda, huenda zingewaulia mle bila kujali. Maana, hawakuwa na faida nao wala wanachi waliokuwa wamewatolea damu na uhai wao. Na isitoshe, sehemu kubwa ya mashujaa wale kwenye picha walikuwa ni magwiji wa vita. Gavana kwa kujua tatizo la benki yake na jinsi alivyokuwa ameshiriki kuihujumu nchi, alikuwa amekuja na ujumbe mzito wa watu sita ili kujisafisha na kumdanganya bosi wake kuonyesha kuwa maamuzi mengi ya benki kuu yalikuwa yamefikiwa kwa kushirikisha wakuu wa idara zake ingawa ukweli ni kwamba wahusika walikuwa wanaburuzwa na gavana aliyezoea kuwatisha kuwa yeye alikuwa mtaalamu aliyeagizwa nje ya nchi tena kwa bei mbaya. Kama ni ushauri, washauri wake wakuu walikuwa mkewe, waziri mkubwa na washirika wake wengine katika jinai ya kuifilisi nchi. Alikuwa ameandamana na wakurugenzi wa mikopo, Keni Makeni, uwekezaji, amana za serikali, fedha za kigeni, usalama na naibu gavana Kitomiri Marili.

Wakati wakiwa wametulia kwenye viti vyao, katibu wa Rais alitangaza kuwa mkutano lengwa ulikuwa ni baina ya Rais na gavana. Hivyo, aliwataka wakurugenzi warudi maofisini kwao kuchapa kazi. Hali hii iliwatia wasi wasi

wakurugenzi na naibu gavana kiasi cha kuhisi kuwa huenda kungekuwepo mabadiliko kwenye utawala wa Mafuriko.

Kutokana na tukio hili, mkurugenzi wa fedha za kigeni alilazimika kupitia kwa daktari wake, Orton Chikwakwa, ili kumpa ushauri na kupima msukumo wa damu uliokuwa umemshambulia kutokana na tukio hili nyeti. Maana alikuwa akisumbuliwa na kisukari na ugonjwa wa moyo. Daktari wake alikuwa kama Mungu wake wa pili. Maana, asingefanya safari wala shughuli yoyote bila kupata ushauri wake. Na hii ndiyo ilifanya Ng'wanandaja kujua siri nyingi za benki kuu.

Kutokana na kuvurugikiwa kimawazo, daktari wa mkurugenzi wa fedha za kigeni alimshauri apumzike siku hiyo. Hofu yake kubwa ilikuwa ni kudhani kuwa ule mradi wake wa kuvusha pesa za kigeni kupitia duka lake la kubadilishia pesa za kigeni liitwalo Soms Mc, ungenaswa na Rais. Wakati yeye akihofia hilo Bosi wake yaani gavana naye kichwani alikuwa na wasi wasi kuhusu madhambi yake ambayo Rais kutokana na kuwa mpya ofisini alikuwa hayajui vizuri ukiachia kuyasoma magazetini na kuyatetea kwenye baraza la mawaziri alipokuwa waziri wa mambo ya ndani ya Mafuriko. Gavana alikuwa na madhambi magunia kwa magunia. Alikuwa akimilki benki moja iitwayo Delphas ambayo ilikuwa inasimamiwa na mbwindi mmoja aitwaye Chandy au Dencha. Hawa mabwana walikuwa na mali si kawaida. Walikuwa na maduka ya vito na uuzaji wa magari ya bei mbaya, Classic cars na viwanja vya mashindano ya farasi (Race course), kule Monaco na Dubai.

Nchini Uswisi walikuwa na benki yao iitwayo DAAN international. Yaani Dadi na Anna. Majambazi hawa walikuwa na makampuni mengi ya bima, maduka ya kubadilisha pesa za kigeni, makampuni ya ujenzi hata mengine yalisimamiwa na kukendeshwa na watu ambao hawakuwa na ujuzi lakini bado

walipata tenda nono nono kupitia mgongoni mwa gavana na mke wa Rais na waziri mkubwa. Watu waliokuwa karibu na gavana na kundi lake la majambazi walidaiwa alikuwa na utajiri kuliko hata bajeti ya Mafuriko! Kila majambazi hawa walipoiibia benki kuu ya Mafuriko, sarafu ya Mafuriko na uchumi vilizidi kuteketea huku Rais naye aliyekuwa mmoja wa majambazi hawa akiwapa moyo wananchi kuwa uchumi ungekuwa.

Walichokuwa wakifanya ni kutoa ripoti za uongo juu ya sarafu ya Mafuriko na muelekeo mzima wa uchumi. Kwenye vitabu mambo yalikuwa safi. Lakini kwa wanachi waliokuwa wakibeba mzigo huu mchafu hali ilikuwa inazidi kuwa mbaya. Hapa ndipo Zengeni alipokuwa akihoji maana na mantiki nzima ya watu waliokuwa wamesomeshwa na nchi huku wengine wakikaribishwa na kuilipa mabaya. Alizoea kuwaita mafisi na malaya wa matumbo. Aliwadharau na kuwalinganisha na kila aina ya kitu duni kuanzia kinyesi hadi maiti bila ya kujali vyeo vyao. Kwake walikuwa ni wanafiki na watu hatari kuliko hata ukoma au mbalanga na mangonjwa mengine yaharibuyo mwili sawa na wao wanavyoharibu jamii. Kwani walikuwa ni gonjwa linaloteketeza watu wengi wasio na hatia. Walikuwa na utitiri wa mali za wazi na sirini. Mbwinda mwingine aliyesimamia himaya hii ya wizi yaani Chandy au Dencha pia alikuwa kaanzisha taasisi ya kujitolea na kutoa misaada kwa watu wa mafuriko aliokuwa akiwaibia. Aliita Cheetah Club. Kweli ilikuwa Cheetah. Maana aliwaibia na kuwasaidia kwa pesa yao wenyewe! Ushirika huu wa majambazi wenye suti ulikuwa na majumba ya mamilioni ya dola karibu kwenye nchi zote tajiri ulaya na uarabuni.

Klabu ya Cheetah ilikuwa ni kama mwamvuli wa kukutanishia wafanyabiashara wa kibwindi na watawala wezi kujadili miradi yao michafu. Ilitumika kama kiini macho kwa

wananchi waliokuwa wakiiona kama yenye msaada wakati ilikuwa ni nyoka kwenye debe la unga.

Wananchi wangeshindwaje kuelewa hivyo iwapo Cheetah ilikuwa ikisadia kuchangisha pesa ya gharama za matibabu ya magonjwa yaliyoshindikana nje ya nchi? Kutokana na gavana kuwa na kazi nyingine za kiserikali na kutotaka siri zake kufumka, alijikuta akiwa mateka wa yule mbwindi. Maana katika ujambazi wao huu mhindi licha ya kuleta wahindi wenzake kuendesha biashara ya gavana, alikuwa akitumia anavyotaka. Kuna kipindi gavana alichukia akamtisha kuwa angesitisha uhusiano wao. Mbwindi wala hakustuka zaidi ya kumwambia kuwa angekwenda magazetini na kutubu ili awaombe msamaha watu wa Mafuriko kwa kushiriki kuihujumu nchi yao. Hili tishio lilikuwa ni pigo takatifu lililomziba gavana mdomo hadi leo! Isitoshe, huyu mbwindi alikuwa amejijenga sana kwa watawala. Alifahamiana na mabalozi, wenyeviti wa bodi za mashirika hata wabunge na mawaziri. Alijua kuwachanganya na kupata chake. Maana alizoea kuwaambia wenzake kuwa Mafuriko ilikuwa nchi ya mabwege. Na kweli kwa ilivyokuwa ikinajisiwa ilikuwa nchi ya mabwege.

18

Nyuma ya Pazia

Baada ya wakurugenzi na naibu gavana kuondoka, mkutano wa faragha baina ya Rais na gavana wa benki kuu ulianza. Kama ilivyokuwa kwa mkutano wa kwanza na waziri mkubwa, Rais alitaka kupata maelezo juu ya kashfa ya wizi wa shilingi bilioni 300 kwenye benki kuu uliofanywa na watu wenye ushawishi mkubwa kwa kushirikiana na maafisa wa benki kuu akiwamo gavana mwenyewe.

Kwanza, gavana alikuwa amenusurika kufukuzwa kazi na kuwekwa ndani baada ya kugundulika kuwa alikuwa amechapisha noti mpya katika nchi moja ya Ulaya kwa pesa kubwa kuliko pesa iliyochapishwa. Kosa lake ilikuwa kuzidisha kiwango alichokuwa ameambiwa cha trilioni tano ambapo tatu zingeenda kwenye kugharimia uchaguzi na zilizobaki kulipa gharama ya uchapishaji. Yeye naye aliongeza zake mbili! Kibaya zaidi noti zenye zilizokuwa zimegharimu shilingi trilioni saba hazikuwa na ubora uliotakiwa. Zilikuwa siyo imara na pia ilikuwa rahisi kughushiwa. Sasa kabla vumbi halijatua alikuwa na sakata la wizi wa shilingi bilioni 300. Benki kuu ya Mafuriko badala ya kuwa benki kuu ya wananchi iligeuzwa kuwa benki kuu ya wizi mkuu. Badala ya kuwa BoM yaani Bank of Mafuriko iligeuka kuwa Band of Mafia! Pamoja na gavana mkuu wa benki kuu kujua kuwa vitendo kama hivi vilikuwa vikizorotesha uchumi, kwake na wenzake uchumi wao binafsi ulikuwa ni bora kuliko wa nchi. Hivyo, katika nchi ya Mafuriko badala ya kuwa na mashindano na mikakati katika idara na taasisi mbali mbali za umma, kulikuwa na mashindano ya kuuibia umma. Ajabu wengi wa walioongoza

ugaidi huu wa kimaadili walikuwa ni watu na taaluma yao! Hawa ndiyo babu yake Zengeni aliwahi kusema kuwa walisomea wizi badala ya kuikwamua jamii.

Wakati sakata la wizi benki kuu likiendelea, wizara mbali mbali hasa zikiongozwa na madini, utalii na wanyama zilikuwa zikisifika kwa wizi. Ripoti ya kila mwaka ya mhasibu na mdhibiti mkuu wa hesabu za serikali (Controller and Auditor General-CAG) zilikuwa zikifichua wizi wa mabilioni hata matriloni ambayo kama yangetumika vizuri, yangeiondoa nchi kwenye kadhia ya uomba omba na utegemezi. Lakini nani alikuwa anajali iwapo wananchi wa Mafuriko walikuwa wamefurika woga na ujinga? Pamoja na ukubwa wa kiasi hiki na wingi wa watu walioathirika na kuibiwa kwake, hakuna mtu hata mmoja aliyefukuzwa kazi achilia mbali kufikishwa mahakamani! Hii ndiyo amani wakuu wa Mafuriko walizoea kujisifia. Yaani wachache kuiba na kula kwa amani wakati wanaoibiwa wanaambiwa nchi yao ilikuwa ya amani!

Mafuriko kweli ilijaliwa utajiri usio wa kawaida. Maana kama pesa yote iliyokuwa ikiibiwa na kundi dogo la mbweha-watu ingerudishwa, Mafuriko ingeweza kutoa misaada hata kwa nchi jirani maskini ambazo hazikujaliwa kuwa na raslimali kama yenyewe. Taarifa za jarida moja la kimataifa liitwalo “The Financials” iliwahi kufichua kuwa tangu Mafuriko ipate uhuru wake wa bendera zaidi ya miaka 50, zaidi ya dola za kimarekani bilioni 500 zilikuwa zimeibiwa na majambazi hawa wa ndani ukiachia zile zilizokuwa zikiibiwa na washirika wao wa nje. Jarida hili lilibainisha kuwa wizi katika nchi ya Mafuriko ilikuwa ni kama kichaa. Maana utajiri uliokuwa unamilikiwa na watu wachache wasingeweza kuutumia na kuumaliza hata vitukuu, vilembwe na vinying’inya wao.

Gavana wa benki kuu, jamaa wa miaka kama sitini hivi aliyeng’ara utadhani kichanga, aliingia ndani ya ofisi ya Rais

bila haraka wala hofu kama waziri mkubwa. Hakuwa na haja ya kuwa na hofu. Kwanza hakuwa ameteuliwa na Rais. Serikali ilimrithi toka serikali ya zamani iliyokuwa nayo ikisifika kwa ufisadi uliokuwa umekubuhu. Zamani, inasemekana, alikuwa akifanya kazi kwenye taasisi za pesa nchi za kikoloni kwenye mji mkuu wa taifa la Nohino. Kuna kipindi ilivumishwa kuwa watu kama yeye hawakufaa kuendelea kuwa kwenye ofisi za umma. Maana walikuwa vibaraka na wapelelezi wa wakiloni. Alikukwa ni mtu mwenye sura ya pesa. Alivalia pete ya almas na saa aina ya Rado yenye kutonwa na vito vya thamani pamoja na almasi na tanzanite. Ilikuwa ni saa ya bei mbaya ambayo kama ingeuzwa na pesa yake kuwagawia maskini, si haba ingewatoa maskini zaidi ya 40 kwenye msiba wa umaskini. Pia, tai yake na vishikizo vya shati lake vilikuwa vya almasi. Hakuishia hapo. Kwani kwenye soli za viatu vyake kulikuwa na ufito wa dhahabu. Viatu venyewe vilitengenezwa kwa ngozi ya chui na chatu huku sori zake zikiwa za pembe za faru. Kweli kwa alivyokuwa amevalia si haba ni ukichaa na uharibifu wa jasho la umma. Ni usaliti karibu na ufuska kwenye ndoa. Maana hauna jinsi ya kuuelezea wala kuusamehe. Ajabu hata Rais hakuona israfu hii! Angeionaje iwapo naye alikuwa limbukeni wa utajiri na usasi wa ngawira? Ajabu Rais yule yule aliposimama majukwaani alijifanya kuwaonea huruma maskini wakati yeye na kundi lake ndio walikuwa chanzo kikuu cha umaskini wa wale maskini aliojitia kuwaonea huruma. Laiti wangejua yaliyokuwa yakiendelea nyuma ya pazia huenda wangelimchoma kama wale vibaka walichomwa Uswekeni kwa kuchomoa simu na vijithereni vya mama maskini. Lakini wangejua iwapo kila mmoja alisumbuliwa na kutumikishwa na tumbo lake? Mwenye shibe hamjui mwenye njaa.

Badala ya kumlaani, kumdharau hata kumchoma moto,

wananchi ndiyo walizidi kumnyenyekea. Kila sehemu aliyotembelea alilakiwa kwa nyimbo shangwe na furaha utadhani alikuwa mtu wa maana! Kweli aliyegundua pazia aliuweza ulimwengu kama aliyegundua mlango na pesa. Maana kila alipokwenda alipewa zawadi ya mbuzi, ng'ombe na kuku na mayai yake! Pazia huficha siri zilizoko nyuma yake, huku mlango ukiweka kikwazo. Pesa ndiyo usiseme. Maana kila mtu anaitafuta na hatosheki nayo! Lilipokuja suala la utajiri, huyu gavana hakukaukiwa vituko. Kwani wakati akiingia ofisini kwa Rais simu yake iliita. Alichomoa mfukoni na kupokea. Ilikuwa ni simu ambayo hata Rais mwenyewe ilimshangaza. Kwani alikuwa hajawahi kuona wala kumilki simu kama ile. Ilikuwa ni simu iliyokuwa imeagizwa kiwandani ikiwa imefunikwa na almasi na dhahabu na madini mengine ya thamani ambayo majina yake hata Rais hakuyajua!

Rais aliangalia sana na hakusema kitu. Kwani kama angeonyesha ushamba wake kwa mtu wa chini yake angejivunja heshima bure ingawa kimsingi gavana mwenyewe alikuwa anamchukulia kama mjinga na maskini wa kawaida asiyejua kutumia nafasi yake. Rais hakumpenda yule gavana kama ambavyo ana gavana hakumpenda Rais. Lakini kila mmoja alimhitaji mwenzake kutokana na uchafu wao wa nyuma ya pazia.

Gavana alihitaji ulinzi dhidi ya kushitakiwa na kufilisiwa kibarua na sehemu ya kuzidi kuibia wakati Rais alimhitaji kama mtaalam na mtu aliyemsaidia kuchapisha pesa zilizomsaidia kwenye uchaguzi ambapo chama chake kilihonga hadi wananchi wa Mafuriko wakawa wanasema kilimwaga radhi. Hivyo, mkutano huu ulikuwa ni maadui wawili lakini wenye maslahi katika kila mmoja. Kitu kingine kilichokuwa kinamfanya gavana ajiamini hata kuwa na kiburi ni ile hali ya kujua siri za Rais na waziri wake mkubwa na

wengine. Hivyo, alikuwa akijua wazi kuwa Rais asingemfanya kitu na akabakia salama. Maana wakati wa kuchapisha zile pesa wakati Rais alikuwa bado hajawa Rais, rafiki yake yaani waziri mkubwa ndiye aliasisi na kusimamia na kutekeleza hujuma hii kwa umma ambayo ilipewa jina la Engaging in pure Advantage (EPA). Na hii ndiyo kete ambayo angeitumia katika lolote baya litakaloelekezwa kwake na Rais.

Hali kwenye chumba ilikuwa ya utulivu kiasi kwamba ilisikika sauti ya kiyoyozi tu. Wajanja wawili mwenye mamlaka ya kisiasa na mwenye mamlaka ya pesa walikuwa uso kwa uso kwenye mkutano ambao mara nyingi ulikuwa nadra. Kitu ambacho kingejulisha kuwa kulikuwa na watu ni harufu kali ya pafyumu aliyokuwa amejipulizia gavana. Maana kama mtu mwenye njaa angeingia mle angetapika hadi kuutapika utumbo kutokana na ukali wa pafyumu ile aghali. Baada ya Rais kuridhika kuwa mgeni wake alikuwa tayari kumsikiliza alimsabahi. “Habari zako Bwana gavana.” Gavana alitabasamu kwa kulazimisha na kujibu. “Nzuri mheshimiwa Rais” Gavana alijulikana kwa tabia yake ya kujiona ni msomi na anajua kuliko kiumbe yeyote tokana na shahada yake ya udaktari wa uchumi aliyokuwa akiitumia kinyume kwa kuuvuruga uchumi wa Mafuriko.

Rais akiwa anatabasamu, naye kwa kulazimisha alisema. “Sasa twende moja kwa moja kwenye lengo la kukuiteni.”

Gavana alitikisa kichwa kukubali. Na Rais aliendelea. “Gavana nimekuita kutaka maelezo juu ya upotevu wa pesa za wananchi jumla ya bilioni 300. Hiki ni kiwango kikubwa kwa vigezo vyovyote hasa kwa nchi maskini inayoishi kwa kuomba omba kama Mafuriko.” Alinyamaza na kumuangalia na kuendelea. “Je kwanza kwanini hujanitaarifu na kwanini wizi huu umetokea?”

Gavana akiwa anatabasamu bila hata ya woga wala

mshangao alijibu. “Mheshimiwa haya maneno yanatoka wapi? Kwanza nikanushe kwa nguvu zote kuwa huu siyo wizi bali ni malipo ya fadhila kwa wafadhili wa uchaguzi. Kumbuka pesa tuliyochota kwenye kasma ya akiba ya nchi kwa ajili ya kuchaguliwa kwa serikali yako tukufu mheshimiwa. Kwa hiyo huu siyo wizi wala hujuma mbele yangu na wewe isipokuwa kwa wananchi ambao hawajui kinachoendelea nyuma ya pazia. Nadhani huu unaonekana kama wizi kutokana na mheshimiwa waziri wa hazina na mifuko na waziri mkubwa kupitisha baadhi ya maamuzi bila kukutaarifu kutokana kuwa na mamlaka juu ya mambo fulani fulani ya moja kwa moja ambayo wanayo toka kwako.”Ilibidi ahamishie mzigo kwa waziri mkubwa na katibu wa hazina. Maana kila mwananchi wa Mafuriko alimjua waziri mkubwa kama mtu mwenye tamaa ya fisi.

Rais aliingilia na kusema, “Nisingetaka twende kwenye masuala ya udhamini na ufadhili wa uchaguzi. Kitu ambacho nataka kujua ni kwanini kitu kama hiki kifike kwenye vyombo vya habari? Hii tulikubaliana iwe siri ya wakubwa. Hakuna haja ya kujihatarisha kwa kuwapa faida wapinzani wetu. Na isitoshe suala la uchaguzi sisi siyo peke yetu wala wa kwanza na mwisho. Haya ni mambo ya kawaida ya kiserikali Bwana gavana.”

“Mheshimiwa” Gavana alisema na kuvuta mkoba wake kutoa laptop yake na kuendelea. “Katika kuandaa taarifa za mapato na matumizi ya serikali na hali ya uchumi ya kila mwezi, maafisa wangu walifanya kosa kuunganisha taarifa zao na ripoti ya mkaguzi na mthibiti mkuu wa mahesabu ambayo kimsingi siyo nzuri kwetu. Hivyo bila ya wao kujua kuwa CAG angetoa pengo hili ambalo tunaweza kuliziba kwa kuchapisha noti mpya kwenye taarifa yake. Na kutokana na mizania ya matumizi ya serikali kuwa mbaya, tumejikuta hata

tukisita kutaja matumizi ya serikali kwa mwezi huu. Tumefanya hivi kwa sababu kuu mbili.

Kwanza kuhakikisha kuwa umma haujui matumizi mabaya ya serikali yako.” Alimkazia macho Rais kama kumuonya na kuendelea, “Na pili kuhakikisha kuwa umma ukiishasahau tungeeleza kuwa pengo lilisomekana kuwa wizi kwenye benki yangu siyo wizi bali pesa zilizokuwa zimetumiwa na serikali yao wenyewe. Tungeeleza kuwa yalitokea makosa ya kiuchapaji na mambo yangeisha bila kuleta madhara kwa serikali yako tukufu.” Kabla ya kuendelea Rais aliingilia. “Unataka kusema kuwa wananchi hawatahoji serikali inayotumia shilingi bilioni 300 nje ya zilizokubaliwa wakati makusanyo ya kodi ni bilioni 200? Okey wananchi tunaweza kuwafumba macho na nchi fadhili ambazo zimeishaanza kuonyesha kutoridhika na mambo yanavyokwenda?” Gavana alijibu kwa kujiamini. “Hili si tatizo. Nchi fadhili zinatumia watu tena wenye kutaka pesa. Ripoti zao zinaandaliwa na watu. Hao niachie mheshimiwa. Najua jinsi ya kucheza nao mtukufu Rais.”

Rais hakuridhika kirahisi. “Hao unaweza kuwanyamazisha kama ambavyo tumekuwa tukifanya. Je mfumko wa bei, kuporomoka kwa sarafu na kushuka kwa uchumi navyo hivi unaviweka wapi?” Gavana alisema, “Mheshimiwa Rais, tutatoa ripoti kuwa uchumi unakwenda vizuri. Hapa nitakachofanya ni kuendaa ripoti ndefu sana kiasi kwamba watu wetu wenye tabia ya kutopenda kusoma hawataisoma yote. Hapa watu wa kushughulika nao ni wafadhili” Alikohoa na kumwangalia Rais aliyekuwa kwa kiasi fulani ameanza kuridhishwa na maelezo ya gavana. “Kawaida wananchi wanaamini taarifa za vyombo vya habari. Hivyo tukichapisha taarifa kuwa uchumi wetu unakuwa kwa asilimia kumi watasherehekea. Maana hawana uwezo wa kufanya utafiti.

Isitoshe ni wavivu wa kusoma volumes kubwa kubwa. Ili kuzidi kuwaua kabisa naweza kushauri marafiki zangu watoe ripoti ya utafiti wa kimataifa juu ya uchumi wa nchi yetu. Wakija na clean report nani atahoji hata awe profesa?”

Gavana aliendelea. “Kiwango cha pesa kinachodaiwa kuwa kimeibiwa nitakipunguza. Hapa vijana wangu maalum watakuja na marundo ya pesa mbovu. Na hii tutatangaza kuwa wananchi wamesababishia taifa hasara ya mabilioni ya pesa kwa kutotunza noti vizuri. Tutaonyesha samples za mabandali ya pesa zilizoharibika. Ili kuushawishi umma kuwa umehusika na hara hii, tutaona taarifa kwenye vyombo vya habari kuwa yeyote atakayegundulika kutotunza vizuri pesa ambayo ni mali ya umma atashitakiwa kwa kosa la jinai la kuhujumu na kuharibu mali ya umma.” Rais alitikisa kichwa kukubaliana na ufundi wa gavana wake wa kuficha maovu yao ingawa moyoni alijilaumu kwa kuwa na gavana jambazi kiasi hiki ambaye alishirikishwa kwenye mambo yake ya ndani na kuyatumia kuihujumu nchi huku akijiamini hivi.

Gavana aliendelea. “Hili la kutochapishwa ripoti ya matumizi ya serikali, tutatoa udhuru kuwa mfumo wetu wa kompyuta ulishambuliwa na kirusi, cyber bug. Hii tutaitia Y 100 K. Hivyo, kwa kujua unyeti wa ripoti na taarifa hizi, hatukuona sababu ya kutoa taarifa za kubuni. Hivyo tutaomba msamaha kwa hili. Na isitoshe wananchi watashawishika kukubaliana na utetezi wetu. Kwa vile kompyuta zimetengenezwa na binadamu. Naamini this is a logical suggestion your excellency.” Rais alitikisa kichwa tena kuonyesha kukubaliana na hoja za gavana wake.

Gavana aliendelea. “Kwa vile mheshimiwa ungejisikia mwenye raha na amani iwapo atakayekurithi baada ya kipindi chako cha kuwa Rais kitakuwa kimetimia, atakuwa rafiki yako na mshirika wako, waziri mkubwa Mheshimiwa Edmond

Ngonyaegg Mpendamali Mwaluwasha, ningeshauri tufanye kila liwezekanalo wakati ule ukifika tuwe na pesa ya kutosha kuliwezesha hili.”

Rais aliingilia. “Japo hili ni wazo jema, lisihatarishe reputation yangu na serikali yangu kama inavyoanza kuonekana sasa.” Gavana alijibu. “Nafahamu sana. Lakini pia mheshimiwa Rais inabidi tukubaliane kuwa kutokana na mambo yanavyokwenda, ni muhimu kumuachia kiti mtu wako mwaminifu. Maana dunia imebadilika.” Gavana alionya. Aliendelea huku akijiamini kama mwalimu anayemfundisha mtoto mdogo asiyejua kitu, “Najua sana. Lakini we need to be extra careful. Maana vyombo huru vya habari navyo vina yake. Nisingependa kusikia kashfa za pesa tena hata kama tunahitaji pesa kiasi hiki. Hivyo nitatumia ujuzi wangu wote kuhakikisha hakuna kinachoharibika mtukufu Rais.” Hasira na woga alivyokuwa navyo Rais alistukia vimetoweka kiasi cha kujihisi salama na mwenye furaha.

Mkutano wa Rais na Gavana haukuwa wa muda mrefu. Hivyo baada ya wote wawili kujiridhisha kuwa wamemaliza tofauti zao, walipeana mikono na gavana alimshukuru Rais kwa kuzidi kumuamini na alimpa hakikisho kuwa mambo yote yangekwenda kama ilivyopangwa na madaraka na serikali visingehatarishwa.

Gavana aliondoka kuelekea ofisini kwake na Rais aliamua kwenda kujipumzisha. Alitoa maagizo asibughudhiwe. Aliagiza kuwa atayemhitaji aambiwe Rais ana shughuli muhimu. Hivyo asingepokea taarifa au mgeni yoyote. Pamoja na kwamba Rais alikuwa anakwenda kujipumzisha badala ya kufikiria juu ya masuala muhimu. Hili la kuzuia kupokea mgeni yeyote lilikuwa kama amri na sheria. Maana Rais wa Mafuriko chini ya katiba waliyokuwa wameirithi kwa mkoloni, alikuwa hana tofauti na Mungu mtu. Na huu ndiyo ulikuwa

uchochoro uliotumiwa na Rais pamoja na baadhi ya watangulizi wake kuiibia Mafuriko matrilioni ya pesa. Kwani wananchi wa Mafuriko walio wengi hawakujua tofauti baina ya uhuru na ukoloni.

Kwa kutumia uungu mtu wake, Rais wa Mafuriko alikuwa akijifanyia kila alichotaka hata kuingilia uhuru wa taasisi nyingine kama bunge na mahakama bila kizuizi chochote ukiachia mbali serikali yake kuundwa na marafiki na vibaraka wake.

Rais na mawaziri wake walikuwa ni watu wa kutumia na kufuja pesa na utajiri wa Mafuriko bila kuulizwa na yeyote. Maana vyama vya upinzani vilikuwa vimebanwa na kuhujumiwa si kawaida. Vilikuwepo sawa na havipo.

Alitumia pesa ya umma kuwarubuni wapinzani na kuwarejesha kwenye chama chake pale walipotokea watu wakajiunga na upinzani. Wengine walitumwa kwenye vyama ili kuvipeleleza au kuanzisha vurugu ndani ya vyama. Viliposambaratika, walirejea kwao. Kimsingi aliihujumu nchi kwa kutumia pesa ya wananchi kwa faida ya kikundi kidogo cha wezi waliokuwa wamejificha uheshimiwa!

Songombwingo wenye vyeo

Baada ya gavana kumaliza kikao chake na Rais, alirudishwa ofisini kwake. Naye utadhani walikuwa wamekubaliana na bosi wake. Alipofika alitoa amri ya kutokuwa tayari kupokea mgeni yoyote au afisa yoyote. Hata naibu gavana alipotaka kwenda kumuona kujua kulikoni kwenye mkutano aliokuwa amemaliza kuufanya na Rais, alipewa maelezo haya ambayo hayakuwa na kipengele cha kuuliza wala kupinga. Gavana alikuwa ofisini mwake akinywa Gin kidogo ili kuondoa uchovu na mawazo kichwani. Kitu kimoja alichofanya ilikuwa ni kumpigia simu msimamizi wake wa biashara zake aliyekuwa ameumuagiza toka bara hindi.

Baada ya kuongea na mshirika wake alianza kurejea picha nzima ya mkutano na kujaribu kufikiria upya juu ya maswali ya Rais na majibu yake. Gavana alikuwa mvutaji mzuri wa cigars toka Cuba. Alivuta mtoto wa meza yake na kutoa sigara moja kubwa na kuiwasha bila kujali kuwa kile chumba kilikuwa na kiyoyozi. Alikupua moshi kwa haraka haraka na kunywa gin yake kidogo huku akiweka miguu yake juu ya meza. Kutokana na kukaa muda mrefu bila kuvuta alikwenda maliwatoni na kutema na kurudi mezani kwake akiendelea kutafakari. Pombe na ukali wa sigara vilichanganyikana kiasi cha kumfanya gavana aanze kuona kama chumba kilikuwa kinaanza kuzunguka. Ikiongezewa na mawazo ya kigweni cha ghafla, alijihisi kama kufurahi kulikochanganyikana na kuchukia. Alishusha miguu yake na kuvuta tena cigar yake kwa taratibu kama mtu anayesikiliza kitu fulani. Alijihisi kupumbaa kwa aina fulani huku akiangalia wingu la moshi mzito likitipaa taratibu chumbani.

Baada ya kumaliza zoezi lake la kuvuta cigar alirudi maliwatoni na kunawa uso huku akiangalia kunyanzi na mvi vilivyokuwa vimeanza kumshambulia. Alijisemea, “Sir Joji Kahami huweka rangi kuficha mvi. Lakini hana rangi ya kuzuia kunyanzi!” Alama za uzee zilikuwa zinaanza kuchukua mahali pake. Aliusonya uzee na kurejea kwenye chumba chake kilichokuwa aghali kuliko hata ofisi ya bosi wake yaani Rais aliyekuwa ndiyo katoka kuongea naye. Kulikuwa na kinyago cha dhahabu cha simba jike na kingine simba dume alivyokuwa amemnunulia zawadi mke wake nchini Hong Kong. Mkabala na kinyago kulikuwa na swala wengi tu ambao walitengenezwa nchini Korea ya kusini alikovinunua Anna Mugando mke wa gavana aliyemuoa baada ya kumfukuza mke wake wa kwanza. Aliuliza Anna.”Vinyago hivi vilikuwa alama ya mapenzi na ushupavu wa mume na mkewe. Kwa tafsiri nyingine ni kwamba mke au simba jike ndiye bingwa wa kumtafutia mumewe kama ambavyo Anna alikuwa amefanikiwa kumuingiza mumewe bwege kwenye kashfa la kuliibia taifa huku swala wakiwakilisha wananchi waliokuwa wanawaibia kwa ukatili sawa na simba jike awararuavyo swala. Hakika walijua kujisuta wasijue hivyo! Laiti kwa kinyago cha mkewe angeweka nyoka. Maana hakuwa na tofauti na nyoka kwa sumu yake au cha fisi kwa vile alikuwa na tamaa kama fisi. Kwa upande wake angeweka cha kenge. Maana hakuwa na tofauti na kenge ambaye huikimbia mvua kwa kujizamisha majini.

Ofisi nyingi za Mafuriko zilijaa vinyago. Kwa mtu anayejua maana yake asingeshindwa kujenga dhana kuwa vinyago hivi viliwakilisha uhovyo wa watawala wa Mafuriko ambao hawakuwa na tofauti na vinyago hasa kwa kutumiwa na majambazi toka nje ambao walikuwa wakiwaamrisha kama vibonzo vya kwenye magazeti avifanyiavyo mchoraji.

Alivingalia vinyago vile kwa zamu kana kwamba vilikuwa hai. Baada ya kumaliza kuvivinjari aliegukia upande mwingine alipokuwa ameweka ubao wenye rangi ya samawi ukinakishiwa na maneno yasemayo “Always for the noble service of my country” yaani siku zote utumishi uliotukuka kwa nchi yangu wakati ukweli wa mambo ni kwamba nchi lilikuwa tumbo lake na wezi wenzake! Kwake utumishi wake uliotukuka ilikuwa ni kinyume kabisa. Maana kama ulitukuka ni kwenye ulafi na kuiibia nchi. Katika nchi ya Mafuriko ilikuwa ni jambo la kawaida kukuta vibao kama hivi maofisini.

Gazeti la Chimbuchimbu liliwahi kuandika tahariri juu ya mantiki ya vibao kama hivi. Kwenye tahariri hii gazeti liliuliza nini maana ya kuweka vibao visemavyo “Rushwa marufuku hapa”. Lenyewe katika utafiti wake liligundua kuwa kumbe kulikuwa na maana fichi nyuma ya pazia kuwa rushwa maarufu hapa! Kulikuwa na kisa kimoja cha kuchekesha kwenye soko kuu la Mafuriko ambacho kiliandikwa marufuku kukaa hapa. Lakini gazeti la Chimbuchimbu liliwahi kuchapisha picha ikionyesha watu wakiwa wamekaa mbele ya ubao ule. Si hayo tu liliwahi kuchapisha hata picha za watu waliokuwa wakijisaidia haja ndogo mbele au wakati mwingine wakivikojolea vibao vilivyoandikwa usikojoe hapa. Baada ya kuangalia lile tangazo la “Always for the noble service of my country” alirusha ngumi hewani na kusema. “Huyu alidhani mimi ni mtoto mdogo?” Haikujulikana kama alikuwa anaongelea Rais au mtu mwingine. Lakini inavyoonekana alikuwa akiongelea Rais. Maana ndiye alikuwa ametoka kuongea naye. Aliwasha cigar nyingine huku akiimba kwa mguno wimbo maarufu wa By the Rivers of Babylon ambao aliupenda sana. Maana ulimkubusha wakati alipokuwa maskini akienda kusoma Marekani kwa meli badala ya ndege. Alikumbuka alivyokuwa akifanya vibarua vya kudeki vyoo na

kuosha vikongwe huku akiosha vyombo vya kulia vya chuo na kufuta vumbi sakatu. Kama siyo kukufuru, gavana hakuwa mtu wa kujisahaulisha kuwa alikuwa ametokea kwenye familia maskini wa kutupwa.

Alikupua moshi na kuendelea kuongea peke yake. “Huyu anaona benki yangu ndiyo chanzo cha kuanguka kwa umaarufu wake. Lakini anasahau kuwa aliingia kwa njia chafu ambazo lazima alipie. Huwezi kuongoza nchi bila sera. Huwezi kuongoza nchi ukiwa umezungukwa na wezi watupu ukaendelea kuwa maarufu. Utakuwaje maarufu wakati watu wanakutumia kufanya mashindano ya kuiibia nchi unayoienga kwa kuibomoa?” Alikupua moshi tena na kuendelea, “Kwa vile ameonyesha kutojua kitu, lazima nitengeneze pesa kwa bidii ili likitokea la kutokea niwe nimeishachukua changu. Na akiendekeza mawazo ya rafiki yake ya kutaka amrithi anaweza asimalize hata huo muda wake. Maana nchi itakuwa imefilisika kiasi cha kufanya umma ushindwe kuvumilia. Mimi sitahangaika wala kumchafua. Maana ameishachafuka zaidi ya kuchafuka. Nitajiondokea taratibu narejea zangu Washington kwenda kucheza na vijukuu vyangu.” Alicheka peka yake na kuendelea, “Inaelekea hawa wapuuzi hawanijui! Kwanza nani amfukuze nani iwapo wote tumeshirikiana. Na isitoshe karibu watoto wao wote wako kwenye pay roll yangu. Waache wambea wapige kelele maana kelele za chura hazimzuii tembo kunywa maji.”

Aliangalia saa yake na kuendelea, “Wao wameendekeza tamaa za madaraka na hawana utalamu yaani mimi nitumike kama kijiko! Impossible.”

Alivuta laptop yake na kuifungua halafu na kuandika neno la siri password. Kioo cha laptop mara kiliang’aa kwa maandishi ya dhahabu yaliyosomeka “Time time before time times you.” Yaani uwahi muda kabla muda haujakuwahi.

Alianza kuburuza cha kati kwenye sehemu ya kuongozea kompyuta ile ndogo. Ilikuwa ni kompyuta ya bei mbaya sana. Isitoshe yeye kwa ulevi na kichaa cha vitu aghali hakuwa na mpinzani. Kuna kipindi alinunua piki piki mjini Seoul Korea kusini kwa bei aghali kumbe feki! Na isitoshe zaidi ya tamaa hakujua hata kuipanda na uzee ule! Alikuwa akitapanya pesa utadhani zilikuwa zikimuwasha! Wakati yeye anawashwa na kufuja wapo waliokuwa wanawashwa na shida ndogo ndogo tu wasijue pa kupata pesa! Mara simu ililia. Ilikuwa inatoka kwa mkewe Anna Mugando ambaye alikuwa amemuoa kutokana na kushirikiana kwenye ujambazi wa kuiibia nchi. Huyu mama alikuwa akiishi Marekani.

Anna, janajike jeusi toka visiwani Uraka-ukara kwenye ziwa Nyanza lisilo hata pendeza isipokuwa kwa mikorogo, lilibahatika kuwa na ubongo unaochemka. Ni mama aliyezaliwa kuwarubuni wanaume na kuwatumia. Ni shangingi wa kutupwa ambaye kwa hila zake na ghilba angeweza kumnyang'anya hata kigoli mume! Alijaliwa ulimi mtamu uliowanasa wanaume kama chatu amnasavyo mbwa. Kwake wanaume walikuwa kama wanawake na yeye kama mwanaume kwao. Kwani alijua jinsi ya kuwatawala na kuwatumia. Alijua jinsi ya kuwanasa na kuwapagawisha kiasi cha kusahau hata nafsi na familia zao!

Alikuwa kwenye umri wake wa miaka hamsini na ushei. Ni jimama linalojua kumgeuza mwanaume mzima tena msomi kuwa kama mtoto mchanga au hata mbwa. Wanaolijua wanasema hutumia ndumba kuwaweka sawa wanaume. Maana inasemekana kuwa kabla ya kumlazimisha gavana Dadi kumuoa lilikuwa na Bwana liliyekuwa limemgeuza ndondocha hadi ndugu zake walipoamua kumshughulikia na kumtoa kwenye makucha ya mama hili walilozoea kuliita shetani Ann. Na kweli Anna alikuwa shetani tena yule mkubwa karibu na

shetani mwenyewe mama wa mashetani. Ni kiumbe aliyeupata ubinadamu kwa bahati mbaya. Maana kwa alivyokuwa amewavuruga wanaume hasa gavana wa Benki kuu ya Mafuriko alifaa aumbike nyoka. Hakuwa na huruma hata chembe linapokuja suala la tamaa ya pesa. Alibuni kampuni iliyoitwa Metameta. Aliitumia kampuni hiyo kuliibia taifa kwa kumtumia gavana mpumbavu. Ilikuwa ni rahisi kumpata. Baada ya kujua gavana huyu bwege alikuwa mlevi wa ngono lakini asiye na ujasiri wa kumkabili mtu, alimuachia mlango wazi na kuingia mtego kiasi cha kunogewa na kumuoa.

Kwa Anna gavana alikuwa kama inzi kwenye mzoga au kidonda. Kwani licha ya kuhatarisha cheo chake na maisha yake, alikuwa akifanya vitu vilivyokinzana na kiwango na aina ya usomi aliokuwa nao ambao ulimchukua miaka na bidii nyingi. Gavana alikuwa ni msomi aliyetekwa na kupotezwa na mpumbavu wa kawaida tu. Kisa udhaifu wake wa kuendeleza ngono rahisi tena toka kwa jimama ambalo halikuwa na sura. Lakini huwezi kujua aliwahi kujisemea ndugu wa mke wa kwanza wa gavana ambaye alipinduliwa na Anna. Alisema kuwa mara nyingi maua mazuri hayana harufu na maua yenye sura nzuri yana riha nzuri. Alihitimisha kuwa huenda kitu chaweza kuwa kibaya nje kikawa kizuri ndani! Walioana wakiwa watu wazima baada ya kuutumia ujana wao kwenye uhuni. Hawakuwa na shida ya watoto zaidi ya watoto wao kuwa chumo la wizi wa pesa za Mafuriko. Isitoshe ukiachia mbali gavana kuzugwa na mapenzi ya uongo, Anna alichotaka kwa gavana ilikuwa ni kumtumia kuchuma utajiri. Alikuwa na mpango wa kupa sumu afe baadaye ili akafunge ndoga na hawara yake waliyependana tangu shule waliyekuwa wamepotezana Ann alipokimbilia Marekani.

Kwa vile hawara yake huyu alijua utajiri na mapenzi ya Anna, alikuwa ameishampa talaka mkewe aliyekuwa amezaa

naye watoto nane tayari kumuoa gavana baada ya gavana bwege kuuawa. Na kama siyo kuingia kwa serikali mpya ya wezi ambayo gavana alijua angeitumia vizuri, angeishasahaulika zamani. Bahati mbaya hakujua kuwa maisha na majigambo yake yalikuwa ya muda tu pale Ann atakapoamua kumfutulia mbali kama alivyokuwa akiifutulia mbali hazina ya Mafuriko. Kweli usilojiua litakusumbua!

Baada ya kuwa wamefanikisha wizi wao, walitangaza kuwa kampuni ya Metameta ilikuwa imefilisika. Nani alilipia madeni yake? Ajuaye Mungu mwenyewe kuwa ni maskini wa Mafuriko! Jamaa yake mmoja mwanasheria aliyekuwa anatumika kusaini mikataba ya ujambazi alifikia ukwasi hadi kuagiza Mercedes Benz ya dola 200,000 toka nchini Japan ambayo aliipakiza kwenye ndege na kuingiza nchini Mafuriko bila kulipa ushuru. Hakuna mkataba uliomtoa mwanasheria huyu mpinda sheria kama ule wa ujenzi wa minara sita ya jengo la makao makuu ya BoMU yaani Bank of Mafuriko Ulaji. Wataalamu wa ujenzi wa Mafuriko walisema bei ya ujenzi wa jengo ile ilikuwa kubwa kuliko hata ile ambayo ingehitajika kama jengo kubwa mara mbili ya hili lingejengwa mwezini ambapo kila kifaa kingehitaji Shuttle ya kwendea anga za juu kukisafirisha. Wapo waliozooa kuiita minara hii minara ya Babeli. Maana wakati inajengwa, umma wa wanamafuriko ulikuwa umesambaratishwa kiuchumi na mradi huu mchafu unaong'aa kwa juu wakati nyuma ya pazia ulikuwa ni alama ya maovu ya binadamu dhidi ya binadam wenzake!

Mwanasheria huyu habithi na limbukei aliona fahari kununua Benz la bei mbaya wakati wafanyabiashara wa kihindi walianzisha vitega uchumi vya bei mbaya kule Dubai, London, Washington na Bombay. Yeye maskini aliwekeza kwenye anasa za hovyoo asijue mambo yangeweza kubadilika

na kuharibika! Na isitoshe hakuwa peke yake. Kwani wakubwa wengi wa Mafuriko waliwekeza kwenye vitu vya hovyoy wakati makuwadi wao wa kihindi wakiwekeza kwenye miradi ya maana kiuchumi kiasi cha kuwajengea maisha watoto wao huku mabosi wao wakiyabomoa maisha ya wananchi wao!

Baada ya mama kujua kuwa gavana alikuwa ni bwege, aliwaarika jamaa zake wakaanza kumtumia walivyotaka.

Baada ya simu kuita kama mara tatu hivi, gavana alizima cigar yake haraka maana bi mkubwa alikuwa kwenye laini ya simu. Mara alijibu huku akilazimisha tabasamu la uongo kama mtu aliyekuwa akijifuta futa machozi baada ya kusikia hodi mlangoni. “Hello sugar, Unaendeleaje la Aziz?”

“Sina tatizo. Je huyo bwege wetu alikuwa na jipya gani?” Gavana alijibu kwa mkato “Hana jipya lolote sana sana ni umbea na woga tu vinavyomsumbua.” Mke wa Gavana. “Je honey ile safari yetu ya Dubai kukagua miradi yetu bado ipo? Maana ile ndege yetu nimeisha i-summon kutoka London tayari kwa msafara.”

“Honey inabidi uende peke yako. Na achana na kuagiza ndege yetu. Maana huyu jamaa alivyoanza kuamka inabidi niwe karibu na nipitie taarifa zake za siri kama atakuja na hatari yoyote nami nimkabili na uchafu wake au nibwage manyanga na kurejea zangu Washington kucheza na wajukuu.” Alisema huku akitabasamu peke yake. Anna kusikia akiwataja wajukuu zake ambao walikuwa wamezaliwa na mke wa kwanza alisonya na kusema, “Usinichefue na mapaka wako uliowapata kwa huyo malaya wako wa zamani.” Gavana kujua alikuwa amekosea alijitetea haraka, “Honey nisamehe. Ulimi unajua aaa hauna mfupa sitarudia sugar wangu.” Mke wa gavana hakujibu zaidi ya kuendelea kutokota na hasira zake. Ili kuua mada hii gavana aliendelea, “Ila ukitoka Dubai

ningeshauri upitie Argentina angalau ulete japo kondoo watatu. Si unajua pasaka imekaribia honey.” Anna kwa kujua udhaifu wa mumewe na hali aliyokuwa anapambana nayo hakutaka kuendeleza hasira juu ya wajukuu wa mume wake bwege. “Honey pia kumbuka kuwa yale madini tuliyotuma kule Brussels hajawa counter-checked. Hivyo nimeamua yule mtoto wa kaka yangu aliyemaliza kusomea jiolojia kwenye chuo kikuu cha Roughborough awe wakala wetu wa Brussels. Je wewe una ushauri gani?” Aliuliza Anna. “Okey Oke hamna tatizo. Je hana mdomo mpana? Maana kwa hali ilivyo hawa kondoo wetu wameanza kuamka hasa hivi vijigazeti vya uongo na umbea. Hivyo inabidi umuonye kuwa akisema hovy hovy anaandaa kifo chake. Okey.” Gavana alijibu huku akishusha pumzi na kumshukuru Mungu kwa mkewe kuingia mambo ya biashara badala ya wivu. Gavana alikumbuka jambo na kuendelea kwenye simu, “Hiyo safari uliyonitaarifu ndiyo hivyo kwa hali ilivyo sitaweza kwenda. Nitakaa angalau vumbi litulie. Na wewe ukienda huko Dubai hakikisha huandamani na wasaidizi wako. Maana watu hawaaminiki siku hizi. Na isitoshe kikulacho siku zote ki nguoni mwako.”

Alisogeza Laptop yake vizuri na kuendelea, “Au unaonaje badala ya kutafuta mtu tusiye na uhakika naye tumhamishe Rechwo akasimamie miradi yetu?”

“Lakini Rechwo hapendi kuishi Uarabuni si unajua anasimamia pia hisa za Meta meta kwenye mabenki ya hapa. Hatuwezi kumhamisha maana hawa jamaa zetu siwaamini wanaweza kutuibia.” Alijibu mke wa gavana.

Maskini wakati gavana akiwahofia wasaidizi wa mkewe hakujua kuwa kimlacho yeye kilikuwa nguoni mwake! Laiti angejua mipango ya mkewe wala asingekufuru kusema aliyokuwa akijiropokea! Aliendelea, “ Mimi ningeshauri

uchukue ndege hadi Nairobi. Usiku nitaongea na rubani wa ndege yetu binafsi ile Gulf stream namba five aje aku-pick pale na kukupeleka kwanza hadi Athens kuelekea Uppsala Sweden then uelekee Dubai ambapo utaingia na kutoka usiku. Miji yote utakayokwenda hakikisha unavaa mascarade na kutembelea miradi yetu usiku. Okey?” Mawasiliano hayakuwa mazuri hivyo hakisikia vizuri alichokuwa amesema mkewe. Aliendelea, “Utafikia kwa shehe Makhtoum badala ya hotelini kwetu ili kuepuka hawa wambea wa media kama watakuwa wamekufatilia au kum-alert mtu wao. Najua wana mtandao mkubwa kuliko hata wa Rais wetu.”

“Okey dear.” Mkewe gavana alikata simu. Anna alikata simu na kumpigia mke wa waziri mkubwa ambaye ndiye aliyemuunganisha na gavana aliyekuja kumuoia baada ya biashara yao kunoga. Licha ya mke wa waziri mkubwa yeye na mke wa Rais wa zamani walikuwa ni marafiki na washirika wakubwa kwenye biashara zao za nyuma ya pazia. Aliheshimiana sana na mke wa waziri mkubwa kuliko hata mke wa Rais. Maana naye ndiye aliyemuunganisha na mke wa Rais wa zamani wakati waziri mkubwa alipokuwa waziri wa kawaida. Kwenye harusi ya binti mkubwa wa waziri mkubwa, Gavana alitoa zawadi ya pete ya emerald pamoja na kuleta asusa zote kwa kuagiza kondoo kutoka kwenye shamba lake la Argentina.

Pia aliagiza mvinyo aina ya Sangiovese Rubicone toka nchini Ufaransa uliogharimu dola za kimarekani milioni moja. Pia ulikuwapo mvinyo aina ya Campanelli 177na Giacondi rouge toka Utaliano uliogharimu Dola za kimarekani laki saba.

Harusi ile ilikuwa si ya kawaida. Wataalamu wa uchambuzi na masuala ya matanuzi walisema kuwa hata wafalme wanaochezea mafuta wa nchi za kiarabu hawakuwa

na jeuri ya pesa kama ya watawala wa Mafuriko. Maana hata majumba yao yalikuwa ni makasri ya bei mbaya ambayo yangetokea mashindano ya nchi gani yenye nyumba aghali basi Mafuriko ingefurika medali za ushindi. Pia kama yangefanyika mashindano ya ufisadi na matumizi ya hovyoy na uchafu mwingine kama huo, bila shaka Mafuriko ingenyakua medali zote. Gavana na mkewe mfanya biashara ya wizi, walikuwa wakitumia muda mwingi kwa mwaka kusafiri kwenda kuficha pesa yao na kukagua miradi yao nje ya nchi huku safari zote hizi zikigharimiwa na hazina hiyo hiyo waliyokuwa wakiibia!

Walikuwa wakiingiza pesa kuliko hata nusu ya bajeti ya Mafuriko. Ama kweli walijua kuiba. Watu hawa, Zengeni alizoea kuwaita vichaa. Maana walikuwa wana pesa ambayo wasingeweza kuitumia na kuimaliza hata asilimia moja! Walikuwa ni wagonjwa wa tamaa na roho mbaya ambao wao kuona masifuri yamejaa kwenye vitabu vyao vya akiba ilikuwa ni raha kuliko kuona maskini angalau mmoja akiondokana na umaskini.

Zengeni alizoea kusema wana mashetani malafi miilini mwao. Maana kama ni umaskini waliujua zaidi ikizingatiwa kuwa gavana na mkewe walikuwa watoto wa masikini tena wale wa kunuka. Na kama siyo siasa safi ya Rais wa kwanza wa Mafuriko, huenda wasingesoma na badala yake wangeishia kuwa makahaba na majambazi. Maana walisoma bure ingawa elimu hii waliyoipata bure waliitumia kuihujumu nchi hiyo hiyo iliyowaondoa kwenye umaskini wa kunuka! Kweli wahenga walisema tenda wema uondoke na heri kumfadhili mbuzi maana mwanadamu ana maudhi.

Kuonyesha jinsi viumbe hawa ambavyo walikuwa wanyama, kila jumapili hawakukosa kanisani! Walikuwa wakitoa pesa nyingi kama sadaka. Na hii ilifanya hata viongozi

wa kanisa lao kuwapenda na kuwapa upendeleo maalumu ili hali wakijua fika kuwa zile sadaka zilitokana na dhambi ya kuua umma kwa umaskini! Kuna siku mchungaji aliwaomba waumini kuwaombea watu hawa kwa mchango wao wa kueneza neno la Mungu! Maskini hawakujua kuwa Mungu siyo kipofu kama wao! Mchungaji hakujua kuwa alikuwa amejigeuza chui awalaye kondoo wake! Hakujua kuwa alijigeuza mtoza ushuru akalitumikia tumbo badala ya Mungu wake!

Mwalimu azindua umaskini!

Baada ya Zengeni kuzindua mradi kama alivyokuwa akisema, mauzo hayakuwa mabaya ukiachia mbali baadhi wa wateja kuja na maombi ya mikopo. Kama mkewe, biashara ilianza vizuri. Kwani siku ya ufunguzi, mkuu wa shule alipendekeza mboga zote zinunuliwe ili kuwa chakula cha siku hiyo cha wanafunzi ambao kama kawaida ya watoto watundu walimuongezea jina jingine la Chinga mboga mboga na mkewe mwalimu Vitafunwa.

Pamoja na kwamba wanafunzi walikuwa wakichukia mchicha, siku hiyo walifurahi kula mboga iliyokuwa imezalishwa shuleni kwao na mtu waliyekuwa wakimfahamu. Hawakuwa wakichukia mboga kwa sababu zilikuwa chakula kibaya. Bali walizichukia kutokana na kutokuwa na uhakika wa jinsi zilivyozalishwa. Mwalimu wa somo la bailojia alizoea kuwaambia kuwa wao kama wasomi ilibidi waepuke kula ili mradi wamekula. Alikuwa sahihi. Maana mboga nyingi zilikuwa zikizalishwa kwenye vijito na chemi chemi zilizokuwa zimechafuliwa na viwanda vilivyokuwa vimejengwa hovyo huku vikitiririsha kemikali mbali mbali hatari kwenye vijito na chemi chemi hizo.

Jambo la ajabu lilitokea. Kwenye ubao wa matangazo mwanafunzi mtundu alikuwa ameweka tangazo lililoanidkwa. “Tumeona vitu vyako Mwalimu Chinga Mboga mboga na mama Vitafunwa wapendwa, endelea na utundu na ujasiliamali huo si haba.” Zengeni alishangaa jina la Machinga lilivyokuwa limesambaa hadi hata kwa wanafunzi. Tangazo hili pamoja na kuwa la kitoto na utani lilimfariji kugundua kuwa kumbe jumua ya pale shuleni ilikuwa ikitambua

mchango wake kwake. Kwa upande wa Nengoma alikuwa hata ameanza kunenepa si haba. Maana ndani ya miezi mitatu alikuwa ameishafungua akaunti ya biashara kwenye benki ya taifa ya biashara kabla haijabinafsishwa akitegemea kuwa kama angekuwa mteja mzuri baadaye angeweza kupata mkopo. Alikuwa ameishajiwekea takribani shilingi laki moja baada ya kuondoa matumizi ya kawaida na gharama za kuendesha mradi. Mume wake alizoea kumtania kwa kumuita mama Vitafunwa au Bi. Tajiri. Miradi hii pamoja na kuleta changamoto, ilileta faraja ya aina yake ukiachia mbali masikitiko kuwa hali ilivyokuwa ni kwamba wangeachana na ualimu. Hili liliwasononesha. Kwa sababu kwa kuacha kwao kazi ya kitaaluma na kwenda kwenye kazi zisizo za kitaaluma taifa lingepata hasara. Maana kila alipokumbuka pesa iliyotumika kuwasomesha walisikitika. Lakini hawakuwa na jinsi. Isitoshe Nengoma alipokuwa akiangalia jinsi wanawake wa walimu wenzake ambao hawakuwa na elimu wala ajira aliishia kusikitika na kujiona kama mwenye bahati. Hivyo kwao kuacha walimu ilikuwa ni kama usaliti. Lakini waliliwazwa na ukweli kuwa hawakufikia uamuzi ule kwa kutaka bali kulazimika. Maana ushikwapo shikamana wahenga walisema.

Ilibidi mapenzi ya taifa yasiwakwaze. Isitoshe wakati wao wakifikiria taifa kuna watu walikuwa wameishalisahau na kulihujumu. Tena watu waliokuwa na maisha na nyadhifa bora kuliko wao.

Siku moja kwenye kikao cha mke na mme kulijadili suala la taifa na maisha ya kimachinga, walifikia hatima kuwa hata kama wao wangeendelea kufunga mkanda ili walitumikie taifa ingekuwa ni bure. Maana kulikuwa na watu tena wenye kauli na madaraka waliokuwa wameamua kulibomoa. Hivyo kuendelea kushikilia utaifa ilikuwa sawa na kujaza maji

kwenye pakacha. Zengeni alizoea kusema kifo cha wengi ni harusi. Nengoma naye alizoea kusema, kila ilipojitokeza hofu hii, kuwa hakuna haja ya kujenga taifa ambalo wajanja walikuwa wakilibomoa bila sababu zaidi ya uroho wao.

Biashara ya Zengeni na mkewe iliendelea vizuri huku maandalizi ya kuacha kazi yakiwa ndiyo yamepamba moto yamekamilika. Walionea fahari kujajiri badala ya kuajiriwa ambako katika nchi ya Mafuriko hakukuwa na tofauti na utumwa. Walikuwa wameamua kuachana na ukuku na kukumbatia ukanga hata kama mbele kulikuwa na changamoto nyingi na kubwa. Ndani ya miezi mitano, walikuwa wameishafanya tathmini na kuamua kuandika barua za kuacha kazi. Maana pesa waliyokuwa wameishaweka kibindoni haikuwa haba ikilinganishwa na kiduchu walichokuwa wakipata kila mwisho wa mwezi baada ya suluba nyingi na kubwa. Kutokana na kuwa na mahusiano mazuri na mkuu wa shule, aliwakubalia kuacha kazi kwao bila masharti wala vikwazo. Lakini aliwaomba angalau wamsukume hadi kwenye likizo ya katikati ya mwaka ili awe amepata walimu wa kuchukua nafaisi zao. Nao kwa heshima yake walimkubalia kuendelea hadi muda aliotaka. Hivyo wangeendelea kufanya kazi nje ya mkataba hadi mwezi wa sita.

Wakati wakingojea kuacha kazi ya ualimu, pigo lilitokea. Kutokana na ukosefu wa maji uliokuwa unalikabili taifa la Mafuriko, ugonjwa wa kipindupindu uliibuka kiasi cha serikali kupiga marufuku biashara ndogo ndogo zote. Mabwana afya nao waliutumia mwanya huu kuwakamata na kuwaomba rushwa wale waliovunja amri hii ya serikali. Makali ya kwanza ya amri hii yalimkumba Zengeni. Kwani afisa wa afya wa eneo lao aliandika barua rasmi kumfahamisha amri ya serikali kupiga marufuku biashara ndogo ndogo. Hivyo barua hii ilihitimisha ufanisi wa Nengoma na Zengeni. Kwani aliiona

biashara yake ikizama. Zengeni alizoea kusema kuwa mbuzi wa maskini hazai na akizaa basi huzaa dume. Maana alikuwa amekataa kusomea sheria kwa kuupenda ualimu. Wenzake waliokuwa wamesomea sheria walikuwa wakiingiza pesa kutokana na wingi wa kesi za uhujumu wa mali ya umma na kusaini mikataba ya wizi ya wakubwa wa serikali ya Mafuriko. Mmojawapo alikuwa ndugu wa hawara mke wa gavana aliyekuwa akiendesha gari la thamani ya dola 200,000 ambaye walisoma wote na alikuwa akimshinda darasani. Alikuwa na utajiri usio wa kawaida. Ingawa alikuwa bingwa wa kufuja pesa bado hakuweza kuufanya kitu utajiri wake ambao mwingi ulitokana na kusaini mikataba ya kuuza machimbo ya madini ya serikali kwa wafanyabiashara binafsi walioshirikiana na watawala wa Mafuriko kwenye biashara hii chafu. Zengeni, alimuomba mkuu wa shule kununua mboga mboga zake zote na ukawa ndiyo mwisho wa miradi hii miwili ya wawili hawa. Tukio hili liliongeza hasira kwa Zengeni na Nengoma dhidi ya serikali ya Mafuriko ambayo waliita ya kijambazi bila kuficha. Walijawa na hasira na chuki kiasi cha kuanza kuwahamasisha watu wa karibu yao kuichukia serikali. Waliwahimiza wasichague tena chama kilichokuwa kimetawala. Maana badala ya kuwaletea utajiri kama kilivyowaahidi kwenye kampeni za uchaguzi, kiliwaletea umaskini huku viongozi wake wakitajirika kwa mgongo wa wananchi.

Baada ya kuona kuwa mipango yao imeingiliwa na serikali ambayo siku zote Zengeni aliita ya kikoloni na kijambazi, aliamua kuanza kuandika makala za kuikosoa kwenye gazeti la Chimbuchimbu. Bahati nzuri hata utawala wa gazeti la Chimbuchimbu ulipenda sana makala zake kiasi cha kumteua kuwa mchambuzi wake maalumu. Alipata wasomaji na mashabiki wengi kiasi cha mauzo ya gazeti kuongezeka. Kama ulikuwa ni mchuzi basi Zengeni hata baadaye Nengoma

walikuwa ndiyo viungo. Kama chao, basi wao sukari. Kutokana na Zengeni kuwa mwalimu wa fasihi, makala zake nyingi zilivutia wasomaji kiasi cha kuongeza wasomaji wa gazeti la Chimbuchimbu hasa siku ya jumatano zilipokuwa zikitoka makala zake kwenye safu yake ya Darubini. Hii ilimpa faraja hasa ukichukulia kuwa hata uongozi wa gazeti haukuwa wezi wa fadhila. Ulimtaarifu rasmi kuutambua mchango wake. Hili lilimpa faraja sana kuona kuwa naye ni sehemu ya timu ya kudai mabadiliko katika kuendesha nchi yake ambayo makali ya ulafi na ufisadi wa utawala wake mbovu licha ya kuwakumba wananchi wote, yalikuwa yamemkumba yeye na mkewe kwa namna ya pekee. Maana kama siyo ufisadi na upogo wao biashara zao zisingeuawa. Kwao, chanzo cha kipindupindu hawakuwa wadudu waitwao vibrio cholerae bali watawala wa Mafuriko. Aliandika makala nyingi kuutaka umma uiponde badala ya kuikubali. Maana kitendo hiki kilikuwa kinaugeuza umma mataahira hata wapumbavu wasioweza kupima mambo. Aliita ripoti hii unajisi mkubwa kwa taifa la Mafuriko. Hacusita kumshauri Rais aache ubabaishaji na kujidanganya kuwa angeweza kufanikisha malengo machafu ya kutawala kwa uongo badala ya kanuni na sheria. Pamoja na kuutambua mchango wake kwa maneno, utawala wa Chimbuchimbu ulikuwa ukichelewesha kumlipa pesa yake kutokana na mauzo mabaya yaliyokuwa yakisababishwa na hujuma na vikwazo vya serikali. Ilifikia mahali akaanza kutishia kuigeuzia kalamu yake kwa gazeti. Maana, alizoea kusema kuwa huwezi kupigana na adui yako iwapo una tabia na matendo kama yeye. Alikuwa akiudhika kutokana na gazeti kuwa mwiba kwa serikali juu ya uwajibikaji lakini lenyewe lisiwajibike kwa watendaji wake.

Kashfa ya Richmen ilikuwa inaendelea ingawa nyuma ya pazia kila juhudi zilikuwa zinafanywa ili kuhakikisha kashfa hii

inauawa na waziri mkubwa anasafishwa.

Tume iliyokuwa inangoja kutoa ripoti yake hatimaye ilitoa ripoti hiyo. Ilikuwa ni ripoti ambayo Zengeni aliita ya aibu na msiba kwa taifa. Siku ya kutolewa ripoti juu ya kashfa ya Richmen, mkuu wa kikosi cha kuzuia wizi alikuja na ripoti ya kurasa nne ambayo kimsingi haikuwa na chochote cha maana bali kuwasafisha wezi waliokuwa nyuma ya pazia. Maana ripoti haikuelezea kuwahoji washukiwa wala vyanzo vyake vya ushahidi. Ilikuwa ni ripoti ya kisiasa zaidi iliyolenga kuhalalisha haramu na kuharamisha halali yaani malalamiko ya umma kuonekana kama umbea! Ilikosa hata chembe ya taaluma! Ripoti hii ilikuwa inaudhi. Kwani hata magazeti mengine yaliyokuwa yakilala kitanda kimoja na serikali yalionekana kuchukia kiasi cha kuandika tahariri zenye kuponda ripoti hiyo. Ila yalifanya hivyo kwa ujanja na umakini mkubwa kuepuka kuukata mkono uliokuwa ukiwatupia makombo. Kwao mkate wao ulikuwa bora kuliko taifa. Walikuwa tayari kuliangamiza taifa kwa malipo machafu yatokanayo na damu za ndugu zao hata wao! Kashfa ilikuwa imezimwa. Lakini tatizo la ukame lilikuwa linaendelea. Hili hawakulizima. Wakati wakubwa wakiendelea kusafishana na kupanga mikakati ya kuzima uovu wao, tatizo nalo lilizidi kujiweka wazi. Hali ilianza kuwa mbaya kiasi cha kuwaumbua. Taarifa za kusambaa kwa kipindupindu, watu kukesha wakisaka maji bila kwenda kufanya kazi, kuzimwa kwa mitambo ya umeme na kuporomoka kwa uchumi ulikuwa mtihani ambao ulikuwa umewaelekea watawala.

Katika nchi zenye kutawaliwa na matumbo na kufikiri kwa njaa, watawala walitumia msemu wa kufa kufaana. Kwani kwao hiki kilikuwa ni kipindi cha neema cha kuutumia umma kuvuna wasipopanda huku wakivuna pesa na kupanda umaskini na mateso kwa watu wasio na hatia waliokuwa

wametenda kosa la kuwaamini watu wasioaminika na kuwategemea watu wasiotegemeka. Kweli shukrani ya punda siku zote ni mateke. Maana mtu aliyewaona watawala wakati wa uchaguzi wakijifanya watu halafu angewakuta wakifanya unyama waliokuwa wakiufanya, asingeamini! Lakini ndivyo ilivyokuwa.

Pamoja na Rais kujiridhisha kutokana na ushauri na taarifa vya uongo alivyokuwa akipewa na wasaidizi wake, na hakikisho la uongo toka kwa waziri wake mkubwa, hali ilikuwa mbaya kiasi cha kuufanya umma uanze kuamka na kuachana na woga na kuonyesha hasira zake kwa serikali japo kwa maneno. Watawala hawakutikisika. Maana maneno matupu hayavunji mfupa na isitoshe maji ya moto hayachomi nyumba. Hapa ndipo Zengeni kwenye makala zake alizoea kuwalinganisha watu wa Mafuriko na kondoo hata kuku kwa kukumbatia uoza bila kujitokeza mitaani kuuondoa. Zilianza taarifa na makala magazetini. Baadaye mjadala wa Mafuriko na hatima yake ulihamia kwenye vijawe vya kahawa, migahawa ya mama ntilie, mabaa hata kwenye mabasi ya umma. Umma ulianza kuotesha dhamira na mbegu ya kuuasi mfumo wa ukondoo na uganga njaa. Hata hivyo watawala wa Mafuriko walikuwa na bahati ya mtende. Maana umma ulichelewa kuamka na kuchukua hatua madhubuti mapema. Umma ulianza kukengeuka taratibu na kufikiria kuasi viapo vya uaminifu kwa watawala ambao kimsingi walikuwa si watawala wala viongozi bali watu wala watu. Umma ulianza kutaka kujua kilichokuwa kikiendelea nyuma ya pazia. Ulianza kutaka viapo vitekelezwe kwa vitendo na siyo maneno. Ulianza kuviita viapo vya uhalifu badala ya uaminifu! Hakika umma ulianza kujenga hoja nzito ya mabadiliko. Maneno kama “Mageuzi sasa”, “Tumeuchoka ukondoo” na mengine mengi makali yalianza kuwa msamiati wa kila siku kwenye vinywa

vya umma. Kuvunjika moyo kulianza kujitokea wazi wazi katika nyanja zote za chini za maisha nchi nzima. Wanafunzi wa vyuo vikuu walianza kuandamana na kugoma kupinga madhira waliyokuwa wakipata wao na wananchi wengine. Taasisi zisizo za kiserikali zilianza kuondoa blanketi la woga na uganga njaa na kusema wazi kuwa nchi ilikuwa imevamiwa na viwavi watu. Barua za wasomaji kwenye magazeti mbali mbali zilianza kuchukua mwelekeo mpya wa kuliita koleo kwa jina lake badala ya kijiko kikubwa. Umma ulianza kuhoji na kuhoji na kuhoji kila jambo. Umma ulianza kujaribu kulifunua pazia ili kilichokuwako nyuma kionekane na kila jicho la wananchi. Kwa kiasi fulani vyama vya upinzani vilianza kupata nguvu na imani na umma uliokuwa umedanganywa na kuvichukulia kama adui wakati adui ilikuwa ni serikali.

Wakulima vijijini walizidi kupoteza matumaini. Maana baada ya hali kuwa mbaya, serikali ilijichimbua mijini huku ikiwasahau watu wa vijijini. Ilifikia mahali watu wakawa wanasema kuwa Mafuriko ilikuwa ni mkusanyiko wa nchi mbili tofauti yaani mijini na vijijini! Wakulima walianza kugomea mazao yao kukopwa na serikali na mawakala wake. Wapo hata walioanza kuhoji uhalali wa kuilipa kodi serikali fisadi. Wengine walienda mbali kiasi cha kutaka bunge lipige kura ya kutokuwa na imani na Rais. Na kama siyo chama tawala kuwa na wabunge wengi waliozoea kuwaita misukule, mbona serikali ingeanguka mapema!

Katika historia ya nchi ya Mafuriko, haikuwa imewahi kutokea kwa watu wa vijiji kupata ujasiri wa kushuku ithibati ya serikali. Lakini hali ilivyokuwa ikienda hii haikuwa siri tena. Wanatu wa mashambani walikuwa wamesema imetosha. Maana wakati watu wa mijini wakilalamika angalau walikuwa na ahueni ikilinganishwa na watu wa mashambani ambao siku zote walikuwa kama shamba la chama tawala kujizoelea kura

na kushinda kwa kishindo.

Wapo wanaosema waliupata ujasiri baada ya kusikia kilichokuwa kimetokea nchi jirani ya Mizengwe ambapo chama tawala kilipoteza serikali na viongozi wake kuishia kufungwa na kufilisiwa mali walizokuwa wamejilimbikizia toka kwenye taasisi za umma. Moto ulioanzia Mizengwe ulianza kusambaa taratibu kuelekea Mafuriko. Pia ujirani ulichangia sana pamoja na serikali ya Mafuriko kuwa fisidi. Maana watu wengi wa Mafuriko hasa wa mipakani wana udugu wa damu na nchi jirani. Maana kabla ya kugawanywa na wakoloni nchi hizi zilikuwa nchi moja yenye falme ndogo ndogo ndani mwake. Wanakijiji waligeuka wanasiasa ghafla wengine kufikia hata kutaka wabunge wao wajiuzulu. Maana walipotaka maelezo ya mateso yao walijibiwa ukame. Walipouliza juu ya wizi wa pesa na miradi hewa baadhi ya wabunge walipiga siasa badala ya kuwaeleza ukweli. Ukame uligeuka kuwa sababu ya kila kitu hata kile kilichokuwa kimetokea kabla ya huo ukame. Watu walianza kudai hapakuwa na ukame wa kimazingira bali kimawazo na visheni!

Wengine walikwenda hatua mia mbele kudai kuwa tatizo la Mafuriko haukuwa ukame bali upofu na ulafi wa watawala waliokuwa wamefurika kila pembe ya nchi kwenye ngazi za chini za juu. Katika jimbo la Kemete ambalo ni jimbo la Zengeni, mbunge alikosa la kuwambia na kusingizia upinzani. Watu walianza utani wa kusema” akifa mtu upinzani au ukame, isiponyesha, mvua upinzani.”

Wakati wanasiasa wakiendelea kupiga siasa, uchumi ulizorota na kuporomoka huku bei za vitu zikipanda hovyoy hovyoy huku wafanyabiashara wa kigeni wakiwalangua wazalendo. Maana licha ya viwanda vingi kumilkiwa na wageni, vilifungwa kutokana na kukosekana umeme. Umeme ulianza kuwa wa mgawo. Ila wakubwa hawakuwa na mgawo!

Walichofanya ambacho kilichochea hasira za wananchi ni kuleta mita za umeme zilizoitwa BUKU yaani Bania Umeme Kadri Unavyopaswa. Mita hizi zilileta malalamiko na migomo. Maana zilifungwa kwenye majumba ya watu maskini huku matajiri na watawala wakiendelea kutumia umeme vibaya tena bila kulipia.

Shirika la umeme la Mafuriko National Electrical Company (MANESCO) nalo halikusalimika. Lilijikuta likifilisika kutokana na serikali na wakubwa kutolipia umeme waliokuwa wakiutumia. Kuwazuga wananchi walisingizia menejimenti ya shirika. Hivyo walileta nyingine ya kigeni iliyoliulia mbali kabisa shirika hili ambalo kama siyo wakubwa na serikali kutolipia umeme waliokuwa wakitumia lisingefilisika. Kuongeza chumvi kwenye donda hata hii menejimenti ya kigeni iliyoletwa na kuingizwa kwa mtutu wa bunduki, ilivuna pesa na kuliacha shirika lijifie kama ng'ombe aliyekosa malisho wakati wa kiangazi. Ilikuwa kujulikana baadaye kuwa kumbe hii menejimenti ya kigeni ilikuwa mradi wa mashemeji zake mtawala wa zamani wa Mafuriko.

Hata hivyo, MANESCO ishukuru Mungu. Kwani uhai wake ulitegemea kuwapandishia watu maskini ankara kiasi cha kuwachanganya na kusababisha malalamiko. Bahati mbaya watu wa Mafuriko walikuwa wamelewa sifa za watawala. Walizoea kuwaambia kuwa walikuwa ni taifa la upendo. Hivyo imani ya upendo ilikua na kuwa sugu mioyoni mwa wananchi kiasi cha kuliwa wakijiona. Walikuwa kama kondoo mbele ya mbwa mwitu. Ajabu waliowaaminisha kuwa Mafuriko ilikuwa nchi ya upendo, hawakuwa na upendo na taifa wala watu wake. Kwao upendo ulikuwa ni ukondoo wa wananchi kushuhudia nchi ikiangamia. Waliogopa kuchukia mwanzoni. Kwani kwa kufanya hivyo wangechafua rekodi yao ya kuwa taifa la upendo. Wakati maskini wakileweshwa na

sifa hizi za uongo, kama mbwa mwitu kwenye mzoga wa tembo,watawala waliendelea kuliibia taifa wao wake,watoto na marafiki zao waliotokea kuwa matajiri wa kutupwa huku wananchi wakiendelea kuwa maskini wa kutupwa!

Ajabu maskini kwa maskini walikuwa hawapendani. Maana kama wangelikuwa na upendo wa kweli siyo wa imani wasingewachoma vibaka na vidokozi huku wakiwanyenyekea majambazi wakubwa kwa vile walikuwa ama na pesa au madaraka. Kuleta menejimenti ya kigeni kuliongezea chumvi kwenye kidonda. Maana kampuni la kigeni liitwalo Net Problem Group lililetwa kukuweka miundo mbinu mpya kumbe ilikuwa siyo kuweka miundo mbinu mipya bali mbinu na miundo mipya ya kuuibia umma! Kampuni hili ndiyo liliongezea machungu. Maana mwaka mzima liliofanya kazi ilikuwa ni kazi ya kutorosha pesa na kutokarabati miundo mbinu ya shirika la MANESCO kiasi cha kuliacha likiwa limefilisika na kutaniwa kwa kuitwa Mkangafu! Baya zaidi baada ya mwaka mmoja kampuni hilo kufanikisha wizi wake, iligundulika kuwa kumbe wakubwa walikuwa wamelileta ili kulitumia kujitajirisha! Na hali hii ilikuwa karibu kwenye kila sekta iliyokuwa na kipato kilichoishia kwenye mifuko ya kundi dogo la watawala. Hali ilikuwa mbaya.

Katika tathmini binafsi iliyowahi kufanywa na Zengeni wakati akiandika makala zake, aligundua kuwa:

Raia wa kawaida wa Mafuriko alikuwa akiibiwa takribani dola 86 kwa mwaka katika sekta ya nishati.

Raia huyu huyu wa Mafuriko alikuwa akipoteza zaidi ya dola 56 kwa mwaka kwenye huduma ya maji.

Katika elimu alikuwa akipoteza si chini ya dola 40 kwa mwaka bila kuingiza maeneo mengine kama afya, usafari, chakula na mengine. Katika kuangalia kipato cha jumla cha mwananchi wa Mafuriko ambacho kilikuwa dola 160 kwa

mwaka, Zengeni aligundua kuwa kumbe hii dola 160 ilikuwa ni hasi ya mapato. Maana mzigo aliokuwa amebeshwa raia wa Mafuriko ulikuwa ni mkubwa kuliko nchi yoyote duniani. Wakati mambo yakizidi kuharibika, Rais na maafisa wake walizidi kuwachafua watu kwa kuwaahidi kuwa wangepadili maisha yao na kujihisi wako peponi. Lakini ukweli ulikuwa ni kwamba pepo iliyokuwa imeahidiwa haikuwa pepo kitu bali jehnamu. Na kweli maisha ya wananchi yalibadiliika kutoka peponi walipokuwa! Kwa jinsi watawala walivyojua kukufuru mtu angehoji utimamu wa vichwa vyao. Maana waliwachukulia wananchi kama vipofu kiasi cha kujiamani na kuwaaminsha kuwa usiku ulikuwa mchana! Ni watawala walioota ndoto za mchana na kuzichukulia kama ukweli!

Rais wa zamani wa Mafuriko Denjamani Makapi aligundulika kuwa yeye na mkewe walikuwa wamilki wa makampuni ya wizi ya ANDE yaani Anna and Denjamani na ManPower consortium lililokuwa na makampuni mengine madogo yakimilkiwa na watoto marafiki hata wakwe zao. Kampuni hili lilikuwa na hisa karibu katika kila mradi wa maana uliokuwa umeanzishwa chini ya siasa za Ubinafsi.

Mtoto wa rais aitwaye Nicas na mkewe aitwaye Forester walikuwa na kampuni lao litwalo Fosnic.

Hadhi ya Rais aliyekuwa madarakani ilishuka kiasi cha kuanza kuitwa kibaka wazi wazi na baadhi ya wachambuzi wa mambo. Naye kwa kujua ukweli hakuweza kuchukua hatua zozote zaidi ya kutoa vitisho mara kwa mara. Maana aliogopa kuzidi kuutibua umma uliokuwa umemchoka yeye na marafiki zake aliokuwa amewajaza kwenye nafasi za juu hata bila ya kuwa na sifa! Angechukua hatua gani wakati mbele ya umma alikuwa mheshimiwa lakini nyuma ya pazia alikuwa ameishiwa kiasi cha kuonekana kama kibaka hata jambazi? Hakupenda kuwaamsha simba waliokuwa wamelala tena njaa. Alijitahidi

kila alivyoweza kukaa kimya ingawa hatimaye halikuwa jibu. Waziri wake mkubwa kwa unafiki alijitia kutembelea mikoa mara kwa mara akihimiza maendeleo wakati nyuma ya pazia alikuwa mhujumu mkubwa na kikwazo cha maendeleo hayo hayo aliyokuwa akihubiri kwa mdomo na kuyazuia kwa matendo yake machafu. Kama kuna kitu alikijua sana hakikuwa kingine bali unafiki. Maana hata marehemu baba yake alikuwa amemchoka kiasi cha kumwambia kuwa alikuwa mwizi hata kama alikuwa akimsaidia. Asiyesikia la mkuu huvunjika guu. Maana baada ya kifo cha baba yake siku alipoteuliwa kuwa waziri mkubwa watu wengi walihoji ni lini alikuwa ameokoka na kuachana na wizi. Walizidi kuhoji hata kama alikuwa ameokoka je alikuwa amerejesha mali za umma alizokuwa ameiba kwa mujibu wa shutuma za baba yake ambaye alimjua kuliko mtu yeyote. Kila swali hili lilipojitokeza alijitahidi kulipuuzia huku akijifanya hasikii. Aliendela kujionyesha kama mchapa kazi wakati ukweli ulikuwa ni kwamba alikuwa na jambazi aliyekuwa amejificha nyuma ya madaraka ambayo alifuja nyuma ya pazia akihoka kwa kila mbinu hili lisijulikane. Hata hivyo umma uliendelea kuuliza swali lake huku ukishinikiza atimuliwe kazi na kuchunguzwa na wenzake waliokuwa wanajulikana kwa ufisadi na ulafi wao.

Pamoja na kujibaraguza na kujifanya kiongozi anayefaa, magazeti ambayo yalikuwa hayakufunga ndoa na ujambazi uliokuwa unaendelea yaliendelea kumsakama lakini alikaa kimya. Maana yeye kama boshi wake hakuwa na jinsi ya kujitetea bali kujaribu kuzusha hili na lile ili mambo yapoe lakini hayakupoa bali kuzidi kuchemka.

Siku ilipofumka kashfa kubwa ya wizi kwenye benki kuu ya Mafuriko hali ya mambo ilianza kuwa mbaya na kuwagumia watawala. Kama ngawa aliyeiba maziwa, walianza kuogopa hata vivuli vyao. Magazeti ya upinzani yalivalia

kibwebwe suala hili. Serikali ilikuwa imenasa kiasi cha wakubwa kuzikimbia ofisi zao ili wasikumbane na patashika na kizaazaa cha waandishi wa habari. Wakati serikali ikitafuta jinsi ya kuuficha uso wake, timu ya taifa ya la Mafuriko iliyoitwa Mafuriko warriors ambayo nayo ilikuwa imetelekezwa na watawala kiasi cha kutegemea ufadhili wa wafanyabiashara wezi, iliishinda timu ngumu ya nchi ya Sofanakibu. Serikali haraka haraka ili kuwaziba macho wananchi iliandaa hafla kubwa kiasi cha wachezaji kukaribishwa chakula cha mchana na Rais na mkewe na mawaziri wake wote! Watunzi wa muziki walijua mambo haya. Maana walitunga wimbo wa vijembe ulioitwa waso haya wana mji wao na mji wao hakika ulikuwa Mafuriko. Maana mtu aliyejua tabia za Rais alishangaa alivyokuwa akikenua meno yote thelathini mbili utadhani alikuwa akiipenda timu ile! Angeipenda angeacha iishi kwa hisani ya watu wachafu?

Serikali ya Mafuriko ilikuwa bingwa wa mizengwe kama jina la nchi ya jirani yake. Wananchi waliozoea kuiita serikali sanii. Baadaye iligundulika kuwa kumbe mtoto wa waziri mkubwa kwa kushirikiana na mke wa Rais walikuwa wameingiza majenereta kutoka Uchina. Hawakuwa wameyalipia ushuru na waliyauza kwa bei mbaya. Kashfa hii ilinyunyuta kiasi cha waziri mkubwa kwenda nchini Poland kutibiwa shinikizo la damu. Alipokwenda kutibiwa watu waliomba arudi kwenye jeneza lakini haikuwa. Maana, dua la kuku halimpati mwewe. alipoanguka jukwaani wakati wa sherehe za ushindi wengi walitamani angetokea pale kwenda Makaburini. Viongozi wa upinzani waliwataka wananchi kuacha ndoto za alinacha zakutegemea kudra kutatua matatizo yao. Badala yake waliwataka kusimama na kupambana na utawala mchafu na mchovu uliokuwa unawachelewesha.

Kwa upande mwingine nao wananchi waliwaambia wapinzani kuacha uchoyo na kutegemea kudura vile vile. Kwani kwao nao walikuwa kikwazo japo si kikubwa kama watawala. Wananchi walianza kuwatania watawala wao kuwa walikuwa magaidi na majambazi wa kisiasa. Wengine waliwaita malaya na wengine waliwaita kila aina ya majina machafu walilojisikia kuita. Nchi ilianza taratibu kujiendea kama haikuwa na msimamizi. Karibu kila mradi wa umma ulioanzishwa ulikuwa na wingu la kashfa za wizi juu yake ukikaa miaka mingi bila kukamilika huku kila mwaka ukitengewa pesa kwenye bajeti ya nchi iliyokuwa ikitokana na misaada kwa zaidi ya asilimia 50. Maana kutokana na kutokuwa na mipango na visheni, Mafuriko ilifilisika kimya kimya kiasi cha kutegemea hisani ya wafadhili karibu kwa kila kitu hata kuchimba vyoo vya mashule na mahospitali! Kuna kipindi waziri mkuu wa zamani aliwahi kujisifu kuwa serikali yake ilikuwa imeleta maendeleo kwa kuchimba vyoo ambavyo navyo vilichimbwa na wafadhili! Barabara nyingi zilizokuwa zimejengwa hata majengo ya shule au zahanati viligundulika kuwa vya kiwango cha chini kutokana na wakandarasi kutoa rushwa. Hivyo walibana matumizi kwenye kujenga ili kuokoa pesa yao waliyohonga. Wengine hata hawakufanya hivyo kurejesha pesa yao. Bali walikuwa wanajua jinsi watawala wa Mafuriko wasivyo wafuatiliaji. Hivyo, vyovyote ambavyo wangepanya hakuna ambaye angejisumbua kuwakagua au kuwachukulia hatua. Kulikuwa na msemo mchafu kuwa mali ya umma haiumi! Hivyo, iume haikuumi! Hali ilikuwa mbaya sana. Ilifikia mahali wakandarasi wakawa wanapunguza ukubwa wa barabara kwa mita moja ili kujipatia pesa chafu haraka haraka na serikali haikustuka! Ingestukaje wakati watendaji wake ndiyo walikuwa vinara wa jinai hii?

Mafuriko ilifikia pabaya kiasi cha kutegemea hata

wafadhili kufikiri! Maana kila kitu ilikuwa wafadhili ambao nao taratibu waligeuka miungu na wanyonyaji wakubwa wa Mafuriko. Ilifikia hata kujenga vyoo vya shule vilitegemea wafadhili huku baadhi ya mawaziri wakijisifu kwa hili badala ya kuhuzunika!

Wateule na ukoo wao

Baada ya Zengeni kusimamishiwa biashara zake na kuwa ameishakata shauri kuachana na ualimu, ilibidi aanze kufikiria shughuli nyingine ya kufanya yenye kuweza kumletea kipato. Hakukata tamaa licha ya kuchukia serikali ambayo mara nyingi aliifananisha na kuku anayekula mayai yake. Maana alishaona jinsi kipato cha biashara hii ndogo kilivyokuwa kikubwa kuliko cha ualimu. Kilichomfurahisha zaidi ni kugundua kuwa biashara ingempa uhuru zaidi badala ya kutegemea mwisho wa mwezi ambao kutokana na hali ya nchi kudorora, haukuwa hata na uhakika. Maana kuna kipindi walilipa mshahara baada ya miezi miwili hata mitatu. Ili kupambana na hali hii ya kuzuiwa kufanya biashara ya vyakula, alianza kubuni biashara isiyohusiana na vyakula wala vinywaji. Alianza kufanya utafiti wa kuuza vyuma chakavu, kuanzisha machimbo ya mchanga au kokoto na nyingine nyingi.

Kabla ya kufikia uamuzi wa wapi kuelekea, walikubaliana na mkewe kwanza wafanye utafiti kuona ni biashara gani ingewaepusha na adha za serikali. Alifikiria kwenda kijijini kwao kulima. Lakini alikataa wazo hili baada ya kugundua kuwa licha ya serikali kutowahudumia wakulima kwa kuwapelekea wataalamu wa kilimo waliokuwa wamelowea mijini kusiko na kilimo, ilikuwa ikiwakopa mazao yao. Hivyo, hii aliita biashara kichaa ya kutwanga pili pili na kuambulia kupiga chafya na kupofuka. Japo kwake kilimo ilikuwa ni kazi ya heshima, hakuipenda kwa vile ilikuwa imenyang'anywa heshima yake. Alikuwa amechagua kilimo cha mboga mboga kwa vile ilikuwa na soko la uhakika.

Zengeni hakuwa peke yake kwenye suala la kilimo. Kwani hata kwenye bajeti ya kila mwaka ya nchi ya Mafuriko kilimo kilitengewa pesa kidogo kuliko hata ofisi ya Rais. Kimsingi, wakulima walikuwa kama watoto yatima waliokuwa wamesahauliwa na serikali waliyoiita yao. Serikali iliwakumbuka tu wakati wa uchaguzi na kukusanya kodi. Zengeni alizoea kusema kuwa kama kilimo kingekuwa hakikutelekezwa, angeweza kuwa mkulima mkubwa kama wakuliwa wa Ulaya. Lakini kila alipoangalia bei za pembejeo na mbolea na bei ya mazao, roho ilikunjika kiasi cha kubaki akitamani mambo yangebadilika bila mafanikio. Pamoja na kilimo kusalitiwa na kuuawa, Zengeni alifarijika sana kipindi kidogo alichojaribu kukuza mboga mboga. Maana walimu wenzake walizoea kuja kwake kuomba mboga ambazo alikuwa hawanyimi. Aliweza kujifunza jinsi ya kuishi na watu wenye shida na uhitaji bila kujali kama wanatumia mwaya huo kunyonya au walikuwa wakilazimishwa na shida tokana na kucheleweshwa mishahara yao. Aligundua ubaya wa kuwanacho wakati wenzio hawana hasa kama mwenye kuwa nacho hana roho mbaya wala kuwa mlafi na mnyama. Maana ni lawama sana. Alishangaa ubinadamu wa watawala wa Mafuriko ambao waliweza kununua migari ya bei mbaya na kujilipa mishahara mikubwa huku nyuma ya pazia wakiibia na kuihujumu nchi bila kuwaonea huruma wananchi maskini waliokuwa wakiwakamua kama ng'ombe. Hata ng'ombe alikuwa na nafuu maana hulishwa kwanza ili atoe maziwa au nyama. Hali hii iliongeza hasira zake dhidi ya mfumo mzima wa Mafuriko ambao alizoea kuuita mfumo wa kifisi na kimbwa mwitu. Mfumo mchafu na katili kuliko mifumo yote michafu iliyowahi kuwapo. Maana kabla ya Mafuriko kupata uhuru wake wa bendera watesi walikuwa wageni na siyo watu wenye nasaba na yeyote. Kwake ilikuwa ni dhambi isiyostahili

msamaha kwa mtu kumtesa na kumnyonya mtu wa mbari yake na taifa lake. Na kweli watu wa Mafuriko walikuwa wakiteswa na watu waliozoea kuwahadaa na kuwazuga kuwa walikuwa ndugu na viongozi wao. Hakuna kipindi Zengeni alishangaa watu wake kama kipindi walichoishi bila umeme kwa mwaka mzima bila ya kulalamika huku watawala wezi wakiutumia mwanya huo kutengeneza utajiri kwa kule kampuni kama Richmen, ambayo alizoea kuiita Richmonduli, kuingiza majenereta na kuyauza kwa bei ya kuruka, kupandisha bei ya umeme na hata kujiongezea pesa kwa kisingizio cha mgao!

Kuongezea chumvi kwenye donda, bado walikuwa wakiibia benki kuu ya Mafuriko ukiachia mbali matumizi mbaya na machafu ya pesa ya umma kila mwaka wa pesa kwenye karibu kila wizara ya serikali. Wizi wa wakubwa ulisimamiwa na watoto wao waliokuwa wameajiriwa benki kuu kusimamia maslahi ya wazazi wao badala ya taifa. Walilipwa mirupurupu mingi na mishahara mikubwa na makandokando mengine kutimiza jinai hii! Lilikuwa ni jambo la kawaida kukuta kwa mfano mfagiaji kwenye wizara kama ya fedha, mamlaka ya kushughulikia mapato na kodi, viwanja vya ndege na bandari akiwa ni milionea wa kutupwa aliyeweza kumiliki majumba na magari na utajiri mwingine wa ajabu kwenye maeneo aghali ya mijini.

Ilifikia mahali Mafuriko ikiwa inasifika kwa matumizi ya magari ya bei mbaya kwenye ukanda mzima wa mawio. Watawala wote wa Mafuriko wakubwa na wadogo walitumia migari ya bei mbaya kuliko hata ya mawaziri katika baadhi ya nchi zilizokuwa tajiri kuliko yenyewe. Ilifikia mahali hata polisi wa Mafuriko kutumia magari kama Mercedes Benz kufukuzia vibaka mitaani au kufanyia doria kwenye mitaa michafu kama ile ya akina Zengeni iliyokuwa imegeuzwa

makazi ya kudumu na kipindupindu ukiachia mbali kutopimwa na kukosa karibu huduma zote alizostahili mwananchi wa nchi iliyokuwa ikijisifia kuwa huru.

Wakati wakubwa wakiiagamiza nchi kwa matumizi na maamuzi mabaya, wizi na ufisadi kila aina, kujuana hasa katika nafasi za masomo nje ya Mafuriko na ajira sehemu zenye mishahara mikubwa na marupurupu, watoto wa wakubwa nao walikuwa wameanzisha serikali yao ndani ya serikali! Hata kashfa ya wizi wa mabilioni kwenye benki kuu ya Mafuriko haikuntisha gavana kwa vile alikuwa akijua uchafu wa wakubwa wenzake hasa kuajiri watoto wao kwenye benki hii. Benki ya Mafuriko iligeuka ghafla kuwa benki ya wakubwa. Zengeni alizoea kuwaita watoto wa wakubwa waliokuwa wameajiriwa na Benki kuu matunguli aliyokuwa akiyatumia gavana kulinda uchafu wake na mkewe na ndugu zao. Katika jina hii ya ajira za kujuana Zengeni alizoea kuita kundi la watoto wa wakubwa waliokuwa wamejazana benkini humo, Belly of Tembo (BOT II), huku gavana na wezi wakubwa wenzake akiwaita a Bunch of Thugs au BOT I! Zengeni alizoea kuwaita wananchi wa Mafuriko mataahira na wapumbavu ambao walijua uchafu huu bila kuchukua hatua! Kwenye makala moja aliyoiita kurejesha Mafuriko kwenye enzi zake aliwahimiza wananchi kuandamana na kuigomea serikali ili itimuliwe. Maana ilikuwa imeshindwa vibaya sana. Nani angeamini kuwa mtoto wa kwanza wa kike na mumewe walikuwa wameajiri benki kuu? Binti huyu aliyeitwa Pammie Eddie mwa Luwasha, mtoto wa waziri mkubwa wa zamani aliyeitwa Filie Freddie Sumuye, mtoto wa mkuu wa ofisi ya Rais aitwaye Harriet Martie Lumbango, mtoto wa katibu wa chama wa zamani, Zalia Kavava, Mtoto wa Rais wa Zamani, Salama Ali Nyimwi, mtoto wa Rais wa zamani wa awamu nyingine Blasie Blass Bonnie Mkapu, mtoto wa mkuu wa

zamani wa jeshi la polisi Sylvia Omaria Mahuta, mtoto wa waziri wa mambo ya ndani, Justina Jimmie Muigai, mtoto wa mwanasiasa mashuhuri mkuu wa chama tawala Kennie Johnnie Nchimbu wote hawa na wengine wengi walikuwa waajiri wa benki kuu ya Mafuriko wakishika nafasi nyeti ilhali kazi yao ilikuwa kuiibia Mafuriko!

Wengine katika Belly of Tembo kampuni tanzu ya Bunch of Thieves walikuwa, Viola Phil Luhanjoa mtoto wa mkuu wa utumishi, alikuwapo Kuli Kate Kambi mtoto wa waziri wa zamani, Tom Mongellani mtoto wa waziri wa zamani, Mica Maleali mwizi mtoto wa chifu wa zamani wa kabila la gachawa, Jabbie Abdy Kigodani, waziri aliyeeingiza Mafuriko kwenye matatizo alipokuwa akisimamia mipango, pia alikuwapo mtoto wa kufikia wa gavana mwenyewe, Rachael Mugando! Zengeni alizoea kuwaita hawa wezi na watoto wa wezi tunguli la gavana ambalo humuwezesha kuiba bila kuogopa kitu. Kwa kujua uchafu huu alikuwa akijua hata Rais asingeweza kumfukuza akawa salama! Ukiachia benki kuu, hata mabenki ya kigeni yenye kulipa vizuri, bandari, mamlaka ya mapato, viwanja vya ndege na mipakani walipopitisha madawa ya kulevya ya wazazi wao na washirika wao nako walikuwa wamejazana! Mbuga za wanyama, madini, misitu, forodha, ubalozini na hata kwenye serikali za mitaa walijazana ndugu wa wakubwa! Ajabu bado Rais alikuwa akiwakejeli wanamafuriko kuwa alikuwa ikulu kwa ajili yao ilhali alikuwapo pale kulinda maslahi ya kundi dogo la wezi! Watoto hawa waliokuwa wamesomeshwa nje ya Mafuriko kwa kodi ya mwananchi mvuja jasho na maskini wa kutupwa licha ya kutofaulu vizuri, walipewa kazi nzuri huku watoto wa wakulima na wafanyakazi maskini wa Mafuriko wenye viwango vikubwa vya kushinda wakiwa wanafanya kazi hafifu hata kukosa kazi! Ilifikia mahali sifa ya kupata ajira ilitegemea

sana jina la mtu badala ya sifa za usomi wake! Yaani hali ikuwa ni mbaya kiasi cha kutisha. Maana hata wakwe wa wakubwa ambao walikuwa wakitoka kwenye familia zisizo na majina nao walijikuta wakilala maskini na kuamka matajiri kisa wameoa kwa wakubwa!

Kwa kujua matokeo ya mfumo huu mchafu, wakubwa waliua elimu ili kuhakikisha watoto wao waliosoma nje ya nchi kuchukua nafasi zao baada ya kuwaandaa vilivyo na kuwakabidhi nchi. Benki ya Mafuriko, hazina, bandari, viwanja vya ndege, taasisi ya mapato na kodi, wizara nyeti kama fedha biashara, madini, mambo ya nchi za nje, na nyingine nyeti zilikuwa ndiyo mazalio ya kazi kwa watoto wa wakubwa. Hata hivyo, ilikuwa ni nadra kwa mtoto wa maskini kuoja kwenye tabaka hili la wateule wachache wachafu waliokuwa wamepata ukwasi kwa kunyonya watu kama kupe. Afadhali hata ya kupe, maana kupe hamnyonyi kupe mwenzie!

Shem, First lady

Waziri mkubwa aliporejea ofisini kwake haraka haraka alimpigia simu mke wa rais maarufu kama First lady aliyeitwa Salanna ambaye naye alikuwa anafahamika kwa tamaa ya pesa huku akitumia madaraka ya mumewe kuwavutia wafanyabiashara wezi waliokuwa wakimtumia kupata tenda na kukwepa kodi. Kulikuwa na ndoa kati ya mbuzi mpumbavu na fisi mjanja. Kama ni urafiki basi ulikuwa ni urafiki wa mashaka tena makubwa sana. Hapa ilikuwa ni kutumiana mtindo mmoja huku kila mmoja akijiona mjanja kuliko mwenzake. Kitu ambacho mke wa Rais hakujua ni kwamba katika mchezo huu mchafu yeye ndiye alikuwa mwenye hasara. Maana wakati mumewe akichaguliwa na kuapishwa, hawa wafanyabiashara fisi hawakupiga hata kura. Na isitoshe kama lingezuka tatizo lolote, jamii yao ilijulikana kwa tabia yake ya kukimbia matatizo na kurejea yalipokuwa yamekwisha na hali kurejea kwenye ushwari. Wao walikuwa ni marafiki wa mwisho wa mwezi. Maana kabla ya mumewe kuingia madarakani, wezi hawa walikuwa na ushuba na mke wa Rais aliyewatungulia ambaye naye yalipomkuta yaliyomkuta hakuna hata mmoja aliyekwenda kwake hata kumsalimia hadi alipokufa kwa kihoro. Madaraka yalipomkimbia nao walimkimbia kadhalika. Hawakuwa na hamu wala haja ya kununua picha au pete yake. Nani angepoteza muda kulifuata ganda la muua alilokuwa amekwisha kulikamua na kulikausha halafu akalitupa?

Mke wa Rais alikuwa na shirika lake lisilo la kiserikali la kushughulikia yatima. Akishirikiana na mke wa waziri mkubwa. Shirika hili liliitwa MAWA yaani Maulaji ya

Wakubwa. Na kweli wananchi wa Mafuriko walikuwa ni ulaji wa wakubwa. Hivyo, kama shirika lake lingezingatia maana ya neno ulaji, basi wananchi wengi walipaswa kuliogopa na kulichukia shirika hili chafu na fisadi.

MAWA ilianzishwa kama njia ya kufanyia biashara kwa kutumia cheo cha Rais. Na hii kwa Mafuriko haikuwa mara ya kwanza kwa cheo cha Rais kutumika kuiibia nchi. Rais aliyekuwa amemaliza muda wake alikuwa ameshirikiana na mkewe chini ya shirika lisilo la kiserikali la mkewe lililoitwa Economic Opportunity for the First Lady (EOFL) pamoja na kampuni yake na mkewe iitwayo BENA vifupi vya majina ya Bwana na bibi ambayo Zengeni alizoea kuiita Benefit Economically on National Accounts. Waziri mkubwa alipiga simu kwa mke wa Rais kutaka kumtaarifu kuwa mumewe yaani Rais, alikuwa akishauriwa vibaya dhidi yao.

Alisema. “Halo Shem, salama?” Mke wa Rais alijibu. “Halo salama shemeji. Habari za majukumu?”

Waziri mkubwa, “Siyo nzuri Shem. Maana kuna watu wanamshauri vibaya mzee. Leo ameniita na kuniuliza maswali ambayo si ya kawaida. Je jana usiku alikuwa na maongezi na nani katika washauri wake?”

Mke wa Rais. “Ngoja nifikirie.” Kulipita kitambo kidogo huku mke huyu wa Rais akijaribu kukumbuka watu waliokuwa na mumewe usiku wa jana yake.

Baada ya kukaa kimya kwa muda, mke wa Rais aliita, “Halo shemeji. Jana nilikuwa kwenye pati ya kuchangisha pesa ya watoto yatima wa kule Kisamvule. Nilichelewa kurudi. Lakini nitacheki na mkuu wa usalama wa ndani. Maana ndiye huwa anaondoka usiku hapa. Si unajua tulivyompa hiyo kazi ya kuangalia watu wanaokuja kuongea na mume wangu?”

Kikulacho ki nguoni mwako siku zote. Kwani waziri mkubwa kwa kumtumia mkewe alifanikiwa kumrubuni mke

wa bosi wake yaani Rais, kumchunguza mumewe kwa ajili ya faida ya mtandao wa kijambazi wa wakubwa majambazi. Isitoshe, mke wa Rais alikuwa mama mwenye huruma na adili kabla ya mumewe kuukwaa urais. Lakini baada ya mumewe kuingia madarakani mke wa waziri mkubwa na mke wa Rais wa zamani walimuingiza kwenye jinai ya kusaka ngawira kiasi cha kuanzisha taasisi yake isiyo ya kiserikali ingawa mumewe alikuwa ndiyo serikali yenyewe! Mke wa Rais ambaye kitaaluma ni mfragizi yaani janitor, hakutegemewa kujiingiza kwenye ujambazi wa kutumia madaraka ya mumewe kutokana na kashfa iliyokuwa imemkumba mtangulizi wake. Kwa vile hakuwana na elimu wala busara alinaswa na mtego ambao aliuja vizuri akashindwa kuukwepa kwa tamaa na upogo wake. Kweli binadamu hubadilika. Pamoja na kuwa Rais alikuwa naye akishiriki uchafu wa kuihujumu nchi na serikali yake mwenyewe, kishawishi kikubwa ilikuwa ni songombwingo waziri mkubwa na mke wa Rais mwenyewe. Maana hawa watu walikuwa na tamaa si ya kawaida.

Wakishirikiana na mkuu wa usalama wa ndani, walihakikisha kila mshauri wa Rais waliyemshuku kutopenda kushiriki uchafu wao, aliwekewa walinzi waliokuwa wakiripoti moja kwa moja kwa mkuu wa usalama ili kufuatilia nyenzo za washauri wa Rais waliowahofia kumshauri dhidi ya uoza. Walikuwa tayari hata kumtoa roho yeyote aliyetishia maslahi uoza yao.

Mmoja wa washauri wa Rais aliyekuwa akifuatiliwa sana, alikuwa ni jaji mstaafu ambaye alikuwa anachukia vitendo vya rushwa. Mwingine alikuwa ni katibu wa wizara ya nishati ambaye naye licha ya kutoka kwenye ukoo tajiri alikuwa ni mtu safi na mzalendo aliyechukia uoza huu. Alikuwa ni msomi vya kutosha. Huyu aliuchukia uchafu wa kuliibia taifa lake mwenyewe. Hata Rais alilijua hili vizuri kiasi cha

kumheshimu sana. Nyuma ya pazia alimhusudu katibu huyu mwenye kuona mbali. Baada ya Rais kuonyesha wasi wasi juu ya mstakabali wa uchumi wa nchi na ubadhilifu katika benki kuu, waziri mkubwa, kwa kumtumia mke wa Rais maarufu kama First Lady, alianza kusuka mpango wa kuhakikisha katibu huyu mwiba anahamishiwa kwenye wizara ambayo haikuwa na maslahi kama adhabu. Kwa roho mbaya ya waziri mkubwa, hata kumuamisha wizara ilikuwa ni bahati. Na huenda hii ilitokana na baba yake kuwa maarufu nchini Mafuriko. Hivyo waziri mkubwa na wezi wenzake waliogopa kumfukuzisha kazi ili baba yake asiutumie ushawishi wake kuwaangusha na wao.

Baada ya kukata simu, mke wa Rais alimpigia mkuu wa usalama wa ndani, balozi mstaafu mwenye cheo cha Brigedia Jenerali aliyeitwa Ommy Mahiti. Alikuwa ni pandikizi la mtu katili na mlafi ambaye licha ya kupenda kujipendekeza kwa wakubwa, alikuwa naye mwingi wa tamaa ya utajiri mnuko kama waziri mkubwa na mke wa Rais. Maongezi yao yalikuwa hivi. Mke wa Rais, “Halo Roger, kwanza uko wapi?” Mkuu wa usalama wa ndani, “Niko ofisini kwangu nasoma ripoti ya LTPI.” Huu ulikuwa ni mradi bomu kama Richmonduli ambao uliingiza nchi ya Mafuriko hasara isiyo ya kawaida baada ya mwanasheria mkuu wa zamani, waziri wa fedha wa zamani ambaye alikuwa marehemu tayari, waziri wa mipango na uchumu mwenye shahada ya udaktari aliyoipata ughaibuni, mfanyabiashara tapeli aliyekuwa ameacha kazi kwenye benki kuu ya Mafuriko, wabunge na mwaziri mbali mbali, walikuwa wameingiza nchi ya Mafuriko kwenye mradi mchafu uliokuwa umeikamua zaidi ya dola za kimarekani milioni 200. Huu ulikuwa ni mradi wa kutengeneza nishati mbadala na rafiki wa mazingira. Lakini kutokana na wakubwa kutumia lugha hii, nyuma ya pazia mradi huu ulikuwa wa zama za mawe lakini

aghalu ulioligharimu taifa la Mafuriko zaidi ya dola milioni tano kila mwezi kununua nishati hii mfu na ya kizamani!

Mke wa Rais aliendelea. “Je tunaweza kukutana leo jioni?”

Mkuu wa usalama wa ndani alijibu, “Vipi na wapi?”

Mke wa Rais. “Nipe muda ngoja niongee na ...” Alitaja jina la waziri mkubwa.

“Okey mama” Alijibu mkuu wa usalama wa ndani.

Baada ya kukata simu alimpigia waziri mkubwa kuandaa hafla ya ghafla ambayo yeye mke wa Rais angehudhuria ndani ya siku mbili au kabla hata ya hapo kadri ambavyo ingewezekana.

Maongezi yao yalikuwa hivi. “Shemeji, tafadhali wasiliana na Chandy andae hafla ya kutoa msaada kwa watoto yatima kupitia shirika langu ili tupate fursa ya kukutana na mkuu wa usalama wa ndani kujua nani alikuwa na mzee usiku wa jana. Fanya kila liwezekanalo. Na umwambie Chandy afanye hivyo haraka. Unaweza kum-brief. Ni kwa usalama wetu sote. Okey.” Mke wa Rais alikata simu haraka na kuanza kufikiria kama angekuwa na njia nyingine ya kukutana na mkuu wa usalama wa ndani haraka sana. Yeye kutokana na elimu yake ndogo hakutaka akutane na mkuu wa usalama wa ndani peke yake. Maana hakuwa na jinsi ya kumbana na kupata ukweli uliotakiwa. Angeweza hata kumuita chumbani mwake yakaisha. Lakini kwa vile alikuwa hana cha kumwambia aliona ni vizuri kukutana naye wakati akiwapo waziri mkubwa ili iwe rahisi kumshawishi la kufanya kama ingebidi afe mtu.

Baada ya kuongea na mke wa Rais, waziri mkubwa alimpigia mfanyabiashara wa kihindi aliyekuwa mkuu wa taasisi ya Cheetah aliyeitwa chandy pia. Huyu alionekana mtu wa heshima na huruma nje. Lakini nyuma ya pazia alikuwa ni jambazi na shetani si wa kawaida. Hata kunguru na vyura wa Mafuriko walimjua kuwa alikuwa habithi ambaye hakustahili

kuitwa mtu bali hayawani. Naye pamoja na kujifanya mwema rohani alizoea kujisuta kwa jinsi alivyokuwa fisidi na mnafiki wa kutupwa. Baada ya Chandy kuongea na waziri mkubwa, simu yake ilikuwa bize akiwataarifu majambazi wenzake juu ya ulaji mwingine na sifa za kupiga picha na mke wa Rais ambaye wangemtumia hasa wale ambao walikuwa bado hawajawahi kuwa karibu naye au mumewe. Alitumia misaada shirika lake liliyokuwa likiitoa kwa watu maskini kama mwamvuli wa kufichia uovu wake na majambazi wenzake. Kwani ukilinganisha kiasi walichokuwa wakitumia kwenye shughuli za “kuwasaidia” maskini wa kutengenezwa na utawala mchafu wa Mafuriko, ilikuwa ni sawa na tone la mkojo kwenye bahari. Nyuma ya pazia walikuwa wakijiingizia mabilioni kwa matrilioni ya pesa toka kwenye hazina na raslimali za hao hao waliojifanya kuwasaidia! Maana kama Mafuriko ingekuwa na watawala wenye akili timamu, wananchi wake hawakuwa wakusaidiwa tena kwa makombo ya wizi. Waliokuwa wakiwasaidia watu wa Mafuriko wengi wao walikuwa ni wezi, wakwepa kodi, wafanyabiashara haramu na uchafu mwingine mwingi tu. Walichofanya ilikuwa sawa na kumkamata mtoto wa mbwa ukampika na kumpa mama yake ale tena kwa furaha asijue alikuwa akila damu yake mwenyewe.

Ili kumhadaa Rais, na umma, waziri mkubwa alimshauri Chandy aandae hafla ambapo mgeni rasmi angekuwa mke wa Rais. Hafla hii ilikuwa na lengo la kumsaidia waziri mkubwa kumbaini mbaya wake na siyo kuwasaidia wananchi au yatima. Kwani ni katika hafla hii angeweza kuongea vizuri na mke wa Rais pamoja na mkuu wa usalama wa ndani bila kustukiwa na Rais. Wananchi walitumika tu kama walivyozeleka kutumia wasijue kilichokuwa kinaendelea nyuma ya pazia. Chandy hakuwa na kizuizi. Kwani alishazoea vitu kama hivyo.

Alikuwa amefanikiwa kutumia ujanja huu kuwa karibu na kila serikali iliyoingia au kutoka madarakani. Ukiondoa picha za mwanzilishi wa taifa la Mafuriko ambaye hakuwa mtu mchafu, Chandy ana karibu pete, saa, picha na vitu mbali mbali vya marais wa Mafuriko ambavyo yeye na kundi lake la majambazi walivinunua kupitia minada hadaa ya kuchangia watu maskini wa Mafuriko. Kivitendo na kinadharia utawala wote wa Mafuriko ulikuwa mikononi na mifukoni mwa kundi hili la chini chini la kigaidi. Kundi hili ndilo lilimilki, kuendesha, kunyonya na kufaidi raslimali na uhuru wa bendera wa Mafuriko. Lilijipenyeza karibu kwenye nyanja zote za kiuchumi, kisiasa hata za kijamii. Kila lilipochuma vyakutosha au kuogopa kustukiwa, lililhamishia pesa zake za wizi kwao au nchi nyingine za Ulaya. Ni jamii ya watu maskini kiasili lakini wenye utajiri wakujikomba na unafiki wa hali ya juu. Ni watu wasiojiamini lakini wabaguzi na mabingwa wa wizi na ufisadi. Wako tayari hata kuwauza wake zao ilmradi wapate utajiri. Ni watumwa wa vitu na maskini wa utu. Ajabu hata wakati wa uchaguzi walikuwa hawapigi kura zaidi ya kukaa pembeni wakingojea atakayeshinda uchaguzi wamtumie. Walichofanya ni kuandaa hafla za kumpongeza pindi alipochaguliwa.

Baada ya Rais kutangazwa walimteka kwa hila zao kiasi cha kumtenganisha na kumsahaulisha wale waliomchagua. Naye Rais kwa ulevi wa madaraka aliingia mkenge asijue hawa ndio wangukuwa chanzo cha kuporomoka kwa madaraka yake! Ama kweli usilolijua ni usiku wa kiza, tena kinene! Kwa kutumia unafiki na urafiki wake na wa watawala, lilifanikiwa hata kujipenyeza kwenye siasa ukiachia. Ukiachia mbali kuwatumia watawala wachovu na wachafu wa Mafuriko, lilijipenyeza kwenye siasa kiasi cha kudhamini vyama vyenye nguvu na kunyakua hata nafasi za ubunge.

Kundi hili chafu lilividhamini vyama vyote vilivyoonekana kuwa tishio ili kama kimojawapo kitapata madaraka lisiachwe nyuma kwenye shughuli za kuliibia taifa. Maana kwa kundi hili kila aliyeingia alikuwa ni mlaji na siyo kiongozi. Na dhana hii ilikuwa ni kweli. Kwani Mafuriko ilikuwa na viongozi kwa maneno tena kwenye majukwaa, nyuma ya pazia ilikuwa ni vigumu kutofautisha kati ya vibaka na viongozi. Nyuma ya pazia kulikuwa na majambazi kila aina waliokuwa wamejazana karibu kila wizara na ofisi ya umma. Kundi hili la kigaidi lilianza taratibu kwa kudhamini vilabu vya mpira wa miguu na kutoa misaada mbali mbali hadi kuwateka hata wananchi ambao liliwahonga wakati wa uchaguzi na kupitisha makuadi wake au wenzao. Ilisemekana kuwa wakati wa uchaguzi lilikidhamini chama tawala kiasi cha kukiteka na kukitumia lilivyotaka.

Hapa ndipo uchafu kama wa Benki kuu ya Mafuriko na miradi mingine michafu ilipochipuka na kuwaacha wananchi wa Mafuriko wakiwa maskini wa kutupa licha ya nchi yao kufurika utajiri lukuki!

Baada ya Chandy kukata simu, akiwa amehakikisha kila kitu kilikuwa kamili, alimpigia tena waziri mkubwa kumpa muhtasari wa shughuli nzima.

Mazungumzo yao yalikuwa hivi.

“Bwana Kuba. Pango yote kwisafanyika. So function tafanyika kumbi ya Murikajee na watu yote maarufu na tajiri sana takuwepo. Yote nahesimu wewe sana sana na pesa mingi tatoa. Aha ha ha ha.” Aliangua kicheko Chandy.

Waziri mkuu alijibu. “You are as smart as always. Pia nashauri uhakikishe unadhibiti nyendo za gavana na bosi. Maana hali ilivyo ni kwamba kuna watu hawataki maendeleo yetu. Si unaijua nchi yetu ilivyokuwa na kila aina ya watu wenye roho mbaya?”

Chandy alijibu kwa kujiamini. “Mimi iko jua yote na tasugulikia yote kama una-consent Bana Kuba.”

“Tumalize kwanza na Bi. mkubwa ili tuone ushawishi wake kwa bosi utatoa matunda gani. Lakini najua hana ujanja. Kwani nimeishamzamisha vilivyo aha ha ha!” Waziri mkubwa alianguka kicheko cha kuridhika na kufanikiwa kwa hila zake hatari kwa nchi yake akishirikiana na wageni ambao walikuwa kama ndege kwenye mti. Maana walikuwa wakichuma na kutajirika halafu kuhamia nchini kwa au nchi nyingine tajiri kwenda kutumbua chumo la wizi toka Mafuriko. Chandy alijibu, “Bwana kuba haiko tatizo. Bibi yake iko memba aminifu kwa organization yetu. Yeye zee haiko na big say. Say iko kwa bibi kuba yake.”

“Okey hakikisha mambo yanakwenda kama yalivyopangwa otherwise we will be in trouble.” Waziri mkubwa alikata simu. Chandy na magaidi wenzake walikuwa wakiliibia taifa la Mafuriko pesa nyingi kuliko hata bajeti yake. Walitumia pesa hiyo kuagizia bidhaa mbali mbali za kiwango cha chini toka nchini mwao na nchi nyingine za bara Asia. Pia mtandao huu ulihusika na wizi wa magari, mbao, madini, nyara za serikali, ulanguzi wa pesa, magendo na uuzaji wa madawa ya kulevya. Pamoja na mihadarati kuharibu vijana wengi wa Mafuriko, serikali iliifumbia macho kama ufisadi kwa vile wakubwa wake walikuwa wakinufaika nayo nyuma ya pazia huku hadharani wakijidai walikuwa wana dhamira ya kupambana nayo. Mtandao huu ulitumia maduka ya kubadilishia pesa za kigeni kuhamishia utajiri wake nje ya Mafuriko. Nchini mwao ulikuwa na taasisi iliyoitwa Non-residential Citizens (NRC), iliyokuwa ikichangia zaidi ya dola za kimarekani bilioni 35 kwa mwaka. Pia ulikuwa ukiingiza nchini Mafuriko wahamiaji haramu ambao uliwatoza pesa na kuwaajiri kwa ujira mdogo. Pia ulidhibiti biashara ya

kutorosha binadamu ima kuwatumia kufanya biashara ya ukahaba au kuwatafutia pasi za kusafiria za Mafuriko kuondokea kwenda nchi tajiri. Bahati mbaya walipofika kwenye nchi tajiri walijihusisha na jinai hata ugaidi huku sifa mbaya ikiliangukia taifa la Mafuriko. Wengi wao walikuwa matapeli watoroshaji pesa na mabosi wa magenge ya kutorosha watu na mihadarati. Lakini nani angewagusa iwapo walikuwa wanakula na serikali? Nani angewagusa iwapo walikuwa ni serikali ndani ya serikali tena iliyowekwa mikobani? Pamoja na uchafu huu wakuu wa Mafuriko walikuwa wakijua jinai hii. Kwao hii haikuwa jinai. Kwani iliwaingizia pesa nyingi kiasi cha kufumbia macho maslahi ya nchi yao wenyewe! Kuna kipindi fulani kwenye kikao cha siri cha magaidi hawa peke yao bila kuwa na mwananchi wa Mafuriko hata mmoja, walipokuwa wakijisifu kuwa lazima waitajirishe nchi yao kwa kuinyonya Mafuriko ambayo ilikuwa ina watawala vipofu na wapumbavu waliokuwa wakifikiri kwa utumbo badala ya ubongo. Bahati yao taarifa hizi hazikuwafikia wapumbavu wao. Hata kama zingewafikia wangepanya nini iwapo walikuwa wamejigeuza mateka wa hiari wa magaidi haya na matumbo yao?

Kwa kundi hili la manyang'au watawala wa Mafuriko hawakuwa na tofauti na malaya wa kawaida ambaye utu wake aliishauza kwa ajili ya kupata tonge la kuzamisha tumboni. Kama shimo la choo au la taka taka, watawala wa Mafuriko walikuwa tayari kumeza kila aina ya uchafu ilmradi wapate pesa! Kuna waziri tena msomi aliyehongwa tripu ya ndege kwenda na kurudi Hong Kong na akatoa tenda ya mabilioni ya shilingi huku akiambulia kununuliwa uwanja na kujengewa kijumba ambacho kilikuwa ni kaburi la haki za wananchi. Hali ilikuwa mbaya. Ilifikia mahali mambo ya serikali yakawa yanafanyika mahotelini tena Ulaya. Hakuna tukio lililowaudhi

wananchi kama waziri wa ulinzi kusaini mkataba wa ununuzi wa silaha bila kutangaza tenda akiwa hotelini Ulaya. Wapo waliouliza kama alikuwa akitembea hata na mihuri ya taifa yenye nembo ya taifa katika utapeli huu wa kisiasa. Wananchi walizoea kuwaona na kuwamiliki viongozi wao wakati wa kampeni. Kipindi hiki lilikuwa jambo la kawaida kushikana mikono na watawala walioonekana wa watu wa kawaida. Baada ya kuchanguliwa waliegeuka wateule ghafla kiasi cha kuwatupa mkono! Ilifikia mahali wananchi wa Mafuriko wakaanza kuona siasa kama usanii hata utapeli wa kawaida. Kwao siasa badala ya kuwa maisha iligeuka kuwa tishio na balaa kwa maisha yao!

Badala ya siasa kuwa chombo na taasisi ya ukombozi iligeuzwa na watu wachache kuwa chanzo cha maangamizi tena kwa gharama ya jasho na pesa yao! Siasa iligeuka kuwa nyenzo na dhana ya usaliti kwa umma. Iligeuzwa kuwa silaha ya kuwateka, kuwanyonya, kuwadhulumu, kuwanyanyasa na kuwapuuza kiasi cha kutoona umuhimu wa uwepo wa taasisi za kisiasa. Wananchi walifikia hatua ya kuona kama asasi za kiraia zilikuwa bora kuliko serikali pamoja na zenyewe kuwa na mtatizo yake. Tangu serikali ilipoanzisha sera za ubinafsi zilizopewa jina zuri la ubinafsishaji, ilikuwa ni kama ilikuwa likizo kiasi cha kila tapeli kujitengenezea utajiri binafsi kwa kutengeneza umaskini kwa watu wa chini. Kikundi cha watu kama hiki cha waziri mkubwa na Chandy kilichofanya ilikukuwa ni kuhamishia umaskini wao kwa umma. Na kama kikundi hiki kingetafuta utajiri kwa ajili ya wana kikundi tatizo lisingekuwa kubwa. Lakini hawa majambazi wa kigeni walikuwa wakiiba kwa ajili ya kuneemesha raia wa nchi zao kwa kuwafukarisha raia wa Mafuriko. Zengeni alizoea kuwambia wanafunzi wake kuwa democracy kwa Mafuriko ilikuwa demon-class au tabaka la mashetani. Tabaka la

mashetani waliokosa uzalendo kwa watu wao hata Mungu wao huku wakizidiwa maarifa na wapumbavu waliokuwa wakiwaabudu ng'ombe kama miungu yao! Aliwaona watawala wa mfauriko kama hayawani waliokuwa wamevishwa sura ya binadamu. Alizoea kuwaita mizoga inayotembea ikichafua jamii kwa uoza wao. Alizoea kuliita kundi hili wapenda vya dezo kama maiti. Maana nchini Mafuriko asasi za kiraia hazikunusurika. Zilivamiwa na matapeli na wasasi wa ngawira ambao nao kama serikali waliwatumia wananchi kujipatia riziki huku wale walioitwa walengwa wakihenyeka na kuteseka.

Moja ya asasi hii ambayo haikujulikana kama ilikuwa ya kiserikali au kiraia iliitwa Mafuriko Commission Against Aids (MACAIDS). Hii ni taasisi iliyojinaki kuwa ilikuwa ikipambana na ukimwi ambao uligeuka kuwa muuaji mwingine ilhali ilikuwa ikiueneza. Kama kuna kitu ilikuwa imefanikisha si kingine bali kununua magari ya bei mbaya aina ya Toyota VX na kuwalipa watumishi wake mishahara mikubwa na marupurupu yaliyotokana na semina, makongamano na warsha za mara kwa mara. Yote haya ilikuwa ni sababu ya kupatia pesa lakini siyo kupambana na ukimwi. Hii taasisi mbali na kuwa kidhabu ilikuwa ni tajiri sana. Ilikuwa kama kitendawili. Kwani ilianzishwa na serikali na kujiita asasi ya kiraia! Hii nayo ilihusishwa kwenye ghilba ya waziri mkubwa, mke wa Rais na taasisi ya mwizi Chandy. Maana kutokana na kutokuwa na kauli juu ya miili yao, wanawake wengi wa Mafuriko walikuwa wameambukizwa ukimwi kutokana na kubakwa na waume zao. Kwenye ripoti za mkaguzi wa mahesabu kila mwaka ilikuwa ikipata hati chafu sawa na wizara za serikali ambazo wakubwa wake waligeuza bajeti kuwa chanzo cha pesa ya utajiri binafsi! Kila mtu katika Mafuriko aliiba ofisini kwake sawa na mbuzi kula

kwa urefu wa kamba yake! Hafla ilifanyika baada ya siku mbili na Chandy alimkabidhi mke wa Rais kitita cha pesa na zawadi nyingine. Pesa ziliingizwa kwenye akaunti yake binafsi na zawadi kupewa watoto yatima.

Kwa vile lengo la hafla hii lilikuwa kumbaini aliyekuwa anamshauri vibaya, haya mengine yalikuwa ni visingizio tu. Mkuu wa usalama alimtaja jaji Hose Waryuba. Baada ya kumjua mbaya wao, walipanga jinsi ya kummaliza. Pamoja na kutokuwa na uhakika hapo mwanzo, walikuwa wanamuhisi yeye. Maana ndiye aliyekuwa mshauri wa Rais kati ya wengi waliyekuwa wamemjaribu kumrubuni bila mafanikio. Hivyo, waziri mkubwa alimuomba mke wa Rais aliyezoea kumuita shemeji yake aanze kumwekea mtima nyongo huku naye akitafuta jinsi ya kumkabili Rais kumshauri amfukuze kazi. Hii haikuwa mara ya kwanza kwa waziri mkubwa kumtumia mke wa Rais kuwafukuzisha kazi watu aliowaona kama walikuwa wakiingilia maslahi yake. Mwaka mmoja kabla ya hapo alishirikiana na mke wa Rais hata kurudisha baadhi ya mabalozi waliokuwa wakiwakilisha Mafuriko ughaibuni baada ya kuonyesha kutokubaliana na baadhi ya miradi aliyowataka waitetee. Wakati akimtafuta aliyekuwa na Rais siku hiyo, pia alikuwa anapanga mpango wa kumshari Rais ambadilishe waziri wa maji mvua na upepo ili kuficha madhambi ya Richmonfuli. Maana bila kuwapo mbuzi wa kafara si ajabu mambo yangeweza kufichuka na wazee wazima kuadhirika. Pamoja na kwamba kwa hali ya ufisadi ilivyokuwa imeongezeka Rais na mawaziri wake walikwishaumbuka ukiachia mbali kusitiriwa na uvumilivu wa wananchi na utii wa majeshi yaliyokuwa nayo yananyanyaswa sawa na wananchi, bado walijiona kama waheshimiwa. Hivyo hawakutaka waendeleo kuumbuka. Walikuwa tayari kwa lolote kuepuka vyombo vya habari kuuzindua umma. Isitoshe kwa hali

ilivyokuwa ni kama waziri mkubwa ndiye aliyekuwa akiendesha nchi nyuma ya pazia. Maana Rais alikuwa kama kinyago kinachoweza kusafirishwa popote bila kuulizwa wala kupinga. Maana karibu madhambi mengi yaliyokuwa yakiiyumbisha nchi ya Mafuriko yalikuwa yameasisiwa na kusimamiwa na waziri mkubwa.

Kwa upande wake, Waziri mkubwa alikuwa mtu wa ajabu. Alikuwa sawa na nyani asiyeweza kuona kundule na kuona ya wenzie. Maana siku moja akiwa kwenye ziara ya kichama kwenye mkoa wa Madodo aliwahi kumfukuza kazi kiongozi mmoja wa ngazi ya chini kutokana na kukiibia taasisi ya umma mali ya shilingi kama laki saba. Ulikuwa ni wakati wa kashfa ya Richmen. Walio kuwa wanaojua kuwa Richmonduli alikuwa ni yeye, walimshangaa kwa unafiki wake. Walishangaa alipokuwa akipata mshipa wa kuweza kumfukuza mtu aliyegaga wakati yeye alikuwa ameoza kabisa! Hawakujua kuwa wanasiasa wababaishaji ndivyo siku zote walivyo! Hawakujua kuwa tofauti yao na matapeli waliokuwa wamejazana kwenye mji wa Neema ilikuwa ni jinsi walivyopata kazi zao wakati matokeo yalikuwa sawa kuchuma kwa kuwaumiza wengine! Na huu ulikuwa mtihani mkubwa uliomuumbua. Maana kwenye ziara zake karibu zote mikoani na wilayani hakuwa akiongelea ufisadi. Yeye alipenda kuwahimiza wananchi kufanya kazi ilitafsiriwa kama kuwambia wazalishe sana yeye na wenzake wachume. Hakupenda kabisa kuongelea ufisadi. Maana roho yake ilizoea kumsuta ndani kwa ndani. Hata wananchi wa Mafuriko walijua hili. Hivyo, alivyolalamikiwa kuhusu afisa mdogo alikuwa akitiwa majaribuni kama vyombo vya habari vilivyoelezea tukio hili la kinafiki. Kweli bila hata chembe ya aibu, aliamuru afisa yule mdogo akamatwe mara moja na kufunguliwa mashtaka. Chimbuchimbu lilitoka asubuhi

iliyofuata na kijembe kuwa kweli nyani haoni kundule.

Chimbuchimbu na mchimvi!

Wakati waziri mkubwa na mke wa Rais wakimtafuta mbaya wao aliyekuwa akimshauri vibaya Rais, katibu wa ofisi ya waziri mkubwa chini ya maelekezo ya bosi wake, aliitisha mkutano wa waandishi wa habari kukanusha habari iliyochapishwa na gazeti la chimbuchimbu kuhusiana nani walikuwa nyuma ya kashfa ya Richmen.

Wengi wa waliohudhuria mkutano huu walikuwa maarufu kama mbwa mwitu au vyangudoa ambao wakati wa kampeni za kuwania urais, walikuwa wakijikomba kwa wagombea ili watakaposhinda wapewe mabaki ya vyeo kama ukuu wa mkoa au wilaya na kazi nyingine za hovyoy kwenye ofisi ya rais. Wengi walijikomba wachache wakupewa vyeo ambavyo Nkweo Nkhwazi, mhariri mwandamizi wa Chimbuchimbu, alizoea kuviita aibu na usaliti kwa umma. Baada ya kuwasalimia waandishi wa habari kwa bashasha, katibu wa ofisi ya waziri mkubwa alianza kusema, “Pamoja na vyombo vya habari kuwa na haki ya kupata na kutoa habari, pia vina haki na wajibu wa kuandika habari sahihi. Vina jukumu la kuhakikisha kuwa wasomaji wake hawalishwi uongo au uchafu.” Alitoa lesyo yake na kujipenga kamasi hewa kidogo na kuendelea.

“Sikuwaiteni hapa kulaumiana bali kukanusha kuwa habari zilizoandikwa kuhusiana na kampuni ya Richmen si za kweli.”

Baada ya kumaliza utadhani alichokoza nyuki! Nkhwazi hakumkopesha. Isitoshe ukumbi mzima wa mikutano ulikuwa unategemea kuwa lazima Nkhwazi angeuliza licha ya

waandishi wengine kunyoosha mikono kwa ajili ya kutaka kuuliza maswali. Kama ilivyotazamiwa na wengi aliuliza, “Ndugu Katibu ni kwanini na kitu gani kimefanya ofisi ya waziri mkubwa ijibu tuhuma badala ya wizara ya maji mvua na upepo wakati mtuhumiwa mkuu ni wizara hii ambayo mradi mzima uko chini yake?”

Katibu wa wizara alisita kidogo akachekeka na kupiga siasa, “Mmea huzaa mbegu na mbegu huzaa mmea. Je hapa kipi ni kipi?” Waandishi walipigwa na butwaa hata wale wa magazeti ya serikali. Maana hawakuelewa alichokuwa akimaanisha katibu wa ofisi ya waziri mkuu! Wale makanjanja bingwa wa kujipendekeza badala ya kustuka walianza kukenua meno ili bosi awaone aweze kuwatupia lau mabaki ya vyeo vilivyokuwa havijatolewa kama maafisa wa propaganda wa chama na upuuzi mwingine kama huo utokanao na usaliti wa umma.

Wakati waandishi wakiwa wamebung’aa, katibu wa wizara alijijibu mwenyewe kwa kufanunua, “Kimsingi uamuzi wa kuleta kampuni ya Richmen ulifikiwa na baraza la mawaziri. Na hii ndiyo serikali yenyewe. Sasa hawa Richmen wana pesa kiasi gani kuihonga serikali nzima? Na je serikali nzima inaweza kuwa fisidi? Bila shaka jibu ni hapana” Alichomoa lesa yake mfukoni na kujifuta jasho. Maana alikuwa anatiririka jasho utadhani alikuwa kwenye mbio za marathoni! Aliendelea, “Kimsingi serikali nzima haiwezi kufanya mambo yaliyoandikwa na magazeti. Tukubaliane kwanza kwa hili.” Kabla ya kuendelea Nkhwazi alionekana kuudhika na kuuliza maswali mengine kabla ya kungoja katibu wa wizara aendeleo na maudhi yake. Alisema, “Kwa hiyo ndugu katibu unataka kuuambia umma kuwa msiba huu umetengenezwa na serikali? Hilo moja. Pili je bunge lilishirikishwa? Kama ndiyo vipi? Na kama hapana kwanini? Pia uelewe kuwa mmea mmoja una matawi tofauti na kila tawi lina majani yake ingawa vyote ni

wamoja.” Waandishi ilibidi wampigie makofi Nkhwazi kwa kufumbua kitendawili.

Katibu wa wizara kwa kujikuta amebanwa, aliamua kujitetea kwa kusema, “Mimi ni juavyo hapakuwa na rushwa wala harufu ya rushwa ukiachia mbali rushwa yenyewe. Kitu kingine lazima tukubaliane kuwa pamoja na vyombo vya habari kuwa na haki na uhuru wa kutafuta na kusambaza habari pia vina wajibu wa kuandika na kuripoti ukweli baada ya kufanya utafiti.” Alijifuta jasho na kunywa kama tama mbili za maji na kuendelea, “Kuna haja ya kila mwananchi kuwa mzalendo katika kutekeleza majukumu yake. Sambamba na hili, kuna haja ya kila mwanataaluma kulinda maslahi ya umma. Maana mnapoandika mambo kama haya yenye kuchafua jina zuri la serikali na nchi mnafanya hata nchi wafadhili kutunyima misaada. Maana wanadhani kuwa kodi zao zinachezewa tofauti na hali ilivyo.” Mwandishi wa gazeti la Mafuriko Leo linalomilikiwa na serikali naye aliuliza swali ili kumsaidia katibu kukwepa kujibu maswali ya Nkhwazi, mhariri mkuu wa Chimbuchimbu. Aliuliza, “Je mheshimiwa mwenzetu wa gazeti la Chimbuchimbu anaweza kutueleza alivyopata habari hizi?” Kabla ya katibu wa wizara kujibu, Nkhwazi alijibu swali bila kujali kama lililengwa kwa katibu wa wizara. Alisema. “Kwanza mimi sijaishiwa kiasi cha kutaka uheshimiwa njiwa. Ndugu yangu wa Mafuriko anachekesha na kushangaza! Maana licha ya kutaka kuvunja maadili inaonekana mwenzetu hajui hata mpaka wa wajibu wake! Miiko ya kazi na taaluma inazuia kutaja sources. Hii ni kanuni ya dunia nzima. Pamoja na mwenzangu kumilikiwa na serikali, ningemshauri aheshimu taaluma na kuwa mzalendo hasa linapokuja suala zima la maslahi ya jamii juu ya maslahi binafsi. Nataka nirudi maswali yangu. “Kwa hiyo ndugu katibu unataka kuuambia umma kuwa msiba huu

umetengenezwa na serikali? Hilo moja. Pili je bunge lilishirikishwa? Kama ndiyo vipi? Niongeze jingine ili kusisitiza. Je ni kwanini kila kashfa inayochipuka serikali badala ya kutafuta jibu kwa kuwashughulikia watuhumiwa imegeuka kuwa mtetezi na wakili wa wahalifu? Je huu ndiyo uzalendo anaotaka kutufundisha ndugu katibu wa ofisi ya waziri mkubwa?”

Katibu wa wizara ya ofisi ya waziri mkubwa kuona maji yamezidi unga alisema, “Serikali hufanya mambo yake kwa taratibu, kanuni na utafiti. Hivyo ningemwomba mheshimiwa mhariri.” Kabla ya kuendelea watu hawana mbavu. Vicheko na miguno.

Katibu aliendelea, “Ndugu wana habari. Tusikilizane tafadhali. Kwani ulimi hauna mfupa na isitoshe kila raia ni mheshimiwa” Kabla ya kuendelea inasikika sauti ikisema, “Mmenaswa kubalini mmekula.” Katibu wa wizara kumbe alilisikia lile neno la kejeli. Alisema, “Hakuna haja ya kupitisha hukumu kabla ya kufanya utafiti. No research no right to speak.” Kabla ya kuendelea sauti nyingine inasikika, “No accountability no right to be in public office so to speak.” Badala ya kujibu maswali ya msingi, katibu wa wizara alidandia maswali yasiyokuwa rasmi yaliyokuwa yakitolewa kama kejeli. Na isitoshe hayakuwa maswali bali kejeli. Anachomoa tena lesa yake mfukoni na kuanza siasa. “Anayesema tumebanwa tukubali anaidharau serikali iliyochanguliwa na wananchi tena kwa kishindo. Namshauri aheshimu serikali. Kuhusu accountability, nani asiyeona kuwa nchi yetu licha ya kusonga mbele kimaendeleo ina amani na mshikamano.” Katibu wa wizara akiwa ameishasahau hata yale maswali ya msingi anaendelea, ‘Ripoti ya shirika la umoja wa mataifa linaloshughulikia usafi na uadilifu wa serikali zote dunia nzima (Transparent International), hata ikiwemo ya

Marekani mwaka huu limeiweka Mafuriko ya saba toka ya ishirini na tisa kwenye ripoti yake ya usafi wa serikali.”

Anakohoa na kuendelea, “Kwanza inabidi wanamafuriko tujipongeze kwa ufanisi huu ambao umetuongezea heshima kwenye mataifa yote duniani. Kwanini wananchi wetu hamuoni haya mafanikio kiasi cha kuzidiwa hata na wageni wanayaona! Nashangaa sana. Kulikoni jamani hata kama ni upinzani kwanini kupinga kila kitu hadi wageni watusifie sisi bila kujisifia!” Sauti kama ada inasema, “Kwanini wageni wasiyaone mema kwenye karibu mgeni mwenyeji aumie inayoendelea hapa nchini kwetu? Kwanini wasiyaone mafanikio iwapo wanachota mali zetu bure utadhani tumepagawa hata kukaukiwa ubongo? Wanaiba hadi mchanga wetu wanaotumia kufichia madini!”

“Du!” Inasikika sauti. Inaendelea, “Jamaa utadhani limekariri. Mbona sanaa!” Katibu kama ada anadakia maswali yasiyo rasmi na kuacha yale yanayolenga kumuumbua. Anaikosoa hii kauli. Anasema, “Kwanini wananchi mnakuwa na mawazo hasi kwa kila kitu? Nani anachota utajiri wetu iwapo huu ndiyo uchumi wa kisasa na wa kimaifa? Hivi jamani hamuoni barabara nzuri, mashule na hata mahospitali?”

Kabla ya kuendelea kupiga siasa Nkhwazi anamrudisha kwenye kikaango. Anasema, “Ndugu katibu mimi ningetaka ujibu maswali yangu badala ya haya ambayo kimsingi ni nyongeza kwa maswali yangu ya msingi.” Katibu wa ofisi ya waziri mkubwa naye alitumia mafuta yale yale kumkaanga samaki wake kama alivyotaka kukaangwa yeye na Nkhwazi. Alisema, “Nami ngoja nirudie majibu yangu ya msingi kama wewe ambavyo umerudia maswali yako ya msingi kwako ambayo si ya msingi kwa serikali.” Alisema akicheka utadhani alichokuwa anaongelea lilikuwa suala jepesi! Alinong’ona na

mwandishi wake aliyekuwa bize akinukuu maswali. Baada ya kunong'ona na kupewa karatasi alisoma na kusema, “Serikali hufanya mambo yake kwa taratibu, kanuni na utafiti. Hivyo, ningeshauri ndugu mhariri utupe muda tufanye utafiti na kuja na majibu ya kisayansi. Isitoshe, mlango wa ofisi yangu uko wazi kwa wanahabari wakati wowote wanapokuwa na masuala ya kujibu. Asanteni naona muda wangu umekwisha.”

Wakati akijiandaa kutoka huku miguno ikiendelea, wasaidizi wake baada ya kuhakikisha kuwa kamera za televisheni hazimuliki tena ule mkutano, waliingia na vinywaji baridi na bahasha za khaki ambazo zilishazoeleka kuwa ulikuwa ni mshiko. Baadhi ya waandishi wa habari hawakujivunga. Walichangamkia vile vinywaji baridi na bahasha. Nkhwazi kimya kimya alikusanya vitabu vyake na kuanza kuondoka. Alipokuwa amekatisha ukumbi, katibu wa ofisi ya waziri mkuu alirejea kama alikuwa amesahau kitu. Kumbi alikuwa akimuangalia tokea ndani ya ofisi mkabala aliyokuwa ameingia. Alimpa mkono Nkhwazi na kumvuta pembeni na kusema, “Bwana mdogo, kwanini unahagaika na kupambana na ukuta. Tatizo lako ni nini? Naomba twende ofisini kwangu tukahojiane zaidi.” Alitamka tukahojiane zaidi kwa sauti ili kuwazuga waandishi waliokuwa wakisikiliza wasidhani alikuwa anataka kwenda kumhonga ingawa ilikuwa hivyo. Nkhwazi, kwa vile hakuwa mgeni kwa watawala fisidi wa Mafuriko, wala hakuwa na pingamizi. Waliingia kwenye ofisi mkabala huku katibu akijifanya mchangamfu wakati kila mmoja moyoni alikuwa na lake. Moyoni Nkhwazi alijiambia asile wala kunywa chochote maana asingejua upande wa pili ulikuwa unataka nini. Hakujua kuwa nyendo zake zote tangu alipingia kwenye ofisi ya waziri mkubwa zilikuwa zikifuatiliwa. Maana baada ya kuketi tu, katibu wa ofisi ya waziri mkuu alimuuliza mbona hakunywa soda wala kuchukua bahasha

yake? Nkhwazi alijibu kwa ufupi. Alisema, “Sikuwa na kiu wala sikuja kwa ajili za mshiko bali habari.” Katibu wa ofisi ya waziri mkubwa alicheka na kutikisa kichwa na kusema, “Umekataa ukidhani ni inducement? Siyo. Si wote wamepewa. Tunajua mazingira yenu ya kazi ni magumu na wengi wenu hawana hata usafiri. Hivyo usihofu hiyo ni kwa ajili ya nauli ndugu yangu.” Nkhwazi alijibu, “Ndiyo mazingira ni magumu. Kama kungekuwa na sera nzuri na uadilifu nadhani yangekuwa mazuri kama nchi za wenzetu hata hivyo hakuna haja ya kujidhalilisha na kuidhalilisha taaluma hata taifa kwa sababu ya ugumu wa maisha. Hapa jibu ni kutafuta jibu badala ya njia chafu za mkato.”

Kabla ya kujibu hoja hii, mwandishi mwingine mwandamizi aitwaye Charles Kizigo aliingia huku amechukia. Aliwasalimia akijifanya hajuani na katibu wa ofisi ya waziri mkubwa na kuanza kuuliza, “Katibu nimekuja kukusumbua samahani. Nahitaji ku-cross check tuhuma zinazoikabili serikali. Maana, nikiandika bila kuwasikiliza hamkawii kunipachikia uchochezi wakati mambo yanavyoonekana kuna mshikeli wa wazi.” Maskini Kizigo, hakujua kuwa janja yake ya nyani na uovu wake vilikuwa vikijulikana. Kwani, licha ya kusaidia kueneza uovu na ufisadi wa serikali, alikuwa ameishawaumiza wengi kwa kuwashawishi wachukue pesa chafu ya rushwa halafu wakakamatwa. Alikuwa mwandishi malaya aliyeisaliti taaluma yake kwa kulala kitanda kimoja na waovu huku akijifanya alikuwa upande wa pili. Katibu wa ofisi ya waziri mkubwa kuficha uovu wao, alijifanya kumfokea Kizigo. Alisema kwa hasira, “Sasa kama umeishahitimisha kuwa kuna mshikeli wa wazi umeijia nini hapa?” Aliamka kwenye kiti chake na kuanza kuzunguka zunguka huku akifoka, “Kama umetumwa na hao waliokutuma umepotea. Kwanza, elewa kuwa nimeishafanya briefings nawe hukuwapo

kwenye mkutano. Sasa kosa langu liko wapi? Anyway in short tuhuma zote si za kweli.” Pamoja na katibu wa ofisi ya waziri mkubwa kujibu kwa hasira ili kumzuga mhariri Nkhwazi, hakujua kuwa yeye na muovu mwenzie wakati wakijua huu wenzao walijua ule! Walijiona wajanja wasijue kuwa mhariri mkuu alikuwa anaujua upumbavu wao wa kumtegeshea bomu ili walibiaishe gazeti lake na kuushawishi umma kuwa halikuwa na ithibati. Katibu wa ofisi ya waziri mkubwa alizidi kufoka, “Kwanza, nani kakuruhudu uingie humu. Yaani hata kama ni kutafuta habari hujali faragha za wenzio. Sasa ni kwamba hakuna habari.” Alimgeukia Nkhwazi na kusema, “Nitawasiliana nawe baadaye ndugu mhariri ili nikupe ufafanuzi zaidi. Kwaheri na samahani kwa kuvamiwa.” Ilikuwa kama mchezo wa kuigiza.

Moyoni, katibu wa ofisi ya waziri mkubwa alijifariji kuwa angalau alikuwa anaanza kumnasa ndege wake. Hapa ndipo kitendawili cha ajabu kilizuka. Maana, aliyepaswa kuilinda na kuitekeleza sheria, alikuwa anaiteketeza kwa maslahi uchwara binafsi! Maana, Nkhwazi hakupinga Pendekezo lake. Alizidi kufarijika zaidi kuwa kibaraka wao, Kizigo angemnasa mhariri hata kabla yake. Hivyo, alikuwa ametega mitego miwili ima wake au wa Kizigo kachero mchafu aliyejulikana kwa uchafu na roho mbaya yake dhidi ya wanataaluma wa habari nchini Mafuriko. Waliomjua walioea kumuita nepi. Maana alikuwa akifanyishwa kazi chafu kama nepi ibugavyo vinyesi vya watoto.

Kizigo pamoja na kujificha kwenye kuuvamia mkutano usio rasmi wa katibu wa ofisi ya waziri mkubwa na Nkhwazi, alikuwa na mpango mbaya wa kumshikisha pesa ya rushwa mhariri ili kumchafua yeye na gazeti lake na harakati za umma za kupambana na uoza katika nchi.

Waliondoka ofisini kwa katibu wa ofisi ya waziri mkubwa

huku Kizigo akimlaumu katibu ili kumvutia Nkhwazi kwenye nyavu zake tayari kumkwaza ili amharibie. Kizigo alianza mazungumzo. Alisema, “Mzee umeonaje hawa wezi wetu? Nadhani tukimbana sana huyu bwana kinaweza kueleweka. Au unasemaje?” Nkhwazi alijibu, “Of course kila kitu kiko wazi kuwa hii hujuma inahusisha mtandao mkubwa unaoendesha serikali.”

Kizigo aliuliza, “Je mmemalizanaje? Unaona kweli huyu jamaa anaweza kuweka sawa mambo?” Nkhwazi, “Kuweka sawa mambo ni kutoa sababu kwanini waziri mkubwa alijihusisha na masuala ya tenda wakati hayako chini ya wizara yake? Na kwanini atoe tenda kubwa namna hii na kupoteza pesa ya umma kwa kampuni isiyo na sifa?”

“Sasa mmepanga kukutana lini kutoa maelezo zaidi?” Aliuliza Kizigo. Nkhwazi alijibu, “Mimi sihitaji mkutano naye. Nakwenda kuandika ukweli kama atakuwa tayari kukubaliana na ukweli sina neno naye.”

Kizigo alizidi kuuliza, “Una maanisha nini mbona umeniacha njia panda?”

Nkhwazi alijibu, “Wa-admit kuwa wakubwa wameshiriki mchezo huu mchafu na warejeshe pesa ya umma na kufuta tenda na kuitangaza upya na kuteua kampuni yenye sifa bila ya kutumia kujuana na kupeana rushwa.”

“Wakikataa kufanya hivyo?” Aliuliza tena Kizigo.

Nkhwazi, “Wakikataa tutauachia umma uamue. Maana sisi kama media tutakuwa tumetimiza wajibu wetu. Lakini siamini kama wananchi wetu wanaweza kuendelea kugeuzwa asusa ya upuuzi na uchafu wa wakubwa wasio na maana wala maadili. Kwani hii nchi ni yao peke yao? Kwani pesa wanayotoa ni ya mama zao? Umma lazima utatoa adhabu kwa uchafu huu kwa njia ya kuwafagia wahusika wote toka kwenye ofisi za umma. Hili sina wasi wasi nalo. Maana alama za

nyakati zinaonyesha kila dalili kuwa wananchi wanataka kurejeshewa nchi yao toka mikononi mwa wezi.”

Kizigo, “Lakini angalia wasije wakakumaliza kama Stan Kataa waliyemuua baada ya kufichua ubadhirifu kwenye mbuga za wanyama.” Alitahadharisha Kizigo.

“Kufa si jambo la kuogopwa na isitoshe siyo jibu. Kwani tangu Stan auawe wamekufa vigogo wangapi tena kwa ukimwi huku wakijifanya wamekufa kwa presha?”

Alipiga chafya na kuendelea, “Kuogopa kuawa ni upuuzi. Mbona kama ni kufa tunakufa kila siku kutokana na shida wanazotusababishia?”

“Hapa ndugu yangu umenena na umenipata. Kwanza, nina mpango wa kuhama gazeti la serikali. Maana tunazibwa midomo na kulazimishwa kutetea upuuzi. Je uko tayari kunipa kibarua kwenye gazeti lako ili tuchape kazi pamoja. Hawa lazima tuwashughulikie.....eh tuwaumbue waumbuke vilivyo. Nina usongo nao sina mfano.” Alisema Kizigo.

“Ongea na utawala. Mie siko kwenye idara ya ajira. Ukitaka recommendations nitatoa wholeheartedly.”

Kizigo, “Asante kaka. Muhimu, wakati tunapanga hii transition naona tuunganishe vichwa kwanza tupambane na hawa washenzi mbwa, wezi waliojificha nyuma ya utukufu. Isitoshe, kuna mambo yao mengi nayajua. Lazima Chimbuchimbu iwachimbe chimbe na kuwashikisha adabu.”

Kabla ya Nkhwazi kujibu, simu ya Kizigo ililia. Baada ya Kizigo kujua kuwa aliyekuwa upande wa pili ni katibu wa ofisi ya waziri mkubwa, alimuomba mhariri mkuu alijibu simu na kujifanya mawasiliano ni mabaya. Hivyo alitumia mwanya huu kwenda chemba kusikiliza simu yake.

Nkhwazi kwa kujua mnyama aliyekuwa mbele yake alirefusha masikio yake kujua kulikoni.

Maongezi ya Kizigo na katibu wa ofisi ya waziri mkubwa

yalikuwa hivi;

“Halo bosi, naona unipigie baadaye. Maana ndege anakaribia kutua mtegoni. Hivyo nashauri usimrushe.”

“Okey. Hata mimi sikuwa na jipya zaidi ya kutaka kujua umefikia wapi. Make sure tunamnasa na kumchinja. Okey. Good luck and God bless.” Katibu wa ofisi ya waziri mkubwa alikata simu.

Kizigo aliporudi alimdanganya Nkhwazi kuwa mkewe alikuwa akipiga simu kutaka kujua alikuwa wapi asijue kuwa masikio ya mhariri yalikuwa kazini wakati akipanga uchafu wake! Kizigo alisema, “Hawa ndugu zetu kwa wivu! Sisi tuko tunahangaika kulikomboa taifa ili nao wawe huru waondokane na kupewa nafasi chafu za kuteuliwa na kuachwa nyuma katika kila nyanja, yeye anafikiria niko chemba nakula maraha wakati nipo napambana na viumbe hatari kuliko hata shetani mwenyewe!” Nkhwazi hakujibu kitu. Alijifanya kuwa bize akibofya simu yake kama kuandika ujumbe mfupi. Mara ghafla alisema, “Utadhani viumbe hawa nao wana mtandao wa wivu kama mtandao wa ujambazi wa wakubwa zetu! Maana nami wakati ukiongea nimepokea ujumbe mke wangu akitaka kujua niko wapi nafanya nini na niko na nani! Nimemwambia niko gerehani kwani nimekamatwa. Wacha ahahe asijue niko na swahiba na mwana mapinduzi mwenzangu!”

Maneno haya yalimfurahisha Kizigo akaanza kuona kama ndege ndiyo kajingiza mtegoni kwake! Kizigo alitabasamu na kusema, “Ndiyo maana ndoa ni halali kwa watu wazima. Maana kama watoto wangeoa utotoni si ajabu mauaji na talaka vingengezekana. Lakini tusilaumu sana. Maana, mapenzi bila wivu ni sawa na chumvi iliyochujuka.”

“Lakini wakati mwingine na chumvi ikizidi kwenye chakula nayo hukiharibu.” Alijibu Nkhwazi. “Fikiria

isipokuwapo kabisa kitalika?” Kizigo aliendelea kurefusha hadithi ya mapenzi. Nkhwazi alifanikiwa kuvishinda vishawishi na mitego vya kupewa rushwa ili anyamaze na kulisaliti gazeti lake. Kizigo alimkaribisha kwenye hoteli moja huku akiwa ameishasuka mpango na mamlaka za kuzuia rushwa bila mafanikio. Maana alikataa zile pesa.

Pia aliahidiwa angepewa ukuu wa wilaya hata ukuu mkoa angetaka ilmradi aache kuishambulia na kuichimbua chimbua serikali. Kadhalika alikataa kata kata na kuwaambia makuadi wa serikali kuwa hakuwa tayari kuwa msaliti kwa wananchi na malaya wa cheo huku akiendekeza tumbo lake kupalilia maangamizi wa jamii iliyomsomesha. Badala ya serikali kutumia raslimali vizuri kuwaendeleza wananchi, ilizitumia raslimali nyingi pesa na muda mwingi kuwatafuta watu wa kuipamba ili iendeleo kuumiza umma jambo amabalo Nkhwazi alikuwa ameapa kupambana nalo kwa uwezo na vipaji vyake kadri alivyoweza.

Arobaini ya mwizi

Wakati Rais akiwa amejichimbia kwenye harakati za kuokoa serikali yake iliyokuwa inaanza kuporomoshwa na kashfa za mara kwa mara, upinzani ulitumia upenyo huu kurekebisha makosa yao. Upinzani ulianza kupanga mikakati ya kufanya migomo na maandamano nchi nzima kushinikiza kuondolewa na hatimaye kutimuliwa kwa serikali usijue kuwa chama cha wafanyakazi kilikuwa kimeishamaliza maandalizi ya pigo takatifu! Pia kulianza kujengeka upinzani ndani ya chama na serikali ya Rais mwenyewe. Kuna wanachama wa chama tawala walioanza kupaza sauti zao wazi kuitaka serikali ijisafishe au kujing'atua baada ya kuona chama na serikali vimekosa udhu wa kutawala nchi. Kwa kiasi fulani, upinzani nao ulikuwa na mafyongo yake. Ulikuwa umewaangusha wananchi kutokana na uroho na ubinafsi wa baadhi ya viongozi wa vyama ambao kwao siasa ilikuwa ni kwa wao kuchukua dola ili kupatia hati ya kuiibia umma na kujitajirisha sawa na wale waliokuwa wakiwapinga na kutaka kuwatimua madarakani. Wengine walivitumia vyama vyao kama makampuni ya mfukoni kuweza kujipatia vijipesa mbuzi vya kula na kupitisha siku. Kwa hawa siasa ilikuwa haina tofauti na biashara ndogo ndogo au umachinga ambapo mhusika huranda mtaa hadi mtaa.

Wengine nao walikuwa kama vyangudoa. Walidandia chama hiki na kile ilmradi wapate riziki yao na siku zisogee bila kujali kuwa walikuwa wakijichuuza wao, utu wao na watu wao! Hii ikichangiwa na mbinu chafu za serikali zilizofanya upinzani uwe sawa na hakuna. Kama ulikuwapo basi yake

ilikuwa ni makelele, kugombea ruzuku, wafuasi na malalamiko mengine ambayo hayakuwa hata na msingi kwa umma uliokuwa tayari kuwaamini kwa kuwachagua.

Wananchi walikuwa tayari kuuamini upinzani. Lakini upinzani haukujiamini wala kuwapa wananchi matumaini kutokana na ulivyokuwa ukifanya mambo yake. Maana vita ya wao kwa wao ilikuwa ndiyo sala ya kila siku. Walikuwa wakilana kama wadudu huku wakiisaidia serikali hafifu na chafu kuendelea kuwatesa wananchi wa Mafuriko maskini!

Ajabu katika uchafu na usaliti huu wa upinzani walikuwamo wanasiasa wasomi wenye hata shahada za udaktari wakifanya mambo ambayo hata msukuma mkokoteni asingejaribu kuyaafanya achilia mbali kuyafanya. Zengeni alizoea kuwaita wana siasa wa namna hii vyangudoa wa kisiasa waliokuwa wakitumia utumbo kufikiri badala ya ubongo sawa na maafisa wezi na fisidi wa serikali ya Mafuriko iliyokuwa imepoteza mwelekeo kiasi cha kuanza kujimomonyoa yenyewe.

Kimsingi, kama siyo upinzani kugawanyika kiasi cha kuwa dhalili, serikali ya Mafuriko isingetawala hata miezi sita. Kilichoifanya itawale ni ombwe na udhaifu wa upinzani ambao licha ya kuwa dhaifu ulikuwa umegawanywa na serikali kwa kuingiza vidudu watu waliouzuga na kuusambaratisha huku wakirejea “nyumbani” yaani kwenye chama chao tawala. Hivyo, baada ya vyombo vya habari kushupalia uoza katika ngazi zote za utawala, wapinzani walitia akilini waliungana na kuzika tofauti zao zote tayari kushinikiza serikali itimliwe. Rais akiwa anahangaika na kupambana na jinsi ya kufunika mianya yake, ndani ya chama chake yalizuka makundi yakaanza kumalizana. Mwanzoni aliichukulia hali hii kama ghubari ambalo lingepita naye kuendelea kutesa kama kawaida asijue siku ya kufa Mungu hakuandikii barua wala kukupigia

simu!

Nyuma ya pazia alikuwapo waziri mkubwa na watu wake ambao lengo lao ilikuwa ni kuhakikisha Rais hamalizi muda wake. Walipanga kumuangusha kwa kuzidi kuitia doa serikali yake. Maana baadhi ya ufisadi walioufanya haukuwa na sababu zaidi ya kumharibia Rais ili watu wamuone ameshindwa kutawala nchi kama ilivyokuja kubainika baadaye. Walizidi kujichimbia kwenye wizi huku waziri mkubwa akijitahidi kujionyesha kama kiongozi mzuri. Ilifikia mahali nchi ikawa inajua kuwa ndiye alikuwa akimtawala Rais. Nyuma ya pazia mambo yalikuwa yanatokota kama volkeno inayongoja kulipuka! Naye kama kipofu yeyote, waziri mkubwa hakujua kuwa kitendo cha usaliti alichokuwa akikifanya kwa Rais na Raia kilikuwa sawa na kukata tawi ulilokalia usichelee kuanguka na kuumia mwenyewe kama ilivyomtokea baadaye. Gazeti la Chimbu chimbu na magazeti mengine huru nayo hayakubaki nyuma. Kashfa ya Richmen ilizidi kufumliwa huku kashfa ya Bank Of MafurikoUlaji (BOMU) kama waandishi walivyozea kuiita, na ya mwenyekiti wa chama tawala wa zamani, familia yake na marafiki zake zikizidi kuanikwa. Umma nao kwa upande wake ulitoka usingizini na kuanza kuwambia wapinzani waungane haraka uwape madaraka. Bahati mbaya viongozi wa vyama vya upinzani kila mmoja alishikilia yeye ndiye awe mwenyekiti wa muungano wa wapinzani ili awe mgombea wa urais. Hali hii iliwaacha hoi kiasi cha kujidhoofisha wenyewe huku wabunge wao wakifunikwa na wabunge wa chama tawala kiasi cha kupitisha kila upuuzi wa serikali. Mchezo mchafu ulikuwa ukifanyika wazi wazi bungeni kiasi cha bunge kugeuka kuwa nyumba ndogo ya serikali. Serikali iliyokuwa imeingia madarakani ikidai ni ya wananchi ghafla iligeuka ya chama na kundi dogo la marafiki na wapambe wa Rais.

Kuna kipindi bunge lilijigeuza mahakama hata serikali kiasi cha kuwa na utatu-mharibifu ambapo lingeweza kuwasimamisha wabunge, kuhoji waandishi wa habari hata kutoa adhabu kama mahakama!

Wakati haya yakiendelea jumua ya kimataifa nayo ilimchoka Rais hivyo ikaamua kumtosa kwa kuunga mkono upinzani ambao ulionyesha kuwapo matumaini ya kuweza kuirejesha Mafuriko kwenye enzi zake baada ya taratibu kuanza kuzika tofauti zake. Migomo maandamano na kila aina ya upinzani vilizaliwa ghafla kiasi cha kutikisa misingi dhaifu ya serikali ya Mafuriko. Majeshi na polisi nao hawakubaki nyuma. Waliamka nao usingizini kadhalika na kuunga mkono maandamano kichini chini. Walikuwamo wakubwa wenye hata mapurende. Maana nao waligundua kuwa kumbe walikuwa wakitumika. Kilichokuwa kikifanyika ilikuwa ni kuwapa maafisa wa majesho wa vyeo vya juu vyeo vyenye maslahi wakubwa huku askari wa chini wakiendelea kuteseka sawa na umma! Askari wadogo walifikia mahali wakawa kama chokora. Sare zao zilichujuka na kuzeeka bila kupewa mpya huku majumba waliyokuwa wakiishi yakiwa hata hayafikii uzuri kwa mabanda ya mifugo ya maafisa wa serikali waliyoilinda na kuitumikia kwa moyo na uaminifu wa hali ya juu! Iligundulika kuwa kumbe Mafuriko lilikuwa taifa tajiri kama siyo utajiri wake kuishia kwenye mikono ya watawala wapuuzi na wachafu wachache na familia zao waliokuwa wakishirikiana na wafanyabiashara majambazi toka nje kuliibia.

Wakati watawala wakienda nje kuomba, walikuwa na utajiri usiokuwa wa kawaida. Kashfa zote zilorodheshwa na kukuta kuwa kama watawala wezi wa Mafuriko wangukuwa waadilifu basi Mafuriko ingekuwa nchi inayoongoza kwa kipato katika bara la Nuru! Kitu kilichowakera wananchi ni

ukweli kuwa utajiri wote wa licha ya kutoroshwa na watawala wachafu na maajenti wao wa kigeni, ulikuwa unaozeana nje ukiwafaa watu wa mataifa mengine ilhali waliokuwa wamiliki na wazalishaji halali walikuwa wakifa na kuteseka kwa umaskini wa kunuka! Katika muelekeo wa kudondoka kwa utawala mchovu wa Mafuriko, uchumi ulisambaratika huku serikali ikitoa taarifa za kuvutia wakati nyuma ya pazia mambo yalikuwa tofauti. Ilikuwa sawa na kaburi ambalo hung'ara juu ilhali ndani kuna uoza au kikombe cha mpumbavu ambacho daima huoshwa juu ndani ikitawala nongo.

Rais alizidiwa kweli kweli. Kujaribu kutuliza hasira za wananchi, Rais alivunja baraza lake la mawaziri na kuwatimua wote akiwamo waziri mkubwa isipokuwa makamu wa Rais na mawaziri wawili waliogundulika kutojihusisha na ufisadi. Hawa walinusuriwa na kutonunua kwa mfano nyumba za umma wala kuwa na makampuni ya siri. Hii ilikuwa baada ya bunge kuamka toka usingizini na kuunda tume ya kuchunguza kashfa za uletaji wa kampuni la Richmen ambako waziri mkuu alifichuliwa kuwa ndiye alikuwa nyuma ya kampuni hili ambalo lilikuwa likilipwa dola milioni mbili kwa siku. Uguduzi huu uliwachukiza wananchi wa Mafuriko waliogundua kuwa kumbe walikuwa wakibeba mzigo wa waziri mkuu na marafiki zake!

NGO ya mke wa Rais ilivunjwa na kuamrisha kurejesha pesa na mali zote ilizokuwa imepokea. Hata heshima ya ofisi ya urais ilirejea pahali pake. Mstakabali wa taifa ulianza kuonyesha miali ya mafanikio. Kama jua la asubuhi nuru mpya katika nchi mpya yenye mikakati na sura mpya vilizaliwa. Baada ya kuunda baraza dogo la mawaziri, Rais alianza kujisafisha ingawa alikuwa amechelewa. Kwani wananchi walikuwa wametokwa na imani naye kabisa. Walimwambia wazi kuwa walikuwa wanampenda lakini

wasingeendelea kumuamini chini ya chama chake kilichokuwa licha ya kuzeeka na kuishiwa sera kilishiriki sana kwenye uhujumu na ufisadi wa nchi.

Wapo waliomshauri aanzishe chama kipyua ajaribu upya na wale waliomwambia wazi wazi kuwa alikuwa hana udhu tena wa kutawala. Maana alikuwa mtu dhaifu asiye na visheni wala mipango ya kuongoza hata kutawala nchi. Pia alikuwa amehusishwa kwenye baadhi ya kadhia za ufisadi bila ya yeye kujitetea wala kutoa maelezo.

Baada ya kuvunja baraza la mawaziri na kuunda jipya, Rais alitawala kwa kujikongoja kwa miezi mitatu ndipo maandamano yalizuka baada ya kuwa anasita sita kuwachunguza, kuwakamata na kuwafikisha kwenye vyombo vya sheria maafisa wake waliogundulika kuwa wezi wakubwa wakiongozwa na waziri mkubwa, Rais wa zamani, waziri mkuu wa zamani na mawaziri karibia wote.

Vyama vya siasa kwa kutumia kipengele cha katiba kisemacho kuwa kila raia ana wajibu wa kuzuia uhalifu, walipanga wawakamate watuhumiwa kama Rais angeendelea kuwakingia kifua. Bahati mbaya vyama vilitoa tishio vijue kuna watu na akili zao walikuwa wanangojea nafasi na muda muafaka kufanya kweli! Hivyo, Rais hakuwa na chaguo zaidi ya kuamrisha wahusika wakamatwe na kuweka chini ya ulinzi wa nyumbani. Hati zao za kusafiria zilizuiliwa. Bahati mbaya wafanya biashara wengi wa kihindi walitoroka kabla ya kukamatwa. Hata hivyo hii haikuwa dawa maana hati za kukamatwa kwao ziliishatolewa na Interpol ilikuwa ikiwatafuta kwa nguvu zote. Wengi wa waharifu waliojizungusha utajiri na madaraka wakiishi vifua mbele kwa mikogo na tambo walikuwa wakiishi kwa kujificha kama nungunungu. Umma kwa mara nyingine uliirejesha nchi mahali pake huku vibaka na mibaka yote ya kisiasa na

kiuchumi ikijikuta pabaya.

Dencha alikamatwa uwanja wa ndege akiwa anajiandaa kukimbia yeye na familia yake. Wakisaidiwa na wafanyakazi wa uwanja wa ndege, wananchi wenye hasira walifanikiwa kumtia mikononi na kumchoma moto.

Hata hivyo, ujanja huu haukufanikiwa. Maana baada ya siku tatu tu umma ulirejea kuishinikza serikali iwashughulikie watuhumiwa wa wizi huu kwenye benki kuu. Bungeni nako wakati wa vikao vyake mawaziri mbali mbali walijitokeza kutoa utetezi wa uoza huu bila mafanikio yoyote ya maana. Nyuma ya pazia mambo yalikuwa moto kweli kweli. Kwani wakubwa walianza kuulizana la kufanya wasipate jibu hadi alipotimuliwa kazi gavana wa benki ambaye alihukumiwa kunyongwa hadi kufa kwa kuhujumu uchumi wa nchi na kudhalilisha kiapo na cheo chake. Mke wake ambaye kimsingi alikuwa mshirika wake alifungwa kifungo cha miaka 50. Gavana na mkewe walikamatwa wakati wakijiandaa kukimbia nchi. Licha ya kunyongwa na mwingine kufungwa, walifilisiwa mali zote zilizokuwa zimeandikishwa kwa majina yao hata zile za marafiki zao. Hakuna jiwe ambalo halikufunuliwa. Mali zote za nje zilfuatiliwa na kurejeshwa Mafuriko tayari kulijenga taifa.

Jitu na Maleali walivamiwa na majambazi usiku wa siku ya pili ya maandamano na migomo na kuuawa bila kuibiwa kitu chochote. Waliuawa baada ya mtu mmoja mwenye hasira kuwauliza mantiki ya kuwauliza mantiki ya kuwaua vibaka wakati wakiwanyenyekea majambazi.

Hatimaye utabiri wa Zengeni kuwa kuna siku umma ungeacha kuwachoma moto vibaka na kuwarudia mibaka ulitimia bila kutarajiwa. Dunia nzima ilipigwa na butwaa ikakosa la kusema isiamini kilichokuwa kimetokea. Ndiyo hivyo. Historia ilikuwa imeandikwa ili uwe mfano kwa

wengine wenye kufanana na Mafuriko. Kwani, wakati bunge,vyombo vya habari , vyama vya kisiasa na serikali vikivutana, ilitokea nguvu iliyoonekana kama ya miujiza iliyosawazisha mambo.

MWIBA chama cha wafanyakazi ambacho kilikuwa hakina historia ya kufurukuta kwenye siasa chafu za Mafuriko iliibuka ghafla na kumaliza mambo kwa namna ya pekee na ambayo haikuwa imetarajiwa na wengi.

Huku Rais akiwa anajipa matumaini nyuma ya pazia kuwa angefanikiwa kuinusuru serikali yake na washirika wake, kwa kubabatiza, MWIBA iliandaa maandamano,migomo na kila aina ya kuipinga serikali dhoofu hadi serikali ikadondoka tena bila umwagaji damu! Hatua hii adhimu ilifikiwa baada ya watawala kuwa wakizomewa kila walipokwenda kuwadanganya wananchi ili kurejesha imani. Watawala walikuwa wamepoteza udhu kabisa!

Mkuu mmoja wa wilaya ya Kinondo alinusura kuuawa kwa mawe baada ya kuwaamrisha wananchi wa Zowa Hill wahame kupisha mwekezaji apanua mradi wake wa kuchimba mchanga bila kujua kuwa mradi uliopingana na utu usingekubaliwa na watu! Waziri mkubwa naye alikwishazoea kuzomewa kila alipokwenda. Maskini alikuwa na bahati mbaya. Maana zomea zomea ilianza kwake. Huenda ni kwa vile wananchi walikuwa wakijua uchafu wake kuliko mtawala yeyote. Hakuna siku aliyoina chungu kama ile alipoulizwa swali na mtoto wa darasa la pili juu ya ni kwanini watawala wa Mafuriko walikuwa wakihubiri maji na kunywa divai. Alifedheheka sana. Hali ilikuwa mbaya siku chache baada ya waziri mkubwa kuondoka. Maana watu waliojiita usalama wa taifa waliwaandama walimu na wazazi wa kijana aliyekuwa kauliza swali kwa nia nzuri kabisa.

Wananchi kwa ujumla --wakulima na wafanyakazi wenye

kazi na wasio na ajira mijini na vijijini-- walimiminika mitaani na kusema “BASI” kwa serikali dhalimu kwa herufi na ari kubwa! Yaliyokuwa yamezoeleka kusomwa kwenye historia, majarida na magazetini, ghafla, yaligeuka ukweli usioplingika kwa dunia na wananchi wa Mafuriko! Wafanyakazi walisema wazi wazi kuwa walikuwa wamechoka na kudhalilishwa kunyanyaswa na kudhulumiwa vitendo walivyovilinganisha na kukeketwa kiakili na kunajisiwa kwa haki zao. Walitangaza ukombozi kwa watu wote wakiwamo watesi wao wa muda mrefu yaani watawala dhalimu na wazembe wa Mafuriko. Siku hiyo Zengeni alimwambia Nengoma, “Imetimia arobaini ya mwizi ambapo punda ameamua kumpiga teka mpandaji wake.”

Kwa upande wa Zengeni na mkewe Nengoma walipoacha ualimu na kupigwa marufuku kufanya biashara ya mboga mboga na maadazi walisalimu amri kwenye biashara ya kununua na kuuza mazao toka mikoani kiasi cha kufanikiwa kuwasaidia ndugu zao na kujenga banda lao kwenye maeneo ya Uswékeni. Ni eneo lisilopimwa. Kipindupindu na vibaka na kukosekana kwa usalama vina makazi kwenye eneo hili huku kukiwa na ongezeko la watu lisilolingana na ukubwa wa eneo. Waziri mkubwa baada ya bosi wake kulazimika kuwatimua na kuunda serikali ndogo ambayo haikufua dafu kwa madai ya umma dhidi ya ufisadi, arobaini yake na wenzake ilitimia siku yalipofanikiwa maandamano ya wafanyakazi kufichua yaliyokuwa nyuma ya pazia kiasi cha nchi kurejeshwa mikononi mwa umma huku serikali ya mpito ikiundwa ili kufanya kazi mbili.

Mosi, kuandaa uchaguzi huru na wa haki na kuwachunguza wale wote waliojijhusisha na ufisadi ili wafikishwe mbele ya sheria.

Pili, kurejesha misingi safi ya utu na ubinadamu

yaliyokuwa yamemomonyoka kiasi cha nchi kugeuzwa kama shamba la wanyama ambapo kila mnyama hujifanyia atakavyo kutegemea na majaliwa yake.

Wengi wa wahusika bado wamo ndani wakingoja tume iliyoundwa kuwachunguza itoe taarifa za utafiti wake. Miradi yote yenye utata imesimamishwa na kampuni la Richmen na mengine yote yako mahakamani kungoja kusikia hukumu ya umma. Bahati mbaya, katika badiliko hili la ghafla, wahusika baadhi wamekufa hapa na pale ama kwa kujiua, kuuawa ama waliobahatika kukimbia huku serikali ya mpito ikishirikiana na Interpol kuwasaka popote walipo. Kitu cha kujivunia ni kwamba maandamano ya wafanyakazi licha ya kuiokoa nchi na kutoa fundisho kwa nchi nyingine, hayakumwaga damu wala kuchukua muda mrefu kuondoa pazia lililokuwapo kwa miongo mingi yakiwaumbua waliokuwako nyuma ya pazia.

Hivyo ndivyo yaliyokuwa Nyuma ya Pazia yalijikuta yakianikwa mbele ya pazia tena jukwaani ambako yalikuwa makazi yake. Hakika, kumbe kila kitu kinaweza kuondolewa Nyuma ya Pazia. Hayo ndiyo ya Nyuma ya Pazia yaliyofunguka na kuishia mbele ya hadhira iliyoamua kuyatumia kutoa funzo kwa waliokuwa mbele na nyuma ya pazia.

Mwisho

Nyuma Ya Pazia inazungumzia ubadhirifu unaomhusisha rais na mawaziri wake katika nchi ya Mafuriko au Abracadabra. Rais akishirikiana na waziri mkuu walileta kampuni ya kigeni ya kuua wadudu ya Richmen kuwekeza kwenye kuzalisha umeme nchini Mafurikony; Richmen to invest in power generation in Mafuriko. Kupitia rushwa na ushawishi wa wakubwa hawa Richmen ilipata tenda na kutumika kama mrija wa kuibia mabilioni ya fedha za umma toka Benki Kuu. Wananchi walipogundua jinai hii waliangusha serikali na kuwaaadhibu watawala wao kwa kuwafunga maisha na wengine kuhukumiwa vifo. Kitabu kinaupiga kijembe tawala fisadi barani Afrika.

NKWAZI NKUZI MHANGO alizaliwa mwaka 1965 katika mji mdogo wa Malampaka, Tanzania. Ni mwalimu, Mshairi, Mtunzi, Mwanaharakati wa Haki za Binadamu na Mwandishi wa habari. Alisomea Kahororo na Milambo sekondari, Vyuo Kikuu vya Dar Es Salaam, Winnipeg, na Manitoba, mtunzi wa Saa ya Ukombozi, Matembezi katika Mbuga ya Wanyama (Kitabu cha watoto alichotunga pamoja na mkewe Nesaa).

Langaa Research & Publishing
Common Initiative Group
P.O. Box 902 Mankon
Bamenda
North West Region
Cameroon

ISBN 978-9956-792-18-4

